

STRATEGICKÝ PLÁN SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ MĚSTA BŘECLAV PRO OBDOBÍ 2017–2019

autor fotografie: Lukáš Hrdlička

OBSAH

PŘEDMLUVA	5
I ÚVOD	6
1.1 Sociální vyloučení a základní orientace v tématu	6
1.2 Agentura pro sociální začleňování	8
1.3 Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám	8
1.4 Spolupráce města Břeclav a ASZ	9
1.5 Lokální partnerství Břeclav.....	11
1.6 Proces tvorby strategického plánu sociálního začleňování	12
1.7 Schvalování a revize strategického plánu	14
1.8 Vize města	14
1.9 Manažerské shrnutí SPSZ	15
II ANALYTICKÁ ČÁST	17
2.1 Město Břeclav	17
2.2 Sociální vyloučení v Břeclavi	19
Historický původ sociálního vyloučení.....	20
2.3 Sociálně vyloučené lokality	23
2.3 Bydlení.....	27
Populace ohrožené ztrátou bydlení.....	28
Cílové skupiny dle typologie Ethos	29
Kategorie Bez střechy	30
Kategorie Bez bytu	32
Klienti azylových domů	33
Kategorie Nejisté a nevyhovující bydlení.....	34
Riziko ztráty bydlení u lidí s duševním onemocněním.....	35
Systémové hledisko	36
Stavebně technický stav domů	37
Realitní trh	41
Městský bytový fond.....	41
Bytová politika a správa bytového fondu	45
Plánovaná opatření v oblasti sociálního bydlení	47

2.4 Oblast dluhy a zaměstnanost.....	50
Populace ohrožená chudobou	52
Příjemci dávek hmotné nouze	52
Lidé ohrožení dluhy a exekucemi.....	53
Dluhové poradenství.....	54
2.5 Bezpečnost a prevence kriminality	59
Typologie trestné činnosti	60
Vývoj kriminality a analýza trendů.....	61
Realizovaná opatření v oblasti bezpečí a prevence	62
Koordinační opatření v oblasti bezpečnosti	62
2.6 Rodinná politika a zdraví.....	65
Prožívání cílové skupiny	66
Pohled veřejnosti	67
Postoje lokálních institucí	68
III NÁVRHOVÁ ČÁST	71
Vymezení cílových skupin	71
3.1 OBLAST Bydlení	73
PRIORITA 1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení.....	73
Cíl 1.1.1 Vybudování / rekonstrukce zázemí azylového domu pro jednotlivce.....	73
Cíl 1.1.2 Vybudování zázemí Azylového domu pro rodiny s dětmi, SAS a krizového bydlení	74
Cíl 1.1.3 Nízkoprahové denní centrum ve městě Břeclavi	76
Cíl 1.1.4 Zázemí pro poskytovatele sociálních služeb a komunitní centrum	76
Cíl 1.1.5 Vybudování sociálních bytů města Břeclav.....	77
Cíl 1.1.6 Zateplení a úpravy stávajících městských bytů.....	78
Cíl 1.1.7 Kvalitní zámezí pro bydlení seniorů	79
PRIORITA 1.2 Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů ...	81
Cíl 1.2.1 Posílení kapacit města k sociální práci	81
Cíl 1.2.2 Podpora práce domovníků v SVL	82
Cíl 1.2.3 Udržení a rozvoj systému prevence ztráty bydlení.....	82
Cíl 1.2.4 Vytvoření koncepce sociálního bydlení	83
3.2 OBLAST Dluhy a zaměstnanost	86
PRIORITA 2.1 Funkční systém opatření k řešení předlužení obyvatel	86
Cíl 2.1.1 Dostupné dluhové poradenství.....	86

Cíl 2.1.2 Odpovědné vymáhání pohledávek vůči městu	87
Cíl 2.1.3 Platforma pro sdílení zkušeností, vzdělávání a casemanagement	88
PRIORITA 2.2 Podpora zaměstnanosti	88
Cíl 2.2.1 Program prostupného zaměstnávání.....	89
Cíl 2.2.2 Aktivní využití možností veřejné služby a APZ	89
3.3 OBLAST Bezpečnost a prevence kriminality	91
PRIORITA 3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě.....	91
Cíl 3.1.1 Stabilizace a rozvoj systému APK a domovníků	91
Cíl 3.1.2 Proaktivní komunikace města v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality	92
Cíl 3.1.3 Podpora preventivních prvků a opatření ve městě	93
Cíl 3.1.4 Odborné právní poradenství pro oběti TČ	94
Cíl 3.1.5 Vzdělávání a rozvoj měkkých dovedností strážníků	94
PRIORITA 3.2 Posílení prevence u dětí a mládeže	95
Cíl 3.2.1 Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež.....	95
Cíl 3.2.2 Rozvoj neformálního vzdělávání a volnočasových aktivit.....	96
Cíl 3.2.3 Dopravní hřiště pro děti a mládež	97
3.4 OBLAST Rodinná politika a zdraví	99
PRIORITA 4.1 Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj	99
Cíl 4.1.1 Rozšíření služeb pro rodinu a casemanagement	99
Cíl 4.1.2 Platforma pro sdílení zkušeností, dobrých praxí, vzdělávání a rozvoj sociální práce..	100
Cíl 4.1.3 Aktivní zapojení KPSS a poskytovatelů do podpory kvality sociálních služeb	100
Cíl 4.1.4 Kvalitní propagace sociálních služeb a komunikace s veřejností.....	101
PRIORITA 4.2 Komunitní aktivity, podpora sousedských vztahů a participace	101
3.5 OBLAST Vzdělávání.....	102
Manažerské shrnutí Místního plánu inkluze – opatření v oblasti vzdělávání.....	102
IV. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST.....	104
Řídící a realizační struktury SPSZ – Role manažera SPSZ	104
Role pracovní skupiny „Projekty a implementace“	105
Role Lokálního partnerství	105
Role dalších aktérů (žadatelé apod.).....	106
Monitorování a hodnocení plnění strategie	106
Seznam zkratk	107
Seznam příloh	108

PŘEDMLUVA

Vážení radní, vážení zastupitelé, vážení partneři,

Do rukou se Vám dostává Strategický plán sociálního začleňování na léta 2017 až 2019. Jde o dokument navazující na předchozí spolupráci z roku 2008, jehož ambicí je zvyšování kvality života a vzájemného soužití nejenom ve městě Břeclavi, ale i snaha řešit návaznosti v rámci ORP Břeclav. Tento materiál je výsledkem více jak roční spolupráce Břeclavi s Agenturou pro sociální začleňování. Všem, kteří se na tvorbě tohoto dokumentu podíleli, patří veliký dík.

Sociální vyloučení je situace, do které se může dostat každý obyvatel v důsledku různých událostí jako je úraz, těžká nemoc, rozpad rodiny, náhlá ztráta zaměstnání v kombinaci s finančními závazky a řada dalších situací, které sebou běžný život přináší.

Cílem sociálního začleňování není podpora vybrané skupiny, ale vytvoření takových podmínek soužití, které dají každému šanci vymanit se z nepříznivé životní situace a umožnit tak zajištění odpovídajících životních podmínek jednotlivci či rodině.

Opatření, která jsou obsažena ve Strategickém plánu sociálního začleňování města Břeclavi pro období 2017-2019 pokrývají základní potřeby bydlení, dluhy a zaměstnanost, bezpečnost a prevenci kriminality, rodinnou politiku a zdraví.

Strategický plán je určitým shrnutím, rozbohem a současně návodem, ale teprve v okamžiku realizace se stane součástí živého procesu sloužícího k naplňování potřeb směřujících ke zvyšování kvality soužití obyvatel a zároveň jako prevence nečekaných obtíží a neúčelných kroků v sociální oblasti.

Jsem přesvědčen, že realizace těchto záměrů bude náročná na čas, lidské úsilí i finanční zdroje, ale současně je cestou správným směrem, přispívající k celkovému rozvoji města.

Jaroslav Válka
místostarosta města

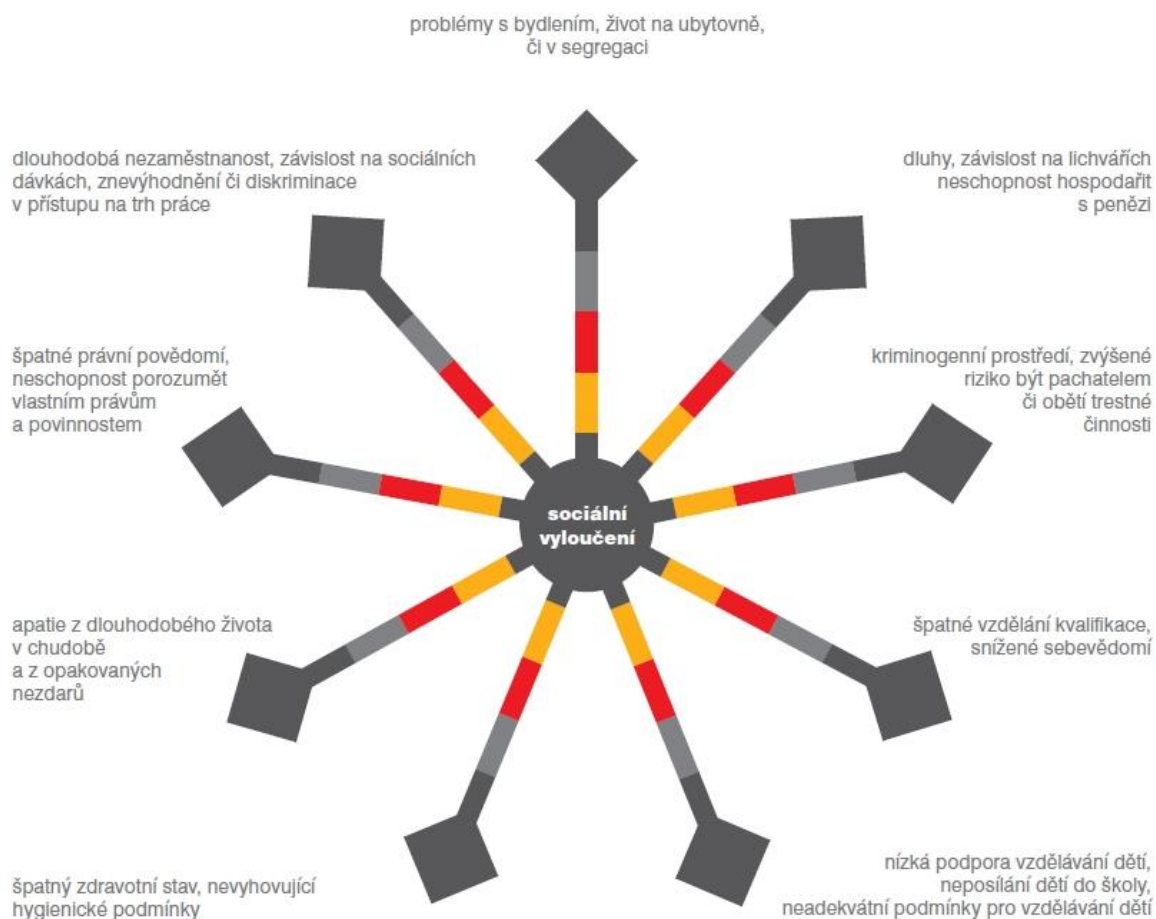
I ÚVOD

1.1 Sociální vyloučení a základní orientace v tématu

Sociální vyloučení (exkluze) představuje vyloučení jedinců i celých sociálních skupin z ekonomického a sociálního života (z trhu práce, společenských organizací, sousedství v majoritní populaci ap.) a tím i z možnosti podílet se na právech (především sociálních), životních prostředcích a zdrojích blahobytu sdílených zbytkem populace.

Zjednodušeně řečeno jsou to ty osoby, které nejsou schopny vyřešit svou sociální situaci prostřednictvím svých vlastních kapacit, mají ztížený přístup k institucím, službám a trhu práce, disponují omezeným sociálním kapitálem z hlediska vertikálního posunu, jsou stigmatizovány negativními předsudky z hlediska zbylé populace či institucí. Základní charakteristikou propadu na sociální dno je nahromadění důvodů, které vedou k životní krizi (ztráta zaměstnání, platební neschopnost, problémy s bydlením, problémy dětí ve škole, nemoc atd.).

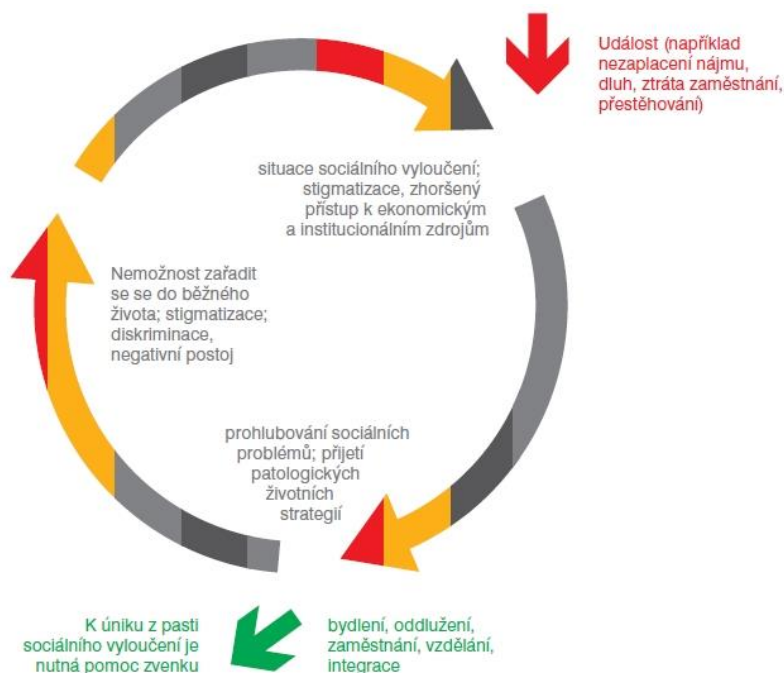
Sociálně vyloučení lidé obvykle nestojí před jedním problémem, ale před jejich komplexem, přičemž mnohý z nich by i jednotlivě ohrožoval normální fungování člověka ve společnosti. S postupným propadem na dno přestává být zřejmé, co je původním důvodem propadu a co jeho následkem:

Lidé žijící na okraji společnosti se přizpůsobují podmínkám sociálního vyloučení, a osvojují si specifické vzorce jednání, které jsou často v rozporu s hodnotami většinové společnosti. Proto soužití může být problematické.

Návyky získané adaptací na život v sociálním vyloučení pak ale těmto lidem znemožňují být úspěšní ve většinové společnosti, ztrácí (často ani nezískávají) hodnoty, znalosti a dovednosti, které jsou běžné v prostředí mimo sociální vyloučení. To je znovu a znovu uzavírá v pasti sociálního vyloučení. Z této pasti se lidé nedokáží dostat bez cizí pomoci.

Sociálně vyloučenou lokalitu (dále jen SVL) je třeba vždy pojímat z hlediska prostorové dimenze komplexně, ve dvou základních podobách:

SVL je určena koncentrací SVO – dochází ke kumulaci rizikových vlivů (kriminalita, neodpovídající kvalita života, nižší zdravotní úroveň, neúspěšnost na trhu práce, oslabení sociálních sítí ve vztahu k majoritě a další). Specifikem je uzavření se do komunit a reprodukce stavu sociálního vyloučení v dalších generacích (kultura bídy).

SVL jako výsledek charakteristik určitého území – jedinec se stává „obětí“ sociálního vyloučení v důsledku stavu prostředí, ve kterém žije, a není schopen ho v rámci vlastních kompetencí vyřešit. K danému patří nedostatky v oblasti dopravní infrastruktury, sociální vybavenosti (školy, zdravotní zařízení atd.), nemožnost uplatnit se na lokálním trhu práce – nepřítomnost zaměstnavatelů atd.

Sociální začleňování má mnoho různých definic. Tento materiál vnímá pojem sociální začleňování jako proces, jehož cílem je aktivní řešení sociálního vyloučení, které je důsledkem výše zmíněných atributů v oblasti legislativního systému, ekonomické a sociální soběstačnosti jedince, integračních nástrojů podporujících rozvoj jedince, rodiny i přirozené komunity.

1.2 Agentura pro sociální začleňování

Agentura působí na celostátní úrovni od roku 2008 jako jeden z odborů Úřadu vlády ČR. V současné chvíli má Agentura šest oddělení, tři se skládají z expertů na centrální úrovni a další tři oddělení tvoří síť lokálních konzultantů po celé České republice.

Na národní úrovni se Agentura zaměřuje na koncepční, odbornou a legislativní práci v oblasti inkluzivní sociální politiky. Na úrovni měst a obcí podporuje místní aktéry při spolupráci na zmírňování následků sociální exkluze.

Posláním Agentury je ve spolupráci s lokálními partnery vytvářet ucelené programy integrace a podmínky pro efektivní čerpání finančních prostředků z Evropské unie. Agentura v každé spolupráci lokalitě sestavuje lokální partnerství složené ze zástupců obcí, klíčových institucí veřejné správy, nestátních neziskových organizací, škol, městské policie a dalších partnerů, kteří se podílejí na sociálním začleňování. Společně se členy lokálního partnerství Agentura definuje cíle lokality vycházející z potřeb a potenciálu jednotlivých lokalit. Agentura aktivně pomáhá partnerům při sestavování Strategického plánu sociálního začleňování a také pomáhá získat finanční prostředky pro jeho naplnění. Ty jsou získávány převážně z dotačních programů Evropské unie. Součástí strategického plánu jsou návrhy konkrétních opatření a projektů. K dosažení cílů svého působení Agentura využívá studie a analýzy, zaměřené na rozsah sociálního vyloučení v obci, na potřeby obyvatel, na absorpční kapacity města a jeho partnerů.

Mezi další nástroje patří síťování partnerů zaměřené na propojování a aktivizaci místních kapacit, podporu místních organizací a využívání dostupných finančních, organizačních i personálních zdrojů. Agentura pro tyto účely poskytuje znalosti a zkušenosti z působení v dalších regionech. Důležitým nástrojem Agentury je poradenství v oblasti čerpání prostředků z evropských strukturálních fondů, kdy se Agentura zaměřuje především na Operační program Zaměstnanost, Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání a Integrovaný regionální operační program.

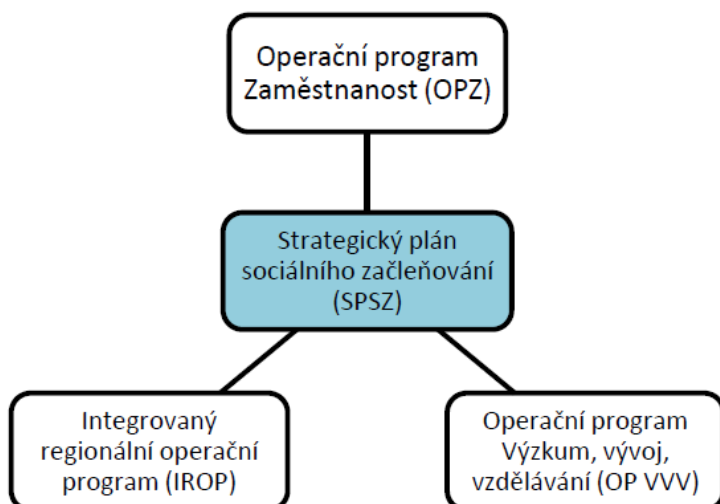
1.3 Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám

Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (dále jen KPSVL) je nástrojem pomoci městům a obcím se sociálním začleňováním sociálně vyloučených obyvatel v rámci čerpání prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů za místní podpory Agentury pro sociální začleňování. Cílem KPSVL je zajištění co nejadresnějšího a nejkompaktnějšího využití prostředků ze tří operačních programů ve prospěch sociálního začleňování v obcích ČR. Na úrovni měst dochází ke koordinaci všech místních aktérů, kteří spolu vytvářejí Strategický plán sociálního začleňování podle přesně stanovené metodiky. Schválený plán, jehož nositelem je obec, se stává podkladem pro čerpání z Operačního programu Zaměstnanost (oblast podpory 2.1), z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (oblast podpory 3.1 – využito v rámci přílohy Místní plán inkluze) a z Integrovaného regionálního operačního programu (Prioritní osa 2, investiční priorita 9a,c).

Obrázek 1 Schematizace vztahu SPSZ k OPZ, OP VVV a IROP

Ministerstva (Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo pro místní rozvoj) rovněž koordinují svůj postup a na základě připravených strategických plánů, „rezervují“ prostředky na čerpání a nastavují parametry výzev odpovídající lokálním potřebám. Strategický plán se tak stává pojítkem mezi místními potřebami a možnostmi operačních programů.

Krom daného zasahuje KPSVL i ty oblasti sociální politiky, které nejsou přímo spojeny s výše uvedenými dotačními tituly. Jedná se o definování cílů a opatření, které jsou v gesci obce (vyhlášky, pravidla), tvorbou či úpravou strategických dokumentů při zohlednění tématu sociálního začleňování. V neposlední řadě je třeba tvořit takové institucionální prostředí, které umožňuje realizaci politiky integrace a inkluze. Obecným cílem této oblasti je zajištění „udržitelnosti“ krátkodobých „projektových“ opatření.

Veškeré aktivity v rámci KPSVL jsou plánovány tak, aby byly k dispozici všem obyvatelům obce, přestože se primárně odvíjejí od potřeb sociálně vyloučených obyvatel obce. Územím, které je v rámci KPSVL podporováno, je vždy území celé obce (či svazku obcí), v níž Agentura působí. Oprávněnými příjemci podpory jsou tedy nejen obyvatelé sociálně vyloučených lokalit, ale také ostatní obyvatelé v obci, kteří se nacházejí ve zhoršené sociální či ekonomické situaci.

1.4 Spolupráce města Břeclav a ASZ

Spolupráce v předchozích obdobích

Agentura navázala spolupráci s městem Břeclav v roce 2008. Počátky spolupráce možno charakterizovat jako absenci společné vize a nenaplnění některých očekávání, bylo obtížné najít zpočátku společnou vizi. Schůzky Lokálního partnerství postrádaly konkrétní výstupy, které by popisovaly jednotlivé postupy v lokalitě, výhledy do budoucna.

V roce 2009 – po nástupu nového lokálního konzultanta – došlo k znovunastavení aktivit LP, které bylo rozšířeno o městskou policii, Policii ČR, Pedagogicko-psychologickou poradnu Břeclav, Centrum pro inkluzivní vzdělávání Brno, Ligu lidských práv, státní zastupitelství, okresní soud a Okresní hospodářskou komoru. V tomto období bylo LP rozčleněno do tří pracovních skupin, které pracovaly na přípravě parciálních řešení.

V roce 2010 došlo k ustavení nové lokální konzultantky. Před konkrétním působením provedla konzultantka společně se členy LP revizi naplňování cílů LP a zmapování jejich očekávání. Na základě potřeb členů LP byla stanovena nova témata pro zlepšení situace v Břeclavi:

- a) Bydlení – prevence předlužení, příprava a realizace dostupného modelu bydlení.
- b) Zaměstnanost – zlepšení spolupráce mezi ÚP a MěÚ Břeclav, navýšení míst podporovaných v rámci veřejně prospěšných prací (VPP), aplikace modelu podpory zaměstnanosti z veřejných zakázek města.
- c) Podpora práce s rodinou – vytvoření metodiky pro provázání spolupráce mezi MěÚ a spolupracujícími nestátními neziskovými organizacemi (NNO).
- d) Prevence sociálně patologických jevů – vytvoření neakreditovaných probačních programů pro mládež, výstavba nízkoprahového zařízení pro děti a mládež v centru města, podpora výstavby hřišť a plácků pro mládež, řešení a podpora prevence sociálně patologických jevů u dospělých.

Některé cíle – např. v oblasti zaměstnanosti, kde byla jako prioritní oblast definována potřeba podpory veřejně prospěšných prací (dále jen VPP) – byla naplněna – od ledna 2011 došlo ze strany města k navýšení VPP o 3 pracovní pozice. Vznikla dohoda o zpracování konkrétních návrhů pro řešení problematiky sociálního vyloučení, zároveň došlo ke znovunavázání aktivní spolupráce mezi městem Břeclav, neziskovými organizacemi a dalšími subjekty.

V roce 2012 došlo ke změně lokálního konzultanta ASZ. Konzultant spolu s expertem na extrémismus monitoroval demonstraci pořádanou radikály. K tématu bezpečnostních rizik sociálního vyloučení a zapojení asistentů prevence kriminality uspořádala ASZ v září 2012 seminář, kterého se zúčastnili zástupci městské policie, Policie ČR, městského úřadu i vedení města, včetně starosty. Lokální konzultant také spolupracoval při přípravách a jednáních s vedením města k tématu dostupného bydlení a řešení zadluženosti nájemníků městských bytů.

Aktuální spolupráce od roku 2016

Město Břeclav a ASZ podepsali Memorandum o spolupráci v režimu komplexní intenzivní podpory v červenci 2016. Obě strany se v Memorandu zavázaly k úzké spolupráci a koordinaci aktivit směřujících k přípravě a realizaci komplexních lokálních strategií sociálního začleňování.

Memorandum deklaruje součinnost při naplňování vytyčených cílů (poskytování materiálů, výměna poznatků a informací, vzájemné konzultace, aktivní činnost pracovních skupin). Memorandum také stanovuje prioritní oblasti spolupráce v rámci sociálního začleňování, a to jmenovitě oblast bydlení, vzdělání, zaměstnanosti, bezpečnosti a prevence, sociálních služeb, péče o rodinu a děti a zdravotní péče.

Město Břeclav se v Memorandu zavázalo podporovat a aktivně prosazovat ve spolupráci s ASZ prointegrační aktivity, mimo jiné např.:

- 1) zřízení nových sociálních bytů,
- 2) rozšíření a rozvoj programu asistentů prevence a domovníků,
- 3) podporu aktivní politiky zaměstnanosti zapojením pracovníků veřejně prospěšných prací (zóny udržované zeleně – úklidové čety, apod.),
- 4) aktualizace stávajících pravidel a metodiky přidělování obecních bytů,
- 5) podpora inkluzivních opatření v základních školách,
- 6) posílení rolí a navýšení úvazků (asistent pedagoga, školní psycholog, sociální a speciální pedagog),
- 7) volnočasové programy a aktivity pro děti a mládež,
- 8) vzdělávání a podpora rodičovských kompetencí pro rodiče, a jiné.

1.5 Lokální partnerství Břeclav

Po schválení aktuálního memoranda o spolupráci mezi městem Břeclav a ASZ v červenci 2016 proběhly kroky k ustavení nového lokálního partnerství.

Lokální partnerství je uskupením všech aktérů, kteří se v rámci města Břeclav věnují procesům sociálního začleňování a inkluze, a také přijali účast na společných jednáních, zavázali se, že sestaví společně strategický plán a budou činit společné kroky k jeho naplnění.

V rámci diskuse s vedením města bylo sestaveno Lokální partnerství složené z vedení odborů města, klíčových institucí veřejné správy, neziskových organizací a dalších partnerů, kteří se podílejí na sociálním začleňování.

Lokální partnerství udává základní směr spolupráce s Agenturou, schvaluje Strategický plán sociálního začleňování. Lokální partnerství je řízeno lokálním konzultantem Agentury.

Subjekty zapojené Lokálního partnerství:

- 1) Agentura pro sociální začleňování
- 2) Město Břeclav (místostarosta)
- 3) Městský úřad – odbor sociální (OSPOD, KPSS), majetkový, ekonomický, rozvoje a správy
- 4) Městská policie Břeclav
- 5) Policie ČR Břeclav
- 6) Úřad práce Břeclav
- 7) IQ Roma Servis
- 8) Oblastní Charita Břeclav
- 9) Apoštolská církev a Royal Rangers
- 10) Probační a mediační služba ČR
- 11) In Iustitia
- 12) Sdružení Práh jižní Morava
- 13) MAS Lednicko-Valtický areál
- 14) Pedagogicko-psychologická poradna Břeclav
- 15) ZŠ a MŠ v Břeclavi

Podrobný jmenovitý přehled členů LP je přílohou tohoto SPSZ.

První jednání lokálního partnerství bylo uspořádáno v září 2016, potvrdilo směr spolupráce stanovený memorandem a nastavilo harmonogram přípravy SPSZ a základní témata k řešení.

V rámci lokálního partnerství bylo ustanoveno **pět tematických pracovních skupin**:

1. Bydlení
2. Bezpečnost a prevence
3. Dluhy a nezaměstnanost
4. Rodina a zdraví
5. Vzdělávání

Podrobný jmenovitý přehled členů pracovních skupin je přílohou tohoto SPSZ.

Obrázek 2 Pracovní skupiny LP Břeclav

Zdroj: vlastní zpracování

1.6 Proces tvorby strategického plánu sociálního začleňování

Strategický plán sociálního začleňování (dále jen SPSZ) je široce pojatou strategií integrující oblasti bydlení, zaměstnanosti, bezpečnosti, dluhové problematiky, sociálních služeb i obecně podpory sociální soudržnosti a rozvoje města v kontextu dostupných zdrojů. Má proto řadu styčných ploch s různými typy strategických dokumentů, v praxi nejčastěji s komunitními plány sociálních služeb, střednědobými plány rozvoje sociálních služeb, integrovanými plány rozvoje měst, plány prevence kriminality obcí i krajů, obecními a krajskými plány integrace Romů a dalších menšin apod.

SPSZ se v kontaktu s dalšími strategickými dokumenty obvykle nachází v pozici zastřešující strategie, ovšem základním principem při jeho zpracování a implementaci je respektování zavedených strategických dokumentů a jejich procesů a pracovních struktur. SPSZ proto může být modifikován jako souřadný či podřazený strategický dokument jinému strategickému dokumentu, pokud to SPSZ neoslabuje nebo nezužuje.

Nositelem plánu je město Břeclav. Žadateli mohou být v rámci KPSVL i další subjekty, podle oprávněných příjemců definovaných jednotlivými výzvami u operačních programů vymezených dále.

Situační analýza

Tvorbě strategického plánu předcházela analytická fáze a sběr dat, během které prováděl výzkumník ASZ terénní šetření v lokalitě, proběhly strukturované rozhovory s pracovníky úřadu města, státní správy, sociálními pracovníky, NNO, taktéž přímo v terénu s obyvateli města, jak v SVL i mimo ně. Současně proběhla analýza relevantních dokumentů, sběr a vyhodnocení dat, která se vztahují k sociálnímu vyloučení. Všechny tyto výstupy byly shrnuty do Situační analýzy, jejíž dokončení předchází strategickému plánování. Situační analýza, tak i tabulky vstupních indikátorů a checklistů jsou přílohou tohoto SPSZ.

Metoda logického rámce

Samotná tvorba strategického plánu vychází z metody logického rámce, neboli metody stromu, a organizačně byla rozčleněna do pěti propojených oblastí podle ustavených tematických pracovních skupin (bydlení, bezpečnost a prevence kriminality, rodina a zdraví, dluhy a zaměstnanost).

Procesy podle metody logického rámce začaly definováním problémů v dané oblasti, ze kterých byl poté formulován klíčový problém (pouze u některých PS). Dále byl stanoven okruh osob patřících do cílové skupiny a zmapován kontext (role města, veřejnosti, státní správy, sociální služeb... apod.)

V každé z těchto tematických oblastí proběhly tři kola pracovních skupin s daným programem:

I. kolo – představení metody logického rámce, mapování kontextu, cílové skupiny. Tvorba stromu problémů a jejich příčin.

II. kolo – verifikace vytvořeného stromu problémů podle dat ze situační analýzy, komparace s prezentací výzkumníka. Tvorba dopadů (jaké dopady má existence daného problému). Stanovení priorit k řešení na lokální úrovni.

III. kolo – rekapitulace stromu problémů, příčin, dopadů a priorit – společně s expertem-poradcem ASZ na danou tematickou oblast. Prezentace nástrojů a metodik k řešení prioritních problémů, sdílení dobrých praxí, návrh a výběr vhodných řešení. Stanovení strategie intervence.

Z každé pracovní skupiny je vytvořený komplexní strom problémů, příčin a dopadů. Současně byl každý takový strom převeden na strom cílů a řešení. Tyto materiály byly klíčovým podkladem pro tvorbu SPSZ, důležitým dokladem o jeho průběhu a jsou přílohou tohoto dokumentu.

Následně proběhla řada pracovních setkání s vedoucími garanty pracovních skupin, kdy docházelo k rozvíjení a zpřesňování řešení stanovených v strategii intervence a k tvorbě pracovní verze SPSZ.

Také proběhla jednání ke klíčovým projektům města v oblasti bydlení a infrastruktury sociálních služeb, dále jednání s vedoucími odborů k zajištění součinnosti (příprava podkladů pro projektovou dokumentaci, zajištění spolufinancování k projektům města).

Dále probíhala jednání s místními partnery (zejména z řad poskytovatelů sociálních služeb a dalších NNO) v přípravě projektových fiší, kterými se má naplňovat část strategie intervence. Partnerům byla poskytována metodická podpora prostřednictvím konzultací s LK a poradcem OP Z.

1.7 Schvalování a revize strategického plánu

Výsledkem výše popsaného společného procesu tvorby je tento strategický dokument. Po vytvoření první pracovní verze byla tato rozeslána všem členům LP a diskutována na pracovním setkání (červen 2017).

Po zapracování připomínek vzniká předfinální verze (srpen 2017), která se zasílá k připomínkování všem členům LP a expertům ASZ, kteří se podíleli na tvorbě strategie intervence. Následná finální verze je zaslána k připomínkování na MPSV.

V září 2017 bude finální dokument schválen plénem lokálního partnerství, radou města a zastupitelstvem města. Potvrzení o schválení SPSZ zastupitelstvem města je přílohou tohoto dokumentu. Stejným schvalovacím postupem musí projít všechny budoucí revize SPSZ.

1.8 Vize města

Břeclav jako město s fungující optimální sítí sociálních služeb a aktivit dostupnou pro osoby ohrožené sociálním vyloučením či osoby sociálně vyloučené.

Břeclav v postavení ORP pomáhající okolním obcím v řešení sociálních problémů společnými silami.

Břeclav, jako město s vysokým pocitem bezpečí, ve kterém chtějí lidé žít.

Kompetentní pracovníci městského úřadu mající k dispozici řadu organizací zabezpečující sociální služby, sociální byty, a fungující zdravotnické služby, kteří budou moci obratem řešit nepříznivou situaci potřebného obyvatele města a obcí našeho ORP.

Nabídka dostupných aktivit pro všechny obyvatele města umožňující smysluplné prožívání života a omezující nežádoucí aktivity jedinců či celých skupin.

Město, kde lidé vědí, že nezůstanou sami bez pomoci.

1.9 Manažerské shrnutí SPSZ

Strategický plán sociálního začleňování města Břeclav je výsledkem práce mnoha subjektů – zaměstnanců Městského úřadu Břeclav, konkrétních – a aktivních – představitelů neziskových organizací, které na území města aktivně pracují, a v neposlední řadě i představitelů ASZ.

Strategický plán tvoří čtyři nosné kapitoly. První kapitola představuje základní vymezení tématu, zabírá se spoluprací města Břeclav a ASZ, nastoluje vizi do příštích let a pojednává o tvorbě samotného plánu.

Druhá kapitola – analytická část – pak představuje (přiměřeně) stručné shrnutí problémů v oblasti sociálního vyloučení, kterým Břeclav v současné době čelí. Kapitola je logicky rozčleněna do čtyř podkapitol podle jednotlivých oblastí – problematika bydlení, dluhů a zaměstnanosti, dále pak bezpečnosti a prevence a v neposlední řadě rodinné politiky a zdraví. Jednotlivé podkapitoly popisují konkrétní problémy, které jasně definovala situační analýza i zkušenosti členů pracovních skupin.

Třetí kapitola představuje definování konkrétních opatření, které povedou ke změně vymezených problémů a priorit. I tato kapitola je rovněž rozdělena podle jednotlivých oblastí, jak jsme je definovali ve druhé kapitole.

Poslední, čtvrtá kapitola, rámcuje realizaci samotného strategického plánu v příštích letech. Zabírá se rolí manažera, funkcemi lokálního partnerství a hodnocením navrhovaných opatření.

Žijeme v době, kterou je možno charakterizovat jako enormně složitou. Na jedné straně neuvěřitelný technický pokrok a blahobyt, na straně druhé neustále se prohlubující sociální problémy a eskalující sociálně patologické fenomény. Jak politici, tak i lidé „dobré vůle“ (kteří nejsou lhostejní k dění ve společnosti) hledají účinné řešení otázek, které veřejnost trápí.

Předložený strategický plán je pokusem o řešení situace obyvatel Břeclavi a blízkého okolí, kteří jsou ohroženi sociálním vyloučením. Vychází nejenom z výzkumu – profesionální situační analýzy, která naší situaci zmapovala po kvantitativní i kvalitativní stránce, ale taktéž z praktických zkušeností osob – profesionálů, kteří denně „bojují v prvních liniích“ při přímé práci s klientem – uživatelem konkrétních služeb.

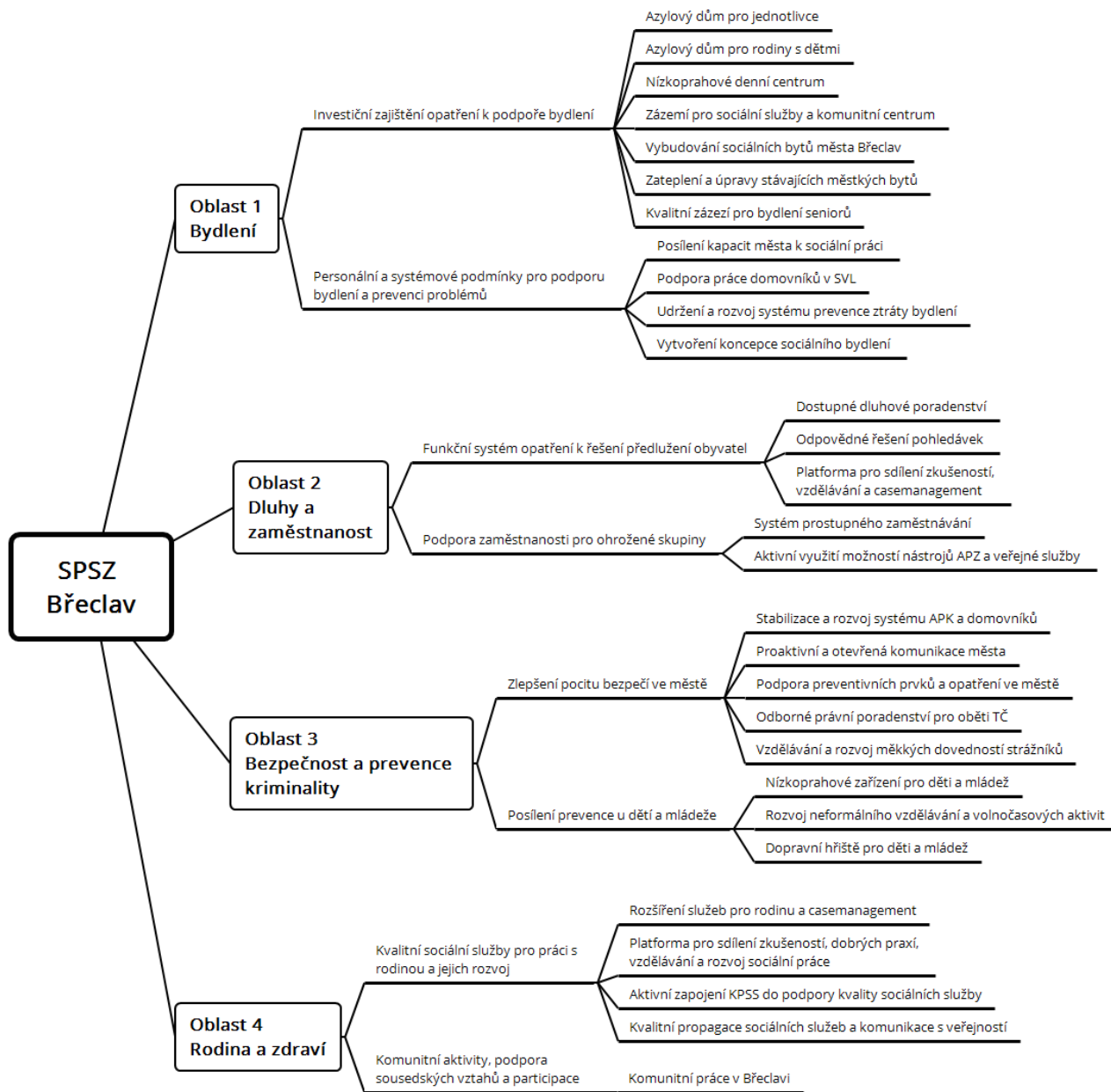
Na tomto místě je proto potřebné vyjádřit poděkování všem členům pracovních skupin, kteří se aktivně zúčastňovali a participovali na tvorbě tohoto strategického plánu. Patří jim naše díky nejenom pro jejich osobní nasazení, ale také za jejich postřehy a konkrétní připomínky při finalizaci textu samotného plánu.

Město Břeclav má obrovský potenciál – a tento potenciál je dán především lidmi, kteří se zajímají o veřejné blaho a neváhají tvrdě pracovat pro to, aby se město Břeclav stávalo dobrým místem pro život.

Protože jakékoliv opatření – byť dobře promyšlené i financované – se vždy opírá o práci konkrétních lidí – často bezejmenných jednotlivců, kteří se rozhodli svůj život zasvětit službě jiným. Děkuje.

Schéma cílů a opatření návrhové části SPSZ Břeclav

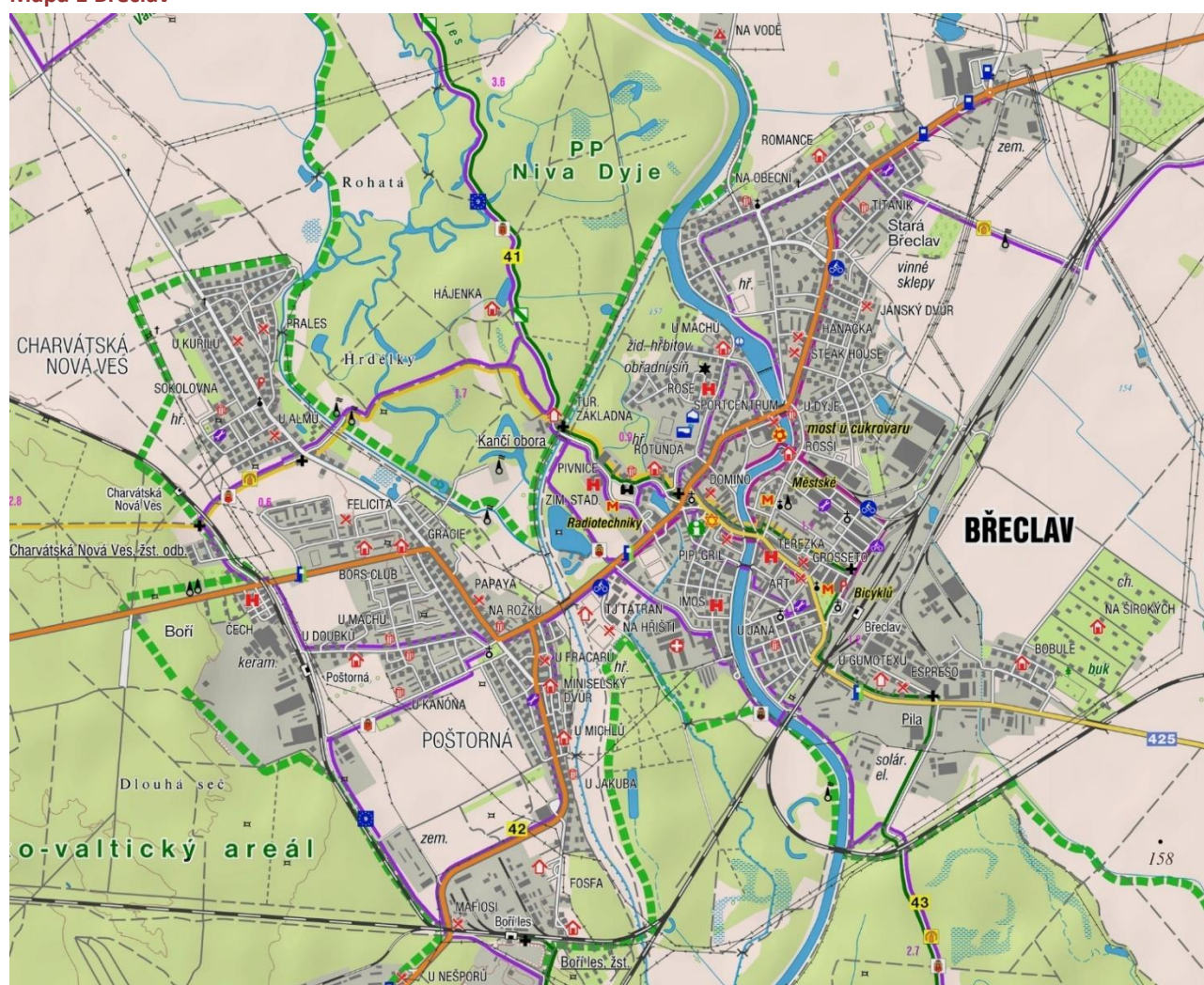

II ANALYTICKÁ ČÁST

2.1 Město Břeclav

Město Břeclav se nachází v Jihomoravském kraji, přibližně 50 km jihovýchodně od krajského města Brna v bezprostřední blízkosti slovenské i rakouské státní hranice. Leží na mezinárodně významném železničním uzlu, který spojuje Brno, Bratislavu, Olomouc a Vídeň a necelé 3 km od dálnice D2 z Brna do Bratislavy. Břeclav je správním centrem ORP, které zahrnuje 18 obcí s celkem 59 854 obyvateli¹, přičemž k 1. lednu 2016 činil počet obyvatel samotného města 24 941 osob². Současná podoba města vznikla spojením čtyř historických částí Břeclav, Stará Břeclav, Poštorná a Charvatská Nová Ves v letech 1920, 1974 a 1976.

Mapa 1 Břeclav

Zdroj: <http://www.cykloserver.cz/cykloatlas/> Mapová data: © freytag & berndt, SHOCart, přispěvatelé OpenStreetMap

¹ Český statistický úřad: Počet obyvatel v ORP k 1. 1. 2016. Břeclav 29. dubna 2016. [Dostupné online](#). [cit. 2016-11-25]

² Český statistický úřad: Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2016. Břeclav 29. dubna 2016. [Dostupné online](#). [cit. 2016-11-25]

Moderní rozvoj města se datuje od roku 1839, kdy bylo započato s výstavbou železniční tzv. *Severní dráha císaře Františka* z Vídně do Krakova s přípojkou v Břeclavi. Následný průmyslový rozkvět dal vzniknout řadě významných hospodářských podniků, které se podepsaly na budoucím industriálním charakteru města a z nichž některé fungují dodnes. Mezi jinými například cukrovar zbudovaný roku 1862 židovským rodem Kuffnerů, místní pivovar, pila nebo cihelna.

Za druhé světové války výrazně klesl počet obyvatel kvůli vysídlení části českého obyvatelstva a všech téměř šesti set místních židů, z nichž valná většina skončila v koncentračních táborech. Břeclav se v letech 1939 – 1945 stala součástí německé říše a konec války a osvobození se tak na město podepsal rozsáhlými materiálními škodami a následným odsunem německého obyvatelstva. Po válce však průmyslový rozvoj pokračoval a chybějící lidské kapacity doplňovali osadníci přicházející z různých koutů Československa, mezi nimi i slovenští Romové. Jak ukazuje graf 1, již začátkem 70. let 20. století dosáhl počet obyvatel předválečné úrovně a díky masivní bytové výstavbě a další industrializaci se v následujících dvou desetiletích téměř zdvojnásobil. Svého vrcholu dosáhl v roce 2001, nicméně od té doby pozvolna klesá. Přitom příčiny současného odlivu obyvatel jsou stejné jako v jiných obdobně velkých městech. Jedná se o nedostatek atraktivních pracovních příležitostí (pro kvalifikované) a kulturního vyžití, možností studia a v případě Břeclavi rovněž nedostatek volných bytů adekvátních parametrů či pozemků k výstavbě, především pak pro mladé rodiny. Specifickým problémem Břeclavi je také obtížná a dlouhodobě nedořešená dopravní situace, kdy je jediná silniční spojnice mezi Poštornou a zbytkem města dlouhodobě přehlcena nadměrným množstvím automobilové i mezinárodní kamionové dopravy a provoz ve městě blokuje i několikakilometrové kolony. Pro veřejnost je tak v tuto chvíli neutěšená dopravní situace tématem prvořadé důležitosti. Problematika sociálního vyloučení naopak v poslední době veřejným diskurzem příliš nerezonuje, a pokud ano, tak pouze některé její aspekty.

I v současné době je Břeclav důležitým průmyslovým střediskem s řadou pracovních příležitostí pro místní i lidi z širokého okolí. Nejvýznamnějším místním podnikem je závod Gumotex, který zaměstnává přibližně 1400 lidí. Pozadu ale významem nezůstávají ani další, například Fosfa a.s., OTIS a.s., BORS Břeclav a.s., Poštorenské keramické závody, ALCA plast, Moraviapress a.s., Zámecký pivovar Břeclav, Racio a.s. a mnoho jiných. Město je rovněž charakteristické rozvíjejícím se cestovním ruchem, především v souvislosti s nedalekým Lednicko-Valtickým areálem zapsaným od roku 1996 na Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO, s tzv. vinařskými stezkami a s dalšími atrakcemi jižní Moravy.

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel Břeclavi

Zdroj: Martin Šmoldas

2.2 Sociální vyloučení v Břeclavi

Problematika sociálního vyloučení v Břeclavi nemá jednoznačné prostorové ohraničení a netýká se ani žádné konkrétní etnické skupiny. Jinými slovy, s největšími sociálními problémy v Břeclavi v tuto chvíli nepotýkají obyvatelé nějaké specifické vyloučené lokality, ale vyloučené populace žijící napříč celým městem, přičemž přiznaná romská etnicita³ je v tomto ohledu jen jednou z mnoha dalších okolností. Jak si ukážeme v krátkém historickém souhrnu, doposud tomu při identifikaci problému bývalo jinak, a v minulosti zpracované studie věnující se této problematice se zabývaly převážně romskou minoritou a lokalitami její koncentrace. V posledních letech se však proměnila jak situace v Břeclavi, tak i priority práce se sociálně vyloučenými skupinami a s tím spojené hledisko hodnocení. Do pastí sociálního vyloučení v posledních letech upadá stále více příslušníků majority. Výsledky našeho výzkumu navíc ukazují, že **nejzávažnější sociální problémy se napříč etnickými skupinami týkají lidí ohrožených ztrátou bydlení**, kteří žijí v neustálém provizoriu, jsou nuceni střídat místa pobytu a jejich situace se tak vymyká jasnému prostorovému vymezení. Kromě sociálně vyloučených lokalit nebo lokalit vyloučením ohrožených jsme se proto ve výzkumu primárně zaměřili také na sociálně vyloučené jedince a rodiny žijící i mimo tyto lokality, na mechanismy, které je do tohoto stavu přivedly a bariéry, které brání jejich zpětné integraci.

Pro potřeby plánu jsme proto vytvořili pracovní model, ve kterém jsou populace ohrožené sociálním vyloučením rozdělené do tří základních skupin, které jsou v textu řazeny dle míry závažnosti problému na:

- populace ohrožené ztrátou bydlení,*
- populace ohrožené chudobou a dalšími aspekty sociálního vyloučení a*
- identifikované sociálně vyloučené lokality.*

³ Přiznaná etnicita je taková, kterou člověku připisuje okolí na základě fyziologických znaků, ať už se s ní daný jedinec aktivně ztotožňuje, či nikoliv.

Je přitom logické, že osoby zařazené do různých skupin se mohou částečně prolínat, na což se budeme snažit v jednotlivých podkapitolách textu upozorňovat, aby při výsledném součtu či odhadu nedošlo k příliš velkým odchylkám od skutečnosti.

Historický původ sociálního vyloučení

Charakter sociálního vyloučení je v Břeclavi do značné míry spojen s průmyslovou i vojenskou historií města. Překotný industriální rozvoj, napojení na významné dopravní uzly i strategická (vojenská) poloha města na hranicích se podepsaly na sociální i vzdělanostní struktuře města, identitě místních obyvatel i na množství opuštěných objektů, pro které se v nové době nenašlo využití. Všechny vyjmenované skutečnosti se do dnešních dnů výrazně odrážejí v konkrétních podobách vyloučení.

Sociální vyloučení bylo dlouhodobě spojováno převážně s přítomností romské minority. První romské rodiny⁴ sice žily v Břeclavi ještě před 2. světovou válkou, ale masivnější příchod Romů se datuje až těsně po ní, kdy přicházely v souvislosti s potřebou doosídlování města a nasazení pracovních sil do rozvíjejících se průmyslových podniků. Příchozí rodiny získávaly byty a domy uvolněné po odsunutém obyvatelstvu v různých částech města. „*Domy po Němcích byly v Břeclavi nabídnuty obyvatelům přilehlých vesnic a měst na západním Slovensku. Tak se sem dostaly i čtyři rozsáhlé romské rodiny a tento počet se více než dvacet let neměnil.*“⁵ Další sedm romských rodin přichází až v 70. letech z východního Slovenska a dotváří tak základ doposud poměrně stabilní romské populace. Část místních má v sobě zažitě dělení rodů podle místa původu a mezi Romy vede pomyslná dělicí čára mezi staro a novousedlíky. Z perspektivy stále poměrně krátké historie osídlení českých zemí slovenskými Romy (po druhé světové válce) však lze za starousedlíky považovat prakticky všechny breclavské Romy.

Romské rodiny původně žily rozprostřeny po celém městě. V první vlně osídlení se usazovaly hlavně v Husově a Slovácké ulici, v ulici Na Řádku a na dalších místech v centru. Nověji příchozí pak od 70. let dostávali přiděleny i byty v novější zástavbě na Bratislavské ulici nebo později Na Valtické, část rodin se kvůli masivní bytové výstavbě i několikrát stěhovala. Romské osídlení bytových domů, které později vlastnilo město, například v ulicích Riegrova nebo Sady 28. října, je až pozdějšího data.

Významnější sociální a ekonomické problémy romské menšiny se naplno projevíly v souvislosti s ekonomickou transformací a propouštěním velkých breclavských podniků, které zasáhlo především méně kvalifikované zaměstnance, mezi nimiž byli Romové hojně zastoupeni. K vysoké nezaměstnanosti se od roku 2003 postupně přidávají problémy spojené s privatizací městských bytů, kde například ještě v roce 2008 pobývalo téměř 85 % všech breclavských Romů. Většina z nich však ke koupi bytu do osobního vlastnictví neměla buď dostatek financí anebo městu dlužili na nájemném (a dalších položkách) a na koupi bytu tak neměli nárok. Část domů obývaných Romy byla rovněž prodána do rukou třetích osob i s nájemníky, kteří se následně museli odstěhovat. Mezi lety 2003 – 2016 se proto Romové museli z různých důvodů vystěhovat celkem z 11 rodinných a bytových domů

⁴ Z větve tzv. Moravských Romů, která byla na Moravě usazena již dlouhodobě.

⁵ KAŠPAROVÁ, Irena, Štěpán RIPKA a Kateřina SIDIROPULU JANKŮ. *Dlouhodobý monitoring situace romských komunit v České republice - moravské lokality. Lokalita Břeclav* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, Kancelář Rady vlády České republiky pro záležitosti romské komunity, 2008 [cit. 2017-03-04]. S. 104

a několika dalších bytů ve vlastnictví města. Ti, kteří městu nedlužili žádné peníze, dostali náhradu, většinou v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká nebo po domluvě s novými majiteli objektů i jinde. Ostatní rodiny byly přestěhovány buď do objektu městských bytů čtvrté kategorie v Charvátské Nové Vsi, kterému se přezdívalo „holobyty“ či „kravín“⁶ nebo si našli bydlení jinde. „V letech 2001–2007 sem (do holobytů) bylo postupně přestěhováno asi 20 romských rodin/domácností, které buď neplatily nájemné, nebo byly jiným způsobem „nepřízpůsobivé“⁷.

Nad okolnostmi privatizace městských bytů, a především pak několika domů, které byly prodány společníkům firmy *Renodomus* i s romskými nájemníky, se stále vznáší řada otazníků, nicméně jejich průběh do roku 2009 je detailně zmapován ve studii *Dlouhodobý monitoring situace romských komunit v České republice – Moravské lokality* (na str. 103 – 122), a proto se mu dále nebudeme věnovat. K dalšímu vývoji událostí je potřeba doplnit informace z pozdějších let, kdy kvůli neuspokojivé situaci v tzv. holobytech odcházely některé rodiny do nedalekého penzionu Pohoda, který se proměnil v ubytovnu pro sociálně slabé, profitující z jejich nepříznivé situace. „Ty byty v Charvátské nové vsi to byl jenom takový chlívěk, kde bylo několik plesnivých maštálí... Tam se nedalo normálně žít. Navíc tam všechno jelo na elektriku a bylo to šíleně drahé.“⁸ Když se později nedařilo kapacitu holobytů ani z poloviny naplnit, město nakonec rozhodlo o jejich odprodeji, a do zmíněného penzionu Pohoda se přesunuly zbývající rodiny, které si nemohly zajistit vlastní bydlení. I zde však panovaly minimálně stejně špatné podmínky jako holobytech. „Ta ubytovna se paradoxně jmenovala Pohoda, i když to žádná pohoda vůbec nebyla... a podmínky tam byly opravdu hrozné.“⁹ Penzion Pohoda tak byl rozhodnutím kontrolních orgánů v závěru roku 2012 uzavřen, protože neplnil stavebně – technické a hygienické normy a tamní rodiny se si našly bydlení jinde, nebo se z města odstěhovaly.

V souvislosti s uzavřením obou zmíněných objektů zaznamenali místní azylové domy poptávku asi 4 rodin či jednotlivců po krizovém bydlení (převážně Domov svaté Agáty). Jejich situace se později vyvíjela různě, nicméně některé z dotčených domácností se s problémy potýkají dodnes. Na počtu lidí ohrožených ztrátou bydlení se odrazilo i vystěhování nájemníků z tzv. *Radiovily* na Mánesově ulici, kdy krátkodobé zvýšení počtu zájemců o služby zaznamenalo naopak nízkoprahové denní centrum (dále jen NZDC). **Celkový počet lidí, kteří se v souvislosti s privatizací městských bytů dostali do tíživé životní situace, se zřejmě nikdy nepodaří dohledat, nicméně je jisté, že se jedná o nezanedbatelné číslo a důsledky těchto procesů se projevují do dnešních dní.** Podle některých aktérů však vystěhování a odprodej městských objektů přinesly i nečekaný pozitivní efekt, kdy izolované romské rodiny, rozprostřené různě po městě, více usilují o vlastní pokojnou integraci mezi místní majoritní obyvatelstvo, než v době, kdy žily koncentrovaně ve vybraných bytových domech. To se týká hlavně některých rodin Na Valtické.

⁶ Objektu se přezdívalo kravín, protože skutečně šlo o přestavěný kravín. Viz obrázek 1.

⁷ KAŠPAROVÁ, Irena, Štěpán RIPKA a Kateřina SIDIROPULU JANKŮ. *Dlouhodobý monitoring situace romských komunit v České republice – moravské lokality. Lokalita Břeclav* [online]. Praha: Úřad vlády ČR, 2008 [cit. 2017-02-04]. S. 79.

⁸ Osobní sdělení respondenta OL 1. Vlastní terénní záznamy.

⁹ Osobní sdělení respondenta NO 1. Vlastní terénní záznamy.

Obrázek 3 Budova bývalých bytů čtvrté kategorie, tzv. holobytů v Charvátské Nové Vsi

Zdroj: www.schmidt-reality.cz¹⁰

Privatizace se nezastavila s prodejem holobytů a pokračuje dodnes. Mezi lety 2012 – 2016 se stěhovaly další romské rodiny z bytových či rodinných domů na ulicích Chodské, Svatoplukově, Mánesově, Smetanově Nábřeží či Hřbitovní. Z nich sice 9 domácností dostalo přidělenou bytovou náhradu (převážně v lokalitě Na Zahradách, Riegrova, Krátká), ale dalších minimálně 5 domácností se muselo vystěhovat bez náhrady a skončilo například na sídlišti Na Valtické, v centru města nebo v rodinných domech mimo Břeclav.

V současné době žijí Romové rozprostřeni po celém městě, nejvíce v městské lokalitě Na Zahradách, Riegrova, Krátká anebo v jednotlivých bytech na sídlišti Na Valtické. Část rodin se přesunula do okolních obcí ORP, převážně do Lanžhotu, v menší míře potom do Hrušek, Tvrdonic, Moravské Nové Vsi, Kostic a Moravského Žižkova¹¹. Několik rodin se rovněž přestěhovalo do vzdálenějších měst, převážně do Hodonína, Rohatce či Brna¹² nebo dokonce do zahraničí (Slovensko či Anglie). Minimálně dvě desítky Romů v Břeclavi jsou nyní buď úplně bez přístřeší, nebo pobývají v ubytovnách či azylových domech¹³. Část rodin se také po vystěhování z městských bytů musela přesunout k příbuzným nebo do nějakého nestandardního bydlení. Některé rodiny tak žijí v přeplněných bytech nebo jsou nuceny se stěhovat z místa na místo.

¹⁰ Tato realitní kancelář nyní zprostředkovává prodej objektu s holobyty za 5 000 000 Kč.

¹¹ Situace se však rychle mění a romské rodiny v tuto chvíli již prokazatelně nepobývají v Kosticích, Moravské Nové Vsi a Moravském Žižkově.

¹² Někteří aktéři hovořili i o případu rodiny, která se stěhovala až do severočeského Mostu.

¹³ Přibližně stejný je i počet romských uživatelů služby Nízkoprahového denního centra Břeclav (pro osoby bez přístřeší).

2.3 Sociálně vyloučené lokality

V kontextu Břeclavi neexistuje typická sociálně vyloučená lokalita, jejíž představu si veřejnost obvykle spojuje s vybydlenými objekty bez infrastruktury, kde se koncentrují výhradně nezaměstnaní lidé závislí na sociálních dávkách. Sledované lokality v Břeclavi lépe vystihuje termín *lokality s vyšším podílem sociálně vyloučených osob* nebo také *lokality s vyšším podílem osob ohrožených chudobou*¹⁴. Část obyvatel těchto lokalit totiž znaky sociálního vyloučení nenese, podíl sociálně vyloučených osob je zde ovšem vyšší než v jiných částech města. Zároveň se v rámci výzkumu ukázalo jako účelné pracovat s těmito lokalitami jako s celky, tedy nevydělávat z nich pouze skupinu osob sociálně vyloučených. Důvodů je celá řada:

- 1) Hranice mezi sociálně vyloučenými a sociálně začleněnými obyvateli domů je neostrá. Jedná se spíše o škálu, kde na jedné straně stojí pracující, vzdělanější a nezadlužení nájemníci bytů a na straně druhé pak nezaměstnaní, nekvalifikovaní a zadlužení nájemníci, přičemž značná část obyvatel se nachází někde uprostřed.
- 2) Problémy spojené se sociálním vyloučením se dotýkají všech obyvatel sledovaných lokalit. Dochází ke stigmatizaci všech lidí, kteří tam žijí.
- 3) Popsaná situace generuje četné problémy v oblasti sousedského soužití, přičemž tyto spory jsou srozumitelné pouze v kontextu celého domu jako „organismu“.

Obrázek 4 Lokalita Na Zahradách, Riegrova, Krátká

Zdroj: MěÚ Břeclav

V Břeclavi se nejčastěji jako o sociálně vyloučené lokalitě hovoří o bloku pěti městských a dvou soukromých bytových domů v ulicích Na Zahradách, Riegrova a Krátká (dále jen Na Zahradách), kde žije **přibližně 260 lidí**. Jak už jsme naznačili, **jedná se však spíše o lokalitu s vyšším podílem osob**

¹⁴ Pro zjednodušení však v textu dále používáme pojmu sociálně vyloučená lokalita – SVL.

ohrožených sociálním vyloučením, kterých je zde maximálně 1/3. Indikátorem pro to je především počet lidí, kteří jsou existenčně závislí na příjmech z dávek v hmotné nouzi. **Ten v listopadu 2016 činil celkem 81 lidí** (21 příjemců). V lokalitě je také zvýšené množství lidí sice pracujících (včetně samoživitelek), nicméně za nízké mzdy a proto žijících na hranici chudoby.

Hlavním důvodem proč se však zabýváme vývojem v této lokalitě je samotný zájem města a množství preventivních opatření, které sem v posledních letech směřovalo. Lokalita se také objevila jako jeden z hlavních bodů přihlášky města ke spolupráci s ASZ. V této části zprávy se proto pokusíme popsat reálný stav v místě a jeho vazbu na realizovaná opatření.

Pro posouzení toho, jestli je lokalita vyloučená nebo není, neexistují žádná přesně měřitelná kritéria a rozhoduje především lokální kontext a srovnání. A při něm se ukazuje, že v rámci Břeclavi se opravdu jedná o místo zvýšené koncentrace některých sociálně problémových jevů. Zatímco zde totiž žije pouhé zhruba **1 % obyvatel města, počet příjemců dávek HN činí asi 6 – 7 % z celkového počtu příjemců ve městě**. Podobně zvýšené hodnoty se projevují u nezaměstnanosti. Ta ve sledovaném období činila za celé město **4,6 %, ale ve zmiňované lokalitě to bylo až 23 %, tedy skoro 5 krát tolik**. Výrazné je také zadlužení zdejších obyvatel vůči městu. Zatímco se dluhy na nájemném podařilo v posledních letech díky sérii opatření stabilizovat, dluhy na odpadech nadále rostou a jsou nyní zdaleka největší položkou. Z tabulky 6 je patrné, že **dluh na odpadech má necelá polovina obyvatel lokality - 44 %**. Za celé město je přitom počet dlužníků jen 9 %.

Tabulka 1 Počet dlužníků a výše dluhu za komunální odpad u domů v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká

Ulice a číslo domu	Z toho počet dlužníků	Výše dluhu
Na Zahradách 1137/20	36	156 134
Na Zahradách 1111/21	17	89 938
Na Zahradách 1133/19	14	23 795
Krátká 1284/8	30	202 270
Riegrova 1010/27	13	55 035
Riegrova 1011/25	0	0
Riegrova 1012/25a	3	30 695

Zdroj: Odbor ekonomický MěÚ Břeclav

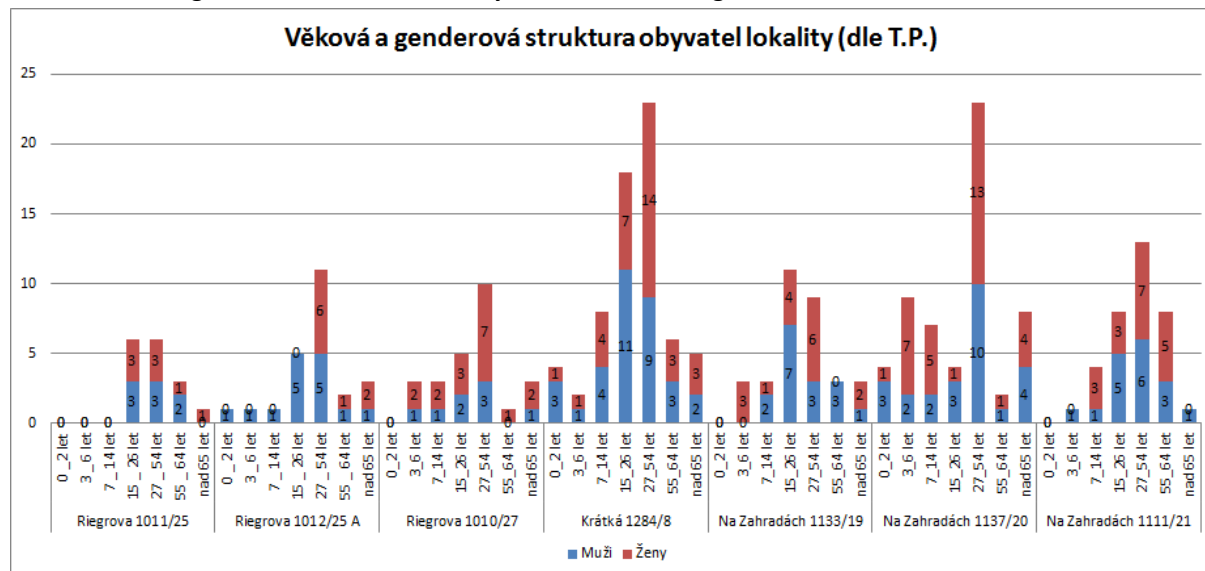
Výše dlužné částky za odpady je tedy vysoká – výsledných **555 000 tisíc znamená totiž skoro 7 % z celkových 8 217 000 Kč** za celé město. Oproti tomu je výše dluhu na nájemném podstatně menší. V prosinci 2016 činila u bydlících nájemníků přibližně **190 000 Kč**, tj. 2/3 z celkových 287 000 Kč (což byla celková dlužná částka na nájemném v městských bytech). Nutno však podotknout, že **v lokalitě Na Zahradách se nachází přibližně 2/3 standardních městských bytů, takže dlužná částka tomuto poměru zhruba odpovídá.**

Ze sledovaných indikátorů jsme tedy zjistili, že počet příjemců HN, nezaměstnanost a dluhy na odpadech jsou v lokalitě zhruba 5 – 7 x vyšší než by mělo odpovídat její velikosti a počtu obyvatel, ale tamní dluhy na nájemném jsou přiměřené poměru počtu bytů vzhledem k celému bytovému fondu města.

Graf 2 Věková a genderová struktura lokality Na Zahradách, Riegrova a Krátká

Zdroj: Odbor správních věcí a dopravy MěÚ Břeclav, vlastní zpracování

Z grafu je patrné, že nejvíce obyvatel lokality je v produktivním věku. V kategorii ekonomicky aktivních obyvatel ve věku 15 – 64 bylo k uvedenému datu téměř 70 % obyvatel, v seniorském věku asi 10 % a zbytek (asi 20 %) připadal na děti a mládež do 15. let¹⁵. **Pokud bychom se však zaměřili na specificky rizikovou skupinu teenagerů ve věku 15 – 26, ti tvoří v lokalitě až 23 %.**

V porovnání se stárnoucí populací Břeclavi je zde nepatrně nižší věkový průměr. Ten vytváří hlavně některé více - početné romské rodiny s větším množstvím malých dětí. Celkově v lokalitě bydlí asi 17 – 19 romských domácností, ve kterých žije přibližně 90 lidí a z toho je asi 40 dětí. To je výrazně méně, než je odhadováno řadou oslovených aktérů, i méně, než se objevuje v některých oficiálních dokumentech města (viz např. „V dotčené lokalitě Romové tvoří převládající většinu obyvatel.“¹⁶). „Optický“ dojem o převládající většině zřejmě vytváří častější návštěvy dalších romských rodin z okolí, které se spolu s místními, hlavně v letních měsících, sdružují na volně přístupném dvoře. Obyvatelé z majority také tráví výrazně méně času ve společných prostorech.

Počet romských domácností v lokalitě však dlouhodobě narůstá, a to hlavně kvůli nastavení bytové politiky města. Bytové domy Na Zahradách totiž tvoří poslední souvislý blok městských bytových

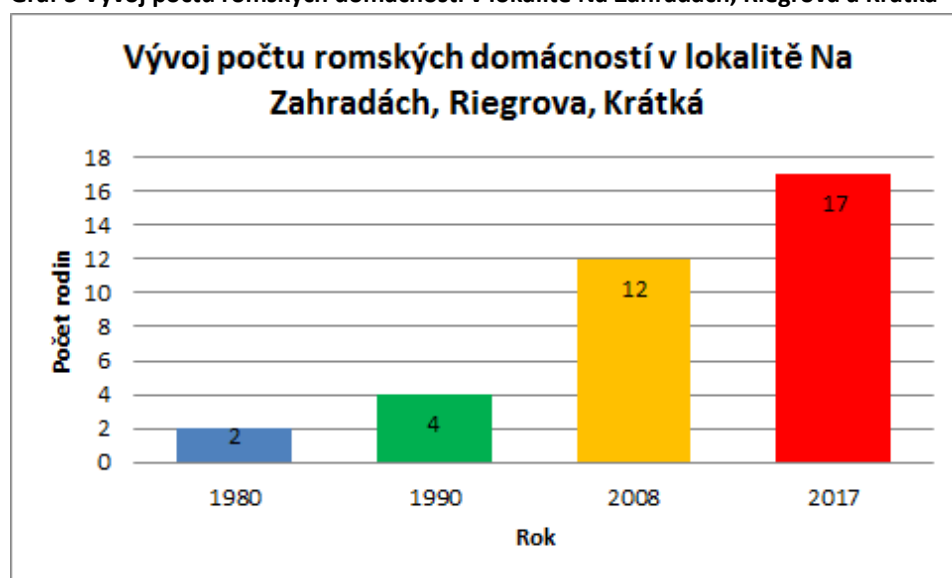
¹⁵ V listopadu 2016 bylo v lokalitě 32 dětí do 15 let, které žili v rodinách příjemců HN. Ve věkové skupině do 15 - 26 let to bylo 5 osob.

¹⁶ *Koncepce prevence kriminality města Břeclav za léta 2015 – 2018* [online]. Město Břeclav, 2014 [cit. 2017-02-05]. S. 17

domů, které navíc obec do budoucna neplánuje odprodat. Již od počátku privatizace tak romští nájemníci, kteří si nemohli dovolit odkoupit byty v privatizovaných domech a zároveň nebyli dlužníky, končili právě zde, což zcela změnilo charakter místa. Za minulého vedení města se sice dodržovalo neformální ustanovení přezdívané „rodinu za rodinu“, tedy že se za každou romskou rodinu se do lokality nastěhuje také jedna rodina z majority, nicméně později se od opatření upustilo a přistěhované romské rodiny opět převládly. **V letech 2013–2016 se tak kupříkladu do lokality přistěhovalo dalších 8 romských rodin** (domácností) z privatizovaných městských bytů (a asi 4 rodiny „majoritní“ populace), přičemž pouze jedna další rodina získala přidělenou náhradu v městském bytě mimo lokalitu. Další masivnější příliv romských rodin do lokality ale už nelze očekávat, protože ve zbývajícím bytovém fondu města bydlí jen další 3. Vývoj počtu romských rodin v lokalitě Na Zahradách přibližuje graf 3.

Graf 3 Vývoj počtu romských domácností v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká

Zdroj: Různé zdroje/vlastní zpracování¹⁷

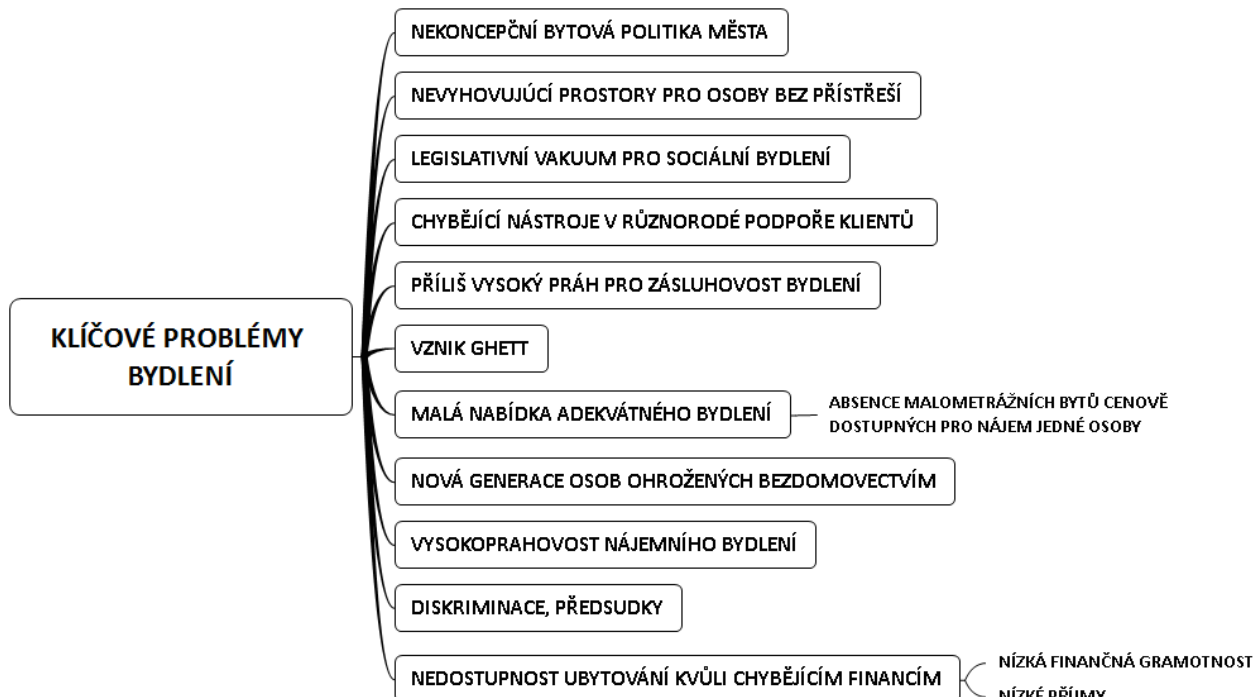
Přestože jsme doposud sledovali vybrané indikátory vyloučení v lokalitě jako celku, je potřeba podotknout, že do bloku pěti městských bytových domů jsou vklíněny dva domy soukromé, kde je situace odlišná. **Především na adrese Riegrova 25 není evidovaný žádný příjemce HN ani žádný dlužník na odpadech.** Obyvatelé domu jsou především vlastníci bytových jednotek v rámci SVBJ, které zde vzniklo v rámci privatizace. Ve vchodu Riegrova 25 A, je situace již o něco horší, protože se zde nájemníci častěji střídají a v minulosti zde už bydlely i rodiny vystěhované ze sousedních městských bytů (ale za podstatně větší nájem). Příjemců HN je zde sice o něco méně, ale dluh na odpadech je přibližně stejný, ne-li větší jak v městských domech. I ve zmíněných soukromých domech je nainstalován rozsáhlý kamerový systém.

¹⁷ Zdroje pro tyto údaje byly rozhovory s obyvateli lokality, pracovníky MěÚ a informace ze *Strategie integrace romské populace v Brně* z roku 2008. Jedná se však pouze o kvalifikované odhady, nikoliv o absolutně přesná zjištění.

2.3 Bydlení

Obrázek 5 Bydlení - klíčové problémy

Zdroj: pracovní skupina Bydlení

Nedostatečné kapacity bydlení

Stávající kapacita obou břevclavských azylových domů (*Azylový dům pro muže a ženy, U Sýpek 3 – Břeclav 3 a Domov svaté Agáty – Azylový dům pro matky s dětmi v nouzi – v obou případech je provozovatelem Oblastní charita Břeclav*) je nedostačující. Dostupná síť ubytoven je pro jejich kapacitu, stálou obsazenost především sezonními dělníky a pro jejich ryze komerční charakter a s tím související i ceny noclehů nevyhovující alternativou pro sledovanou cílovou skupinu osob bez přístřeší. Někdejší nouzové byty čtvrté kategorie (*veřejnosti nazývané „holobyty“ – zřízené na samotném konci Charvatské Nové Vsi z bývalých prostor někdejšího jednotného zemědělského družstva*) byly zrušeny, noclehárna coby pobytová sociální služba, navrhovaná v prvním břevclavském komunitním plánu, zřízena nebyla, ubytování v někdejší ubytovně „penzion Pohoda“, kde byly soustředěny mnohé sociálně slabší rodiny, bylo coby dysfunkční podnikatelský záměr ukončeno v roce 2012.

Nárůst počtu osob bez přístřeší

Dle předchozích pozorování ze strany Městské policie Břeclav postupně narůstá počet osob bez přístřeší. Na přelomu kalendářního roku 2016 a 2017 se fenoménu bezdomovectví v Břeclavi a v některých spádových obcích obce s rozšířenou působností důsledně věnoval výzkumník ASZ Martin Šmoldas. Následující shrnutí se opírá především o jeho monitoring a výstupy, které získával ve spolupráci s personálem Městské policie Břeclav, se sociálním kurátorem odboru sociálních věcí a

školský Městského úřadu Břeclav, od personálu břeclavského kontaktního pracoviště Úřadu práce České republiky a z jiných zdrojů, především však terénním průzkumem s využití poznatků jak ze strany personálu Nízkoprahového denního centra Břeclav při Oblastní charitě Břeclav, který s touto cílovou skupinou pracuje, tak i přímo od osob bez přístřeší.

Do pasti sociálního vyloučení v posledních letech upadá stále více příslušníků majority. Výsledky našeho výzkumu navíc ukazují, že **nejzávažnější sociální problémy se napříč etnickými skupinami týkají lidí ohrožených ztrátou bydlení**, kteří žijí v neustálém provizoriu, jsou nuceni střídat místa pobytu a jejich situace se tak vymyká jasnému prostorovému vymezení. Kromě sociálně vyloučených lokalit nebo lokalit vyloučením ohrožených jsme se proto ve výzkumu primárně zaměřili také na sociálně vyloučené jedince a rodiny žijící i mimo tyto lokality, na mechanismy, které je do tohoto stavu přivedly a bariéry, které brání jejich zpětné integraci.

Problematika bezdomovectví je v Břeclavi již delší dobu skloňována v souvislosti s množstvím opuštěných objektů, které lidem bezpřístřeší slouží jako dočasné obydlí, tedy v souvislosti s tzv. squaty. Nejznámějším z nich je nepochybně tzv. *Vránův*, neboli *Zámecký mlýn* (dále jen *Mlýn*). Ruina je již více jak 20 let útočištěm lidí bez domova. Kromě Mlýna se ve městě (a okolí) nachází řada dalších prázdných objektů – bývalá restaurace *Miami*, tzv. *Stará školka*, objekt bývalých kasáren tzv. *Rota*, dále opuštěné bunkry, vagóny, nádražní budovy a další.

Za rok 2016 a začátek roku 2017 (v rámci ORP Břeclav) přímo na ulici nebo jinde v důsledku kombinace dlouhodobého pobytu v nevyhovujících podmínkách a destruktivního životního stylu **zemřelo přibližně 15 bezdomovců¹⁸**.

Populace ohrožené ztrátou bydlení

S nejzávažnějšími sociálními problémy se v Břeclavi potýkají jednotlivci ohrožení bezdomovectvím či ztrátou bydlení. Pro ty z nich, kteří jsou nuceni část roku trávit venku nebo v neadekvátních podmínkách, to představuje **bezprostřední ohrožení zdraví nebo dokonce života**. Pro zbytek občanů města zase **snížení pocitu bezpečí** kvůli nekontrolovatelnému pohybu a přebývání určitého počtu osob venku nebo v opuštěných objektech. Mezi těmito dvěma póly potom existuje skupina lidí, kteří žijí v dlouhodobé nejistotě ohledně budoucnosti jejich bydlení.

Z uvedených důvodů jsme danou problematiku v této analýze, a potažmo i v partnerství ASZ s městem Břeclav stanovili jako prioritní¹⁹, a dále v textu operujeme s třemi různými hledisky, jak s ní pracovat. Tato hlediska přitom zahrnují jak příčiny daného stavu, tak i bariéry bránící návratu do běžného stavu:

¹⁸ výpověď institucionálních aktérů výzkumu.

¹⁹ Se stejným záměrem do spolupráce vstupovalo i město Břeclav.

Hledisko cílových skupin, zahrnující jak výčet osob nacházejících se v různém stadiu ohrožení dle typologie *Ethos*, tak i souhrn ohrožených cílových skupin včetně naznačení příčina průvodních jevů problematického stavu.

Hledisko místních bytových a ubytovacích kapacit, pojmenování nejzávažnějších problémů na lokální úrovni a rozbor místního bytového fondu se specifickým zaměřením na bytový fond města. Detailnímu zkoumání bytových kapacit se věnujeme rovněž v kapitole *Bydlení*.

Hledisko systémové, představující hlavní bariéry státní sociální či bytové politiky pro návrat ohrožených osob zpět do běžného standardu bydlení.

Cílové skupiny dle typologie *Ethos*

Při stanovování výčtu populací i jednotlivců ohrožených v Břeclavi ztrátou bydlení, se opíráme o evropskou typologii ETHOS, používanou i v České republice. Ta vychází z principu, že pojetí domova lze chápat ve třech oblastech, jejichž absence může vést k bezdomovectví. „*Mít domov může být chápáno jako: mít přiměřené bydlení, které může osoba a její rodina výlučně užívat (fyzická oblast); mít prostor pro vlastní soukromí s možností sociálních vztahů (sociální oblast); mít právní důvod k užívání (právní oblast).*“

Z toho vyplývají čtyři formy vyloučení z bydlení: **bez střechy, bez bytu, nejisté bydlení, nevyhovující bydlení** – všechny tyto situace ukazují na absenci bydlení.²⁰ Možná překvapivě tedy osoby ohrožené ztrátou bydlení chápeme v širším slova smyslu jako bezdomovce či osoby vyloučené z bydlení, přestože v obecně sdíleném pojetí jsou obvykle jako bezdomovci označováni jen lidé přespávající na ulici či v opuštěných objektech. V souladu s uvedenou typologií rozumíme bezdomovectví jako určité škále problémů těch osob, jejichž bytová nejistota se může v každé chvíli projevit dalším propadem a někteří z nich se nakonec mohou ocitnout v kategorii „*bez střechy*“, tedy v nejhorším, akutním stadiu bezdomovectví.

Ve všech níže uvedených kategoriích se jedná o odhady spodní hranice počtu těchto lidí. Vzhledem k velikosti, tranzitní poloze a dopravnímu napojení Břeclavi předpokládáme, že ve městě ve všech uváděných kategoriích ohrožený ztrátou bydlení může figurovat až o několik desítek procent více lidí, než je uvedený nejnižší odhad.

Kromě níže uváděných údajů může jako jiné vodítko pro počet lidí ohrožených ztrátou bydlení posloužit také celkový počet lidí s trvalým pobytem na ohlašovně MěU Břeclav, který v lednu 2017 činil **1494 osob, z toho 234 mladších 18. let**.

Ostatní odhadované údaje se vztahují převážně k situaci v prosinci 2016.

²⁰ETHOS – Evropská typologie bezdomovství a vyloučení z bydlení v prostředí ČR. Dostupné z: <http://www.feantsa.org>.

Kategorie Bez střechy

Do této kategorie osob v Břeclavi řadíme všechny, jejichž momentální situace se nejvíce přibližuje obvyklému chápání bezdomovectví, tedy osoby bez vlastního bydlení či přístřeší. Abychom však výběr co nejvíce upřesnili, tak do této kategorie řadíme následující: **osoby žijící venku, ve veřejných prostorech nebo v objektech ke kterým nemají (standardní) právní vztah**. To zahrnuje veškeré venkovní přístřešky, stany, staré bunkry, opuštěné objekty, vagony, nádražní čekárny, parky, zahradní chatky, prázdné garáže, ale i byty příbuzných, kamarádů nebo různých „dobrodinců“, u kterých mohou dotyční jedinci dočasně přespávat.

Specifickou podkategorii, kterou jsme nazvali **bez střechy II – latentní, tvoří potom jedinci dočasně pobývající v různých institucích** (ve vězení, v nemocnici nebo různých léčebnách), kteří se po návratu z instituce nemají kam vrátit a s velkou pravděpodobností skončí opět na ulici. Část lidí zde uvedených se rovněž v Břeclavi prokazatelně vyskytuje, ale není přesně známo kde.

Obrázek 6 Přístřešek v lese u Břeclavi

Zdroj: Martin Šmoldas

Odhady počtu osob v jednotlivých kategoriích jsou následující:

Bez střechy I - 48 – 57 osob

Lidé spadající do této kategorie se často potýkají se závislostmi. Kromě nejčastěji rozšířeného alkoholu jsou to také ostatní návykové látky (cca 15–25 %). Významným průvodním jevem pobytu „na ulici“ jsou rovněž duševní choroby²¹ (zahraniční výzkumy uvádí, že min. 20–25 %. Dle pražského výzkumu příznaky afektivní poruchy lze najít vysokou míru potíží u 23% a příznaky psychotické poruchy u 8,6%. Dalších cca 33% bylo vyhodnoceno, že má možný problém v oblasti duševního zdraví). Dalším významným faktorem je recidiva (cca 20–25 %).

Časté jsou kombinace několika z uvedených problémových faktorů.

²¹ Na duševní poruchy těchto lidí bylo poukazováno pracovníky MěÚ nebo některých neziskových organizací. Bohužel nebylo v možnostech tohoto výzkumu přesněji specifikovat, o jaké duševní poruchy se jedná či jaká je případná diagnóza. Často i z toho důvodu, že se jednalo o onemocnění dlouhodobě neřešená.

Řada lidí na ulici se potýká rovněž s vážnými zdravotními komplikacemi, ať už byly hlavním faktorem ztráty bydlení nebo naopak pobytem na ulici započaly. Každopádně pobyt v extrémních podmínkách tyto komplikace často výrazně zhoršuje a v mnoha případech má pro dotyčné fatální důsledky.

Z hlediska genderové a etnické struktury je v této kategorii zastoupeno zhruba 25 % žen a zhruba 15 % Romů.

Část z těchto osob odmítá využívat služby azylového domu, a to i v měsících, kdy není naplněna jeho kapacita. Obvykle je to odůvodňováno přísným ubytovacím řádem, skladbou ostatních ubytovaných i vzdáleností od centra města. Na snížení zájmu o služby azylového domu se pravděpodobně podílí i neuspokojivý stavebně – technický stav objektu a s tím spojený nižší komfort bydlení.

Bez střechy II – 30 – 35 osob

Lidé zařazení do této kategorie, pobývali v prosinci 2016 v některé z následujících institucí: Vězení (55 – 65%), nemocnice (zhruba 15 %) a léčebny (zhruba 15 %). Přibližně 15 % z nich se pravděpodobně potýkalo s nějakou formou duševní nemoci. Maximálně 10 % z nich byly ženy.

Dle pracovníků odboru sociálního MěÚ se například v roce 2016 ocitlo přibližně 60 % jejich klientů propuštěných z vězení na ulici, tedy v kategorii *bez střechy*. Z ulice pak často zase brzy putují do vězení a ocitají se tak v začarovaném kruhu.

Po ukončení pobytu (propuštění) z instituce je obvykle jedinou možností bydlení Azylový dům, pokud je jeho kapacita naplněna, tak, zbývá jen pobyt „na ulici“. Osoby opouštějící uvedená zařízení mají často problém přizpůsobit se v Azylovém domě ubytovacímu řádu, protože byli doposud nuceni dodržovat striktní podmínky a přísný režim v jiné instituci. Samotná kapacita zařízení tedy nemusí být v tomto případě klíčovým problémem. Jak jsme již uvedli na předchozí stránce, na snížení zájmu o služby azylového domu se pravděpodobně podílí i neuspokojivý stavebně – technický stav objektu a s tím spojený nižší komfort bydlení.

Pracovníci nemocnic a léčeben se neustále potýkají s problémem, kam pacienty, kteří jsou jinak bez domova umístit po skončení jejich hospitalizace. Sociální lůžka v nemocnici Břeclav, která by tento problém částečně sanovala, byla v roce 2007 zrušena.

Do obou uvedených kategorií jsme zatím nezapočítávali osoby, pobývající v ostatních obcích ORP Břeclav, protože se zde nepodařilo situaci dostatečně komplexně zmapovat. Přehled jsme získali pouze na některých místech. Nicméně předpokládáme, že **celkový počet může být několikanásobně vyšší**. Například Dělení problematiky bezdomovectví zvláště pro město Břeclav a zvláště pro zbývající obce by přitom bylo iluzorní. Břeclav je spádová obec, kam se budou lidé v bytové tísní vždy obracet na sociální odbor²² MěÚ, úřad práce, poskytovatele sociálních služeb nebo se prostě přesunou do města, protože pobyt v anonymním prostředí je pro ně jednodušší než na vesnici.

²² Ostatní obce ORP nemají žádné sociální odbory ani pracovníky a jejich kompetence pro řešení problematiky jsou tak značně omezené. Z velké části závisí na přístupu té které konkrétní obce. Někde například disponují obecními nebo sociálními byty (či pozemky) a pomáhají situaci zmírňovat i kontaktem se pracovníky obecních úřadů, jinde však nemají o počtu ohrožených osob ani přehled nebo se o problematiku prostě nezajímají. U místních starousedlíků, kteří se dostanou

Celkově jsme za město Břeclav do obou kategorií Bez střechy napočítali 78 – 92 lidí. Dalších 20 bychom pak našli v okolních obcích ORP.

Obrázek 7 Ruiny restauračního komplexu Miami

Zdroj: Martin Šmoldas

Kategorie Bez bytu

Do této kategorie řadíme osoby bydlící v některé z následujících forem substandardního bydlení: **ubytovny či azylové domy**. V případě ubytoven pak do této kategorie řadíme především příjemce dávek hmotné nouze (konkrétně **doplatku na bydlení**), nikoliv dočasné zaměstnance ani gastarbeitry, protože posledně jmenovaných skupin se ohrožení bezdomovectvím obvykle přímo netýká²³.

V Břeclavi se nacházejí 2 azylové domy, jejichž zřizovatelem je Oblastní Charita Břeclav: **Azylový dům Břeclav**, který má při naplnění kapacity 30 míst pro muže i ženy a **Domov svaté Agáty Břeclav** pro matky i otce s dětmi s kapacitou 40 míst, z nichž přibližně 2/3 jsou určené pro děti a dospívající. Mimo azylové domy do kategorie bez bytu počítáme také obyvatele ubytoven, kteří se potýkají s hmotnou nouzí. Podle našich informací bydleli v listopadu 2016 obyvatelé města nebo ORP Břeclav v HN v celkem 11 ubytovnách, z nichž se ale pouze 3 nacházely v samotné Břeclavi a další 3 potom v okolních obcích v rámci ORP (ostatní se nacházely například v Hodoníně, Brně, Olomouci atd.). **Reálně tak v listopadu 2016 využívaly v Břeclavi osoby v hmotné nouzi pouze 12 míst na ubytovnách v samotném městě a dalších maximálně 4 - 8 ve dvou dalších obcích ORP.** Podle informací některých sociálních pracovníků se počet jejich klientů v bytové nouzi, kteří by měli možnost bydlet na ubytovnách, průběžně snižuje a majitelé ubytoven už nechtějí přijímat další.

---

do bytové tísně, však často funguje solidarita sousedů či příbuzných, kteří jim poskytují nejnужnější zázemí a je tak o ně v základu postaráno, aniž by kdy kontaktovali jakoukoliv sociální službu či pracovníka.

²³ V některých případech je však možné, že lidé, kteří přišli na ubytovnu kvůli bytové nouzi, si později našli práci a nejsou již tedy příjemci dávek hmotné nouze. Pravděpodobný počet takových lidí je zahrnut v rozpětí naší odchylky při součtu lidí v dané kategorii.

Odhady počtu osob v této kategorii jsou následující:

Bez bytu 79–89 lidí²⁴

Z velké části se jedná o lidi, kteří se potýkají s podobnými problémy jako osoby v kategorii bez střechy, ale jejich situace se díky dočasnému bydlení podařilo na určitou dobu stabilizovat. I díky této stabilizaci se některým z nich daří pracovat a postupně směřovat ke zlepšování svého životního standardu.

Výjimku tvoří klienti Domova svaté Agáty, kde se většinou jedná o samoživitelky, které se sem musely uchýlit se svou rodinou a příčiny a průvodní jevy jejich situace jsou odlišné. U této skupiny jsou rovněž omezené možnosti pracovat, protože péče o dítě omezuje flexibilitu při výkonu zaměstnání.

Zhruba 45 % osob v kategorii *bez bytu* jsou ženy (nebo dívky), 30 – 35 % jsou děti a dospívající (to souvisí převážně s tím, že je do kategorie zahrnut i Domov svaté Agáty).

V rámci součtu je **potřeba zmínit ještě minimálně dalších 10 občanů některé z obcí ORP**, kteří pobývají na ubytovnách ve vzdálenějších městech, převážně pak v Brně.

Klienti azylových domů

Specifikou skupinou v rámci kategorie *bez bytu* jsou někteří klienti a klientky azylových domů, hlavně ti, kteří se objevují opakovaně a průběžně pobývají v podobných zařízeních v rámci celého kraje (případně i na ubytovnách), nebo i v rámci celé ČR. Vzhledem k nedostatku dalších ubytovacích možností u nich někdy vzniká závislost na službě a postupně ztrácejí schopnost orientace na trhu s nájemním bydlením. Především matky samoživitelky a početné rodiny jsou na volném trhu s bydlením značně limitováni vysokými vstupními kaucemi či předsudky pronajímatelů. Navíc kvůli nedostupné nebo špatně dostupné péči o děti – která částečně vychází i z nutnosti neustále migrovat – mají takto ohrožení rodiče další problém se sháněním zaměstnání a materiálním zajištění rodiny. Odhady počtu takto migrujících osob se nám nepodařilo stanovit, protože často překračují hranice obce, ORP, i kraje a místní příslušnost postupně ztrácí na důležitosti.

Pro ilustraci uvádíme tabulky 3 - 5 a mapa 3 s vybranými statistickými údaji Domova svaté Agáty za léta 2015 a 2016.

Tabulka 2 Celkový počet klientů Domova svaté Agáty Břeclav za rok 2015

Rozdělení	Počet klientů
Ženy	33
Muži	1
Děti	64
Celkem	98

Zdroj: Oblastní Charita Břeclav/vlastní zpracování

²⁴ Vysoké rozpětí čísel je způsobeno nejistotou, jestli daná osoba je v Břeclavi dlouhodobě usazena, nebo se po skončení pobytu v ubytovně přesune do obce kde má trvalý pobyt.

Tabulka 3 Členění uživatelů služby Domova svaté Agáty podle trvalého bydliště

ORP	Ostatní	Počet dospělých uživatelů	Procentuálně vypočítaná délka pobytu (dospělé osoby)
Břeclav ²⁵		20,6 % (cca 9 % přímo z Břeclavi)	22 %
Mikulov		14,7 %	17 %
Hustopeče		14,7 %	15 %
	JMK	41,2 %	37 %
	Ostatní	8,5 %	9 %

Zdroj: Oblastní Charita Břeclav/vlastní zpracování

V rámci šetření v terénu a komparace zjištění s uvedenými statistickými údaji se ukázalo, že Domov svaté Agáty se nepotýká s nedostatkem míst z hlediska kapacity pro místní rodiny a jeho služby využívají převážně osoby z jiných obcí, než je Břeclav nebo ORP Břeclav. I když se tedy využití kapacity (tzv. obloženost) za poslední rok a půl mírně zvýšilo, samotná kapacita je stále dostatečná. Problémem je spíše struktura lůžek s nedostatkem míst pro více početné rodiny a absence následných podpůrných opatření.

Kategorie Nejisté a nevyhovující bydlení

Do této skupiny řadíme rodiny a jednotlivce nacházející v situaci nejistého nebo nevyhovujícího bydlení, ať už nájemního nebo podnájemního, kteří žijí rozprostřeni v bytech po celém městě a jejich situace je obtížně zjistitelná i měřitelná. Může se totiž týkat nájemníků městských bytů i bytů v soukromém vlastnictví, stejně tak nájemníků i podnájemníků, případně i dalších skupin lidí.

Nejisté bydlení představuje například ohrožení domácnosti dluhy (ať už vůči pronajímateli nebo riziko exekuce na vlastní nemovitost), opakované krátkodobé smlouvy nebo obecně absence smlouvy k užívání bytu. Nejisté je však také bydlení v objektech, které nejsou k bydlení zkolaudovány a mnoho dalších potenciálních hrozeb. Kromě vlastních nájemníků se do problémů mohou dostat také majitelé bytů, což však může mít pro nájemníky stejně závažné důsledky. Specificky zranitelnou skupinou lidí jsou v tomto případě romské rodiny, které se na trhu s byty potýkají s předsudky.

Za nevyhovující bydlení obvykle považujeme přeplněné byty nebo byty bez dostatečného technického zázemí, například bez teplé vody, byty málo vytápěné nebo bez elektrické energie.

U většiny uvedených osob a domácnosti však lze do budoucna počítat s určitým pohybem či dokonce propadem, ke kterému je bude nutit jejich zhoršená bytová situace. **Část z této skupiny lidí má z minulosti rovněž neuhrazené pohledávky vůči městu, což je vyřazuje z možnosti zažádat o městský byt.**

²⁵ Ze samotného města Břeclav pobývají v Azylovém domě přibližně 3 rodiny (cca 9 lidí) za rok.

Odhady počtu osob v této kategorii jsou následující:

Nevyhovující nebo nejisté bydlení: 140 - 150 lidí (minimálně 30 nebo více domácností)

Přibližně třetina těchto lidí se do problémů s bydlením dostala v průběhu privatizace městského bytového fondu. Část z nich nějakou dobu migrovala, než se opět vrátili do Břeclavi či okolních obcí. Ve skupině jsou zahrnuti lidé s psychickými problémy, a to i v situaci, kdy jsou vlastníky domu. Často jsou totiž zatíženi exekucemi nebo nejsou schopni zvládat základní technickou a hygienickou obsluhu domu a jejich bydlení se tak stává nevyhovujícím.

Počet dětí a mladistvých, kteří se nacházejí v této situaci se svými rodiči je asi 70–80.

K této skupině Břeclavských obyvatel opět zařazujeme vybrané obyvatele obcí ORP, o kterých víme, že se potýkají s obdobnými problémy. Jedná se přibližně o **15 lidí**.

Vzhledem k uvedeným příčinám situace i odhadovanému počtu osob, lze také postupně očekávat zvyšování poptávky po substandardních formách bydlení²⁶, protože dostupné místní kapacity jsou buď nevhodné, nebo plné. I v průběhu výzkumu se ukázalo, že některé nestandardní bytové kapacity v Břeclavi již existují a začínají se naplňovat zájemci, kteří nemají k dispozici lepší možnosti.

Riziko tzv. „obchodu s chudobou“ je tak v Břeclavi latentně přítomno.

Riziko ztráty bydlení u lidí s duševním onemocněním²⁷

Kromě jiných, patří mezi specifické (nízkopříjmové) cílové skupiny významně ohrožené ztrátou bydlení také lidé se závažným a dlouhodobým duševním onemocněním. Projevy duševního onemocnění často vedou ke ztrátě sociálních dovedností a tím pádem i kompetencí k samostatnému bydlení. Příčinou snížení standardu bydlení, případně i jeho ztráty, je zhoršený zdravotní stav, který může zapříčinit omezení schopností základní údržby bytu (např. zanášení bytu odpadky), může vést ke konfliktům se sousedy, k výpadkům placení nájmu, zadlužení a v konečném důsledku i k úplné ztrátě standardního bydlení. V případech dlouhodobé hospitalizace se zase nemá člověk s duševní nemocí obvykle kam vrátit (viz kategorie Bez střechy II), ztrácí sociální kompetence a schopnosti péče o sebe a potřebuje při návratu do běžného prostředí podporu spojenou s finančním hospodařením, péčí o sebe a domácnost, podporu při zapojení do využívání běžných služeb, nákupů atp.

Naše nejnižší odhady počtu osob s duševním onemocněním ohrožených bezdomovectvím se v kategorii *Bez střechy I* pohybují okolo 15 % osob a toto procentuální zastoupení můžeme použít také u ostatních kategorií Ethos. Docházíme tak následujícím závěrům: Bez střechy I cca 7–9 lidí, Bez střechy II cca 4-5 lidí, Bez bytu cca 12–14 lidí a Nejisté nebo nevyhovující bydlení asi 21–23 lidí.

Celkově tak v Břeclavi najdeme mezi bezdomovci a lidmi ohroženými ztrátou bydlení zhruba 44–52 lidí (z celkového počtu 297 – 331 ze všech výše uvedených kategorií Ethos) s duševním onemocněním. Jedná se však pouze o spodní hranici odhadů.

²⁶ V tomto případě máme na mysli nějakou formu bydlení, určenou především pro sociálně slabší nebo lidi v bytové nouzi.

²⁷ Tato podkapitola částečně vychází z připravované práce „Analýza situace lidí se závažným duševním onemocněním na Břeclavsku“ Mgr. Jiří Šupa, Ph.D (část z aktuální verze ze dne 17.4.2017)

Systémové hledisko

Na Břeclavsku jsou nedostatečné možnosti krizového bydlení. Kromě *Azylového domu Břeclav* a *Domova svaté Agáty Břeclav*, zřizovaných Oblastní Charitou, se už v regionu žádné další nenacházejí. Jejich kapacita je sice po většinu roku dostatečná, ale jsou poměrně úzce profilované a zaměření jejich služby ne vždy pokrývá poptávku cílových skupin. V případě Azylového domu je také limitující jeho stavebně – technický stav.

Další možností jsou komerční ubytovny, nicméně ty breclavské v poslední době odmítají přijímat další sociálně slabé klienty. **Ve městě pak zcela chybí noclehárna.**

Problémy narůstají hlavně v zimních měsících a jejich kritickou eskalaci zmirňují hlavně vězeňská či zdravotnická zařízení, která částečně suplují kapacity pobytových sociálních služeb, čímž však přebírají i jejich finanční náklady²⁸. A tak zatímco finanční zátěž pro daňového poplatníka je stejná nebo dokonce vyšší, čas strávený dotyčnými jedinci v takovém zařízení nijak nerozvíjí jejich kompetence k samostatnému bydlení a soběstačnosti, a rozhodně tak není náhradou plnohodnotné sociální služby. V minulosti tento problém v breclavské nemocnici pokrývala tzv. sociální lůžka, která ale byla v roce 2007 zrušena.

Vstup do standardního nájemního bydlení (na komerčním trhu) je v Břeclavi vysokoprahový. To znamená, že začít normálně bydlet není pro nízkopříjmové skupiny jednoduché, a často to vyžaduje jednorázovou investici ve výši až několika desítek tisíc korun na kauci nebo první tři nájmy, a to i pro lidi, kteří jsou jinak příjemci dávek. **Z hlediska systému sociální podpory státu je paradoxně nejjednodušší umístit lidi v bytové nouzi do některé ze substandardních forem bydlení, například do ubytovny či azylového domu²⁹**, která obvykle nevyžaduje tak vysoké vstupní kauci a částku ubytovaného lze proplácet formou doplatku na bydlení každý měsíc (podobně i u podnájemních smluv). První částku ubytovaného lze navíc téměř okamžitě zafinancovat z dávky zvané *Mimořádná okamžitá pomoc*, a to ještě předtím, než se dokončí administrace průběžného vyplácení doplatku na bydlení.

Město Břeclav v tuto chvíli není zřizovatelem žádné formy krizového bydlení a nevlastní ani žádné sociální byty. Svého bytového fondu se dlouhodobě zbavuje. Sociálně slabší obyvatelé mohou získat de-facto byty pouze v domovním bloku v ulicích Na Zahradách, Riegrova a Krátká, ale jejich koncentrace v této lokalitě zakládá budoucí problémy.

---

²⁸ Například průměrné denní náklady na jednoho člověka ve vězení činí asi 889 Kč. Viz např. <https://m.zpravy.tiscali.cz/cesky-vezen-sen-zamestnavatelu-a-nocni-mura-pro-statni-pokladnu-274249>

Stavebně technický stav domů

Lokalita Na Zahradách není prostorově vyloučena. Bytové domy se nachází v bezprostřední blízkosti centra města a jsou přirozeně začleněny do okolní zástavby. Místním lidem je dostupná veškerá infrastruktura i služby. Ve srovnání s okolními domy není problematičnost lokality znát ani na stavebně technickém stavu budov, ačkoliv domy neprošly celkovou rekonstrukcí a proběhly na nich pouze dílčí úpravy, například výměna oken nebo zateplení některých obvodových zdí. Vyloučení je spíše symbolického charakteru a projevuje se například již zmíněným snížením ceny nemovitostí v okolí nebo nezájmem střední třídy o bydlení.

Technický stav budov a vybavení bytů je nájemníky kritizováno jako zastaralé a málo udržované. Poukazováno je hlavně na vytápění bytů starými kamny WAV a energetické ztráty způsobené špatnou tepelnou izolací, které výrazně zvyšuje náklady na bydlení v bytech obývaných z velké části sociálně slabšími nájemníky.

Obrázek 8 Umístění lokality v okolní zástavbě

Zdroj: MěÚ Břeclav

Obrázek 9 Sídliště Na Valtické

Zdroj: www.breclavsky-denik.cz

Za vyloučenou lokalitu je někdy označován také komplex bytových domů sídliště Na Valtické. Toto původně hlavně metaforické označení, odkazující kromě socioekonomických ukazatelů spíše na částečnou prostorovou izolaci, dostalo konkrétnější podobu nejpozději v roce 2008, kdy byl zpracován rozsáhlý materiál *Integrovaného plánu rozvoje města Břeclavi – Zóna Valtická* (dále jen IPRM), kde se o sídlišti hovoří v souvislosti se zvýšeným výskytem problematických jevů.³⁰

Výše popsané problematické aspekty v roce 2008 v podstatě odpovídají i dnešnímu stavu, ačkoliv jejich přesnému změření a porovnání zabraňuje nedostatek dat od KoP ÚP Břeclav a odlišná metodika pro výpočet nezaměstnanosti do roku 2012 a nyní³¹. Na sídlišti Na Valtické žije nyní **3423 osob (tedy asi 14 % obyvatel města) ve zhruba 1440 domácnostech**. Dle našich odhadů je zde **asi 40 – 50 domácností příjemců dávek hmotné nouze**, z nich přibližně **30 % je domácností romských** (příjemců HN). Míra nezaměstnanosti je **zhruba 5,5 %**³², tedy asi maximálně o procento vyšší než ve zbytku Břeclavi. Procentuální podíl sociálně znevýhodněných osob na celkové populaci sídliště tedy sice není příliš vysoký, ale celkový počet těchto lidí je zde patrně asi nejvyšší ve městě.

Kromě jiných příčin to souvisí hlavně s vývojem cen místních bytů na trhu s nemovitostmi, které byly vždy levnější a dostupnější než ve zbytku Břeclavi.³³ Podle řady místních aktérů však tento stav

³⁰*Integrovaný plán rozvoje města Břeclav - zóna Valtická* [online]. Břeclav: DHV; MěÚ Břeclav [cit. 2017-02-14]. S. 22 – 23.

³¹„Na základě dohody s Českým statistickým úřadem Ministerstvo práce a sociálních věcí počínaje lednem 2013 přechází na nový ukazatel registrované nezaměstnanosti v ČR s názvem **Podíl nezaměstnaných osob**, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. Tento ukazatel nahrazuje doposud zveřejňovanou míru registrované nezaměstnanosti, která poměřuje všechny dosažitelné uchazeče o zaměstnání pouze k ekonomicky aktivním osobám.“ Zdroj: Portál MPSV (https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/zmena_metodiky)

³² Údaje za listopad 2016

³³*Integrovaný plán rozvoje města Břeclavi – zóna Valtická* [online]. Břeclav: DHV; MěÚ Břeclav [cit. 2017-02-14]. S. 23.

přetrvává již několik desetiletí, protože sídliště má již od svého vzniku řadu problematických predispozic. Krom zmíněné izolace a špatné dopravní dostupnosti, se jedná také nevyhovující stavebně technický stav bytových domů a špatné prostorové dispozice samotných bytů. Přestože v rámci IPRM proběhla regenerace veřejných prostor a technického zázemí sídliště, opravy a kultivace jednotlivých domů a bytů jsou v režii jejich vlastníků a město na ně nemá nejmenší vliv. Stejně je to i s dostupností komerčních služeb, jejichž nabídka je *Na Valtické* omezená.

S těmito i s dalšími socioekonomickými faktory souvisí postupná přeměna struktury obyvatel sídliště. Část střední třídy, se totiž postupně přesouvá do nových domů v centru nebo na předměstí Břeclavi a byty na sídlišti dále pronajímá. Podobný je vývoj u družstevních bytů, jejichž podílníci, kteří tu nebydlí, mají někdy podnájemníky³⁴. Postupná přeměna struktury obyvatel není nijak masivní a děje se velmi pozvolna, zřejmě i kvůli nedostatečnému počtu nových bytů a domů v rámci celé Břeclavi. Přesto se však projevuje příchodem sociálně slabšího obyvatelstva, které si pronajímá uvolněné byty (často jediné, které se jim v Břeclavi podaří sehnat³⁵), což v kombinaci s výše uvedenými faktory ještě snižuje tržní atraktivitu lokality a vede k dalšímu úbytku střední třídy, která zde jinak dosud většinou převládá³⁶. Příchod sociálně slabších obyvatel je spojený také s průběhem privatizace městských bytů a prodejem objektu s byty čtvrté kategorie (holobyty) v Charvátské Nové Vsi. Několik vystěhovaných domácností, včetně více – početných domácností, totiž skončilo právě v bytech na sídlišti³⁷. Na Valtické nedochází ke kupčení s byty ani k obchodu s chudobou a proměna skladby nájemníků je dána shodou okolností a strukturálními příčinami. Vzhledem k výše nastíněným proměnám však nelze v budoucnu naznačené rizikové jevy do budoucna úplně vyloučit.

Za specifickou skupinu sociálně vyloučených lokalit můžeme v Břeclavi považovat i bezdomovecké squaty, ve kterých podle našich zjištění přebývá v Břeclavi asi **22 – 25 lidí**. Dle našich zjištění squaty „pohlcují“ řadu lidí v bytové nouzi a fungují tak jako svého druhu alternativa nedostatečných kapacit krizového bydlení. Bydlení na squatech je však krajně nejisté a nebezpečné a spoléhat se na něj jako na řešení situace by bylo iluzorní.

³⁴ Družstevní byty lze nabízet jen k podnájmu, což nové obyvatele vystavuje větší nejistotě ztráty bydlení.

³⁵ Oslovené (hlavně romské) rodiny na Valtické obvykle spojoval fakt, že se k pronájmu či podnájmu dostali skrze osobní známost, kde někdy hrálo roli i nevyžadování vstupní kauce ze strany majitele.

³⁶ S tímto faktem zřejmě souvisí výhodnost pronájmu bytů před jejich odprodejem a tedy i fakt, že většina bytů na sídlišti dosud zůstává v rukou původních majitelů. Jinou příčinou může být také převedení či pronájem bytů blízkým příbuzným.

³⁷ V jednom z bytů 3 + 1 Na Valtické, se tísni více než 20 lidí.

Obrázek 10 Vránů mlýn

Zdroj: <http://tatan.rajce.idnes.cz/Breclav>

Bytová problematika na místní úrovni

Domovní a bytový fond ve městě – Podle SLDB 2011³⁸ se Břeclavi nacházelo **9721 trvale obydlených bytů**, z toho 3639 v rodinných domech a 5979 v domech bytových. Přesto, že se jedná o údaj starý už šest let, aktuální stav se od něj příliš neliší, protože například **v letech 2011 – 2015 se v Břeclavi dostavělo jen 122 nových bytů**. Výstavba je tak ve srovnání s poptávkou poměrně nízká a bytový fond se příliš nezvětšuje. Pokud se staví, tak hlavně rodinné domy.

Ze zmíněného sčítání také vyplývá, že se ve městě **v roce 2011 nacházelo celkem 949 trvale neobydlených bytů v 416 trvale neobydlených domech** (z toho však část sloužila k rekreaci).

Převládajícími typy bydlení jsou nyní v Břeclavi vlastnictví rodinného domu (**3082 bytů**) nebo vlastnictví bytu v rámci SVBJ či nově vzniklého družstva v bytovém domě (**2547 bytů**). Město ani stát však nikdy nebyli v Břeclavi držitelem většiny bytů. Majoritním vlastníkem je již od 80. let *Stavební bytové družstvo Dyje*, které v současné době vykonává správu u přibližně 5000 bytů, které jsou buď přímo ve vlastnictví družstva, nebo lidí, kteří si byty od družstva odkoupili (2496 bytů), nebo u SVBJ a družstev, které vznikli odprodejem městských bytů a nyní platí družstvu Dyje za komerční správu. Vlastnictví celých bytových domů firmami či fyzickými osobami není v Břeclavi příliš rozšířené.

---

³⁸Český statistický úřad. *Vše o území: Břeclav - obec/město (okres Břeclav)* [online]. In.: [cit. 2017-02-10]. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/sldbvo/>

Realitní trh

V Břeclavi se nové byty průběžně staví, nicméně poptávka mnohonásobně převyšuje nabídku. Vznikají tak hlavně rodinné domy nebo sporadicky menší bytovky. Největšími developerskými projekty v nedávné době byla výstavba *Bytového komplexu EURO* s 87 byty, *multifunkčního bytového domu Slovan I* na ulici U Nemocnice, *bytového domu za kasárnami* na ulici Kpt. Jaroše (30 bytů), bytové domy postavené městem na ulici Kpt. Jaroše (76 bytů) nebo Karla Hynka Máchy (62 bytů). Poslední skutečně masivní výstavba bytů však v Břeclavi probíhala od konce 70. do poloviny 80 let, kdy se vybudovalo sídliště na Valtické s 1441 byty.

Městský bytový fond

Privatizace městského bytového fondu – stejně jako v případě jiných obcí v tehdejší Československu byly i v Břeclavi po roce 1991, dle *zákona č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí*, postupně převedeny státní byty do vlastnictví města. V roce 1992 se jednalo přibližně o 1600 bytových jednotek. Celkový počet bytů v Břeclavi byl přitom ve stejném roce 9184, takže město bylo zpočátku významným, téměř pětinovým vlastníkem všech bytových jednotek v obci. Předchozími vlastníky bytů, které se následně převedly na město, bylo OPBH, různé státní instituce nebo státní podniky (například FOSFA, Poštorenské keramické závody a. j.).

Ve srovnání s ostatními regiony, započalo vedení města s masivní privatizací a převáděním bytů do osobního vlastnictví poměrně pozdě, až v roce 2007 (do té doby byly privatizovány jen některé vybrané objekty a byty), kdy vlastnilo ještě 1254 bytů.

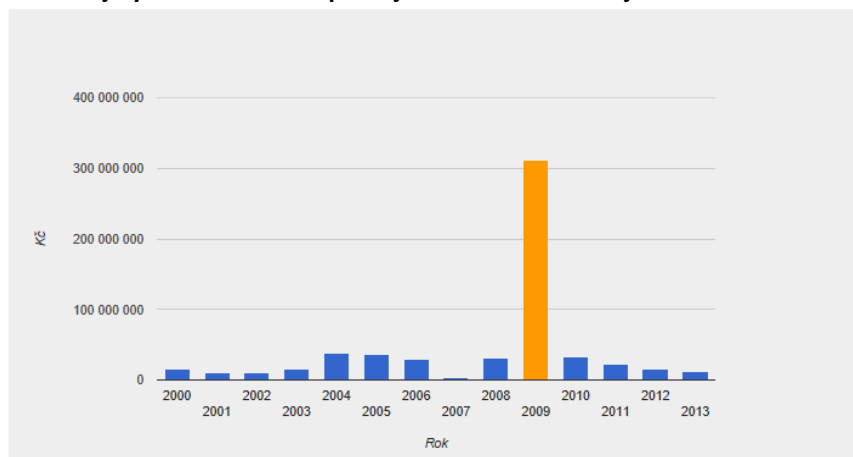
V rámci privatizace se nájemníkům se převáděly převážně celé bytové domy, a to hlavně do vlastnictví *společenstev vlastníků bytových jednotek* (dále SVBJ) nebo *bytových družstev*, které za tímto účelem nájemníci vytvořili. Prodej domů se řídil *Metodikou prodeje bytových domů města Břeclav*³⁹, kde byla vytvořena tzv. *prodejní bonita bytových domů*, stanovující priority při prodeji bytového fondu.

Celkem proběhly 2 vlny privatizace bytového fondu a následně vlna třetí, která pokračuje i v současnosti. Většina bytů, cca 900 se prodalo během vlny v letech 2007 – 2010, z toho zdaleka nejvíce bytů na přelomu let 2008 – 2009. (viz graf 2). V dalších vlnách probíhal hlavně doplňkový prodej méně lukrativních bytových domů nebo bytů, které se z nějakého jiného důvodu neprodaly ve vlně první.

³⁹ Zdroj: <http://breclav.eu/file/20101/>

Graf 4 Příjmy města Břeclav z prodeje dlouhodobého majetku v letech 2000 - 2013

Zdroj: www.klikacirozpocet.cz

Kromě odprodeje město v menší míře realizovalo bytovou výstavbu. Za přispění dotačních prostředků Státního fondu rozvoje bydlení a Ministerstva pro místní rozvoj, se rekonstruovaly jak celé bytové domy, tak i nástavby na již existující domy. Celkem tak od roku 1997 vzniklo nejméně 240 bytových jednotek. Část z nich však byla postavena s výrazným finančním podílem nájemníků a město bylo v tomto případě pouze spolupodílníkem a nikoliv úplným vlastníkem bytů (jednalo se asi o 62 bytů). Přes uvedenou výstavbu město v minulosti výrazně více prodávalo, než stavělo.

Celkem vzato od začátku privatizace obec převedla či rozprodala do rukou soukromých vlastníků téměř 90 % svého původního bytového fondu (do tohoto čísla nejsou zahrnuty byty vystavěné po roce 1991 ani zbourané bytové domy). Současných 322 bytů v obecním vlastnictví znamená zhruba 20 % z původně asi 1600 bytů vlastněných městem Břeclav, ale pouze asi 3 % ze všech bytů ve městě.

Byty ve vlastnictví města, lze rozčlenit do následujících kategorií:

- 1) **Standardní byty** pro běžný nájem, neboli tzv. **trvale nájemní byty** (133).
- 2) **Služební byty** (2)
- 3) **Byty zvláštního určení**, kam spadají byty v režimu DPS a bezbariérové byty (81 + 3)
- 4) **Byty se smlouvou o smlouvě budoucí** (vybudované s pomocí dotace od státu), které budou převedeny na nájemníky po skončení lhůty vymezené podmínkami dotace (102)

Strukturu a počet městských bytů přibližují následovní tabulky. V tabulkách není zahrnuto 81 bytů v DPS na ulici *Seniorů*.

Tabulka 4 Přehled standardních, bezbariérových a služebních bytů ve vlastnictví města Břeclav

Adresa	Počet bytů	Poznámka
Bratislavská 2238/4	4	
Dělnická 802/4	1	Byt v rámci SVBJ
Fučíkova 305/86	1	Rodinný dům
Hřbitovní 3347/1	1	Služební byt (Hasiči). Rodinný dům
Chodská 1371/2	4	Správa UZSVM. Město pronajímá
J. Černého 505/14	1	Rodinný dům
Kpt. Jaroše 1424	3	Bezbariérové byty
Krátká 1284/8	24	
Lanžhotská 449/11	4	
Riegrova 1012/27	13	
Na Pěšině 3168/18	7	
Národních odboje 1217/17	2	Správa UZSVM. Město pronajímá
Národních hrdinů 2010/18	6	Dům je prázdný
Národních hrdinů 311/20	6	
Národních hrdinů 300/47	13	
Na Zahradách 1133/19	13	
Na Zahradách 1137/20	16	
Na Zahradách 1111/21	15	
Pohansko 206	1	Služební byt (Správa záměčku)
Sady 28. Října 588/2	4	
Veslařská 2851/3	1	Rodinný dům

Zdroj: Odbor majetkový MěÚ/Vlastní zpracování

Tabulka 5 Byty se smlouvou o smlouvě budoucí (o odprodeji stávajícím nájemníkům)

Adresa	Počet bytů
Kpt. Jaroše 1424	66
Kpt. Jaroše 1425	10
Nádražní 967/85	6
Nádražní 971/93	6
Okružní 1114/4	6
Okružní 999/5	6
Sady 28. Října 588/2	2

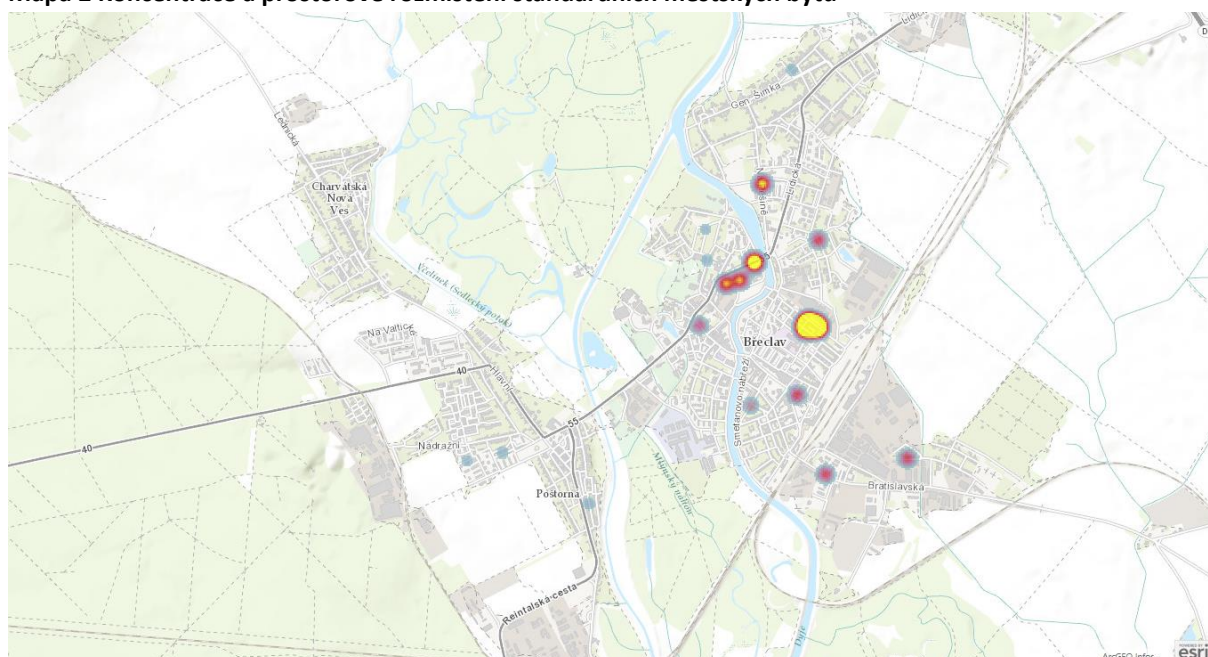
Zdroj: Odbor majetkový MěÚ/Vlastní zpracování

Většina bytů se smlouvou o smlouvě budoucí, postavených v letech 1997 – 2004, bude po vypršení dvacetileté lhůty, vymezené podmínkami dotace *Ministerstva pro místní rozvoj* (dále jen MMR) nebo *Státního fondu rozvoje bydlení* (dále jen SFRB), nájemníkům převedena (odprodána) do osobního vlastnictví. Nájemníci již mají za tímto účelem na jednotlivých adresách založená bytová družstva, protože se s tímto převodem počítalo už v době výstavby bytů.

Na adresách Nádražní 85 a 93 a Okružní 4 a 5 je město podílníkem SVBJ v rámci celého bytového domu. Celkem bude převedeno 20 bytů (půdních vestaveb) v roce 2017 a 76 bytů v roce 2024⁴⁰. Kromě 81 bytů DPS tak městu zůstává 133 standardních bytů, 2 byty služební a 3 bezbariérové. Jejich prostorové rozmístění zachycuje následovná mapa.

Mapa 2 Koncentrace a prostorové rozmístění standardních městských bytů

Zdroj: Odbor majetkový MěÚ/Vlastní zpracování

Ze standardních bytů je většina (81) koncentrována v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká. Tyto byty také jako jedny z mála neplánuje město v blízké budoucnosti odprodat. Specifickou podkategorií standardních bytů, kterými město právně nedisponuje a nemůže je tedy prodat, jsou 2 nemovitosti (s 6 byty), které jsou v držení *Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových* (dále jen UZSVM) a město Břeclav v nich vykonává tzv. *národní správu*, dokud nebude nalezen právoplatný restituent nebo jeho příbuzní. Zbýlých 40 bytů se město chystá odprodat. V roce 2017 se to přitom dotkne asi 13 – 20 (standardních) bytů.

⁴⁰ Město je rovněž 40 % spolupodílníkem v Družství Byt 2000, které disponuje 58 byty na ulici Karla Hynka Máchy. Městský podíl bude na družstvo převeden v roce 2021.

Jeden bytový dům se šesti byty je v tuto chvíli prázdný a jeho budoucí využití je nejasné. Nachází se v areálu cukrovaru, kde město plánuje za přispění investorů vybudovat podnikatelskou zónu, nicméně konkrétní podrobnosti nejsou v tuto chvíli známé a není tak zřejmé, jestli dům zůstane stát anebo ustoupí potřebě stavby nových objektů.

Bytová politika a správa bytového fondu

V současné době neexistuje žádná koncepční bytová politika města a není ani vypracovaný žádný závazný dokument či plán pro bytovou politiku budoucí. Nakládání s bytovým fondem tak bylo doposud určováno vybranými rozhodnutími rady či zastupitelstva města, které stanovily, které byty budou odprodány, a které si město ve vlastnictví ponechá. Směřování bytové politiky je také částečně naznačeno v dokumentu *Metodika prodeje bytových domů z bytového fondu města Břeclav* („Město preferuje poskytování regulovaného nájemního bydlení sociálně potřebným. Naopak vyšší standard bydlení by neměl být předmětem individuální podpory z veřejných prostředků. Nedílnou součástí bytové politiky města je také požadavek na efektivní správu a údržbu bytového fondu.“⁴¹) Z uvedených řádků vyplývá, že si město ponechá pouze nejnutnější množství bytů pro sociální účely (případně služební) anebo byty jinak neprodejně.

Tabulka 6 Byty, které si město plánuje ponechat

Adresa	Počet bytů	Poznámka
Hřbitovní 3347/1	1	Rodinný dům. Služební byt (Hasiči)
Chodská 1371/2	4	Správa UZSVM. Město pronajímá
Kpt. Jaroše 1424	3	Bezbariérové byty
Krátká 1284/8	24	
Riegrova 1012/27	13	
Národních odboje 1217/17	2	Správa UZSVM. Město pronajímá
Na Zahradách 1133/19	13	
Na Zahradách 1137/20	16	
Na Zahradách 1111/21	15	
Pohansko 206	1	Služební byt
Seniorů 3169/1	81	Byty v penzionu s pečovatelskou službou - DPS

Zdroj: Odbor majetkový MěÚ/Vlastní zpracování

⁴¹ Metodika prodeje bytových domů z bytového fondu města Břeclav. Článek 1.

Přidělování městských bytů a výše nájemného

Ročně se uvolňuje asi 6 – 10 městských bytů, které však musí obvykle projít dílčí rekonstrukcí, než se přidělí dalšímu nájemníkovi. Zájemci o městské bydlení jsou evidováni v seznamu uchazečů, který je každým rokem aktualizován a v době výzkumu se v něm nacházelo asi **125 lidí**. Nejedná se však o pořadník (zrušený v roce 2012), nýbrž pouze o seznam evidovaných uchazečů, kteří následně mohou reagovat na jednotlivé nabídky bytů. Při žádosti se posuzuje několik kritérií, která jsou u jednotlivých uchazečů bodově ohodnocena (dosavadní rodinné a bytové poměry, počet dětí, zdravotní stav, místo trvalého pobytu a finanční příjem). Upřednostňována jsou hlavně sociální a zdravotní kritéria a místo předchozího bydliště.

Žádosti jsou posuzovány majetkovou komisí města Břeclav, kterou tvoří 6 nominantů politických stran. Komise se schází přibližně 1 x za dva měsíce, nebo dle potřeby a posuzuje žádosti a dokumentaci připravenou majetkovým odborem, který zároveň komisi navrhuje své stanovisko. Komise následně předává své stanovisko radě města, která má konečné slovo při přidělování bytů.

Postup a pravidla pro přidělování bytů, včetně bodového hodnocení uchazečů v *Příloze 6*, jsou z větší části sepsány v dokumentu *Pravidla nájmu, výpůjčky a zřizování věcných břemen u nemovitých věcí ve vlastnictví města*, ve druhé části, článku 2 *Nájem bytů*⁴².

Městské byty jsou pronajímány na dobu určitou jednoho roku s možností prodloužení až na dobu neurčitou.⁴³ U většiny městských bytů jsou v současnosti uzavřeny smlouvy na dobu neurčitou.

V ojedinělých případech, hlavně u dlužníků, jsou byty pronajímány také na dobu kratší. Obvykle se tak děje poté, kdy nájemník dluží na nájmu, vyprší mu nájemní smlouva, ale město ho i tak nechá v bytě bydlet dále. (např. bez nájemní smlouvy, dle tzv. odvozeného užívacího práva, které platilo v předchozím občanském zákoníku). Nová smlouva s ním je uzavřena až poté, kdy zaplatí jistinu dluhu. V takových případech jsou nové smlouvy obvykle uzavírány na 2 – 3 měsíce a teprve později na standardní 1 rok.

Výše nájemného je v městských bytech rozdělena do dvou kategorií. V bytech zvláštního určení, mezi které patří byty v DPS a bezbariérové byty, je nájemné 16,42 Kč za m². Stejně nájemné platí také v tzv. *bytech vybudovaných za specifických podmínek* na ul. Kpt. Jaroše a Karla Hynka Máchy. V ostatních, standardních a služebních bytech je potom jeho smluvní výše stanovena na 56 Kč za m² (v souladu se zákonem č. 107/2006) a tuto částku město nezvyšovalo od roku 2010. **Podle vyjádření pracovníků odboru majetkového města výnosy z takto stanoveného nájemného postačují na pokrytí nákladů elementární údržby a dílčích oprav bytového fondu a nepoužívají se pro financování jiných aktivit města. Nicméně dle názoru některých nájemníků, například v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká je technický stav těchto bytů neuspokojivý a znatelně zvyšuje celkové náklady na bydlení a bytový fond je dle nich podinvestovaný.**

⁴² <http://breclav.eu/obcan-a-sprava/pravidla-najmu-vypujcky-a-zrizovani-vecnych-bremen-u>

⁴³ *Pravidla nájmu, výpůjčky a zřizování věcných břemen u nemovitých věcí ve vlastnictví města*, ve druhé části, článku 2 *Nájem bytů*. S. 4.

Plánovaná opatření v oblasti sociálního bydlení

Město dlouhodobě uvažuje o využití bývalé policejní ubytovny na ulici *U Splavu* pro účely sociálního bydlení. Ve hře je přestavba domu na sociální ubytovnu nebo několik malometrážních bytů. V současné době je však budova stále ve vlastnictví Ministerstva vnitra a jednání o převedení na obec probíhají už třetím rokem.

Na úrovni města se o zřízení krizového či sociálního bydlení uvažuje minimálně již 10 let. Různé podoby návrhů se objevují v některých strategických dokumentech a jednotlivé neziskové organizace se snaží myšlenku podporovat a občas do diskuze vstupovat s pozitivními impulzy, nicméně zatím bezúspěšně. Kromě SPSZ za minulého působení Agentury se více či méně konkrétní modely sociálního bydlení naposledy objevují v návrhové části *Strategického plánu rozvoje města Břeclavi*. Kromě **dlouhodobě plánované rekonstrukce či nového vybudování Azylového domu**, která se objevuje na straně 17, je zde jako prioritní opatření zmiňována také **rekonstrukce bývalé policejní ubytovny**, obojí s dokončením v roce 2017. Na dalších stranách SPRM nalezneme sekci nazvanou *zásobník projektů*⁴⁴, kde je na straně 20 jako ideový záměr pro léta 2016 – 2020 uváděno například také (bez větších podrobností) **sociální bydlení**.

Přestože zmíněná plánovaná či navrhovaná opatření zjevně předběhla dobu a momentálně není v možnostech města naplnit ani předběžně stanovené přípravné práce, je možné se ptát nakolik prosociální návrhy ze *Strategického plánu*, ale například z přihlášky města ke spolupráci s ASZ korespondují s **dlouhodobou tendencí města se zbylého bytového fondu zbavovat a prodávat byty buď stávajícím nájemníkům, nebo dalším zájemcům**. Těžko si totiž lze představit, nakolik bude pro veřejnost i spolupracující organizace srozumitelné, pokud bude město na jedné straně byty prodávat a na druhé rekonstruovat, stavět či vykupovat. Rozporuplnost opatření přitom vnímají i někteří obyvatelé lokality: „*Pokud je tady sociální problém, a jakože je, tak není možné, aby město dál prodávalo byty*“⁴⁵

---

⁴⁴ V zásobníku projektů nalezneme i další zajímavé návrhy, jako například **Sociální podnik města Břeclavi** (schválený projektový záměr) na straně 20, nebo **Komunitní kompostování** (ideový záměr) na straně 21.

⁴⁵ Osobní sdělení respondenta OL 7. Vlastní terénní záznamy.

Tabulka 7 Indikátory - bydlení

Indikátor	Hodnota	Zdroj	Poznámka
Počet příjemců/společně posuzovaných osob dávek na bydlení v azylových domech, ubytovnách, rekreačních objektech, jiných než obytných prostorech	62/81 (dalších 8 příjemců žije na ubytovnách v dalších obcích ORP Břeclav)	Úřad práce	
počet obyvatel žijících v nevhodných bytech	X	vstupní analýza	místní vytipování bytových domů/lokalit, které považujeme za nevhodné z důvodu extrémní segregace, špatného stavu (viz checklist nezávadného bydlení, vlastní posouzení v místním kontextu- odhady)
Celkový počet obecních bytů/z toho dlouhodobě neobsazených/z toho využitelných pro CS	322/6/Teoreticky 127, ale v praxi jen 81 (byty v SVL Na Zahradách)	obec (majetkový odbor, správce bytů)	dlouhodobě neobsazený = déle než rok; využitelné pro CS - vyloučit segregované lokality, DPS, služební byty ve školách apod.
Počet nově obsazovaných bytů celkem/z toho pro CS	Asi 10/maximálně 5	obec (majetkový odbor, správce bytů)	počet nově uzavřených smluv s novým nájemníkem za poslední rok, kvalifikovaný odhad nebo podíl sociálního bydlení podle check-listu
Existence pravidel pro přidělování obecních bytů	ANO	vstupní analýzy	vše obsaženo v check-listu sociálního bydlení
Vyhodnocení pravidel (podmínky pro uchazeče, pravidla pro výběr/prioritizaci) dle check-listu sociálního bydlení	3 - 4/7 dimenzí; 13/20 indikátorů	vstupní analýza	použit skóre z check listu
Počet sociální bytů pro CS ve vlastnictví obce/NNO/soukromých vlastníků	0	vstupní analýza	využití check-listu pro některé klíčové velké pronajímatele

Analýzy potenciální nabídky sociálního bydlení od jiných vlastníků	Momentálně ne	vstupní analýza	existence analýzy/předchozí diskuze o problému, existence spolupráce se soukromým vlastníkem
Nabídka podpůrných služeb bydlení v SVL a v celé komunitě	0	vstupní analýza	kapacity poskytovatelů dle registrace na základě check-listu pro podpůrný program (počet služeb/kapacita klientů + příloha vyplněné checklisty podpory v bydlení)
Míra využití podpory CS	0	vstupní analýza	počet obyvatel využívajících služby/celkový počet obyvatel SVL
Počet přihlášek z CS do programů bydlení	0	vstupní analýza	různé programy sociálního bydlení, obecní byty, srovnání s počtem domácností CS v substandardním bydlení
Srovnání nákladů na substandardní bydlení s normativními náklady a s místně obvyklými náklady	Ubytovny: Mládežnická 150 - 160 za den. Městské byty 56 Kč/m ² ; komerční nájem: Centrum města 80 - 100 Kč za m ² , periférie 55 - 80 Kč za. Lukrativní příměstí až 106 Kč za m ² .	vstupní analýza	ubytovny/pronajímatelé/obvyklá tržní cena

2.4 Oblast dluhy a zaměstnanost

Obrázek 11 Dluhy a zaměstnanost – klíčové problémy

Zdroj: pracovní skupina

Tabulka 8 Dluhy a zaměstnanost - prioritní problémy

HLEDISKO MĚSTA A VEŘEJNOSTI	
PRIORITNÍ PROBLÉMY	DOPADY
<ul style="list-style-type: none"> Vysoká nabídka půjček a nekalých praktik <ul style="list-style-type: none"> Chybí kampaň „nepůjčuj na dluh“ Nízká efektivita podpůrných opatření ÚP - APZ <ul style="list-style-type: none"> Nepružnost vzdělávacích institucí na nárůst finanční gramotnosti 	<ul style="list-style-type: none"> Vyšší zadluženost Předluženost obyvatelstva Vyšší profit nekalých praktik <ul style="list-style-type: none"> Nerozvinutí kompetencí Stigmatizace klientů z ÚP Horší splácení dluhů Větší zranitelnost CS vůči nekalým praktikám Chybějící podpůrná opatření a osvěta CS

HLEDISKO LOKÁLNÍCH INSTITUCÍ	
PRIORITNÍ PROBLÉMY	DOPADY
<ul style="list-style-type: none"> Nedostatečná koordinace a informovanost Neznalost řešení dluhové problematiky <ul style="list-style-type: none"> Nízká odbornost Neexistence platformy pro výměnu informací Nejasné vymezení kompetencí institucí Chybějící bezplatná dluhová poradna 	<ul style="list-style-type: none"> Oddalování řešení Nekompetentní práce s klientem Neprojojenost na různých úrovních Flustrace, nenaplněná očekávání Nekompetentní práce s klientem Nízká prestiž sociální práce
HLEDISKO CÍLOVÉ SKUPINY	
PRIORITNÍ PROBLÉMY	DOPADY
<ul style="list-style-type: none"> Velmi nízké příjmy Nízká kvalifikace Špatná dostupnost zaměstnání Chybějící pracovní návyky a kompetence Nezajištěná péče o děti v době práce Nedostatečná finanční gramotnost Nedostatečná informovanost a osvěta Nedostupnost služeb psychologického poradenství 	<ul style="list-style-type: none"> Nezaměstnanost Výpadky příjmů Snížení uplatnění na trhu práce Ztráta zaměstnání <ul style="list-style-type: none"> Nízký důchod Nerozvinutí nových kompetencí Ohrožení ztráty bydlení <ul style="list-style-type: none"> Dluhy a exekuce Neřešení problémů Ztráta naděje, důvěry v pomoc

Zdroj: pracovní skupina

Pracovní skupina dluhy a zaměstnanost se zaměřuje primárně na cílovou skupinu, která se ocitla v nepříznivé sociální situaci důsledkem dlouhodobé nezaměstnanosti. Dopady dlouhodobě nezaměstnaných jsou různorodého charakteru. Mezi nejčastější problémy patří bezesporu zadluženost a znovu zapojení do pracovního procesu. Pracovní skupinu tvořili členové pracovní skupiny, kteří se scházeli pravidelně cca jednou za 14 dnů s cílem vytvořit strategii opatření, která by směřovala k odstranění sociálních důsledků v oblasti zaměstnanosti a dluhové problematiky. Na základě těchto schůzek se postupně tvořil „strom“, kde si členové skupiny stanovili základní hlediska a příčiny problémů. Poté k jednotlivým problémům následně vznikala různá opatření, která by řešila problémy v oblasti dluhů a nezaměstnanosti.

Na území Břeclavi je provozována široká nabídka dostupných sociálních služeb a podpůrných programů, které přispívají k sociálnímu začleňování v obci. Jednotlivé služby jsou zajištěny jak personálně, tak materiálně a klientům poskytují širokou asistenci v oblastech zaměstnanosti, zadluženosti, či zdravotního stavu a závislostního jednání, přičemž práh služby není nastaven příliš vysoko. Mladým lidem ze sociálně vyloučených lokalit bude dostupná podpora při jejich vstupu do

samostatného života a přechodu na regulérní trh práce. Poskytovatelé sociálních služeb mezi sebou spolupracují a mají otevřený vztah se zástupci samosprávy i státní správy.

Propojena je oblast sociální práce a zaměstnanosti, lidé se ztíženým přístupem na trh práce mají možnost využít služeb, jež navýší možnosti jejich pracovního úspěchu. Existuje rozvíjející se sektor sociální ekonomiky, který podporuje zaměstnávání osob z cílových skupin a vytváří předstupeň pro volný pracovní trh. Klientům je otevřen systém komplexní podpory, díky kterému je preventivně sníženo riziko sociálního vyloučení a jeho případné dopady jsou bezodkladně a účinně řešeny.

Populace ohrožené chudobou

Ke stanovení počtu lidí ohrožených chudobou přistupujeme z různých úhlů pohledu. Za obvyklý indikátor chudoby považujeme příjem dávek v hmotné nouzi (dále jen HN), respektive příspěvku na živobytí, od které jsou ostatní dávky HN odvozeny (mezi příjemce HN řadíme i většinu lidí zařazených v kategorii *Ethos*). Chudí však mohou být i lidé pracující za nízké mzdy, a pokud jedná o domácnosti samoživitelů, pravděpodobnost chudoby se výrazně zvyšuje. Posledním hlediskem indikujícím riziko chudoby je vystavení dané skupiny lidí zadlužení a exekucím.

Příjemci dávek hmotné nouze

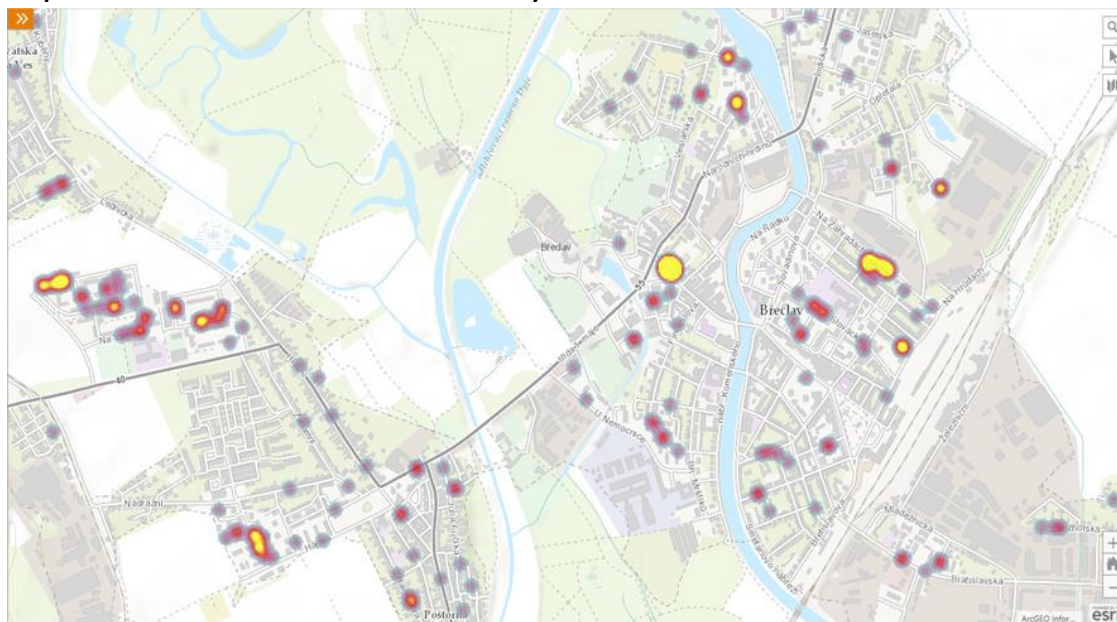
V březnu 2017 bylo v Břeclavi celkem **243 příjemců HN**. Jeden příjemce přitom představuje přibližně jednu domácnost (protože dávku využívají tzv. společně posuzované osoby) kromě jednotlivců na ubytovnách a azylových domech a dalších specifických případů. Celkový počet lidí, kteří jsou nyní závislí na příjmech dávek v hmotné nouzi, tak odhadujeme přibližně na **560 - 580**, z toho **asi 210 nezaopatřených dětí a dospívajících**. Z 243 domácností v HN bylo podle našich odhadů **přibližně 45 – 50 domácnosti samoživitelů**. V nich mohlo žít **asi 110 nezaopatřených dětí a dospívajících**. K uvedeným číslům jsme došli kombinací kumulativní metody⁴⁶ a vynásobením zbylého počtu domácností v HN průměrným počtem členů břeclavské domácnosti, který v současné době činí asi 2,4 člověka. Odhad počtu domácností samoživitelů jsme potom odvodili z výsledků *Analýzy databáze příjemců dávek hmotné nouze* vypracované Výzkumným ústavem práce a sociálních věcí.⁴⁷ **Podle našich kvalifikovaných odhadů do skupiny obyvatel, ohrožených chudou dle příjmu HN, tak může spadat 2,4 až 2,5 % obyvatel Břeclavi**. Jejich přibližné rozmístění po městě (které se z velké části kryje s rozmístěním dlouhodobě nezaměstnaných osob) přitom do budoucna může indikovat lokality ohrožené problémy sociálního vyloučení. S výjimkou městských bytů na ulici Na Zahradách, Riegrova a Krátká a městského úřadu jsou místa zvýšené koncentrace (na mapě červenou a žlutou barvou) obvykle ve starší panelové zástavbě.

⁴⁶ Tedy součtem všech nám známých členů rodin v hmotné nouzi a interpretací jejich situace.

⁴⁷ ŠIMÍKOVÁ, Ivana. *Analýza databáze příjemců dávek hmotné nouze: zhodnocení role nákladů na bydlení a dávek spojených s bydlením ve vztahu k příjemcům dávek hmotné nouze* [online]. Praha: VÚPSV, 2012 [cit. 2017-02-04]. S. 21.

Mapa 3 Koncentrace dlouhodobě nezaměstnaných osob v Břeclavi

Zdroj: Martin Šmolc

Lidé ohrožení dluhy a exekucemi

Dle údajů *Exekutorské komory České republiky* se prosinci nacházelo v Břeclavi **1906 fyzických osob**⁴⁸ postižených soudní exekucí, to jest přibližně **7,6 % všech obyvatel** města, ale až **9 % obyvatel v produktivním a vyšším věku**.

Zhruba polovina z tohoto počtu mělo 3 a více exekucí a byla tedy předlužených. Zhruba 250 lidí potom dokonce 10 a více exekucí. **Celkový počet aktivních exekucí činil 9826**, z čehož vyplývá průměrně **5,2 exekucí na osobu**. Součet jistiny vymáhané ve všech exekucích překročil **684 milionů** korun (průměrný dluh **358 867 Kč** na osobu). **264 lidí** bylo ve stejné době v procesu oddlužení (14 % z celkového počtu osob v exekuci).

Uvedené počty se však týkají pouze tzv. soudních exekucí. Různé státní nebo samosprávné instituce však přistupují rovněž k tzv. správním neboli daňovým exekucím. Jedná se například o obce, úřady, zdravotní pojišťovny a další. Na rozdíl od soudních exekucí nejsou exekuce správní jednotně evidovány a jejich počet se nám tak nepodařilo shromáždit. Získali jsme pouze některé vybrané údaje od MěÚ Břeclav.

Město spravuje a vymáhá pohledávky od dlužných občanů různými způsoby, které se liší podle jednotlivých odborů. Ke správním exekucím přistupuje v odůvodněných případech odbor

⁴⁸ Každá fyzická osoba přitom představuje jednoho dospělého člověka, ale důsledky exekuce se samozřejmě dotýkají všech členů zasažených rodin,

ekonomický u vymáhání dlužných částek za odpady⁴⁹. V lednu 2017 činila aktuální dlužná částka za komunální odpad **8 217 000** korun, kterou tvořily pohledávky celkem **2 170 dlužníků** tj. asi **9 %** z celkového počtu více než 24 tisíc poplatníků. Většina z nich měla evidován dluh i za více období. Dlužné částky byly vymáhány ve vyměřovacím, upomínkovém či exekučním řízení nebo přihláškami do dědického či insolvenčního řízení. Počet exekucí za rok 2016 se sice nepodařilo přesně zjistit, nicméně podle tvrzení pracovníce majetkového odboru, se jejich počet ročně pohybuje okolo 300. Většina exekucí je správních, ale v odůvodněných případech přistupuje odbor majetkový i k exekucím soudním.

Většina dluhů vzniká z finančních důvodů, z neznalosti nebo z nezodpovědnosti poplatníků. Časté jsou případy lidí, kteří se odstěhují, ale trvalé bydliště mají stále na dané adrese v Břeclavi a povinnost platit za odpady se na ně stále vztahuje.

Odbor ekonomický nabízí dlužníkům různé možnosti splácení pohledávek. Kromě splátkových kalendářů mají možnost se s úředníky domluvit na individuálním postupu dle vlastních finančních možností. Ve výjimečných případech může dojít až k odpuštění poplatku z prodlení (nikoliv vlastní dlužné částky), nicméně dlužník by musel přesvědčivě doložit důvody, proč nemohl platit. K příjmovým poměrům dlužníka (ani z HN) se v těchto případech nepřihlíží.

Ostatní odbory pověřené vymáháním pohledávek, tedy odbor majetkový a odbor kanceláře tajemníka přistupují k postoupení pohledávek soudním exekutorům častěji než odbor majetkový a správních exekuce nevyužívají vůbec. Jednotná správa a evidence všech pohledávek občanů vůči městu neexistuje. Vybraní úředníci odboru ekonomického mají například možnost nahlížet do propojené evidence pohledávek s odborem kanceláře tajemníka, ale evidence pohledávek odboru majetkového funguje zcela samostatně.

Dluhové poradenství

Lidé, kteří se potýkají s dluhy a exekucemi, mají v Břeclavi jen omezené možnosti, na koho se obrátit o radu či konzultaci. Kromě celé řady komerčních subjektů nabízejících oddlužení a další spojené procedury se totiž dluhovému poradenství formou odborného sociálního poradenství věnují pouze *Občanská poradna – poradenské centrum Břeclav* (dále jen občanská poradna) a *IQ Roma servis*, jejichž poradenství zároveň využívají v komplikovanějších případech i klienti dalších vybraných služeb⁵⁰. Ostatní neziskové organizace nabízejí pouze základní poradenství, nebo své klienty odkazují na jiné organizace, například na poradnu Asociace neziskových organizací v Brně, poradnu SPES v Olomouci nebo již zmíněné poradenství IQ Roma servis. Klienty do IQ Roma servis posílají rovněž pracovníci odboru sociálních věcí a školství MěÚ Břeclav, případně je odkazují i na služby *Občanské poradny*, se kterou naopak neziskové organizace příliš nespolupracují.

⁴⁹ Kromě *Místního poplatku za komunální odpady* vybírá odbor ekonomický ještě *Místní poplatek ze psů* a *Místní poplatek za užívání veřejného prostranství*.

⁵⁰ Do pobočky IQ Roma servis v Břeclavi přijíždí 1 krát za měsíc právník z Brna, který se podrobně věnuje jednotlivým případům. Přibližný počet případů, kterým se během své návštěvy věnuje, je asi 6.

S dluhovou problematikou klientů se potýkají všichni pracovníci ve službách sociální prevence i sociální pracovníci MěÚ a shodně potvrzují, že jde o jeden z největších problémů. Zároveň je však vidět mírný posun situace, kdy v posledních letech nepřibývá tolik nových dlužníků, metody finančních služeb se začínají kultivovat a podmínky pro poskytnutí půjček mají vyšší práh než v minulosti, což je dáno i změnou legislativy. Místo nových dlužníků tak další exekuce přibývají hlavně těm, kteří už nějaké mají z minulosti. To ostatně potvrzují i údaje o počtu exekucí na straně 33., kde je vidět, že vícenásobné exekuce se týkají minimálně poloviny lidí z celkového počtu.

Pozitivním rysem dluhové problematiky v Břeclavi je, že se zde dle tvrzení místních aktérů téměř nevyskytuje lichva ve své „klasické“ podobě. Časté jsou ovšem případy, kdy různí podnikavci využívají neznalosti, převážně starších lidí a půjčují si přes ně peníze a tím pádem je i zadlužují a dostávají je do neřešitelných problémů, což lze považovat za novodobou variantu lichvářství.⁵¹

Specificky ohroženou skupinou ve vztahu k dluhové problematice jsou lidé se závažným duševním onemocněním. Část z nich má totiž snížené sociální kompetence orientovat se v náročnějších sociálních, mezi něž patří i posouzení finanční výhodnosti nabídek, půjček (např. „výhodné“ změny dodavatele energie nebo využívání kontokorentu), což má často závažné důsledky. Pro tyto lidi problematické takové nabídky odmítnout, často stávají obětí podvodů nebo mohou mít k půjčce velmi iracionální důvody plynoucí z duševního onemocnění. Stejně tak jsou dalšími příčinami vyšší náchylnosti k půjčkám a zadlužení pochopitelně i nízký příjem (invalidní důchod), omezení příjmu (při omezení svéprávnosti), nezaměstnanost apod.

Tabulka 9 Indikátory – Dluhy

	Indikátor	Stav k lednu 2017	Zdroj
1.	Podíl osob s exekucí k celkovému počtu obyvatel starších 15 let	1906	www.mapaexekuci.cz
2.	Průměrný počet exekucí na jednu exekuoanou osobu	5,2	www.mapaexekuci.cz
3.	Průměrná výše jistiny jedné exekuce	358867 Kč	www.mapaexekuci.cz
4.	Podíl osob v procesu oddlužení k celkovému počtu obyvatel starších 15 let	364	Insolvenční rejstřík – výzkumníci

⁵¹ Tato podkapitola částečně vychází z připravované práce „Analýza situace lidí se závažným duševním onemocněním na Břeclavsku“ Mgr. Jiří Šupa, Ph.D (část z aktuální verze ze dne 17. 4. 2017)

5.	Celkový dluh vůči městu	Nejméně 34 158 223	Město/obec/vstupní analýza (dotazník Hábl-Halířová)
5.	a) na nájemném	cca 2 500 000	Město/obec/vstupní analýza (dotazník Hábl-Halířová)
5.	b) v souvislosti s poplatky za odpad	8 217 000	Město/obec/vstupní analýza (dotazník Hábl-Halířová)
5.	c) za ostatní položky	23 441 223	Město/obec/vstupní analýza (dotazník Hábl-Halířová)
6.	Počet bezplatných dluhových poraden s možností podání návrhu na povolení oddlužení v obci	2	dluhové poradny/vstupní analýza (dotazník Hábl-Halířová)
7.	Podíl osob v exekuci k přepočtenému úvazku dluhových poradců	nezjištěno	dluhové poradny/vstupní analýza (dotazník Hábl-Halířová)
8.	Počet podaných/schválených návrhů na oddlužení bezplatnými dluhovými poradnami	nezjištěno	dluhové poradny/vstupní analýza (dotazník Hábl-Halířová)
9.	Způsob a rozsah zjištění výuky finanční gramotnosti na různých stupních ZŠ a SŠ	* poznámka pod tabulkou	škola/vstupní analýza/checklist - výzkumníci

* Poznámka: Finanční gramotnost je vyučována všech břeclavských školách a jako průřezové téma (součástí matematiky, výchovy k občanství a pracovní výuky v několika ročnících). ZŠ Komenského měla finanční gramotnost původně jako samostatný předmět (po navyšování hodin cizích jazyků integrovaný do jiných předmětů). Jedině na ZŠ Kpt. Nállepky je finanční gramotnost povinným předmětem v 9. třídě, v nižších ročnících je také integrovaná v rámci jiných předmětů.

Tabulka 10 Indikátory – zaměstnanost

(stav k listopadu – prosinci 2016, pokud není uvedeno jinak)

	Indikátor	Stav k prosinci 2016	Zdroj
1.	Počet nezaměstnaných osob v obci	772	ÚP ČR
2.	Počet/podíl nezaměstnaných osob v SVL	42/23 %	ÚP ČR
3.	Počet osob v hmotné nouzi (obec)	243 příjemců (asi 580 osob)	ÚP ČR
4.	Počet osob v nekolidujícím zaměstnání (obec)	60 (květen 2017)	ÚP ČR
5.	Počet nezaměstnaných absolventů (obec)	20 (květen 2017)	ÚP ČR
6.	Počet nezaměstnaných mladistvých (obec)	12	ÚP ČR
7.	Počet nezaměstnaných osob s exekucí (obec)	nezjištěno	ÚP ČR
8.	Počet dlouhodobě nezaměstnaných (obec)	264	ÚP ČR
9.	Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob zařazených do systému dostupného zaměstnávání (viz check list dostupné zaměstnávání)	0	ÚP ČR
10.	Počet volných míst pro osoby s nízkými požadavky na kvalifikaci (dle kategorie 7, 8, 9 ISCO)	78	ÚP ČR
11.	Počet uchazečů o 1 volné pracovní místo pro nízkokvalifikované osoby	2,8 (vlastní výpočet)	ÚP ČR
12.	Počet osob vykonávajících veřejnou službu (aktuálně ke dni sběru dat)	0	ÚP ČR
13.	Počet osob vykonávajících veřejnou službu (k určitému datu před 1 rokem)	0	ÚP ČR
14.	Počet osob vykonávajících veřejnou službu (k určitému datu před 2 lety)	0	ÚP ČR
15.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce (aktuálně ke dni sběru dat)	37	ÚP ČR
16.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné (k určitému datu před 1 rokem)	36	ÚP ČR
17.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné (k určitému datu před 2 lety)	16	ÚP ČR
18.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce u obce (aktuálně ke dni sběru dat)	22	ÚP ČR

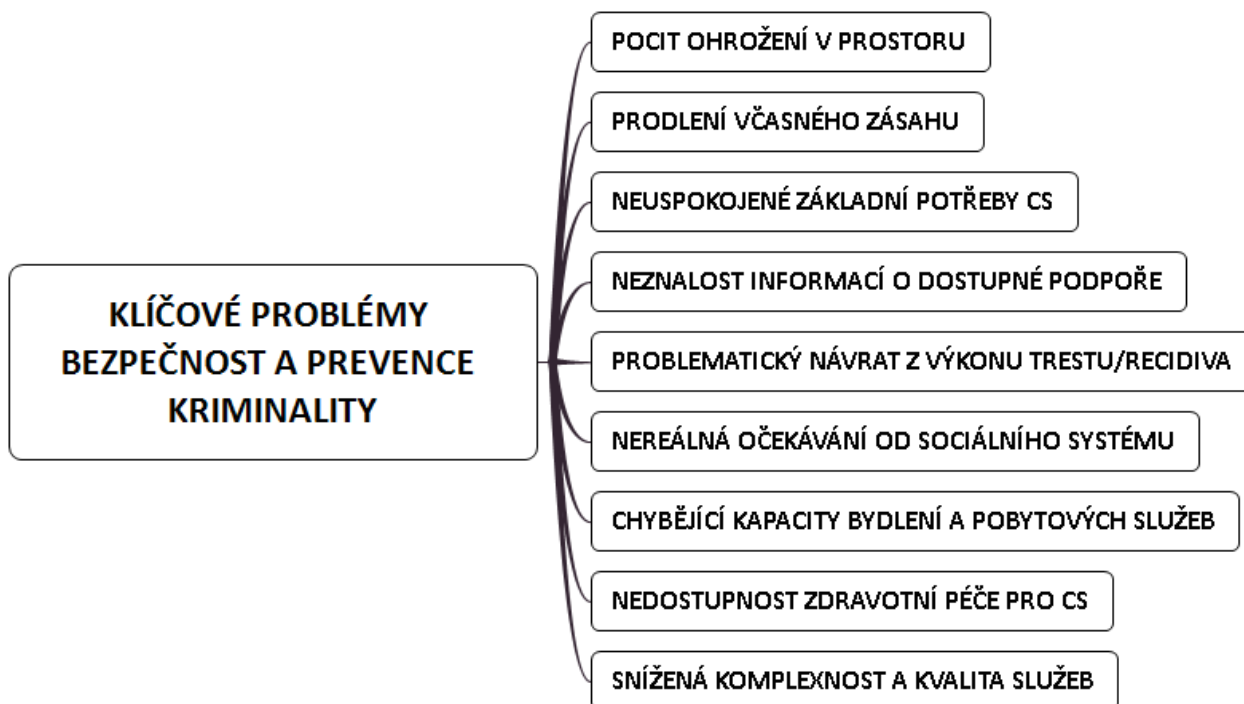

19.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce u obce (k určitému datu před 1 rokem)	22	ÚP ČR
20.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce u obce (k určitému datu před 2 lety)	13	ÚP ČR
21.	Počet osob vykonávajících společensky účelná pracovní místa (aktuálně ke dni sběru dat)	140 (celé KoP ÚP Břeclav)	ÚP ČR
22.	Počet osob vykonávajících společensky účelná pracovní místa (k určitému datu před 1 rokem)	436 (celé KoP ÚP Břeclav)	ÚP ČR
23.	Počet osob vykonávajících společensky účelná pracovní místa (k určitému datu před 2 lety)	242 (celé KoP ÚP Břeclav)	ÚP ČR
24.	Funkční lokální síť zaměstnanosti (viz check list)	ne	vstupní analýza
25.	Počet obcí vytvořených pracovních míst k podpoře zaměstnanosti prostřednictvím asistentů prevence kriminality, domovníka atp.	4 APK/4 domovníci	obec
26.	Nastavení systému společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek	ne	obec
27.	Počet realizovaných společensky odpovědných veřejných zakázek	0	obec
28.	Výčet zaměstnavatelů, kteří přijímají (jsou ochotni přijímat) zaměstnance s potřebou vyšší míry podpory (např. delší čas na zaučení, ochota přijímat osoby s exekucí, úprava prac. doby, flexibilní výplata mzdy, asistenční služby apod.)	Tereza Břeclav m.p.o.	vstupní analýza

2.5 Bezpečnost a prevence kriminality

Obrázek 12 Bezpečnost a prevence kriminality – klíčové problémy

Zdroj: pracovní skupina

Tabulka 11 Bezpečnost a prevence - prioritní problémy

KLÍČOVÉ PROBLÉMY	DOPADY
1) Pocit ohrožení v prostoru	a) Trestná činnost u dětí, agresivita, vznik domobраны, apatie, sociální fobie, generace bezohledných dětí, kriminalita drogově závislých
2) Prodlení včasného zásahu – nižší míra spolupráce veřejnosti s Policií, nedostatečná kompetence vyhodnotit situaci, nedostatečná informovanost v oblasti bezpečnosti	b) Ekonomický aspekt – nižší podnikatelské aktivity, migrace obyvatel, ozbrojování obyvatel
3) Neuspokojené základní potřeby CS	c) Vědomé odmítání společenských pravidel, rezignace řešit problémy ze strany veřejnosti, nižší objasnitelnost protiprávního jednání
4) Problematický návrat z výkonu trestu do reality (recidiva),	d) Dubluje se činnost ze strany nositelů moci (nebo naopak)
5) Neznalost informací o dostupné podpoře	e) Falešný pocit ohrožení
6) Nereálná očekávání od sociálního systému	
7) Chybějící kapacity bydlení a pobytových služeb	
8) Nedostupnost zdravotní péče pro CS	

9) Snížená komplexnost a kvalita služeb

- f) Ignorance, nezáměr ze strany CS, ztráta příjmů, bydlení, zaměstnání, vlastní rozhodnutí o recidivě
- g) Častější výskyt osob bez domova
- h) Šíření epidemie, zvýšený počet sebevražd a zvýšený počet „podivínu“
- i) Frustrovaný personál, syndrom vyhoření, fluktuace personálu

Zdroj: pracovní skupina

Typologie trestné činnosti

Jihomoravský kraj je jedním s nejvíce zatíženým krajem nápadu trestné činnosti v České republice, zejména po Ústeckém, Libereckém a Moravskoslezském kraji. Největší nápad trestné činnosti je zaznamenán, jako i v předchozích letech, u majetkové trestné činnosti, kde největší nápad je tvořen vloupáním do objektů, bytů a rodinných domů. Dalším významným problémem je vloupání do motorových vozidel.

I přes velký nápad v této oblasti dochází ke snížení nápadu trestné činnosti oproti rokům minulým. K tomuto dochází také pořízením kamerového systému Městské policie Břeclav, který velmi přispívá k odhalování trestné činnosti na území města Břeclav. K poklesu nápadu trestné činnosti došlo v rámci všech sledovaných oblastí s výjimkou mravnostní kriminality, kde došlo z pohledu absolutních počtů k nepatrnému nárůstu o 9 skutků.

Nápad trestné činnosti, na území města Břeclav je významně ovlivněn skutečností, že se město nachází v blízkosti dvou státních hranic, a to s Rakouskem a se Slovenskem, s čímž souvisí velký pohyb lidí při cestě do zahraničí, přičemž velkého procenta trestné činnosti se dopouští i osoby ze zahraničí. Dalším faktorem je také skutečnost, že město Břeclav je velmi dobře přístupné po dálnici D-2, po které se pachatelé mohou rychle přesunovat, a to zejména při krádežích. Dále zde hraje velkou roli i železnice, neboť je zde důležitý železniční uzel v podobě železniční stanice Břeclav a tento rovněž umožňuje velmi dobrý přístup pachatelům trestné činnosti.

Jednou z možností o pravděpodobných příčinách kriminality v Břeclavi je ta, že kriminality, i na základě statistických výstupů, se i přes zaznamenaný pokles nadále ve velké míře dopouštějí osoby nezletilé a mladistvé.

Vývoj kriminality a analýza trendů

Z dostupných statistických údajů vyplývá, že se ve městě Břeclav snížila kriminalita ve srovnání let 2015 a 2016. Tento trend je celorepublikový a lze jej přisuzovat již realizovaným preventivním opatřením a zvyšujícímu se povědomí o prevenci ze strany občanů.

Tabulka 12 Nápad trestných činů na území města Břeclav

	Celkem	Násilná	Mravnostní	Majetková
2015	605	84	11	309
2016	564	73	6	300
změna v %	-6,78	-13,10	-45,45	-2,91

Zdroj: Policie ČR a MP Břeclav

Tabulka 13 Vybrané přestupky na území města Břeclav

Druh	počet obyvatel		přestupky – abs. počet			index na 10 tis. obyv.			
	2016	změna proti roku 2015	2015	k 31.12. 2016	změna	2015	2016	změna (index)	změna (%)
Proti veřejnému pořádku	24941	-8	212	389	177	84,97	155,97	70,99	83,55
Proti občanskému soužití	24941	-8	239	212	-27	95,80	85,00	-10,79	-11,27
Proti majetku	24941	-8	475	464	-11	190,39	186,04	-4,35	-2,28
na úseku ochrany před alkoholismem a toxikomaniemi	24941	-8	83	69	-14	33,27	27,67	-5,60	-16,84
přestupky proti obecně záv. vyhláškám v oblasti bezp. a veř. pořádku	24941	-8	157	259	102	62,93	103,85	40,92	65,02

Zdroj: Policie ČR a MP Břeclav

Realizovaná opatření v oblasti bezpečí a prevence

Ve městě Břeclav se vyskytuje řada aktérů, kteří se svou činností podílí na zajišťování bezpečného prostředí a prevenci kriminality. Velice výrazná je zde aktivita Městské policie Břeclav, která smluvně působí i v obcích Lanžhot a Podivín. Dlouhodobě (od roku 2011) zaměstnává Asistenty prevence kriminality z prostředků dotačního programu Ministerstva vnitra ČR.

Z dotací poskytnutých ministerstvem běží i další projekty pod gescí městské policie a to Domovník – Preventista v lokalitě Riegrova – Na Zahradách – Krátká, Forezní identifikační značení jízdných kol, Městský kamerový dohlížecí systém. Z dotací Jihomoravského kraje zase zabezpečuje projekty Pager pro seniory a Senior Akademie Bezpečí. Městská policie Břeclav organizuje přednášky a programy pro děti i seniory, podobné akce organizuje i PČR a Městská knihovna Břeclav. Město také spolupracuje s Policií ČR, je uzavřena koordinační dohoda v oblasti bezpečnosti a policie se podílí na projektech samosprávy.

V systému prevence mají místo i neziskové organizace – Oblastní charita Břeclav, IQ Roma servis, Royal Rangers, Apoštolská církev, Spondea, dříve Drom a Svaz Romů v Břeclavi. Velký význam mají aktivity primární, sekundární a terciální prevence v oblasti závislostí (*Kontaktní centrum a terénní program Břeclav, školská zařízení a metodici prevence, PP poradna, peer programy a programy, pravidelná participace města Břeclav na každoroční kampani Sportem proti drogám*), každoroční prezentace neziskových organizací v rámci Veletrhu sociálních služeb Břeclav a velká informační kampaň k bezdomovectví Noc venku. V únoru 2017 zahájila v Břeclavi svou činnost Poradna pro oběti trestných činů při Probační a mediační službě České republiky. Kvůli navýšení incidentů ze strany chronicky psychicky nemocných osob se rozšiřují terénní aktivity Sdružení Práh Jižní Morava.

Koordinace opatření v oblasti bezpečnosti

Koordinace oblasti bezpečnosti je zajištěna fungováním Pracovní skupiny prevence kriminality, předsedou je starosta města a členy jsou zástupci města (odbor majetkový, odbor rozvoje a správy), městské i státní policie, probační a mediační služby, úřadu práce, okresního státního zastupitelstva a okresního soudu. Představitelé městské policie společně s účastníky výše zmíněných organizací zpracovali **Koncepci prevence kriminality města Břeclav na léta 2015 – 2018**, která určuje priority na uvedené roky. Tato koncepce vychází z analýzy kriminality – upozornění na problémy mladistvých a děti do 15 let, na vysokou trestní činnost, na zvyšující se trestní činnost páchanou na seniory; z analýzy institucionální – velká spolupráce hlavně v oblasti právní ochrany dětí a v rámci možného nabídnutí využití volného času ve spolupráci se školami a neziskovými organizacemi a sociodemografického výzkumu.

Tabulka 14 Prevence kriminality a rizikové chování – check list. Stav při realizaci situační analýzy

Dimenze Dílčí kritérium	Splnění kritéria	Poznámka
Obec se pravidelně a efektivně zabývá prevencí kriminality		
Obec má identifikována riziková místa ve městě (na základě pocitů obyvatel, resp. jiné validní analýzy)	Ano	Pouze na úrovni MP, PČR a vybraných sociálních služeb
Obec na svém území sleduje migraci ⁵² obyvatel	Ne	
Na území obce funguje služba ⁵³ na pomoc obětem trestných činů a domácího násilí	Ne	
Na území obce funguje služba ⁵⁴ na pomoc obětem sexbyznysu a nucené prostituce	Ne	
Obec na svém území strategicky plánuje programy prevence kriminality	Ano	
Obec má zřízenou pracovní skupinu, složenou z klíčových partnerů, která na základě zjištěných potřeb a jejich vyhodnocení průběžně navrhuje opatření k prevenci kriminality	Ano	
Obec ze svého rozpočtu přispívá na preventivní aktivity, které využívají její obyvatelé.	Ano	
Obec vyhodnocuje efektivitu ⁵⁵ vynaložených prostředků na preventivní aktivity.	Ano	Vyhodnocuje, ale nepřesně
Obec využívá nástroje snižující pravděpodobnosti výskyt rizikového chování		
Obec na svém území reguluje hazard.	Ano	
Obec na svém území využívá monitorovací kamerový systém.	Ano	
Obec využívá monitorovací kamerový systém k plánování preventivních aktivit	Ano	Obec využívá tzv. predikční informační systém k plánování preventivních aktivit
Obec na svém území využívá služby sociální prevence určené pro mládež.(NZDM, SAS pro rodiny s dětmi,	Ano	
Obec podporuje volnočasové aktivity pro děti a mládež (zřizuje, přispívá finančně, přispívá materiálně, sleduje potřeby obyvatel v této oblasti)	Ano	
Obec na svém území využívá služby sociální prevence určené osobám závislým na návykových látkách a osobám bez přístřeší. (NZDC, azylový dům, noclehárna, TP pro osoby bez přístřeší, adiktologická ambulance, K-centrum)	Ano	
Obec na svém území realizuje programy:		
Domovník	Ano	
Mentoring	Ne	
Obecně prospěšné práce	Ano	
Asistent prevence kriminality	Ano	

⁵² sledováním migrace se rozumí skutečnost, že obec jakýmkoliv způsobem (tradičně skrze matriku) zjišťuje migrační saldo obyvatelstva, vyhodnocuje ho a pracuje s ním při strategickém plánování

⁵³ služba pokrývající území obce může být poskytována jakýmkoliv subjektem (obec, NNO...)

⁵⁴ služba pokrývající území obce může být poskytována jakýmkoliv subjektem (obec, NNO...)

⁵⁵ efektivitou se rozumí zhodnocení z hlediska vynaložených prostředků i kvality

Obec aktivně řeší sociální klima v obci		
Obec průběžně monitoruje ⁵⁶ případné napětí mezi různými skupinami obyvatel obce	Ne	
Obec umí v případě potřeby vzniklé napětí řešit (má stanovený postup, nástroje, kapacity)	Ne	
Obec zná nástroje ⁵⁷ na minimalizaci konfliktů při protestních akcích či pochodech a umí je využívat	Ano	
Obec na svém území sleduje projevy diskriminace ⁵⁸ .	Ne	
Obec disponuje komunikačním plánem na téma bezpečnosti v obci	Ne	

⁵⁶ např. analýzou policejních statistik, mediální analýzou, výměnou informací s TP NNO apod.

⁵⁷ např. disponuje plánem postupu při potenciálně konfliktním shromáždění; ví, na koho se obrátit, apod.

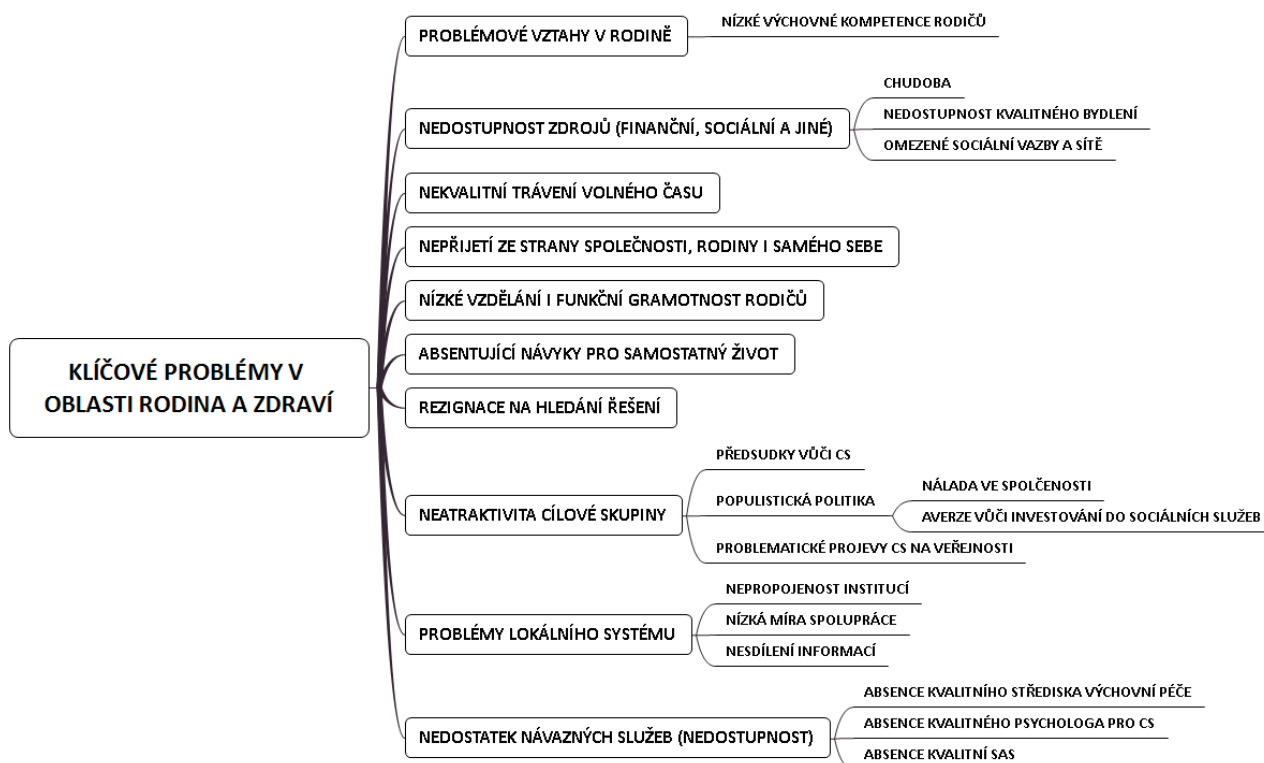
⁵⁸ např. sleduje rozmístění dětí do ZŠ a SŠ, segregovaná veřejná prostranství apod., a na základě sledování pak řeší

2.6 Rodinná politika a zdraví

Obrázek 13 Rodinná politika a zdraví – klíčové problémy

Zdroj: pracovní skupina Rodina a zdraví

Shrnutí

Cílová skupina v městě Břeclav se potýká s mnohými problémy. I když se na tyto problémy můžeme dívat z různých hledisek, není možné je zcela oddělit, protože se vzájemně prolínají a jsou spolu úzce provázány.

Celá řada problémů vychází víceméně z nastavení a osobních předpokladů samotných občanů. Sem můžeme zařadit celou škálu rodinných problémů (problémové vztahy, rozvodovost / partnerské rozchody, nízké výchovné kompetence rodičů a problémy s výchovou, přítomnost násilí a závislostí v rodině, špatná nebo žádná komunikace mezi jednotlivými členy rodin a v neposlední řadě neochota připustit existenci těchto problémů).

Další skupinu představuje nedostupnost adekvátních zdrojů potřebných pro důstojný život, a to zejména v rovině finanční a sociální. Z toho plyne chudoba cílové skupiny, absence kvalitního bydlení a omezení sociálních vazeb. S touto problematikou je provázané také nekvalitní trávení volného času.

U mnohých rodin se setkáváme s nízkou finanční gramotností rodičů a též absentujícími návyky potřebnými pro samostatný život. Typická je i rezignace na jakoukoliv snahu o řešení existujících problémů a velmi nízká důvěra vůči institucím.

Na základě dostupných analýz, a především vlastních zkušeností s problematikou členové pracovní skupiny Rodinná politika a zdraví identifikovali celou paletu problémů, které se dotýkají cílové skupiny.

Prožívání cílové skupiny

První skupinu problémů, na které se pracovní skupina zaměřila, představují problémy prožívané samotnou cílovou skupinou. Jde především o **problémové vztahy v rodině**. Do této skupiny zařazujeme *nízké výchovné kompetence samotných rodičů*. Ti se střetávají s nedostatkem podpory v oblasti péče o rodiny. U mnohých rodičů se taktéž můžeme setkat s psychickými problémy. To vše se odehrává na pozadí skutečnosti, že v současné době v městě Břeclav absentují instituce a služby, které by rodinám mohly v těchto otázkách relevantně pomoci.

Dále však musíme mluvit o realitě domácího násilí v rodinách, často ve spojitosti s užíváním návykových látek, především alkoholu a drog. Z oblastí nelátkových závislostí se často jedná o gambling. S oblastí závislostí je pak úzce provázána problematika finančních problémů v rodinách, kdy většina (nebo celé finanční příjmy) směřují k saturaci závislostního chování.

Součástí této oblasti jsou též otázky vztahové. Často se jedná o nestabilní vztah samotných partnerů (rodičů), který v kombinaci s dalšími problémy (např. špatná nebo žádná komunikace v rodině, rozdílné výchovné názory rodičů) vede k rozpadu původních, tedy biologických rodin a k příchodu nového partnera. Mnoho dalších problémů se pak objevuje ve vztahu k dětem a jejich výchovou, co také úzce souvisí s problematikou slabých rodičovských kompetencí. Mnozí občané z cílové skupiny jen velmi neradi vůbec připouští existenci problémů – domníváme se, že tak konají především ze studu, dlouhodobé a zakořeněné nedůvěry vůči institucím i absence informací o možnostech řešení jejich tíživé situace.

Další samostatnou kategorií problémů je **nedostupnost adekvátních zdrojů**, a to zejména v rovině sociální a finanční. Absence finančních zdrojů pak logicky vede k *chudobě*. Dopady tohoto fenoménu pak možno vymezit v rovině zhoršeného zdraví, ztížených podmínek v oblasti vzdělávání, nekvalitně trávenému volnému času (kterému se budeme věnovat později), sníženou sebedůvěrou, naopak zvýšenou stresovou zátěží, fenoménem kriminality (v jeho rozmanitých podobách) a nakonec již uvedenou nedůvěrou v systém.

S otázkou nedostupnosti adekvátních zdrojů úzce souvisí i problematika *nedostupnosti kvalitního bydlení*. Ta se projevuje především prostorou deprivací a absencí soukromí. To opětovně vede k stresu, zhoršenému zdraví, nevhodným podmínkám pro osobní rozvoj jedince (zejména vzdělávání nebo práce), dále pak k násilí, konfliktům a finančním problémům, které se manifestují jako obchod s chudobou. Jak vidíme, jednotlivé aspekty problematiky souvisí spolu natolik úzce, že je v podstatě nemožné je jasně oddělit a „zaškatulkovat“.

V této kategorii (nedostupnost adekvátních zdrojů) musíme také pojednat o problematice *omezených sociálních vazeb a sítí*. V této oblasti sehrává důležitou roli vliv bezprostředního okolí (prostředí), co možno vymezit v intencích nedostupnosti některých důležitých služeb, absenci

solidarity (a této hodnoty celkově) a v omezení možnosti učit se novým zkušenostem a vzorcům chování mimo komunitu cílové skupiny.

Další samostatnou kategorií problémů (zejména z hlediska samotné cílové skupiny) představuje problematika **nekvalitního trávení volného času**. Tento aspekt většinou vede k prohlubování existence rizika sociální patologie a její fenoménů a zároveň představuje chybějící příležitosti k osobnímu rozvoji jednotlivců. Tato problematika je pak determinována mnohými faktory. Můžeme mluvit o absenci podpory ze strany samotných rodičů, dále pak o nedostatečné nabídce (v rovině nedostačujících kapacit, nedostatku prostoru a financí na tyto aktivity). Mnohé kroužky, které jsou v současnosti dostupné, jsou pro mnohé občany neatraktivní (chybí individuální oslovení jedince, prožívání volného času je pod vlivem kultury značně individualizováno). Mnozí mladí lidé dnes většinu svého volného času prožívají jiným způsobem, zejména na sociálních sítích. Samostatným faktorem je vliv vrstevnických skupin, který sehrává důležitou roli. V mnohých případech je nekvalitní trávení volného času dáno i přetížením rodin samotných, a to např. z důvodu závislostního chování rodičů nebo jejich pracovního přetížení, které vede k tomu, že na děti „není čas“. U některých rodin zároveň platí, že nemají ve zvyku děti do kroužků přihlašovat.

Další samostatnou kategorií jsou **chybějící návyky pro samostatný život**, co je pro tuto cílovou skupinu typické. Pod touto kategorií rozumíme především neochotu řešit ohrožující situace, které rodinu potkávají, nebo nezvládání samostatného života a závislost na existenci dostupných sociálních služeb.

V souvislosti s cílovou skupinou také mluvíme o **rezignaci na hledání řešení**. Ta vyplývá buď z samotné nemožnosti řešit stávající situaci, nebo z opakovaného neřešení a nezájmu řešit problémy, co následně vede k zhoršení samotné situace občana.

Pohled veřejnosti

Dominantním problémem v této oblasti je především **neatraktivita cílové skupiny**. Ta je determinována mnohými faktory, zejména pak předsudky majoritní společnosti vůči cílové skupině obyvatel, populistickou politikou a problematickými projevy chování cílové skupiny na veřejnosti.

„Blbá nálada“ ve společnosti je ovlivňována vícerými faktory. Na jedné straně absentují pozitivní příklady z praxe, které by mohly dokázat, že to „jde i jinak“, zároveň má cílová skupina poměrně negativní mediální obraz vytvářený honbou za senzacími. Mnoho občanů z majority také postrádá vlastní a osobní pozitivní zkušenosti.

To vše úzce souvisí se všeobecnou averzí k investicím do sociálních služeb. Sféra sociálních služeb je finančně náročnou oblastí politiky, která naráží na nepochopení ze strany dalších institucí (úřady, školy a jiné).

Výsledkem těchto postojů je postupné vytváření ghett a prohlubování negativního obrazu cílové skupiny u majoritní společnosti.

Postoje lokálních institucí

Z hlediska lokálních institucí musíme hovořit o celém balíku problémů, které jsou vzájemně silně propojeny.

Lokální systém vykazuje několik závažných nedostatků:

1. **nepropojenost institucí,**
2. **nízká míra spolupráce jednotlivých subjektů,**
3. **nesdílení informací.**

To následně vede k přenášení odpovědnosti, dále nereálným vzájemným očekáváním, stagnaci a omezenému úhlu pohledu na problém.

Poskytovatelé sociálních služeb jsou konfrontováni s poptávkou zájemců o službu, která do takové míry převyšuje jejich kapacitu, že mohou mít problém s udržením hranic a mohou mít tendence věnovat se klientům i nad rámec nastavené kapacity. **Snaha poskytnout službu i přes nedostatečnou kapacitu** a zmírnit dlouhé čekací lhůty může u některých pracovníků vést k překračování kapacity, při které by byl zajištěn dostatek prostoru pro každého klienta. To může mít **dopady na přetížení pracovníků**, prostor, který na jednotlivé klienty mají a v neposlední řadě i na dopady sociální práce. Roli v kapacitě služeb hraje vedle potřebnosti také financování, které nastavuje limity v počtu pracovníků, často nehledě k větší potřebnosti.

Poslední kategorií je **nedostatek návazných služeb**. Táto problematika má dvě zásadní roviny: buď tyto služby zcela chybí, nebo vykazují jisté deficity (nedostatečná kapacita, dlouhé čekací lhůty, místní nedostupnost). To vede k neposkytnutí adekvátní služby, tím pádem k opětovnému neřešení problému a dalším potížím.

V současné době v městě Břeclav absentují mimo jiné následovní služby:

1. středisko výchovné péče,
2. speciálně-pedagogické centrum,
3. kvalitní psycholog dostupný pro cílovou skupinu,
4. SAS (s dostatečnou kapacitou a širokou působností),
5. kvalitní psychiatr dostupný pro cílovou skupinu

Aktuální situace

Děti ze sociálně znevýhodněného prostředí si nemohou dovolit využívat placených kroužků (hlavně Planetka a Duhovka, případně placených kroužků ve školách). Jejich aktivity jsou tedy omezeny na nabídku IQ Roma servis a AC Břeclav – klubu Kotelna. Obě se však nacházejí v Poštorné. Proto děti ze SVL Na Zahradách v zimě nemají téměř žádné vyžití (do Poštorné je to daleko a autobus je drahý). Přímo v lokalitě Na Zahradách ani v nejbližším okolí volnočasové aktivity pro tuto skupinu nejsou. Pouze 1 x týdně v létě tam IQ Roma servis provozuje tzv. Plácky. V lokalitě Na Zahradách se stále hledá vhodný prostor pro volnočasové aktivity. Zatím to nejde ani v žádném bytě, ani v suterénu, ani v žádném dalším objektu. V Klubíku jsou některé aktivity zadarmo, ale rodiče a děti ze sociálně znevýhodněného prostředí tam stejně nepřijdou.

Služeb Azylového domu Agáta využívá specifická skupina rodin, které hodně migrují po podobných zařízeních v rámci ČR i celého kraje. Není zřejmé, o jak velké procento z celkového počtu se jedná. Problém migrace představuje zátěž hlavně pro děti, které neustále mění školu. Do školky moc nechodí.

Apoštolská církev (dále jen AC) uvažovala o zavedení SAS, nyní však realizuje spíše aktivity komunitního charakteru, jak pro rodiče, tak pro děti a mládež, žijící v oblasti sídliště Na Valtické. AC by měla zájem od odkoupení Kotelny (budova bývalého výměníku), kterou jim zatím pronajímá město. Prodejní cena je však 1 000 000,-Kč a to je příliš. Je zde otázka, jakou má Kotelna na sídlišti pověst. Někteří lidé si zřejmě myslí (ač nikdy nebyli uvnitř), že je to jen „pro cikány“. Pro někoho to může představovat riziko snížení pocitu bezpečí.

Službám IQ Roma servis, Charitě i AC chybí dobrovolníci. Není tu vysoká škola a nadějní spolupracovníci většinou odcházejí do Brna.

Dle kvalifikovaných odhadů bude asi tak 60 rodin samoživitelů na dávkách HN, z toho asi 90 % rodin v čele s ženou. Roste počet prvouživatelů a mladých uživatelů drog. Mladí také hodně pijí alkohol (nezletilí). Je více trestné činnosti dětí do 15 let. Problém jsou i party mladých nezaměstnaných. Ve věku 15–18 (včetně) let je jich 24. Ve věku 15–17 let 12.

Tabulka 15 Rodinná politika a zdraví - prioritní problémy

HLEDISKO MĚSTA A VEŘEJNOSTI	
PRIORITNÍ SLABÉ STRÁNKY	OPATŘENÍ
<ul style="list-style-type: none"> - Neatraktivní cílové skupiny - Populistická politika - Problematické projevy CS na veřejnosti <ul style="list-style-type: none"> - Předsudky vůči CS - Vznik ghett 	<ul style="list-style-type: none"> - Zájem na kvalitním řešení problémů CS <ul style="list-style-type: none"> - Odvážná, sociálně odpovědná nepopulistická politika - Ochota investovat do kvalitních sociálních služeb
HLEDISKO LOKÁLNÍCH INSTITUCÍ	
PRIORITNÍ SLABÉ STRÁNKY	OPATŘENÍ
<ul style="list-style-type: none"> - Neprojojenost institucí - Nedostatek návazných služeb <ul style="list-style-type: none"> - Místní nedostupnost - Nízká míra spolupráce - Přenášení zodpovědnost - Nereálná vzájemná očekávání <ul style="list-style-type: none"> - Nesdílení informací - Chybí kvalitní SAS s dostatečnou kapacitou 	<ul style="list-style-type: none"> - Vyjasněnost kompetencí - Poskytnutí potřebných služeb - Profesionální kompetentní řešení problémů <ul style="list-style-type: none"> - Motivace klientů - Zlepšení kvality služeb - Překonání bariér pro vznik nových služeb

HLEDISKO CÍLOVÉ SKUPINY	
PRIORITNÍ SLABÉ STRÁNKY	OPATŘENÍ
<ul style="list-style-type: none"> - Problémové vztahy v rodině - Nedostupnost zdrojů (finanční, sociální) <ul style="list-style-type: none"> - Nekvalitní trávení volného času - Nepřijetí od společnosti, rodiny, sám sebe <ul style="list-style-type: none"> - Nízké vzdělání rodičů - Chybějící návyky pro samostatný život <ul style="list-style-type: none"> - Rezignace na hledání řešení 	<ul style="list-style-type: none"> - Rozvinutí výchovných kompetencí rodičů - Zajištění rodiny, bydlení, společenské vazby <ul style="list-style-type: none"> - Příležitosti k osobnímu rozvoji <ul style="list-style-type: none"> - Důvěra v systém - Viz Vzdělávání - Nezávislost na soc. službách - Vysoká motivace a odhodlání při hledání řešení

Zdroj: pracovní skupina

Cílovou skupinou pro rodinnou politiku a zdraví tvoří převážně osoby sociálně vyloučené a osoby ohrožené sociálním vyloučením.

V ORP Břeclav máme k dispozici tyto sociální služby:

Diecézní charita Brno – Oblastní charita Břeclav (pečovatelská služba, azylový dům pro muže a ženy, azylový dům sv. Agáty, kontaktní centrum, nízkoprahové denní centrum), **Domov seniorů Břeclav p.o.** (odborné sociální poradenství (do března 2017), odlehčovací služba, denní stacionář, domov pro seniory, domov se zvláštním režimem), **Město Velké Bílovice** (domov pro seniory), **Město Valtice** (pečovatelská služba, domov pro seniory), **Nemocnice Valtice** (sociální služba poskytována ve zdravotních zařízeních), **REMEDIA PLUS z.ú.** (osobní asistence, pečovatelská služba, odlehčovací služba, denní stacionář, domov se zvláštním režimem, sociálně aktivizační služba pro seniory a osoby se zdravotním postižením), **Spolek neslyšících Břeclav, z.s.** (sociálně aktivizační služba pro seniory a osoby se zdravotním postižením, tlumočnické služby), **Svaz tělesně postižených v ČR, okresní organizace Břeclav, z.s.** (odborné sociální poradenství, sociálně aktivizační služba pro seniory a osoby se zdravotním postižením), **TyfloCentrum Brno, o.p.s.** (odborné sociální poradenství, průvodcovské a předčitatelské služby, sociálně aktivizační služba pro seniory a osoby se zdravotním postižením), **IQ Roma servis, z.s.** (sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi, terénní programy), **Dotyk II, o.p.s. Brno** (raná péče), **Práh jižní Morava, z.ú.** (sociální rehabilitace).

III NÁVRHOVÁ ČÁST

Následující návrhová část byla vytvořena na základě závěrů jednání pracovních skupin a lokálních potřeb a kapacit, které jsou popsány výše v analytické části strategie. Tyto podklady sloužily ke stanovení cílů a konkrétních opatření, které mají ve výsledku přispívat k naplňování vize.

Strategický plán zahrnuje návrhy v pěti oblastech, kterými jsou:

1. Oblast Bydlení
2. Oblast Dluhy a zaměstnanost
3. Oblast Bezpečnost a prevence kriminality,
4. Oblast Rodina a zdraví,
5. Oblast Vzdělávání, která byla zpracována souběžně a v úzké součinnosti s přípravou tohoto SPSZ a tvoří jeho nedílnou přílohu – Místní plán inkluze města Brno.

V každé z těchto oblastí byly na základě dalšího jednání v rámci lokálního partnerství identifikovány obecné cíle a na ně navazující opatření.

Vymezení cílových skupin

Primární cílovou skupinou jsou pro účely tohoto SPSZ jsou osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené. Bližší vymezení pojmů sociálního vyloučení, jeho mechanismů a dimenzí, se zabývá kapitola 1.1 (Sociální vyloučení a základní orientace v tématu).

Další již konkrétnější upřesnění okruhů CS pak proběhlo na začátku práce každé tematické skupiny. Při analytické práci PS a následně tvorbě stromů problému a návrhu opatření byly uvažovány tyto okruhy osob:

- Osoby bez domova, žijící venku nebo v různých provizorních přístřešcích, bunkrech apod.
- Osoby žijící dočasně v léčebnách, nemocnicích, věznicích apod.), bez zázemí po propuštění
- Osoby v nestabilním, nejistém nebo nevyhovujícím bydlení
- Osoby ohrožené ztrátou bydlení
- Osoby s nedostatečnými kompetencemi k bydlení (nedodržující pravidla, rušící soužití apod.)
- Osoby závislé nebo ohrožené závislostí na návykových látkách nebo gamblingem
- Osoby propuštěné z výkonu trestu nebo z ústavní výchovy
- Osoby dlouhodobě nezaměstnané nebo opakovaně selhávající na trhu práce
- Osoby předlužené, nebo předlužením ohrožené
- Osoby s nedostatečnými kompetencemi v oblasti finanční gramotnosti, oběti „šmejdu“
- Osoby s duševním onemocněním a současně dalšími komplikujícími faktory
- Osoby dotčené trestnou činností, násilím z nenávislosti nebo diskriminací
- Osoby dotčené domácím násilím (oběti, vystavené děti a rodina, agresor)

- Rodiče s nedostatečnými rodičovskými kompetencemi a jejich děti
- Děti a mládež vyrůstající v méně podnětném prostředí
- Děti a mládež ohrožené sociálně patologickými vlivy a nekvalitně tráveným volným časem
- Osoby v hmotné nouzi, případně osoby sankčně vyřazené z evidence ÚP
- Osoby s omezenými možnostmi kontaktu a participace na společenských aktivitách

Specifická pozornost bude věnována osobám s možnými komplikujícími faktory (např. rodiče samoživitelé, osamělé osoby, zejména vyššího věku, osoby jiného etnika nebo z jiného sociokulturního prostředí, dlouhodobě chronicky nemocné nebo zdravotně postižené osoby, pečující osoby atd.). Tyto osoby nejsou automaticky sociálně vyloučené, ale v případě v případě dalších komplikujících faktorů, a následně nepříznivého vnějšího zásahu nebo nečekané události mohou být tyto osoby více zranitelné než jiné osoby bez těchto faktorů. Do cílové skupiny tedy nespádají automaticky, ale až při kombinaci s dalšími komplikujícími faktory mohou být považovány za osoby ohrožené.

Sekundárně, ve smyslu plánovaného dopadu, na který cílí strategie intervence, považujeme za cílovou skupinu všechny obyvatele města Břeclav. Navrhovaná opatření toho SPSZ, i pokud se přímo týkají jen práce s úžeji vymezenou primární cílovou skupinou, jejich realizace se má pozitivně odrazit ve zlepšení situace pro všechny občany a zmírnění nebo úplné odstranění problémů spojených se sociálním vyloučením, což pomůže celému městu a všem obyvatelům.

Současně je sekundární cílovou skupinou též odborná veřejnost a pracovníci zapojených institucí, úřadů či NNO a poskytovatelů sociálních služeb, kde lze očekávat, že dobře prováděná opatření budou mít dopad na zlepšení kvality služeb, činnosti úřadů i rozvoj spolupráce, efektivnější souhry všech aktivit a pocitu smysluplnosti práce.

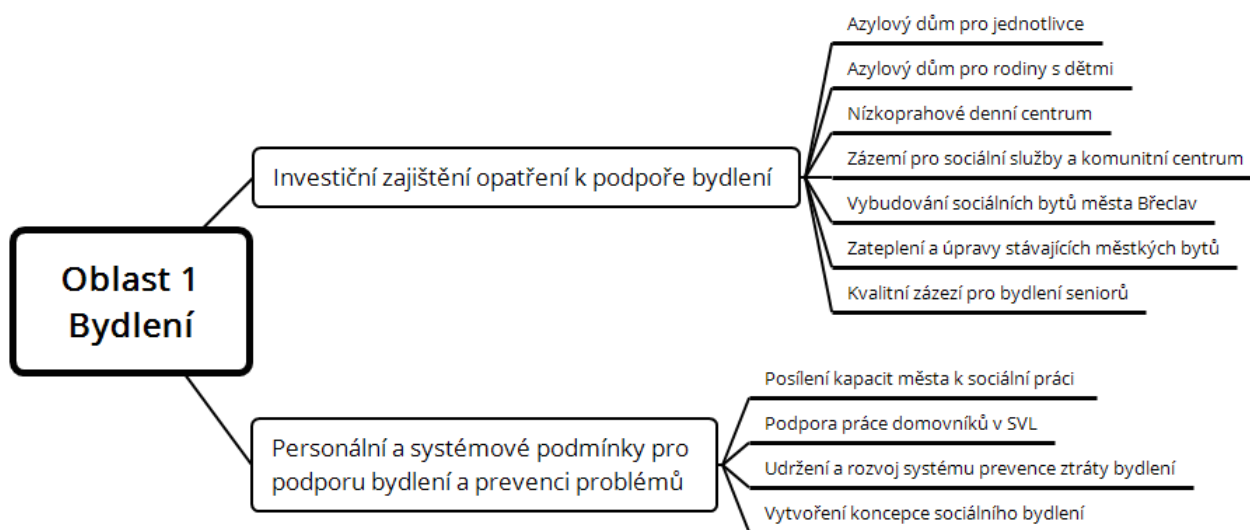

3.1 OBLAST Bydlení

Schéma priorit, cílů a opatření v oblasti Bydlení

Zdroj: vlastní zpracování na základě výstupů pracovní skupiny Bydlení

PRIORITA 1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení

Tato priorita se zahrnuje investiční část opatření, která jsou nezbytná k fungování celého komplexního systému. Jde zejména o zázemí pro důležité služby prevence, poskytující pomoc lidem v těžkých životních situacích. Priorita také obsahuje klíčové investice do oblasti sociálního bydlení, tak potřebné investice do zkvalitnění bytů v SVL. Vzhledem ke komplexnosti strategie, která se snaží řešit všechny problémy v oblasti bydlení provázaně, zahrnuje kapitola také popsání záměrů města v oblasti bydlení seniorů, které i když stojí mimo systém projektů KPSVL, jsou důležitou součástí SPSZ.

Cíl 1.1.1 Vybudování / rekonstrukce zázemí azylového domu pro jednotlivce

Azylový dům poskytuje osobám ubytování, stravu nebo pomoc při zajištění stravy a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Zázemí pro tuto službu je nyní v Břeclavi v nevyhovujícím stavu. Město se již dříve snažilo situaci řešit, projekt byl v minulosti podán do ROPu JV, ale nakonec nebyl realizován. Nyní je objekt v havarijním stavu. Opatření zahrnuje vybudování/rekonstrukci kvalitního zázemí AD.

Tabulka 16 Azylový dům pro jednotlivce

Realizační karta – Bydlení				
Priorita 1.1	Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení			
Cíl 1.1.1	Vybudování / rekonstrukce zázemí azylového domu pro jednotlivce			
Garant	Město Břeclav, ORS, MSPSZ (manažer SPSZ)			
Specifický cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Vybudování / rekonstrukce zázemí AD	2017-2019	Město Břeclav	Vybudování AD	31 636 000,-Kč IROP
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Přípravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Provoz AD	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 1.1.2 Vybudování zázemí Azylového domu pro rodiny s dětmi, SAS a krizového bydlení

Tento cíl zahrnuje opatření na vybudování zázemí AD, poskytující pobytové služby na přechodnou dobu rodinám s dětmi v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení. Také zahrnuje vybudování zázemí pro sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi, která nabídne možnost komplexní sociální práce s rodinami a rozvoj rodičovských kompetencí. Priorita také zahrnuje vybudování a provoz krizového bydlení pro osoby např. po živelných pohromách apod.

V současné době není objekt ve vlastnictví města, ale měl by do konce října 2017 proběhnout převod. V prvním patře by měly vzniknout dva krizové byty pro nahodilé situace (živelné pohromy, aj.), v druhém patře by měla být SAS zaměřená na práci s rodinami. V posledním patře by vzniklo cca 4–6 bytových jednotek pro rodiny s dětmi.

Tabulka 17 Azylovým dům pro rodiny s dětmi + SAS + Krizové bydlení

Realizační karta – Bydlení				
Priorita 1.1	Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení			
Cíl 1.1.2	Vybudování zázemí Azylového domu pro rodiny s dětmi, SAS a krizového bydlení			
Garant	Město Břeclav, ORS, MSPSZ (manažer SPSZ)			
Specifický cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Vybudování zázemí Azylového domu pro rodiny s dětmi, SAS a krizového bydlení	2017-2019	Město Břeclav	Vybudování AD, zázemí pro SAS, krizové byty	25 750 000,-Kč IROP
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Vybudování AD, SAS a kriz.bytů	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 1.1.3 Nízkoprahové denní centrum ve městě Břeclavi

Nízkoprahové denní centrum bude poskytovat ambulantní, popřípadě terénní služby pro osoby bez přístřeší. Služba zahrnuje pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka 18 Nízkoprahové denní centrum

Realizační karta – Bydlení				
Priorita 1.1	Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení			
Cíl 1.1.3	Nízkoprahové denní centrum ve městě Břeclavi			
Garant	Město Břeclav, ORS, MSPSZ (manažer SPSZ)			
Specifický cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Nízkoprahové denní centrum ve městě Břeclavi	2017-2019	Město Břeclav	Vybudování a provoz NDC	5 150 000,-Kč MAS
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Vybudování zázemí NDC	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 1.1.4 Zázemí pro poskytovatele sociálních služeb a komunitní centrum

Obsahem této priority je vybudování komplexního zázemí pro poskytovatele sociálních služeb a také komunitního centra.

Tabulka 19 Zázemí pro poskytovatele sociálních služeb a Komunitní centrum Břeclav

Realizační karta – Bydlení				
Priorita 1.1	Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení			
Cíl 1.1.4	Vybudování komunitního centra a zázemí pro provoz sociálních služeb			
Garant	Město Břeclav, ORS, MSPSZ (manažer SPSZ)			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Vybudování komunitního centra a zázemí pro provoz sociálních služeb	2017-2019	Město Břeclav	Zázemí pro soc. služby, komunitní centrum	25 750 000,-Kč IROP
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Provoz AD, SAS a kriz.bytů	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 1.1.5 Vybudování sociálních bytů města Břeclav

V rámci situační analýzy i v závěrech pracovní skupiny Bydlení je popisován nedostatek bytových kapacit jako významný problém, který komplikuje sociální situaci ohrožených skupin. Proto po opatřeních seskupených v předchozích cílech, které rozvíjí kapacity pro dočasné či krizové bydlení a zázemí pro služby vedoucí ke zlepšení kompetencí cílové skupiny k bydlení, je potřeba souběžně navyšovat fond se standardním bydlením, aby byl možný přesun osob z podstandardních nebo dočasných forem bydlení a bylo tím možné předcházet vzniku ghett.

Sociálním bytem se rozumí standardní bytová jednotka v běžné zástavbě, mimo SVL, se základním vybavením (byt bude vybaven umyvadlem, sprchou, nebo vanou, WC, kuchyňskou linkou a varnou deskou a troubou). V současné město vytypovává vhodné byty pro realizaci opatření.

Předpokládá se, že služba sociálního bydlení bude doplněna poskytováním terénní sociální práce. Doprovodný sociální program spočívá ve společném hledání řešení potíží, se kterými se rodina nebo jednotlivec potýká. V řešení komplexní situace rodiny nebo jednotlivce, žijícím v sociálním bytě bude zapojeno více subjektů jako poskytovatelé sociálních služeb, městský úřad (majetkový odbor, sociální odbor aj.)

Obsahem terénní sociální práce bude kromě poradenství (stabilizace příjmů rodiny, řešení dluhů, péči o děti apod.) také pomoc klientům uplatnit se na běžném trhu s byty.

Tabulka 20 Vybudování sociálních bytů města Břeclav

Realizační karta – Bydlení				
Priorita 1.1	Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení			
Cíl 1.1.5	Vybudování sociálních bytů města Břeclav			
Garant	Město Břeclav, ORS, MSPSZ (manažer SPSZ)			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Vybudování sociálních bytů města Břeclav	2017-2019	Město Břeclav	6 sociálních bytů	15 100 000,-Kč IROP
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	6 sociálních bytů	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 1.1.6 Zateplení a úpravy stávajících městských bytů

Kromě budování nového fondu sociálního bydlení vyplynula z pracovní skupiny bydlení potřeba zlepšit údržbu stávajících městských bytů, včetně investic do zateplení a systému ohřevu teplé vody, který pomůže nájemníkům výrazně snížit náklady na energie.

Město nyní připravuje projektovou dokumentaci k celkové realizaci. Součástí projektu bude oprava střechy, na které plánujeme vybudovat solární kolektory na ohřev teple vody.

Tabulka 21 Zateplení městských bytů

Realizační karta – Bydlení	
Priorita 1.1	Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení
Cíl 1.1.6	Zateplení a úpravy stávajících městských bytů
Garant	Město Břeclav, ORS, MSPSZ (manažer SPSZ)

Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Zateplení městských bytů + ohřev teplé vody	2017-2019	Město Břeclav	6 sociálních bytů	15 450 000,-Kč OPŽP
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Zateplení bytů, ohřev teplé vody	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 1.1.7 Kvalitní zámezí pro bydlení seniorů

V kontextu s trendem stárnutí populace na území města Břeclav – který je provázen snižováním příjmů a vysokými finančními výdaji domácností seniorů, včetně problematiky zadlužování či nedostatečné kvality bydlení – zařazujeme do materiálu SPSZ návrh rozšíření kapacity domova seniorů. Krom navýšení kvality života seniorů očekáváme dopad tohoto realizovaného opatření i v oblasti navýšení počtu malometrážních bytů (následné využití v režimu sociálního bydlení), navýšení časových dispozic doposud pečujících rodin směrem k zaměstnání či adekvátním volnočasovým aktivitám, ponížení finanční zátěže pečujících rodin. Tato aktivita není součástí čerpání KPSVL, ale v rámci širšího spektra budování stabilní lokální sociální politiky v celoživotní perspektivě si uvědomujeme její význam a provazby k dalším aktivitám. Navýšení kapacit umožní využívání zařízení, včetně seniorů z identifikovaných sociálně vyloučených lokalit.

Současná kapacita domova seniorů (dále jen DS) je 212 lůžek. Pracuje zde cca 160 zaměstnanců a denně se zde vaří až 1300 jídel (z toho 900 obědů, 200 snídaní a 200 večeří). Větší část jídel je určena pro klienty a další část je distribuována jiným subjektům.

Nová přístavba DS v podobě pavilonu bude situována na volném prostranství vedle stávající budovy DS s tím, že musí být dořešen prostor pro zásobování a parkování pro organizace, které přijíždí pro obědy pro jiné organizace. Realizace pavilonu si vyžádá demolici stávajících objektů garáží, dílen, márnice, školící místnosti a prostoru pro výuku. Nový pavilon bude třípodlažní ve stejném architektonickém ztvárnění, jako je původní budova DS. A bude zde zázemí pro ekonomické oddělení – náklady na jeho vybudování jsou neuznatelné.

Na základě konzultace na MPSV předložíme v rámci žádosti ucelený projekt na rekonstrukci DS s tím, že budeme žádat o první etapu na přístavbu kuchyně. Podmínkou je, že město se musí zaručit, že bude v rekonstrukci pokračovat i v dalších letech a na jednotlivé etapy, uceleného projektu na rekonstrukci DS, se budou realizovat v uvedeném časovém harmonogramu. Na další etapy budeme žádat další finanční prostředky z MPSV, JMK nebo jiných vhodných dotačních titulů.

Nutnost tak rozsáhlého závazku je především dána tím, že jednotlivé etapy umožní vnitřní úpravy na pokojích klientů. Ti dnes mají nevyhovující koupelny (umakartové jádra, nejsou bezbariérově upraveny nástupy do van a wc), veškeré rozvody teplé a studené vody jsou v havarijním stavu, elektroinstalace je původní z roku 1976 a v celé budově chybí EPS systém.

Vzhledem ke skutečnosti, že současný stav DS je v havarijním stavu a v případě požáru není vyřešena bezpečnost klientů a zaměstnanců, je nezbytné i z důvodu finanční náročnosti se k této akci zavázat a etapově ji realizovat. Všechny stavební úpravy musí být realizovány za provozu, jinak hrozí snížení dotace na personál a klienty. Výše dotace činí 75 % uznatelných nákladů a poskytovatelem je MPSV. Projektová příprava na přístavbu musí být zahájena v termínu, jinak hrozí, že z časových důvodů projekt nezrealizujeme. Nejdůležitější podmínka je celou první etapu přístavby stavebně dokončit a profinancovat do konce roku 2020.

Dalším opatřením je výměna současných výtahu v DPS za evakuační.

A nakonec vybudování nového zařízení DPS na ulici Hájevá. Zařízení bude mít 25 bytových jednotek. 20 pro jednotlivce a 5 pro páry. Celá tato oblast bude financována mimo zdroje KPSVL.

Tabulka 22 Kvalitní zámezí pro bydlení seniorů

Realizační karta – Bydlení				
Priorita 1.1	Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení			
Cíl 1.1.7	Kvalitní zámezí pro bydlení seniorů			
Garant	Město Břeclav, ORS, MSPSZ (manažer SPSZ)			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Rekonstrukce Domova seniorů	2017-2019	Město Břeclav	Rekonstruovaný Domov seniorů	55 000 000,-Kč MPSV
Vybudování evakuačních výtahů v DPS	2017-2019	Město Břeclav	Vybudované výtahy	2 580 000,-Kč JMK
Vybudování DPS Hájevá	2017-2019	Město Břeclav	25 bytových jednotek	36 000 000,-Kč MMR

Fáze plnění			
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Rekonstruovaný Domov seniorů Vybudování evakuačních výtahů Vybudování a provoz DPS Hájová
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad

PRIORITA 1.2 Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů

Priorita zahrnuje měkká opatření – projekty na lidské zdroje a opatření, jejichž obsahem je rozvoj metodik, komunikace mezi institucemi či pracovníky, implementace dobrých praxí, pravidel apod.

Cíl 1.2.1 Posílení kapacit města k sociální práci

Opatření reaguje na potřebu posílit kapacity města v komplexní sociální práci s klienty v náročných životních situacích. Projekt je zaměřen na podporu profesionální realizace sociální práce, zahrnuje též programy právní a finanční gramotnosti, prevenci a řešení předluženosti.

V oblasti bydlení se soustředí na podporu osob v přesunu z podstandardních forem bydlení a posilování kompetencí cílové skupiny k zvládnutí bydlení ve běžných podmínkách.

Dále tento projekt zajišťuje potřebné kapacity pro realizaci a zvládnutí řady dalších opatření tohoto SPSZ, jak v oblasti zaměstnanosti, tak dluhů a koordinace případového řízení práce s ohroženými skupinami. Zajišťuje taky koordinační kapacity města pro implementaci SPSZ v budoucích obdobích.

Realizační karta – Bydlení				
Priorita 1.2	Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů			
Cíl 1.2.1	Posílení kapacit města k sociální práci			
Garant	Město Břeclav, ORS, MSPSZ			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Posílení kapacit města k sociální práci	2017-2019	Město Břeclav	120 podpořených osob	14 500 000,-Kč OP Z
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Realizace projektu	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 1.2.2 Podpora práce domovníků v SVL

Toto opatření již město Břeclav realizuje, jako jedna z pilotních lokalit v ČR. Program je nyní financován z rozpočtu MV ČR, každý rok se znovu žádá o prostředky, což neumožňuje dlouhodobější plánování rozvoje programu ani personální jistotu pro zaměstnance. V plánovaném období bude připraven projekt OP Z na 3 roky, který umožní pozici domovníků stabilizovat v dlouhodobějším horizontu, doplnit o potřebné vzdělávání a podporu a provázat s dalšími aktivitami (sociální služby, poradenství, komunitní aktivity apod.).

Realizační karta – Bydlení				
Priorita 1.2	Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů			
Cíl 1.2.2	Podpora práce domovníků v SVL			
Garant	Město Břeclav, MSPSZ (manažer SPSZ), ASZ (LK), členové PS bydlení			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Podpora práce domovníků v SVL	2017-2019	Město Břeclav	3 pracovní místa domovníků	OP Z Financováno v rámci 3.1.1
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Zřízené pozice domovníků	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 1.2.3 Udržení a rozvoj systému prevence ztráty bydlení

Systém prevence ztráty bydlení, který spočívá v monitorování a včasné rozpoznání problémů při platbě nájemného a včasné nabídce pomoci prostřednictvím sociální práce již město Břeclav má. V následujícím období je cílem systém stabilizovat, rozvinout a zkvalitnit – a to v rámci posílených kapacit města pro sociální práci, popsaných u opatření 1.2.1, zároveň se počítá s udržením/zlepšením spolupráce s partnerskými NNO, např. využitím case managementu.

Vzhledem k počtu lidí se závažným onemocněním, kteří jsou zároveň ohroženi ztrátou bydlení, bude na Břeclavsku působit terénní tým zaměřený na prevenci ztráty bydlení.

Tento terénní tým bude aktivně vyhledávat osoby ohrožené bezdomovectvím a pomáhat jim udržet nebo získat stabilní bydlení. Práce týmu bude spočívat především v terénní práci v místní komunitě, bude spolupracovat s pracovníky veřejné správy, s bytovým družstvem, s dalšími sociálními službami. Bude pomáhat lidem při konfliktech se sousedy (často vyvěrajících buď z projevů zhoršeného zdravotního stavu nebo nedostatečných sociálních a komunikačních dovedností). Bude využívat metodu case managementu, tj. bude provázet klienta systémem služeb, zároveň mu bude služby i poskytovat a pomáhat mu udržovat kontinuitu spolupráce a zaměří se na jeho podporu i po získání

stabilního bydlení, aby mu pomohl si bydlení udržet. Bude spolupracovat s ambulanti psychiatry a napomáhat klientovi znovu začít využívat zdravotní služby, v případě, že jsou potřeba. Bude také spolupracovat psychiatrickými zařízeními, aby řešil situace, kdy hrozí riziko, že by lidé s duševním onemocněním šli z instituce na ulici.

Realizační karta – Bydlení				
Priorita 1.2	Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů			
Cíl 1.2.3	Udržení a rozvoj systému prevence ztráty bydlení			
Garant	Město Břeclav, MSPSZ (manažer SPSZ), ASZ (LK), členové PS bydlení			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Udržení a rozvoj systému prevence ztráty bydlení	2017-2019	Město Břeclav, NNO	funkční systém PZB	OP Z Financováno v rámci 1.2.1
Zřízení terénního týmu prevence ztráty bydlení	2017-2019	NNO	Zřízení týmu	OP Z 4 760 000
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Vyhodnocení předchozího modelu, návrh nového	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Prevence ztráty bydlení	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 1.2.4 Vytvoření koncepce sociálního bydlení

Cílem opatření je vytvořit koncepci sociálního bydlení města Břeclav, která na bázi odborné platformy – pracovní skupiny pro oblast Bydlení, zahrnující všechny relevantní aktéry, navrhne postupy vedoucí k řešení problémů města Břeclav s nedostatečnými kapacitami k bydlení, což obzvláště těžce dopadá zejména na osoby ohrožené sociálním vyloučením. Může zahrnovat zejména větší otevřenost města vůči odborné veřejnosti (např. poskytovatelé sociálních služeb), i vůči občanům města a potenciálním zájemcům o bydlení, transparentnost města při směřování bytové politiky a konzistentní přístup k práci s městským bytovým fondem. Návrh opatření se opírá o závěry pracovní skupiny bydlení, tak o výstupy ze situační analýzy. Nepředkládá hotová řešení, spíše otevírá možnosti k participativní tvorbě nových koncepcí, přenosu dobrých praxí a další společné práci města a lokálních partnerů.

Realizační karta – Bydlení	
Priorita 1.2	Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů
Cíl 1.2.4	Vytvoření koncepce sociálního bydlení
Garant	Město Břeclav, MSPSZ (manažer SPSZ), ASZ (LK), členové PS bydlení

Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Vytvoření koncepce sociálního bydlení	2017-2019	Město Břeclav, ASZ	Koncepce sociálního bydlení	--- nevyžaduje náklady
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Analýza situace, ustavení týmu	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Koncepce sociálního bydlení	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad	

Rozpočet oblasti 1 Bydlení – rekapitulace

Oblast	Priorita	Cíl – Opatření	Částka	Zdroj
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.1 Vybudování / rekonstrukce zázemí azylového domu pro jednotlivce	31 635 738,-Kč	IROP
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.2 Vybudování zázemí Azylového domu pro rodiny s dětmi, SAS a krizového bydlení	25 750 000,-Kč	IROP
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.3 Nízkoprahové denní centrum ve městě Břeclavi	5 150 000,-Kč	MAS
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.4 Zázemí pro poskytovatele sociálních služeb a komunitní centrum	25 750 000,-Kč	IROP
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.5 Vybudování sociálních bytů města Břeclav	15 100 000,-Kč	IROP
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.6 Zateplení a úpravy stávajících městských bytů	15 450 000,-Kč	OP ŽP
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.7 Kvalitní zámezí pro bydlení seniorů – Rekonstrukce Domova seniorů	55 000 000,-Kč	MPSV

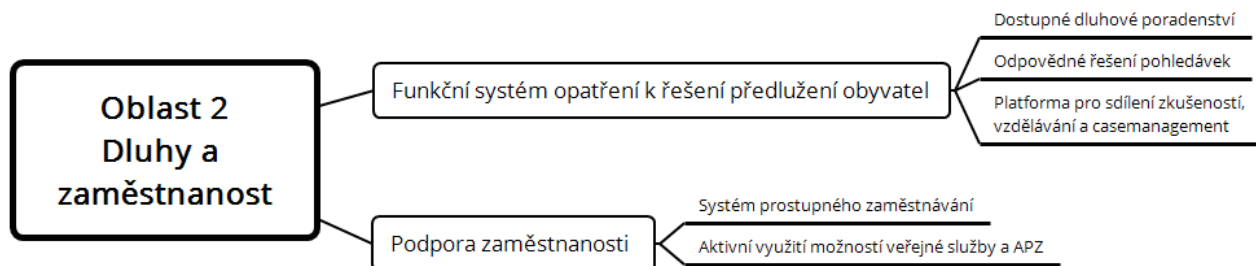
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.7 Kvalitní zámezí pro bydlení seniorů – Vybudování evakuačních výtahů v DPS	2 580 000,-Kč	JMK
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.7 Kvalitní zámezí pro bydlení seniorů – Vybudování DPS Hájová	36 000 000,-Kč	MMR
1 - Bydlení	1.2 Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů	1.2.1 Posílení kapacit města k sociální práci	14 500 000,-Kč	OP Z
1 - Bydlení	1.2 Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů	1.2.2 Podpora práce domovníků v SVL	0,-Kč financováno v rámci 3.1.1	OP Z
1 - Bydlení	1.2 Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů	1.2.3 Udržení a rozvoj systému prevence ztráty bydlení	financováno v rámci 1.2.1 Terénní tým 4 760 000,-Kč	OP Z
1 - Bydlení	1.2 Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů	1.2.4 Vytvoření koncepce sociálního bydlení	0,-Kč nevyžaduje náklady	---

3.2 OBLAST Dluhy a zaměstnanost

Druhá oblast návrhové části SPSZ se soustředí komplexně na dva provázané faktory, které významně ovlivňují situaci ohrožených osob – předluženost a nezaměstnanost.

Opatření jsou členěna do dvou priorit a často se doplňují – nebo mají přesah – do dalších oblastí, zejména do bydlení, případně též do oblasti rodina a zdraví, kde navazují na systém sociálních služeb, aby fungovali v maximální synergii s již realizovanými nástroji.

Zdroj: pracovní skupina Dluhy a zaměstnanost

PRIORITA 2.1 Funkční systém opatření k řešení předlužení obyvatel

Obsahem této priority jsou opatření, která mají pomoci řešit předluženost obyvatel, s maximálním využitím různých nástrojů a metodik, jež je možné na lokální úrovni implementovat. Jde zde především o zřízení specializované dluhové poradny, odpovědnou správu a vymáhání dluhů města provázanou se systémem včasné a účinné pomoci, a nakonec existenci platformy pro multioborovou spolupráci, využití casemanagementu ve vhodných případech a vzdělávání a výměnu zkušeností napříč sociálními službami pro pracovníky NNO i dotčených úřadů.

Cíl 2.1.1 Dostupné dluhové poradenství

Obsahem tohoto cíle je především zřízení dluhové poradny, která poskytuje bezplatné odborné poradenství pro osoby ohrožené sociálním vyloučením v důsledku předlužení nebo nekalých obchodních praktik.

Poradna má zahrnovat také aktivity osvětové a preventivní, zlepšovat informovanost a finanční gramotnost u ohrožených cílových skupin.

Tabulka 23 Bezplatná dluhová poradna

Realizační karta – Dluhy a zaměstnanost				
Priorita 2.1	Funkční systém opatření k řešení předlužení obyvatel			
Cíl 2.1.1	Dostupné dluhové poradenství			
Garant	Žadatel, MSPSZ			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Zřízení bezplatné dluhové poradny	2017-2019	Žadatel	150 podpořených osob	4 200 000,-Kč OP Z

Fáze plnění			
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy
1. Přípravná fáze	2017-2018	Žadatel	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení
2. Realizační fáze	2018-2019	Žadatel	Otevření a provoz poradny
3. Evaluační fáze	2019	Žadatel	Evaluace vyhodnocující dopad

Cíl 2.1.2 Odpovědné vymáhání pohledávek vůči městu

Analytická část ukazuje velikost podílu pohledávek u CS, kde věřitelem je samo město Břeclav. Přitom neexistuje jednotná zpráva pohledávek, ani metodika, jak při vymáhání dluhů postupovat, jaké nástroje využívat.

Toto opatření si klade za cíl nalézat a implementovat prostředky pro uplatnění takových lokálních politik, které nebudou přispívat ke konzervaci, či dokonce prohloubení nepříznivé situace předlužených občanů a současně umožní městu situaci efektivně řešit.

Při řešení pohledávek bude město Břeclav aktivně využívat doporučené nástroje dle metodiky MPSV:

- upomínka formou SMS, upomínka písemná (návodná, s údaji pro platby, možnostmi řešení)
- zprostředkování kontaktu mezi dlužníkem a sociálním pracovníkem, dluhovým poradcem
- dohoda o splátkovém kalendáři
- dohoda o posečkání s úhradou nájemného
- pozastavení úroku z prodlení po dobu splácení dluhu
- odpuštění penále
- možnost prodloužení nájemní smlouvy v případě doplacení dluhu po obdržení výpovědi

Navíc opatření počítá s využitím personálních kapacit města v rámci opatření 1.2.1, kde by sami pracovníci MěÚ mohli v první fázi dlužníka citlivě oslovit, vysvětlit situaci a hledat s ním možnosti řešení jeho dluhu, to vše bez zbytečného prodlení a s adekvátní odborností v oblasti sociální práce a motivační intervence. V případě složitějších případů se počítá také s využitím dluhové poradny – viz opatření 2.1.1.

Realizační karta – Dluhy a zaměstnanost				
Priorita 2.1	Funkční systém opatření k řešení předlužení obyvatel			
Cíl 2.1.2	Odpovědné vymáhání pohledávek vůči městu			
Garant	Město Břeclav, MSPSZ			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Odpovědné vymáhání pohledávek vůči městu	2017-2019	Město Břeclav	Zavedený nový systém	Část nevyžaduje náklady, část OP Z v rámci 1.2.1

Fáze plnění			
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Přijatá opatření
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad

Cíl 2.1.3 Platforma pro sdílení zkušeností, vzdělávání a casemanagement

Opatření reaguje na potřebu lepší koordinace a připravenosti pracovníků řešit problematiku předlužení u ohrožených skupin, lépe komunikovat mezi dotčenými subjekty a předávat si aktuální informace o nástrojích a možnostech řešení. Realizace opatření počítá se vznikem multidisciplinární platformy, která podpoří předávání informací mezi dotčenými pracovníky (různé odbory úřadu města Břeclav, sociální pracovníci města, NNO, dluhová poradna). Aktivita má směřovat též k možnosti a připravenosti využít v případě potřeby metod případového řízení – casemanagementu.

Také počítá s osvětou v oblasti průběžného vzdělávání dotčených pracovníků.

Realizační karta – Dluhy a zaměstnanost				
Priorita 2.1	Funkční systém opatření k řešení předlužení obyvatel			
Cíl 2.1.3	Platforma pro sdílení zkušeností, vzdělávání a casemanagement			
Garant	Město Břeclav, MSPSZ			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Zřízení platforma pro sdílení zkušeností, vzdělávání a casemanagement	2017-2019	Město Břeclav	Ustavená platforma	Část nevyžaduje náklady, část OP Z v rámci 1.2.1
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Ustavená a funkční platforma	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad	

PRIORITA 2.2 Podpora zaměstnanosti

Obsahem této priority jsou opatření vztahující se k tématu zaměstnanosti. Klíčovým prvkem je zavedení systému prostupného zaměstnávání, který může významně zlepšit šance některých dlouhodobě nezaměstnaných osob k vstupu na legální trh práce a zejména na jejich dlouhodobé udržení se v něm. Komplexnost opatření je doplněna o síťování zaměstnavatelů, podporu prostřednictvím mentoringu, pro cílové skupiny též poradenstvím a sociální práci včetně nácviku potřebných dovedností.

Dále je řešeno též optimální nastavení pro využití nástrojů APZ a institutu veřejné služby.

Cíl 2.2.1 Program dostupného zaměstnávání

Program dostupné zaměstnávání se snaží o návrat dlouhodobě nezaměstnaných osob na volný trh práce prostřednictvím systematického postupného využívání nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti a současné aktivizace a doprovázení klientů formou sociální práce. Smyslem programu je překonat překážky, které klienti v přístupu na volný trh práce mají, a zásadně zvýšit jejich šance udržet se na trhu práce bez další podpory.

Program je založený na dvou základních principech: na principu dostupnosti a principu úzké spolupráce ÚP, veřejné správy, města, zaměstnavatelů a neziskových organizací.

Tabulka 24 Systém dostupného zaměstnávání

Realizační karta – Dluhy a zaměstnanost				
Priorita 2.2	Podpora zaměstnanosti			
Cíl 2.2.1	Systém dostupného zaměstnávání			
Garant	Město Břeclav, MSPSZ, ÚP, NNO			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Systém dostupného zaměstnávání	2017-2019	Město Břeclav, ÚP	Funkční systém dostupného zaměstnávání 20 podp. osob	Část nevyžaduje náklady, část APZ, část OP Z v rámci opatření 1.2.1
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Žadatel	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení	
2. Realizační fáze	2018-2019	Žadatel	Funkční systém PZ, 20 PO	
3. Evaluační fáze	2019	Žadatel	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 2.2.2 Aktivní využití možností veřejné služby a APZ

Opatření zahrnuje systematické cílené využívání nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti městem, v úzké součinnosti s Úřadem práce. Oproti současnému stavu bude kladem větší důraz na rozvoj dovedností a pracovních návyků a současně intenzivní práci na odstraňování překážek v přístupu na trh práce. Z toho důvodu bude potřeba personálně zabezpečit pozici mentora a pracovního poradce, což tato strategie zajišťuje pomocí opatření 1.2.1.

Tabulka 25 Aktivní využití možností nástrojů APZ a veřejné služby

Realizační karta – Dluhy a zaměstnanost				
Priorita 2.2	Podpora zaměstnanosti			
Cíl 2.2.2	Aktivní využití možností veřejné služby a APZ			
Garant	Město Břeclav, MSPSZ, ÚP, NNO			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování

Aktivní využití možností veřejné služby a APZ	2017-2019	Město Břeclav, ÚP, sociální služby	Město poskytne možnost využití APZ 60 osobám; VS 20 osobám	Část nevyžaduje náklady, část APZ, část OP Z v rámci opatření 1.2.1
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Žadatel	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení Dojednání systému spolupráce	
2. Realizační fáze	2018-2019	Žadatel	Aktivní využívání APZ, VS, mentoringu a prac. poradenství	
3. Evaluační fáze	2019	Žadatel	Evaluace vyhodnocující dopad	

Rozpočet oblasti 2 Dluhy a zaměstnanost – rekapitulace

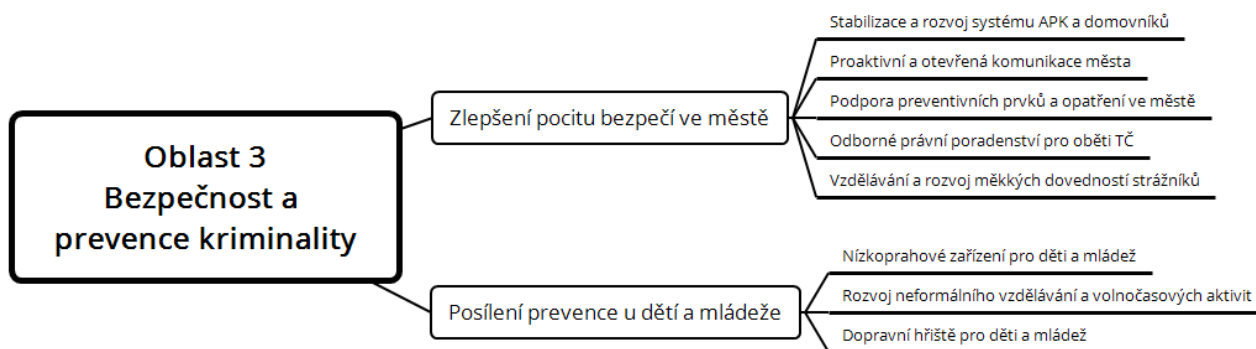
Oblast	Priorita	Cíl – Opatření	Částka	Zdroj
2 - Dluhy a zaměstnanost	2.1 Funkční systém opatření k řešení předlužení obyvatel	2.1.1 Dostupné dluhové poradenství	4 200 000,-Kč	OP Z
2 - Dluhy a zaměstnanost	2.1 Funkční systém opatření k řešení předlužení obyvatel	2.1.2 Odpovědné vymáhání pohledávek vůči městu	0,-Kč financováno v rámci 1.2.1	OP Z
2 - Dluhy a zaměstnanost	2.1 Funkční systém opatření k řešení předlužení obyvatel	2.1.3 Platforma pro sdílení zkušeností, vzdělávání a casemanagement	0,-Kč financováno v rámci 1.2.1	OP Z
2 - Dluhy a zaměstnanost	2.2 Podpora zaměstnanosti	2.2.1 Program prostupného zaměstnávání	0,-Kč financováno v rámci APZ a v rámci 1.2.1	OP Z
2 - Dluhy a zaměstnanost	2.2 Podpora zaměstnanosti	2.2.2 Aktivní využití možností veřejné služby a APZ	0,-Kč financováno v rámci APZ a v rámci 1.2.1	OP Z

3.3 OBLAST Bezpečnost a prevence kriminality

Hlavní prioritou v této oblasti je posílit pocit bezpečí, na který navazuje cíl, jež má za úkol rozšiřovat preventivní prvky a opatření. Výsledné priority a cíle doplňují již schválenou koncepci prevence kriminality města Břeclav. Jedná se jak o prvky situační, tak sociální prevence, např. asistenti prevence kriminality, městský kamerový dohledový systém, prevence rizikového chování na školách atd. V rámci tvorby návrhové části se pracovní skupina také zabývala možnostmi financování jednotlivých aktivit. V této oblasti bude využita kombinace finančních zdrojů složená jak ze zdrojů Evropské unie (např. asistenti prevence kriminality, sekundární a terciální prevence), tak z národních zdrojů (ministerstva vnitra, školství, zdravotnictví, spravedlnosti).

Přímý dopad na problematiku bezpečnosti má zřízení několika (sociálních) služeb. Jedná se o cílenou pomoc osobám bez přístřeší (vybudování nového azylového domu, zřízení denního centra a noclehárny). Vliv na pocit bezpečí bude mít také zvýšená podpora dětem a mládeži, kde se očekává personální rozšíření sociálních služeb pro děti a mládež a zajištění dobrovolnické služby.

Zdroj: pracovní skupina Bezpečnost a prevence kriminality

PRIORITA 3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě

Tato kapitola obsahuje komplexní systém opatření cílených na zlepšení pocitu bezpečí ve městě. Jde jak o investice do bezpečnostních opatření jako rozšíření kamerového systému, veřejné osvětlení na potřebných místech, forenzní značení kol, tak opatření v podobě vzdělávání policistů či rozvoje programu APK a domovníků.

Cíl 3.1.1 Stabilizace a rozvoj systému APK a domovníků

Primárním cílem je zajištění úrovně pocitu bezpečí v bytových domech ve vlastnictví města, na ulici Riegrova - Krátká - Na Zahradách a ukázat občanům, že město se aktivně podílí na řešení problémů nejen v dané lokalitě, ale i v celém městě. Udržení 4 funkcí asistentů prevence kriminality a domovníků dopomůže ke snižování míry a závažnosti trestné činnosti jak v SVL, tak i v jejím okolí. Již samotná fyzická přítomnost APK v ulicích města působí preventivně a zároveň poskytuje pozitivní příklad integrace sociálně vyloučených osob do společnosti. Dalším cílem je omezit či eliminovat tzv. pouliční kriminalitu.

APK současně získávají cennou zkušenost na náročné a respektované pracovní pozici, vzdělávají se v základech práva, v komunikaci a vyjednávání apod. Oproti předchozí realizaci bude program APK realizován v rámci projektu OP Z v tříletém období, což pro pracovníky znamená větší jistotu delší doby zaměstnání, možnost lépe plánovat rozvoj služby, vzdělávat a podporovat zaměstnance.

V plánovaném období bude pro APK a domovníky vytvořen nový systém vzdělávání a jejich práce bude také více propojena s dalšími aktivitami sociálního začleňování v tomto SPSZ.

Tabulka 26 Stabilizace a rozvoj systému APK a domovníků

Realizační karta – Bezpečnost a prevence kriminality				
Priorita 3.1	Zlepšení pocitu bezpečí ve městě			
Cíl 3.1.1	Stabilizace a rozvoj systému APK a domovníků			
Garant	Město Břeclav, Městská Policie Břeclav, MSPSZ			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Stabilizace a rozvoj systému APK a domovníků	2017-2019	Město Břeclav, MP	4 místa APK 3 místa domovníků	OP Z 6 500 000,- Kč
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav, MP	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení Vytvořen systém vzdělávání	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav, MP	4 místa APK, 3 míst domovníků	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav, MP	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 3.1.2 Proaktivní komunikace města v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality

Vedle konkrétních projektových opatření cílených na zlepšení bezpečí je podle výstupů pracovní skupiny silným tématem otázka komunikace. Je důležité, mít kvalitní data o skutečném stavu bezpečnosti ve městě, tak o vnímané úrovni bezpečí a pociťovaných problémech či rizicích u veřejnosti, tak u obyvatel SVL či dalších ohrožených skupin. Proto proběhne specializovaný výzkum na téma pocitu bezpečí ve městě, který uskuteční výzkumné oddělení ASZ. Na základě zjištěných dat, a s podporou odborníků na komunikaci a PR budou uspořádána minimálně 3 veřejná setkání na téma bezpečnosti a prevence kriminality.

Tabulka 27 Proaktivní a otevřená komunikace města v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality

Realizační karta – Bezpečnost a prevence kriminality	
Priorita 3.1	Zlepšení pocitu bezpečí ve městě
Cíl 3.1.2	Proaktivní a otevřená komunikace města v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality
Garant	Město Břeclav, Městská Policie Břeclav, MSPSZ

Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Veřejné debaty na téma bezpečí a prevence	2017-2019	Město Břeclav, MP, MSPSZ	Výzkum pocitu bezpečí 3 veřejné debaty	ASZ, Město v rámci opatření 1.1.5 a 3.1.1
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav, MP, MSPSZ, ASZ (LK, LeX)	Analýza situace, výzkum pocitu bezpečí, vzdělávání a průprava	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav, MP, MSPSZ, APK, ASZ	Realizace 3 veřejných setkání	
3. Evaluační fáze	2019	Město, MP, ASZ	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 3.1.3 Podpora preventivních prvků a opatření ve městě

Tato kapitola obsahuje různorodé bezpečnostní prvky či opatření, které mají zlepšit úroveň bezpečnosti ve městě Břeclavi. Jde o rozšíření městského dohledového kamerového systému, program forenzního značení kol a rozšíření veřejného osvětlení.

Tabulka 28 Nízký pocit ohrožení v prostoru – Podpora preventivních prvků ve městě

Realizační karta – Bezpečnost a prevence kriminality				
Priorita 3.1	Zlepšení pocitu bezpečí ve městě			
Cíl 3.1.3	Podpora preventivních prvků a opatření ve městě			
Garant	Město Břeclav, Městská Policie Břeclav, MSPSZ			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Rozšíření městského dohledového kamerového systému	2017-2019	Město Břeclav, MP, MSPSZ	40 nových kamer	MV ČR 3 000 000,-Kč
Zavedení programu forenzního značení kol	2017-2019	Město Břeclav, MP, MSPSZ	Zavedený systém značení	MV ČR 300 000,-Kč
Rozšíření veřejného osvětlení	2017-2019	Město Břeclav, MP, MSPSZ	Rozšířené veřejné osvětlení	IROP 500 000,-Kč
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav, MP, MSPSZ, ASZ (LK, LeX)	Analýza situace, výzkum pocitu bezpečí, vzdělávání a průprava	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav, MP, MSPSZ, APK, ASZ	Instalace kamer, zavedení systému značení, nové osvětlení	
3. Evaluační fáze	2019	Město, MP, ASZ	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 3.1.4 Odborné právní poradenství pro oběti TČ

Cílem je prostřednictvím zvýšení kapacity poradny Justýna zvýšit podporu obětem násilí z nenávisli, zvláště zranitelným osobám, zlepšit jejich přístup ke spravedlnosti a předejít, případně řešit jejich sociální vyloučení a podpořit umístění těchto osob na trh práce.

V rámci projektu bude podpořeno 90 osob z cílové skupiny, čímž dojde ke zlepšení přístupu těchto osob ke spravedlnosti, prevenci sekundární viktimizace, prevenci prohlubování sociálního vyloučení či propadnutí se do sociálního vyloučení. Podpora bude realizována v podobě poskytování odborného sociálního poradenství, právního poradenství a zastupování, které je klíčové při uplatňování práv CS.

Tabulka 29 Odborné právní poradenství pro oběti TČ

Realizační karta – Bezpečnost a prevence kriminality				
Priorita 3.1	Zlepšení pocitu bezpečí ve městě			
Cíl 3.1.4	Odborné právní poradenství pro oběti TČ			
Garant	Žadatel – NNO, MSPSZ			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Odborné právní poradenství	2017-2019	Žadatel, MSPSZ	Poradenství pro 90 podpořených osob	OP Z 3 100 000,-Kč
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Žadatel, MSPSZ	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení	
2. Realizační fáze	2018-2019	Žadatel, MSPSZ	Provoz poradny, 90 podpořených osob	
3. Evaluační fáze	2019	Žadatel, MSPSZ	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 3.1.5 Vzdělávání a rozvoj měkkých dovedností strážníků

Opatření reaguje na potřebu zlepšit přípravu strážníků, aby byli připraveni zvládat náročné situace, např. ve vztahu k řešení problémů spojených se sociálním vyloučením. Součástí vzdělávání by měl být též dobrý přehled v možnostech pomoci lidem v těžkých životních situacích, znalost vhodných opatření, krizových služeb, služeb sociální prevence, a dalších nástrojů. Dále opatření zahrnuje rozvoj měkkých dovedností, vyjednávání, vedení náročných rozhovorů, základy krizové intervence apod.

Tabulka 30 Vzdělávání a rozvoj měkkých dovedností strážníků

Realizační karta – Bezpečnost a prevence kriminality	
Priorita 3.1	Zlepšení pocitu bezpečí ve městě
Cíl 3.1.5	Vzdělávání a rozvoj měkkých dovedností strážníků
Garant	Město Břeclav, Městská Policie Břeclav, MSPSZ

Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Vzdělávání a rozvoj měkkých dovedností strážníků MP	2017-2019	Město, MP, MSPSZ	10 proškolených strážníků Evaluace	200 000,-Kč
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město, MP, MSPSZ	Analýza potřeb, zajištění lektorů	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město, MP, MSPSZ	10 proškolených strážníků	
3. Evaluační fáze	2019	Město, MP, MSPSZ	Evaluace vyhodnocující dopad	

PRIORITA 3.2 Posílení prevence u dětí a mládeže

Tato kapitola obsahuje opatření cílená na posílení prevence rizikového chování u dětí a mládeže. Zahrnuje podporu investičního záměru k vytvoření nového zázemí pro nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (s návazným zajištěním této služby sociální prevence), dále rozvoj a posílení kvalitních aktivit pro trávení volného času a podporu neformální vzdělávání – toho opatření je zpřesněno v rámci přílohy MPI. A nakonec je zde investiční podpora pro dětské dopravní hřiště, podporující u dětí bezpečné chování v dopravě.

Cíl 3.2.1 Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

Vybudování zázemí pro Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež je důležitým předpokladem pro provoz této důležité služby prevence. Nyní vhodné prostory chybí.

Návazným opatřením je plánovaný vznik Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež, dle zákona o 108/2006 Sb. o sociálních službách. Zařazení do sítě sociálních služeb JMK a vznik služby se předpokládá v roce 2019. Cílovou skupinou budou děti a mládež ve věku 6 až 26 let ohrožené sociálním vyloučením.

Služba bude poskytována jak ambulantní, tak terénní formou prostřednictvím aktivit: „plácky“ v lokalitách obývaných romskou komunitou, provoz NZDM Klubu (preventivní aktivity, řízené aktivity, kroužky pro cílovou skupinu mládeže ohrožených sociálním vyloučením, nebo sociálně vyloučených, prostor pro navazování vztahů a sblížování majority s romskou minoritou), letní tábor pro děti z nízkopříjmových skupin, doučování a výlety. Všechny poskytované aktivity budou soustředěny na prevenci sociálně patologických jevů, podporu osobnostního rozvoje, zvládnání stresových a dalších obtížných životních situací a vytvoření přirozeného prostoru pro navazování mezilidských vztahů napříč etniky.

Tabulka 31 Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

Realizační karta – Bezpečnost a prevence kriminality				
Priorita 3.2	Zlepšení pocitu bezpečí ve městě			
Cíl 3.2.1	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež			
Garant	Město Břeclav, ORS, MSPSZ			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Zázemí pro Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež	2017-2019	Město, ORS, MSPSZ	Nové zázemí pro NZDM	IROP 6 000 000,-Kč
Zřízení a provoz sociální služby NZDM	Od 2019	NNO	Funkční NZDM	JMK Mimo KPSVL
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město, ORS, MSPSZ	Příprava projektu, zpracování a úspěšné podání žádosti	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město, ORS, MSPSZ	Vybudování zázemí pro NZDM	
3. Evaluační fáze	2019	Město, ORS, MSPSZ	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 3.2.2 Rozvoj neformálního vzdělávání a volnočasových aktivit

Důležitou částí systému opatření jsou též kvalitní příležitosti pro trávení volného času dětí a mládeže, jejich neformální vzdělávání a osobní rozvoj. Opatření zahrnuje koordinovanou snahu města, NNO a dalších partnerů, jak zpřístupnit neformální vzdělávání a kvalitní volnočasové aktivity ve městě Břeclavi také ohroženým skupinám dětí a mládeže. Opatření zahrnuje jak tvorbu partnerské sítě, možné vzdělávání a podporu poskytovatelů aktivit, tak řešení ekonomické stránky (možnosti příspěvku města, využití MOP v součinnosti s ÚP, vyjednávání o slevách pro nízkopříjmové skupiny).

Tabulka 32 Rozvoj neformálního vzdělávání a volnočasových aktivit

Realizační karta – Bezpečnost a prevence kriminality				
Priorita 3.2	Posílení prevence u dětí a mládeže			
Cíl 3.2.2	Rozvoj neformálního vzdělávání a volnočasových aktivit			
Garant	Město Břeclav, MSPSZ, NNO			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Rozvoj neformálního vzdělávání a volnočasových aktivit	2017-2019	Město, MSPSZ, NNO	Rozvinutý systém podpory	Nevyžaduje náklady
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město, MSPSZ, NNO	Analýza potřeb, příprava aktivit	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město, MSPSZ, NNO	Rozvinutí podpory aktivit	
3. Evaluační fáze	2019	Město, MSPSZ, NNO	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 3.2.3 Dopravní hřiště pro děti a mládež

Opatření cílí na potřebu vybudovat kvalitní dopravní hřiště podle nových standardů, které podpoří bezpečnost zlepšením dopravní výchovy dětí a vytvoří též potřebný prostor pro aktivní trávení volného času. Prostor dopravního hřiště sousedí se sociálně vyloučenými lokalitami města. Tento prostor bude dětem přístupný a budou na něm probíhat preventivní akce.

Tabulka 33 Dopravní hřiště pro děti a mládež

Realizační karta – Bezpečnost a prevence kriminality				
Priorita 3.2	Posílení prevence u dětí a mládeže			
Cíl 3.2.3	Dopravní hřiště pro děti a mládež			
Garant	Město Břeclav, ORS, MSPZ			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Dopravní hřiště pro děti a mládež	2017-2019	Město, MSPSZ, NNO	Dopravní hřiště	JMK 500 000,-Kč
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město, ORS, MSPZ	Příprava projektu, zpracování a úspěšné podání žádosti	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město, ORS, MSPZ	Vybudování zázemí pro NZDM	
3. Evaluační fáze	2019	Město, ORS, MSPZ	Evaluace vyhodnocující dopad	

Rozpočet oblasti 3 - Bezpečnost a prevence kriminality – rekapitulace

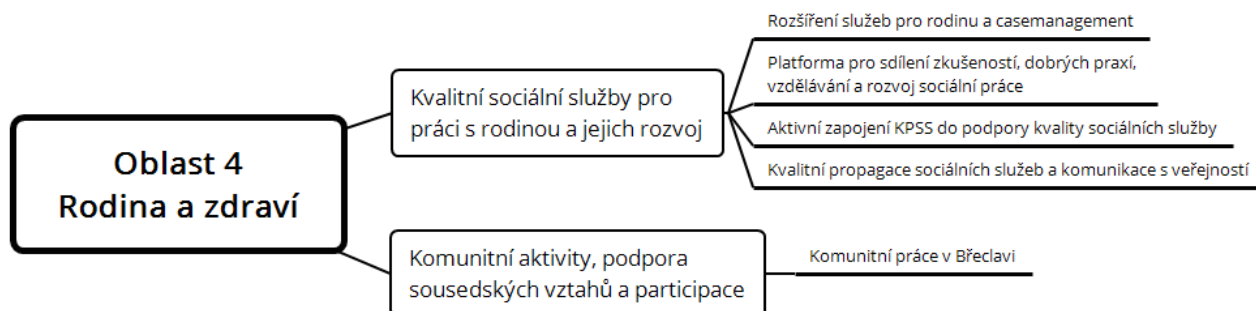
Oblast	Priorita	Cíl – Opatření	Částka	Zdroj
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě	3.1.1 Stabilizace a rozvoj systému APK a domovníků	6 500 000,-Kč	OP Z
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě	3.1.2 Proaktivní a otevřená komunikace města v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality	0,-Kč financováno v rámci 1.2.1 a v rámci 3.1.1	OP Z
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě	3.1.3 Podpora preventivních prvků a opatření ve městě – Rozšíření městského dohledového kamerového systému	3 000 000,-Kč	MV ČR
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě	3.1.3 Podpora preventivních prvků a opatření ve městě - Zavedení programu forenzního značení kol	300 000,-Kč	MV ČR

3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě	3.1.3 Podpora preventivních prvků a opatření ve městě - Rozšíření veřejného osvětlení	500 000,-Kč	IROP
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě	3.1.4 Odborné právní poradenství pro oběti trestné činnosti	3 100 000,-Kč	OP Z
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě	3.1.5 Vzdělávání a rozvoj měkkých dovedností strážníků	300 000,-Kč	MP, MV ČR
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.2 Posílení prevence u dětí a mládeže	3.2.1 Vybudování zázemí pro Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež	6 000 000,-Kč	IROP
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.2 Posílení prevence u dětí a mládeže	3.2.2 Rozvoj neformálního vzdělávání a volnočasových aktivit	0,-Kč V rámci MPI Příp. jiné zdroje	OP VVV
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.2 Posílení prevence u dětí a mládeže	3.2.3 Dopravní hřiště pro děti a mládež	500 000,-Kč	JMK

3.4 OBLAST Rodinná politika a zdraví

Zdroj: pracovní skupina

PRIORITA 4.1 Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj

Priorita zahrnuje opatření podporující rozšíření kapacity i zvýšení kvality a synergické doplňování služeb pracujících s rodinami ohroženými sociálním vyloučením.

Provazuje navržená opatření napříč všemi oblastmi této strategie se sítí sociálních služeb, buduje systém předávání informací a zapojuje proces Komunitního plánování sociálních služeb.

Cíl 4.1.1 Rozšíření služeb pro rodinu a casemanagement

Opatření reaguje na potřebu navýšit kapacitu služeb, které pracují s ohroženými rodinami a zvýšit také jejich odbornost zavedením nových metod práce a pracovních pozic. Součástí aktivity je pracovník pro podporu rodin, casemanager, právník pro podporu rodin, metodický garant pro práci s rodinou a evaluátor.

Realizační karta – Rodina a zdraví				
Priorita 4.1	Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj			
Cíl 4.1.1	Rozšíření služeb pro rodinu a casemanagement			
Garant	MSPSZ, NNO			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Rozšíření služeb pro rodinu a casemanagement	2017-2019	MSPSZ, NNO	Rozšíření služby stabilizovaných 10 rodin	2 700 000,-Kč
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	MSPSZ, NNO	Příprava a podání žádosti	
2. Realizační fáze	2018-2019	MSPSZ, NNO	Realizace služby, podpora rodin	
3. Evaluační fáze	2019	Město, MSPSZ, NNO	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 4.1.2 Platforma pro sdílení zkušeností, dobrých praxí, vzdělávání a rozvoj sociální práce

Opatření reaguje na potřebu zlepšit komunikaci poskytovatelů sociálních služeb, sociálních pracovníků města, OSPODu, případně dalších dotčených institucí. Cílem opatření je iniciovat vznik platformy, na které bude možné předávání důležitých informací, vzdělávání v nových trendech multidisciplinární spolupráce, dojednání nových postupů, metodik, apod.

Realizační karta – Rodina a zdraví				
Priorita 4.1	Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj			
Cíl 4.1.2	Platforma pro sdílení zkušeností, dobrých praxí, vzdělávání a rozvoj sociální práce			
Garant	Město Břeclav, MSPSZ, NNO			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Rozšíření služeb pro rodinu a casemanagement	2017-2019	Město, MSPSZ, NNO	Ustavení platformy spolupráce	V rámci opatření 1.2.1
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město, MSPSZ, NNO	Příprava, analýza potřeb a metod práce, nástrojů	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město, MSPSZ, NNO	Realizace služby, podpora rodin	
3. Evaluační fáze	2019	Město, MSPSZ, NNO	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 4.1.3 Aktivní zapojení KPSS a poskytovatelů do podpory kvality sociálních služeb

Opatření integruje do společných aktivit města, ASZ a lokálních partnerů – realizátorů sociální práce procesy KPSS jako nástroj k zjišťování reálných potřeb cílové skupiny, též k hledání slabých míst a možností rozvoje sociální práce a zvyšování kvality.

Realizační karta – Rodina a zdraví				
Priorita 4.1	Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj			
Cíl 4.1.3	Aktivní zapojení KPSS a NNO do podpory kvality sociálních služeb			
Garant	Město, MSPSZ, NNO			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Rozšíření služeb pro rodinu a casemanagement	2017-2019	Město, MSPSZ, NNO	Zkvalitnění procesů a metod KPSS	V rámci KPSS
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město, MSPSZ, NNO	Analýza potřeb, výběr metod	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město, MSPSZ, NNO	Zkvalitnění procesů a KPSS	
3. Evaluační fáze	2019	Město, MSPSZ, NNO	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 4.1.4 Kvalitní propagace sociálních služeb a komunikace s veřejností

Opatření reaguje na potřebu lépe komunikovat význam, přínos, profesionalitu a vysokou úroveň sociálních služeb. Seznámit širokou veřejnost s aktivitami, přispět k destigmatizaci oblasti a posilovat přesvědčení, že kvalitní město se umí dobře postarat o ohrožené osoby a tematiku sociálního vyloučení / začleňování zvládá řešit s vysokou odborností, profesionalitou a pro dobro všech obyvatel města. K tomu využívá celou řadu komunikačních prostředků, které podrobněji popisuje příloha P8 Místní komunikační plán. Dále opatření zahrnuje využívání akcí pro veřejnost, jako jsou týdny sociálních služeb, veřejná setkání, diskuze s občany za účasti členů LP, apod.

Realizační karta – Rodina a zdraví				
Priorita 4.1	Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj			
Cíl 4.1.4	Kvalitní propagace sociálních služeb a komunikace s veřejností			
Garant	Město Břeclav, MSPSZ, ASZ			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Rozšíření služeb pro rodinu a casemanagement	2017-2019	Město Břeclav, MSPSZ, ASZ	2 veřejná setkání, týden sociálních služeb výstupy MKP	Nevyžaduje náklady, část v rámci 1.2.1
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město, MSPSZ	Příprava a podání žádosti	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město, MSPSZ	Realizace služby, podpora rodin	
3. Evaluační fáze	2019	Město, MSPSZ	Evaluace vyhodnocující dopad	

PRIORITA 4.2 Komunitní aktivity, podpora sousedských vztahů a participace

Cíl 4.2.1 Komunitní práce v Břeclavi

Opatření vychází z potřeby aktivizovat místní komunitu, nabídnout zapojení do veřejných aktivit, údržby prostoru, ale také do aktivit občanské společnosti, vytvářející prostor k otevírání neřešených témat a posílení odpovědnosti a sounáležitosti všech obyvatel města, včetně těch, kteří žijí v SVL nebo jsou sami sociálním vyloučením ohrožení a mohou se cítit z veřejného života vyloučení.

Realizační karta – Rodina a zdraví				
Priorita 4.2	Komunitní aktivity, podpora sousedských vztahů a participace			
Cíl 4.2.1	Komunitní práce v Břeclavi			
Garant	Město Břeclav, MSPSZ, NNO			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Komunitní práce v Břeclavi	2017-2019	Město, MSPSZ, NNO	20 podpořených osob	4 300 000,-Kč

Fáze plnění			
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město, MSPSZ, NNO	Příprava a podání žádosti
2. Realizační fáze	2018-2019	Město, MSPSZ, NNO	Realizace komunitní práce
3. Evaluační fáze	2019	Město, MSPSZ, NNO	Evaluace vyhodnocující dopad

Rozpočet oblasti 4 – Rodina a zdraví – rekapitulace

Oblast	Priorita	Cíl – Opatření	Částka	Zdroj
4 - Rodina a zdraví	4.1 4 - Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj	4.1.1 Rozšíření služeb pro rodinu a casemanagement	2 700 000,-Kč	OP Z
4 - Rodina a zdraví	4.1 4 - Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj	4.1.2 Platforma pro sdílení zkušeností, dobrých praxí, vzdělávání a rozvoj sociální práce	0,-Kč Součástí opatření 1.2.1	OP Z
4 - Rodina a zdraví	4.1 4 - Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj	4.1.3 Aktivní zapojení KPSS do podpory kvality sociálních služeb	Část v rámci realizace KPSS Část v rámci 1.2.1	OP Z
4 - Rodina a zdraví	4.1 4 - Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj	4.1.4 Kvalitní propagace sociálních služeb a komunikace s veřejností	0,-Kč Část v rámci 1.2.1	OP Z
4 - Rodina a zdraví	4.2 Komunitní aktivity, podpora sousedských vztahů a participace	4.2.1 Komunitní práce v Břeclavi	4 300 000,-Kč	OP Z

3.5 OBLAST Vzdělávání

Oblast vzdělávání je v této strategii řešena formou samostatné přílohy – Místního plánu inkluze, která byla zpracovávána stejnou metodou jako toto SPSZ a tvoří jeho nedílnou a integrální součást.

Manažerské shrnutí Místního plánu inkluze – opatření v oblasti vzdělávání

Nositelem Místního plánu inkluze (MPI) je město Břeclav. Cílem jeho vytvoření je snaha o systematizaci opatření na podporu inkluzivního vzdělávání v rámci místní vzdělávací soustavy obce. Dokument je nedílnou součástí Strategického plánu sociálního začleňování (SPSZ) a zaměřuje se především na zkvalitnění vzdělávání dětí a žáků, zejména dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří jsou z různých důvodů ohroženi sociálním vyloučením. MPI je vytvořen na dobu 3 let a je výsledkem spolupráce jednotlivých aktérů lokálního partnerství. Podklady pro jeho vytvoření

vznikaly zejména v rámci „Pracovní skupiny Vzdělávání“, jejímiž členy jsou zástupci městského úřadu, OSPOD, základních škol, místních NNO, PPP a MAS.

Potřebnost

Město Břeclav v současnosti neřeší prostorovou segregaci vzdělávání. Spádové oblasti jsou nastaveny tak, že každá škola má ve svém okolí nějakou oblast, kde je vyšší koncentrace sociálně znevýhodněných nebo sociálním vyloučením ohrožených rodin. Ty jsou často ohroženy ztrátou bydlení a vysokou mírou zadlužeností. Tomuto riziku jsou vystaveny především osamělé matky s jedním nebo více nezletilými dětmi. Pro kvantifikaci tohoto jevu používáme kvalifikované odhady komunikačních partnerů - ti uvádějí přibližně 200 dětí a mladých, kteří jsou pod dohledem OSPOD z důvodu patologie v rodině.

Zaměření

Místní plán inkluze usiluje o naplnění této vize: „Vzdělávací soustava ve městě Břeclav bude poskytovat kvalitní vzdělání všem dětem a žákům bez rozdílů v míře jejich nadání, sociálním či rodinném zázemí, etnickém původu, zdravotním stavu apod. v nesegregujícím prostředí. Vzdělávací soustava bude pro tento úkol adekvátně nastavená a materiálně i personálně připravená.“ K naplnění této vize by měla vést snaha o dosažení těchto strategických cílů:

- (1) Do konce školního roku 2017/2018 je nastavena forma a četnost setkávání všech místně relevantních subjektů podílejících se na procesu vzdělávání, kteří zde získávají pravidelný přísun informací, společně si sdělují potřeby a vzájemná očekávání a plánují osvětové aktivity pro širokou veřejnost.
- (2) Do konce školního roku 2019/2020 je nastaven systém podpory dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem a předčasným odchodem ze vzdělávání na úrovni přechodu z mateřské do základní školy, povinné školní docházky v základní škole a přechodu ze základní na střední školu.
- (3) Zástupci školy i rodiče usilují o oboustranně partnerskou a srozumitelnou formu komunikace při příležitosti předávání informací vztahujících se ke vzdělávacímu procesu (třídní schůzky, akce školy nebo osobní setkání).

Návaznost na SPSZ

Ve vzájemném provázání s komplexním Strategickým plánem sociálního začleňování byly definovány tyto specifické cíle:

- 1.1: Vznik setkávací platformy, na které mají partneři pravidelný přísun informací a vzájemně aktivně reagují na aktuální vlastní potřeby a potřeby cílové skupiny.
  - vazba na strategická opatření v oblasti sociálních služeb – SAS
- 2.2: Žáci, u kterých chybí možnost podpory rodičů v přípravě na výuku, jsou dle potřeby podporováni formou individuálního / skupinového doučování v rodinách nebo v rámci mimoškolních volnočasových aktivit.
  - vazba na strategická opatření v oblasti sociálních služeb – NZDM
- 2.3: Příprava na úspěšný přechod na střední školy, kariérové poradenství, podpora udržení žáků ze socioekonomicky znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí co nejdéle ve vzdělávacím procesu.

- vazba na strategická opatření v oblasti zaměstnanosti
- 3.2: Komunitní aktivity pro zapojování rodičů do aktivit školy.
- vazba na strategická opatření v oblasti komunitní práce

IV. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

Řídící a realizační struktury SPSZ – Role manažera SPSZ

Manažer odpovídá zaměstnavateli (město), lokálnímu konzultantovi a lokálnímu partnerství. Je zástupcem lokálního konzultanta po dobu spolupráce s Agenturou. Po ukončení spolupráce jeho práci přebírá. Úzce spolupracuje s lokálním konzultantem Agentury a postupně přebírá jeho koordinační roli v lokalitě. Nejpozději v posledním roce spolupráce města s Agenturou převezme hlavní roli v organizaci Lokálního partnerství a implementace strategického plánu. V době přípravy plánu připravuje podklady pro jednání pracovních skupin, monitoruje přípravu plánu a účastní se jednání pracovních skupin. Je styčnou osobou města pro jednání s Agenturou, informuje obec o práci Agentury, svolává a připravuje operativní schůzky, připravuje podklady pro jednání vedená ve prospěch plánu.

Pravidelně sleduje a vyhodnocuje úspěšnost v dosahování cílů formulovaných v plánu, a dle předepsané metodiky připravuje jeho revizi. Zná podrobně strategický plán a projektové záměry v lokalitě, je tedy pro řídicí orgány ESIF kontaktní osobou za lokalitu. Formuluje potřeby obce vůči Agentuře a naopak, čímž zajišťuje provázanost činnosti Agentury s obcí.

V první fázi implementace, kdy je kladen důraz především na tvorbu projektů, monitoruje jejich přípravu a komunikuje s jednotlivými žadateli. Shromažďuje dotazy a připomínky a připravuje podklady pro jednání pracovních skupin. Poskytuje informace o výzvách a Koordinovaném přístupu. Ve druhé fázi implementace má na starosti formální monitoring, tedy pravidelný sběr dat o indikátorech a alokacích od partnerů a obce. Ve spolupráci s odborníky a Agenturou připravuje metodiku sledování změn a dopadů v lokalitě. Příležitostně provádí terénní monitoring jednotlivých projektů.

Role tematických pracovních skupin LP

Tematické pracovní skupiny LP hrají klíčovou roli při přípravě strategického plánu, kdy v nich probíhá sestavování tematického stromu problémů, jejich příčin a dopadů. Interpretují se zde výsledky lokálních výzkumů a situační analýzy, na základě popsaných problémů se poté ve spolupráci s experty navrhuje strategie intervence, volí se vhodné nástroje a dávají se doporučení k jejich zapojení do SPSZ, případně se formulují další potřeby, provazby mezi opatřeními, napříč oblastmi apod.

V době implementace je zůstává jejich role stejně důležitá – při přípravě projektů je to odborné poradenství a domluva spolupráce mezi projekty či dalšími opatřeními s cílem zajistit maximální synergii jednotlivých částí SPSZ. V době realizace projektů pak jsou důležitým nástrojem pro spolupráci a výměnu zkušeností a dobrých praxí.

Dle potřeby je možné tematické skupiny přeskupovat, slučovat, modifikovat, či svolat ad hoc setkání k specifickému tématu či problému. Vedoucí pracovních skupin společně s MPSZ a LK ASZ mají být hlavními hybateli a iniciátory spolupráce, svolavateli pracovních setkání, kteří se orientují v potřebách členů LP a v problémech řešených místními partnery v dané oblasti.

Role pracovní skupiny „Projekty a implementace“

Pracovní skupina je poradním a implementačním nástrojem Lokálního partnerství pro všechna opatření SPSZ. Schází se podle potřeby, nejméně však jednou za 2 měsíce. Jejimi členy jsou realizátoři jednotlivých opatření SPSZ a zástupci dalších zainteresovaných organizací.

Ve fázi přípravy projektů má PSPI roli zejména koordinační – dbá na to, aby každé opatření SPSZ bylo včas připravováno žadatelem, a aby bylo v souladu s touto strategií. V případě chybějícího žadatele, změn v alokacích, apod. se PSPI vyjadřuje jako koordinační orgán LP k těmto návrhům.

Před podáním projdou projektové záměry posouzením v PSPI, zda jsou v souladu s tímto SPSZ.

Dále PSPI podporuje vzájemnou synergií projektů, doporučuje vhodné provazby a podporuje spolupráci mezi žadateli. Dále monitoruje stav přípravy a realizace projektů, jejich synergické působení, což znamená, že sleduje plnění harmonogramu aktivit jednotlivých projektů, naplňování indikátorů, průběh administrace projektů. K realizaci projektu připravuje stanoviska, která jsou pak podkladem pro revizi SPSZ a vytvoření návazné alokace. Nejméně dvakrát ročně informuje o své činnosti Lokálního partnerství, kdy dává návrhy k projednání a schválení, především v oblasti revize SPSZ a přípravy další fáze Koordinovaného přístupu k SVL.

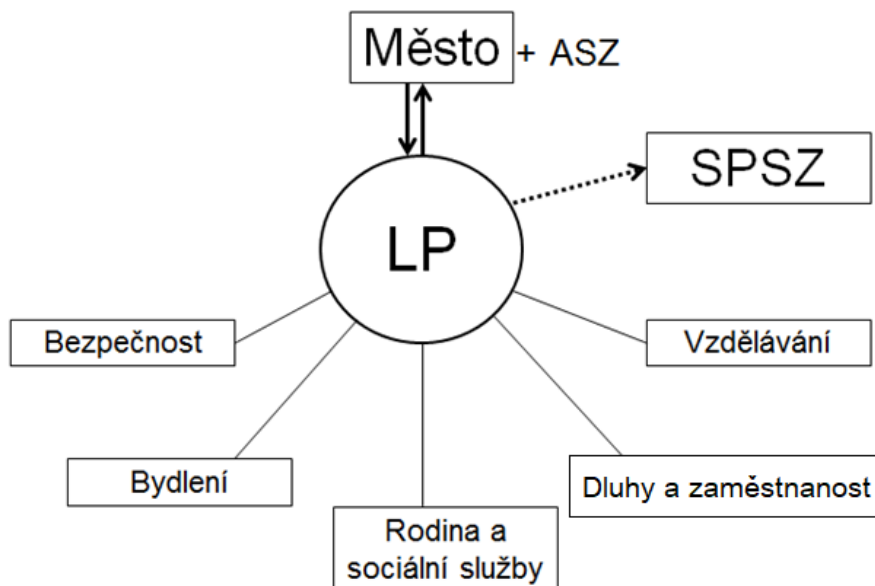
Role Lokálního partnerství

Lokální partnerství je jeden z nástrojů Agentury pro spolupráci s obcemi. Zakládá se na pravidelných setkáváních zástupců města, neziskového sektoru a dalších institucí, které se zabývají problematikou sociálního vyloučení. Společně se pak podílí na tvorbě Strategického plánu a konkrétních projektů pro podporu sociálního začleňování. Po schválení SPSZ monitoruje lokální partnerství průběh jeho implementace, zejména z hlediska synergie a dopadu jednotlivých projektů a opatření. V rámci Lokálního partnerství Břeclav bylo vytvořeno 5 pracovních skupin, zaměřených na tematické oblasti tohoto SPSZ + oblast vzdělávání popsanou v příloze MPI.

Obrázek 14 Lokální partnerství

Zdroj: vlastní zpracování

Role dalších aktérů (žadatelé apod.)

Další aktéři jsou zpravidla členy Lokálního partnerství, kteří přinášejí své náměty a návrhy, spolupodílejí se na tvorbě a implementaci strategie a také na její evaluaci, podílejí se na realizaci jednotlivých opatření. Své poznatky následně přenášejí na jednání pracovních skupin a Lokálního partnerství.

Monitorování a hodnocení plnění strategie

Strategický plán sociálního začleňování je řízen, koordinován, aktualizován a evaluován v rámci výše popsaných procesů Lokálního partnerství a při zachování rolí jeho aktérů a nástrojů. Strategický plán podléhá průběžné evaluaci, na kterou dohlíží skupina Projekty a implementace. Průběžné evaluace se připravují každý rok, a mimo jiné slouží jako podklad pro aktualizaci Strategického plánu, jejíž proces tvorby by měl začít po dvou letech. V závěru platnosti Strategie je celá intervence evaluována. Výsledky budou prezentovány na jednání Lokálního partnerství a následně projednány s vedením města Břeclav.

Důležitou částí je také správná komunikace průběžných zjištění, výsledků implementační fáze, evaluačních procesů. K tomu slouží samostatný dokument – **místní komunikační plán**, který je přílohou tohoto SPSZ.

Seznam zkratk

AD	Azylový dům
APK	Asistent prevence kriminality
APZ	Aktivní politika zaměstnanosti
ASZ	Agentura pro sociální začleňování
CS	Cílová skupina
ESF	Evropský sociální fond
ESIF	Evropské sociální a investiční fondy
IROP	Integrovaný regionální operační program
KPSVL	Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám
KPSS	Komunitní plánování sociálních služeb
LP	Lokální partnerství
Manažer PK	manažer prevence kriminality
MKDS	Městský kamerový dohledový systém
MAS	Místní akční skupina
MOP	Mimořádná okamžitá pomoc
MP	Městská policie
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NDC	Nízkoprahové denní centrum
NNO	Nestátní nezisková organizace
NZDM	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj, vzdělávání
OP Z	Operační program Zaměstnanost
OPP	Obecné prospěšné práce
OP ŽP	Operační program životní prostředí
OSPOD	Orgán sociálně-právní ochrany dětí
PČR	Policie ČR
PMS	Probační a mediační služba
PPP	Pedagogicko-psychologická poradna
SAS	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
SC	Specifický cíl
SPSZ	Strategický plán sociálního začleňování
SVL	Sociálně vyloučená lokalita
ÚP	Úřad práce
VPP	Veřejně prospěšné práce

Seznam příloh

- P1 – Memorandum o spolupráci města Břeclav a ASZ
- P2 – Seznam členů lokálního partnerství Břeclav
- P3 – Seznam členů pracovních skupin
- P4 – Jednací řád lokálního partnerství Břeclav
- P5 – Situační analýza Břeclav 2017
- P6 – Vstupní indikátory a checklisty úrovně sociálního vyloučení
- P7 – Klíčové výstupy z pracovních skupin – stromy problémů, příčin a dopadů
- P8 – Komunikační plán SPSZ Břeclav pro roky 2017–2018
- P9 – Analýza rizik
- P10 – Tabulka čerpání rozpočtu SPSZ a alokace KPSVL
- P11 – Místní plán inkluze Břeclav
- P12 – Vyjádření Agentury pro sociální začleňování k MPI
- P13 – Potvrzení o schválení SPSZ zastupitelstvem města Břeclav
- P14 – Vyjádření Agentury pro sociální začleňování k SPSZ

Příloha P1 – Memorandum o spolupráci města Břeclav a ASZ

Memorandum o spolupráci

mezi

Odborem pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR (Agentura)

a

obcí Břeclav (dále jen „obec“)

Odbor pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR (dále jen „Agentura“),

zastoupený ředitelem odboru Mgr. Radkem Jiránkem

a

obec Břeclav,

zastoupená Ing. Pavlem Dominikem,

- vycházejíce ze společného přesvědčení o nutnosti aktivní spolupráce veřejné správy ke zlepšení situace sociálně vyloučených obyvatel a ke zlepšení soužití mezi všemi obyvateli obce,
- vycházejíce ze společného přesvědčení o nutnosti vytváření komplexních lokálních strategií, jejichž cílem je snižování a eliminace sociálního vyloučení na místní úrovni,
- zdůrazňující význam úzké spolupráce a koordinace při provádění komplexních lokálních strategií na úrovni státu, krajů i obcí,
- odvolávající se na cíle a prostředky k jejich dosažení, které jsou uvedeny v části III. usnesení vlády ČR ze dne 23. ledna 2008 č. 85, a na tzv. Koordinovaný přístup k problematice sociálně vyloučených lokalit,

uzavírají toto Memorandum o spolupráci (dále jen „Memorandum“).

Článek I.

Východiska spolupráce

1. Uzavření Memoranda vytváří prostor pro úzkou spolupráci a koordinaci obou stran při vytváření a realizaci komplexních lokálních strategií sociálního začleňování.
2. Spolupráce je založena na zásadě dobrovolnosti. Autonomie obou stran při uplatňování strategií sociálního začleňování není tímto Memorandem dotčena.

Článek II.

Cíl spolupráce

1. Dosažení pozitivní změny v míře vyloučení obyvatel sociálně vyloučených lokalit a zlepšení kvality soužití mezi všemi obyvateli obce.

Článek III.

Zásady spolupráce a principy součinnosti

1. Obě strany budou využívat k dosažení společného cíle všech dostupných nástrojů, které vyplývají z jejich poslání a jsou v souladu s právním řádem České republiky.
2. Ve prospěch naplňování cílů si budou zástupci obou stran poskytovat maximální součinnost. Na straně obce se bude jednat o vedení obce a další představitele volených orgánů, vedoucí odborů a další zaměstnance odborů Městského úřadu Břeclav, odbor sociálních věcí a školství¹, případně členy tematicky dotčených komisí a výborů obce. Na straně Agentury se bude jednat o pracovníky vedení, lokálního konzultanta a experty Agentury zejména na oblast strukturálních fondů a na jednotlivé oblasti sociálního začleňování.
3. Obě strany si budou vzájemně poskytovat materiály, které se týkají problematiky sociálního vyloučení, jako jsou zejména výzkumy, strategické plány, odborné studie a další.
4. Obě strany si budou vyměňovat všechny relevantní poznatky o vývoji v oblasti problematiky sociálního vyloučení a oblastech, které jsou předmětem tohoto memoranda.
5. Obě strany budou formou výměny informací, vzájemnými konzultacemi, činností pracovních skupin a realizací odborných seminářů hledat společná stanoviska, cíle a postupy k jejich naplnění.
6. Obě strany budou vyvíjet úsilí a vynakládat přiměřené prostředky k naplňování společných cílů a jejich vyhodnocování.

Článek IV.

Oblasti spolupráce

1. Spolupráce se bude vztahovat na všechny oblasti realizace strategií sociálního začleňování, zejména na oblast vzdělání, zaměstnanosti, bydlení, bezpečnosti, sociálních služeb, péče o rodinu a děti a zdravotní péče.

2. Spolupráce se zaměří na zajištění prointegračních aktivit a opatření, k nimž se obec zavazuje v příloze Memoranda². Další opatření a aktivity budou součástí Strategického plánu sociálního začleňování.

Článek V.

Rámec spolupráce a standardizované postupy

1. Agentura bude s obcí spolupracovat formou metodické podpory rozvoje a rozšiřování již realizovaných úspěšných aktivit a opatření na podporu sociálního začleňování a bude pomáhat se zajištěním finančních prostředků pro jejich rozvoj.
2. Agentura bude s obcí spolupracovat na vytváření nových opatření a aktivit vedoucích k sociálnímu začleňování a na zajištění finančních prostředků na jejich realizaci.
3. Agentura bude s obcí spolupracovat na co nejtěsnějším provázání jednotlivých cílů, postupů, opatření a aktivit tak, aby tvořily jednotný celek s měřitelným dopadem na cílovou skupinu.
4. K naplňování cílů vyplývajících z tohoto memoranda bude Agentura využívat všech dostupných a ověřených postupů. Bude se jednat zejména o výzkumnou činnost, zpracování odborných studií a realizaci odborných seminářů; o organizaci skupinových i dvoustranných pracovních jednání; o tvorbu strategického plánu, jeho naplňování a evaluaci; o spolupráci na přípravě, realizaci a vyhodnocení jednotlivých projektů.
5. Klíčovou roli v rámci spolupráce obou stran má za Agenturu lokální konzultant, který řídí a koordinuje činnost lokálního partnerství i všech pracovních skupin, stejně jako všechny postupy uvedené v bodě 2. Obec vytvoří pro práci lokálního konzultanta pracovní místo.
6. Agentura poskytne obci a dalším partnerům působícím v obci asistenci při zpracování Strategického plánu sociálního začleňování (dále „SPSZ“), který se stane ústředním podkladem pro zajištění čerpání finanční podpory zejména z Evropských strukturálních a investičních fondů v programovém období 2014-2020 v oblasti sociálního začleňování.
7. Finální dokument SPSZ, včetně usnesení zastupitelstva obce/obcí, vznikne do konce 11. měsíce od zahájení spolupráce obce s Agenturou. Schválený SPSZ bude po roce od schválení radou a zastupitelstvem obce aktualizován doplněním a zpřesněním cílů, opatření a aktivit a po dvou letech od jeho schválení proběhne jeho celková revize a nové schválení volenými orgány obce. V dalších letech bude dle další dohody průběžně aktualizován.
8. Sestavení, schválení a naplňování strategického plánu bude vycházet z metodiky tzv. Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám (dále „KPSVL“), která vznikla ve spolupráci Agentury, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva pro místní rozvoj, verze 3.0. Metodika je v úplném znění vč. příloh dostupná na www.socialni-zaclenovani.cz. Metodika stanovuje závazný postup pro obec a její partnery, Agenturu a ministerstva zapojená do KPSVL.

9. Projektové poradenství ze strany Agentury zahrnuje předávání všech dostupných informací o dotačních možnostech, příkladech dobré praxe a metodách řešení; dále v poskytování konzultací pro lokální partnery a spolupráci při přípravě projektových záměrů. V případě tzv. klíčových projektů bude Agentura úzce spolupracovat na přípravě projektů jako takových, a to dle standardizované metodiky projektového poradenství, které Agentura poskytuje jako bezúplatnou službu (dostupná na www.socialni-zaclenovani.cz).
10. Obec se zavazuje vyčlenit pracovníka zodpovědného za řízení implementace Strategického plánu sociálního začleňování a koordinaci souvisejících projektových aktivit v rozsahu nejméně 0,5 úvazku (manažer SPSZ obce). Pozice je zřízena nejpozději do 3. měsíce od výběru obce Monitorovacím výborem Agentury a trvá nejméně po dobu využívání Koordinovaného přístupu k problematice sociálně vyloučených lokalit. Manažer SPSZ má min středoškolské vzdělání a orientuje se v problematice sociálního začleňování. Vymezení práce manažera SPSZ je přílohou Memoranda³.
11. Manažer SPSZ bude mít pracovní místo v obci Břeclav.
12. Za účelem koordinace projektových aktivit zřídí obec Pracovní skupinu „Projekty a implementace“, která bude působit v rámci Lokálního partnerství. Tato pracovní skupina je složena vždy z vedení obce, manažera SPSZ obce, zástupce Agentury (lokálního konzultanta) a významných předkladatelů a realizátorů projektů. Jejím úkolem je sestavit a sledovat indikátory v SPSZ (počáteční, průběžné a konečné) vztahující se k průběhu a výsledkům práce a dopadům na cílové skupiny. Dále tato pracovní skupina sestavuje zásobník projektů, které mají být v rámci SPSZ realizovány, dohlíží na jejich vzájemnou provázanost, efektivitu, účelnost v návaznosti na identifikované potřeby a indikátory. Při realizaci projektů dohlíží na jejich propojování, efektivní synergie a vyhodnocování, vč. dopadů na cílové skupiny, vč. speciálně Romů.
13. Obec se zavazuje, že v průběhu spolupráce s Agenturou bude dbát o prointegrační nastavení svých politik. O prointegračním procesu bude obec referovat v médiích korektně. Vzájemné soužití, respekt a tolerance budou základem veřejných prezentací. Rasistická a xenofobní vyjádření, stejně jako praktické segregační postupy jsou důvodem pro ukončení vzájemné spolupráce.

Článek VI.

Princip lokálního partnerství

1. Agentura v obcích, se kterými spolupracuje, působí na principu tzv. lokálního partnerství, tedy kolegia odborníků zejména z institucí veřejné správy, neziskového sektoru a soukromých subjektů. Lokální partnerství svolává a koordinuje Agentura ve spolupráci s manažerem SPSZ.
2. Lokálními partnery, jejichž souhrn vytváří lokální partnerství, jsou obě strany Memoranda, jakož i další organizace spolupracující s obcí na problematice sociálního začleňování.

3. Do spolupráce podle tohoto Memoranda mohou být jako lokální partneři v průběhu působení Agentury v obci přijímány další subjekty na návrh jedné ze stran Memoranda. Členství musí být odsouhlaseno většinou členů lokálního partnerství.
4. Spolupráce Agentury s lokálními partnery se bude odehrávat řádnou účastí pracovníků Agentury na pracovních skupinách zřizovaných obcí, které se vztahují k tématu sociálně vyloučených lokalit, dále pak plánováním, organizováním a vyhodnocováním společných aktivit v těchto pracovních skupinách.
5. O činnosti lokálního partnerství jsou pravidelně informovány volené orgány obce.

Článek VII.

Ustanovení společná a závěrečná

1. Doložka platnosti právního úkonu dle § 41 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších změn a předpisů: O uzavření tohoto Memoranda rozhodlo zastupitelstvo obce usn. č. 12 ze dne 13. 6. 2016.
2. Se vzájemně poskytnutými informacemi budou obě strany nakládat v souladu s platnými právními předpisy a způsobem, který nebude na újmu druhé straně.
3. Obě strany budou vhodným způsobem informovat své členy, spolupracovníky a orgány o přijetí Memoranda a o rozsahu spolupráce.
4. Memorandum je sepsáno ve 4 stejnopisech s platností originálu, z nichž 2 vyhotovení obdrží obec a 2 Agentura.
5. Memorandum se uzavírá na dobu neurčitou a nabývá účinnosti dnem podpisu obou stran. Strana může od Memoranda odstoupit v případě, že závazky druhé strany nejsou dodrženy. Memorandum pozbývá platnosti také písemnou dohodou stran nebo doručením písemného oznámení jedné ze stran druhé straně, že se Memorandem nehodlá nadále řídit.

V Praze dne **21 -07- 2016**

V Břeclavi dne 15. 6. 2016

Mgr. Radek Jiránek, ředitel

Ing. Pavel Dominik, starosta

Příloha P2 – Seznam členů lokálního partnerství Břeclav

Jméno a příjmení	Organizace	Funkce
Mgr. Břetislav Fiala	Úřad vlády ČR, ASZ	lokální konzultant
Mgr. Marek Zemský	Úřad vlády ČR, ASZ	konzultant inkluzivního vzdělávání
Ing. Jaroslav Válka	Město Břeclav	místostarosta města
Mgr. Dagmar Gasnářková	Město Břeclav	vedoucí OSPOD / koordinace týmu SPSZ
Mgr. Světlá Lazová	Město Břeclav	Koordinátorka KPSS / MSPSZ PS Rodina a zdraví
Regina Škrobáčková	Město Břeclav	MSPSZ Dluhy a zaměstnanost
Bc. Jaroslav Kolda	Město Břeclav	kurátor pro dospělé / MSPSZ PS Bydlení
Radka Kobrová	Město Břeclav	referentka OSVŠ / MSPSZ PS Vzdělávání
Ing. Denisa Mahovská	Městská policie Břeclav	MSPSZ PS Bezpečnost a prevence
Mgr. Dagmar Popovská	Město Břeclav	kurátorka
Bc. Jana Schäferová	Město Břeclav	sociální pracovnice
Ing. Čestmír Blažek	Město Břeclav	vedoucí majetkového odboru
Ing. Ivana Holotová	Město Břeclav	referent ekonomického odboru
Ing. Lenka Černá	Město Břeclav	referent ORS
Ing. Zdenek Mrlák	Město Břeclav	referent ORS
Ing. Kamila Grbavčicová	Město Břeclav	referent ORS
Radka Kobrová	Město Břeclav	referentka OSVŠ
Mgr. Zdeňka Baková	Město Břeclav	odborná poradkyně
Mgr. Zdeněk Novák	Městská policie Břeclav	zástupce ředitele
Mgr. Karolína Laubová	IQ Roma servis	vedoucí
Alena Gronzíková	IQ Roma servis	sociální pracovnice
Monika Průdková	IQ Roma servis	
Helena Řezáčová	IQ Roma servis	
Miloslav Kavka	IQ Roma servis	
Mgr. Markéta Nešporová	In IUSTITIA, o.p.s.	sociální pracovnice
Petr Helešic	Royal Rangers	velitel Přední hlídky č.2 Břeclav
Lenka Hrozínková	Probační a mediační služba	úřednice PMS ČR

Mgr. Eva Musilová	Probační a mediační služba	úřednice PMS ČR
Mgr. Ludmila Straková	Úřad práce Břeclav	Vedoucí dávek hmotné nouze
Mgr. Jiří Šupa, Ph.D.	Sdružení Práh jižní Morava	odborný vedoucí služeb
Bc. Romana Gottwaldová	Sdružení Práh jižní Morava	vedoucí týmu
Mgr. Aleš Soldán	Sdružení Práh jižní Morava	sociální pracovník
Bc. Veronika Heklová	Charita Břeclav	vedoucí služby Azylového domu
Ing. Přemysl Suchomel	Charita Břeclav	vedoucí Nízkoprahového denního centra
Leona Balgová	Charita Břeclav	vedoucí střediska Domov svaté Agáty
Simona Müllerová	Charita Břeclav	sociální pracovnice Nízkoprahového denního centra
Bc. Hana Hajduchová	Charita Břeclav	vedoucí kontaktního centra s terénním programem
Milan Dvořáček	Charita Břeclav	sociální pracovník Azylového domu
Mgr. Darina Danielová	MAS LVA při SOM ČR	referentka
Ing. Šárka Nešporová	MAS LVA při SOM ČR	referentka
Lenka Konečná	Nemocnice Břeclav s.r.o.	zdravotně sociální pracovnice
Ing. Karel Káňa	Apoštolská církev	pastor
Ing. Petr Vrzal	Policie ČR	vedoucí oddělení OO Břeclav
Mgr. Helena Ondřejková	ZŠ Slovácká	učitelka
Mgr. Iva Přikrylová	ZŠ Slovácká	zástupkyně ředitelky
Mgr. Gabriela Švendová	ZŠ Komenského	zástupkyně ředitelky
Mgr. Renata sklenářová	ZŠ a MŠ Kupkova	zástupkyně ředitele pro I. stupeň
Mgr. Lenka Horníčková	ZŠ a MŠ Kpt. Nálepky	zástupkyně ředitelky
Mgr. Lumír Reichmann	ZŠ J. Noháče	učitel
Mgr. Ludmila Výborná	ZŠ Na Valtické	učitelka
PaedDr. Zdenka Kopecká	Pedagogicko-psychologická poradna	zástupkyně ředitelky

Příloha P3 – Seznam členů pracovních skupin

Pracovní skupina Bydlení	
Mgr. Dagmar Gasnářková	Město Břeclav, vedoucí OSPOD
Ing. Blažek Čestmír	Město Břeclav, vedoucí majetkového odboru
Ing. Lenka Černá	Město Břeclav, referent ORS
Ing. Kamila Grbavčicová	Město Břeclav, referent ORS
Ing. Zdeněk Mrlák	Město Břeclav, referent ORS
Mgr. Karolína Laubová	IQ Roma servis
Alena Gronzíkova	IQ Roma servis
Bc. Jaroslav Kolda	Město Břeclav, OSVŠ
Ing. Denisa Mahovská	Městská policie, manažer prevence kriminality
Bc. Romana Gottwaldová	Práh Jižní Morava
Mgr. Aleš Soldán	Práh Jižní Morava
Bc. Hana Hajduchová	K-centrum, vedoucí zařízení
Bc. Veronika Heklová	Charita Břeclav, AD Břeclav
Leona Balgová	Charita Břeclav, DSA Břeclav
Ing. Přemysl Suchomel	Charita Břeclav, NDC Břeclav
Bc. Simona Müllerová	Charita Břeclav, NDC Břeclav
Klára Slámová	Charita Břeclav, DSA Břeclav
Mgr. Břetislav Fiala	Agentura pro sociální začleňování

Pracovní skupina Dluhy a zaměstnanost	
Mgr. Dagmar Gasnářková	Město Břeclav, vedoucí OSPOD
Mgr. Karolína Laubová	Vedoucí IQ Roma servis
Mgr. Ludmila Straková	Vedoucí dávek hmotné nouze ÚP
Lenka Hrozínková	Probační mediační služba
Milan Droňáček	Oblastní charita Břeclav
Ing. Ivana Holotová	Město Břeclav - ekonomický odbor
Regina Škrobáčková	Město Břeclav - sociální pracovník
Mgr. Břetislav Fiala	Agentura pro sociální začleňování

Pracovní skupina Bezpečnost a prevence kriminality

Mgr. Dagmar Gasnářková	Město Břeclav, vedoucí OSPOD
Ing. Lenka Černá	Město Břeclav, referent ORS
Ing. Kamila Grbavčicová	Město Břeclav, referent ORS
Mgr. Zdeněk Novák	Městská policie, zástupce velitele
Ing. Denisa Mahovská	Městská policie, manažer prevence kriminality
Mgr. Karolína Laubová	IQ Roma servis
Mgr. Markéta Nešporová	IN IUSTITIA
Mgr. Ján Adamus	Probační a mediační služba, vedoucí střediska
Bc. Romana Gottwaldová	Práh Jižní Morava
Mgr. Aleš Soldán	Práh Jižní Morava
Ing. Petr Vrzal	Policie ČR, vedoucí oddělení OO Břeclav
Bc. Hana Hajduchová	K-centrum, vedoucí zařízení
Mgr. Břetislav Fiala	Agentura pro sociální začleňování

Pracovní skupina Rodina a zdraví

Mgr. Dagmar Gasnářková	Město Břeclav, vedoucí OSPOD
Mgr. Světlá Lazová	Město Břeclav, KPSS
Mgr. Dagmar Popovská	Město Břeclav, kurátor
Bc. Jana Schäferová	Město Břeclav, OSPOD
Mgr. Karolína Laubová	IQ Roma servis
Petr Helešic	Royal Rangers
Mgr. Břetislav Fiala	Agentura pro sociální začleňování

Pracovní skupina Vzdělávání

Radka Kobrová	Město Břeclav
Mgr. Zdeňka Baková	Město Břeclav
Mgr. Karolína Laubová	IQ Roma servis
Monika Průdková	IQ Roma servis
Helena Řezáčová	IQ Roma servis
Miloslav Kavka	IQ Roma servis
Mgr. Darina Danielová	MAS LVA při SOM ČR
Ing. Šárka Nešporová	MAS LVA při SOM ČR
Mgr. Helena Ondřejková	ZŠ Slovácká
Mgr. Iva Přikrylová	ZŠ Slovácká
Mgr. Gabriela Švendová	ZŠ Komenského

Mgr. Renata Sklenářová	ZŠ a MŠ Kupkova
Mgr. Lenka Horníčková	ZŠ a MŠ Kpt. Nálepky
Mgr. Lumír Reichmann	ZŠ J. Noháče
Mgr. Ludmila Výborná	ZŠ Na Valtické
Ing. Karel Káňa	Apoštolská církev
PaedDr. Zdenka Kopecká	Pedagogicko-psychologická poradna
Mgr. Marek Zemský	Agentura pro sociální začleňování

Příloha P4 – Jednací řád lokálního partnerství Břeclav

JEDNACÍ ŘÁD LOKÁLNÍHO PARTNERSTVÍ BŘECLAV

I. Úvodní ustanovení

1. Tento Jednací řád upravuje organizační strukturu a jednání Lokálního partnerství města Břeclav (dále „Lokální partnerství“ nebo „LP“)
2. Lokální partnerství je uskupením všech aktérů, kteří se v rámci města Břeclav věnují procesům sociálního začleňování a inkluzi, a také přijali účast na společných jednáních, zavázali se, že sestaví společně strategický plán a budou činit společné kroky k jeho naplnění.
3. Svolavatelem a garantem činnosti Lokálního partnerství je Odbor pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR (dále Agentura nebo ASZ) a město Břeclav jako nositel strategie.
4. Jednací řád Lokálního partnerství byl schválen jeho členy dne 11. 9. 2017 ve Břeclavi.

II. Působnost

1. **Lokální partnerství Břeclav** je základní platformou pro spolupráci mezi Agenturou, zástupci města Břeclav a ostatních aktérů odpovídajících metodice Koordinovaného přístupu v sociálně vyloučených lokalitách (dále jen KPSVL).
2. Plénum LP Břeclav se skládá z členů/lokálních partnerů, lokálního konzultanta Agentury a z manažera Strategického plánu pro sociální začleňování (dále SPSZ), který v případě potřeby lokálního konzultanta zastupuje.
3. Plénum Lokálního partnerství koordinuje postup účastnických subjektů v oblasti inkluze a dalších oblastech sociálního začleňování v daném regionu.
4. Plénum Lokální partnerství schvaluje lokální koncepce v oblasti inkluze sociálně vyloučených obyvatel v regionu své působnosti.
5. Rozhodnutí Lokálního partnerství nejsou pro jednotlivé subjekty právně závazná.

III. Orgány Lokálního partnerství:

Orgány Lokálního partnerství jsou:

- A. Plénum Lokálního partnerství
- B. Tematické/odborné pracovní skupiny
- C. Pracovní skupina Projekty a implementace (PSPI)
- D. Člen Lokálního partnerství
- E. Manažer SPSZ
- F. Lokální konzultant Agentury pro sociální začleňování

A. Plénum LP Břeclav

1. Plénum LP Břeclav tvoří členové Lokálního partnerství a je nejvyšším orgánem Lokálního partnerství.
2. Plénum zasedá dle potřeby, optimálně však **jednou za tři měsíce** a určuje především směřování lokálního partnerství, schvaluje vznik a složení Pracovní skupiny Projekty a implementace a bere na vědomí výstupy z Pracovní skupiny Projekty a implementace, zřizuje pracovní skupiny dle potřeby pro řešení dílčích oblastí SPSZ, předkládá zastupitelstvu a spolupracujícím organizacím dokumenty k projednání.
3. Ke každému jednání jsou zaslané podklady včetně pozvánky s programem, a to **se sedmidenním předstihem**, po jednání je pořízený zápis, který je rozeslán **do sedmi pracovních dnů**.
4. **Plénum LP Břeclav** se skládá ze zástupců zúčastněných aktérů (NNO, ÚP, PČR apod., v případě města pak představitelé jednotlivých odborů a zastupitelé), kteří jsou zpravidla statutárními zástupci nebo pověřenými osobami.
5. Jednání Lokálního partnerství svolává manažer SPSZ. Členové Lokálního partnerství mohou požádat manažera o svolání mimořádného jednání Lokálního partnerství.
6. Program jednání navrhuje manažer SPSZ ve spolupráci s lokálním konzultantem Agentury pro sociální začleňování, případně se na přípravě programu mohou podílet také jednotliví členové Lokálního partnerství.
7. Jednání Pléna Lokálního partnerství se svolává předem, a to elektronickou či písemnou pozvánkou s místem a časem setkání, kterou členové Lokálního partnerství obdrží v předstihu, spolu s návrhem programu a příp. agendou k projednání. Jednání Pléna Lokálního partnerství mohou být přítomni hosté, odborníci a další osoby dle uvážení LP a charakteru projednávaných záležitostí.
8. Z Lokálního partnerství je pořízen písemný zápis. Zápis musí obsahovat datum jednání, soupis přítomných osob, klíčové informace o obsahu jednání, včetně dohodnutých závěrů, úkolů a termínu splnění těchto úkolů, dále výsledky hlasování a další informace. Jako příloha zápisu slouží prezenční listina s podpisy účastníků LP. Za zápis, jeho obsah a správnost zodpovídá pověřený manažer SPSZ po konzultaci s lokálním konzultantem ASZ.
9. Práva a povinnosti členů LP Břeclav jsou blíže popsány v oddíle D. Člen Lokálního partnerství, se kterým jsou členové LP Břeclav povinni se seznámit.

B. Tematické/odborné pracovní skupiny

1. V rámci Lokálního partnerství jsou vytvářeny pracovní skupiny zaměřené na specifická témata úzce související se sociálním začleňováním, jako například: bydlení, zaměstnanost, vzdělávání, bezpečnost a rodina a zdraví.
2. Členem tematické pracovní skupiny se může stát kterýkoli člen LP Břeclav.
3. Pracovní skupiny jsou sestavovány manažerem SPSZ ve spolupráci s lokálním konzultantem Agentury, kteří mohou oslovit účastnické subjekty ke spolupráci. Pracovní skupiny mohou být doplňovány o další členy, jestliže s tím stávající členové pracovní skupiny budou souhlasit.

4. Pracovní skupiny se mohou účastnit přizvání hosté (např. odborníci na danou problematiku, představitelé dobrých praxí apod.) Návrhy na přizvání hosta do pracovní skupiny může dát kterýkoli člen LP, a to prostřednictvím manažera SPSZ v předstihu. Hosté se pracovní skupiny mohou zúčastnit po souhlasu členů pracovní skupiny.

5. Úkolem pracovních skupin je naplňování jednotlivých kroků strategického plánování pro sociální začleňování, jehož cílem je vytvoření Strategického plánu pro sociální začleňování, Místního plánu inkluze, včetně jejich implementace.

6. Pracovní skupiny jsou svolávány podle potřeby, a to prostřednictvím elektronické či písemné pozvánky prostřednictvím manažera SPSZ. Termín a místo konání je členům LP doručeno v sedmidenním předstihu. V případně mimořádného a akutního zasedání je možné svolat členy pracovní skupiny i telefonicky v době kratší než sedmi dnů.

7. Pracovní skupiny vede lokální konzultant Agentury, nebo manažer SPSZ.

8. Z jednání pracovní skupiny je vypracován písemný zápis, který musí obsahovat datum jednání, soupis přítomných osob, obsah jednání, především jeho klíčové body, informace a úkoly. Zápis je rozeslán všem zúčastněným (dle prezenční listiny) do sedmi pracovních dnů od termínu konání. Za zápis zodpovídá manažer SPSZ po konzultaci s lokálním konzultantem Agentury, který akci organizuje, není-li určeno jinak.

C. Pracovní skupina Projekty a implementace

1. Pracovní skupina pro implementaci projektů (dále jen PSPI) se řídí přílohou č. 10 Metodiky koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám, verze 3.0, jejíž znění je následující:

- monitoruje stav přípravy jednotlivých projektů KPSVL (vytváří harmonogram příprav projektů a na něj napojený harmonogram konzultací s Řídicími orgány, koordinuje konzultační proces žadatelů z lokality směrem k Řídicím orgánům i k Agentuře, zajišťuje sdílení dobrých praxí mezi žadateli
- monitoruje realizaci projektů KPSVL, jejich synergické působení a koordinaci (sleduje plnění harmonogramu aktivit jednotlivých projektů, plnění indikátorů, čerpání alokace stanovené v SPSZ pro jednotlivé operační programy, průběh administrace projektů – např. včasné předkládání monitorovacích zpráv atd.).
- vyhodnocuje soulad realizace projektů s cíli SPSZ a jejich naplňování
- doporučuje změny koordinace projektů a způsobu realizace pro zlepšení naplňování cílů SPSZ
- připravuje stanoviska k realizaci jednotlivých projektů jako podklad pro revizi SPSZ a vytvoření návazné alokace KPSVL
- o své činnosti a výstupech nejméně 2x ročně informuje LP
- připravuje obsah jednání pléna LP a dává plénu LP návrhy k projednání a schválení především v oblasti revize SPSZ a přípravy další fáze KPSVL.

2. Jednání PSPI svolává v implementační fázi KPSVL manažer SPSZ, v předem stanovených termínech, minimálně však 1x za měsíc, není-li domluveno jinak, a to elektronickou či písemnou pozvánkou s místem a časem setkání, kterou členové PSPI obdrželi v předstihu, spolu s návrhem programu a příp. agendou k projednání.

3. Program jednání navrhuje manažer SPSZ ve spolupráci s členy Pracovní skupiny Projekty a implementace a LK Agentury.
4. Členové Pracovní skupiny Projekty a implementace mohou svolat v případě potřeby nebo výjimečné situace prostřednictvím manažera SPSZ mimořádné jednání PSPI.
5. Z každého jednání PSPI je pořízen zápis (za jeho vyhotovení a správnost zodpovídá manažer SPSZ po konzultaci s lokálním konzultantem Agentury), který je následně rozeslán členům pracovní skupiny. Záznam z jednání pracovní skupiny je po zpracování připomínek rozeslán do sedmi pracovních dnů všem členům LP. Písemný zápis musí obsahovat datum jednání, soupis přítomných členů pracovní skupiny a klíčové informace obsahu jednání, včetně dohodnutých závěrů a úkolů, uložených jednotlivým členům pracovní skupiny, včetně termínu splnění těchto úkolů.
6. Členové PSPI nebudou v rámci jednání PS PI hlasovat o vlastních nebo přímo konkurujících projektech v oblasti sociálních služeb.
7. Členové PS PI za sebe mohou vyslat náhradníka zplnomocněného k hlasování.
8. Na členy PSPI se vztahují práva a povinnosti odpovídající oddílu D. Člen Lokálního partnerství (odstavec 2), se kterým jsou členové PSPI povinni se seznámit a respektovat jej.

D. Člen lokálního partnerství

1. Člen lokálního partnerství v rámci Pléna Lokálního partnerství

- Připravuje se na jednání (např. nastuduje zaslané materiály)
- Aktivně se jednání účastní
- Má právo hlasovat
- Aktualizuje své kontaktní údaje
- V případě nepřítomnosti zajišťuje kompetentního náhradníka, je-li to možné
- Přináší podněty k jednání
- V případě nepochopení témat, obsahu nebo komplikací kontaktuje LK pro individuální konzultaci
- Má možnost se účastnit vzdělávacích akcí, které jsou mu doporučeny. Účast na vzdělávacích akcích je dobrovolná
- Členství v rámci Pléna Lokálního partnerství zaniká na základě žádosti člena
- Schválením Jednacího řádu LP Břeclav se členové zavazují k dodržování všech výše zmíněných bodů

2. Člen PSPI

- Připravuje se na jednání (např. nastuduje zaslané materiály)
- Aktivně se jednání účastní
- Má právo hlasovat o souladu záměru se SPSZ
- Aktualizuje své kontaktní údaje
- V případě nepřítomnosti zajišťuje kompetentního náhradníka, je-li to možné
- Přináší podněty k jednání
- V případě nepochopení témat, obsahu nebo komplikací kontaktuje LK pro individuální konzultaci

- Má možnost se účastnit vzdělávacích akcí, které jsou mu doporučeny. Účast na vzdělávacích akcích je dobrovolná
- Seznamuje se s projektovými záměry v daném území a s obsahem a doporučeními Agentury pro sociální začleňování k daným záměrům
- Členství v rámci PSPI zaniká na základě žádosti člena
- Schválením Jednacího řádu LP Břeclav se členové zavazují k dodržování všech výše zmíněných bodů

3. Člen tematických pracovních skupin

- Připravuje se na jednání (např. nastuduje zaslané materiály)
- Aktivně se jednání účastní
- Aktualizuje své kontaktní údaje
- V případě nepřítomnosti zajišťuje kompetentního náhradníka, je-li to možné
- Přináší podněty k jednání
- V případě neporozumění témat, obsahu nebo komplikací kontaktuje LK pro individuální konzultaci
- Má možnost se účastnit vzdělávacích akcí, které jsou mu doporučeny. Účast na vzdělávacích akcích je dobrovolná
- Členství v rámci tematických pracovních skupin zaniká na základě žádosti člena
- Schválením Jednacího řádu LP Břeclav se členové zavazují k dodržování všech výše zmíněných bodů

E. Manažer/ka SPSZ (dále MSPSZ)

Náplň práce manažera/ky SPSZ

- zajištění organizačního chodu platformem Lokálního partnerství Břeclav (LP Břeclav, tematické pracovní skupiny, PSPI, porada manažera SPSZ s konzultantem Agentury), které jsou konkrétně popsány výše včetně popisu činností v rámci jednotlivých struktur.
- organizuje ad hoc jednání
- sdružuje a zpracovává seznam kladených otázek od lokálních partnerů, které sdílí a konzultuje s LK Agentury, případně odkazuje přímo na LK Agentury.
- eviduje jednotlivé konzultace a setkání jak se zástupci obcí, NNO, tak ostatních subjektů formou prezenčních listin
- zajišťuje nebo zprostředkovává předání informací lokálním partnerům o specifických problematikách vážících se k dané lokalitě
- komunikuje se všemi členy LP o předkládaných projektových záměrech a podporuje potenciální žadatele
- může se účastnit se vzdělávacích akcí doporučených Agenturou pro zvýšení své kompetence v rámci pozice manažera SPSZ, tak v oblasti přípravy projektových záměrů.

F. Lokální konzultant/ka Agentury pro sociální začleňování

Obecný popis činností lokálního konzultanta Agentury

- zaručuje spolu s manažerem SPSZ komunikaci s lokálními partnery vzhledem k procesu Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám
- předává podpůrné materiály a výstupy ke sdílení bez zbytečného odkladu manažerce SPSZ, která je sdílí s lokálními partnery
- zprostředkovává nebo se účastní jednání s dalšími subjekty a odborníky (MPSV, CRR, atd.)
- je zodpovědný za konzultace projektových žádostí v rámci výzev KPSVL
- dle potřeby konzultuje projektové záměry partnerů LP i mimo výzvy KPSVL
- je zodpovědný za předávání aktualizovaných informací ze strany řídicích orgánů žadatelům
- je zodpovědný za vzdělávání a předávání aktuálních informací v oblastech, které jsou nezbytné pro kvalitní práci v lokalitě
- navrhuje opatření pro zlepšení situace v dané oblasti i mimo KPSVL a podílí se na přípravě koncepčních materiálů
- zajišťuje přenos dobrých praxí z jiných lokalit
- řeší ad hoc situace
- řeší situace vzešlé z lokality na úrovni ASZ a předává informace nadřízeným
- zprostředkovává kontakt s vedením ASZ nebo dalšími subjekty
- metodicky se podílí na vedení manažera SPSZ
- v případě nedostupnosti je zastoupen regionálním metodikem Agentury pro sociální začleňování nebo jiný určeným zástupcem.

IV. Jednání v rámci LP Břeclav a PSPI

1. Jednání vede lokální konzultant Agentury nebo manažer SPSZ, příp. zástupce manažera ve spolupráci s lokálním konzultantem Agentury pro sociální začleňování.
2. Z jednání je pořizován písemný zápis, který je do sedmi pracovních dnů rozeslán všem členům Lokálního partnerství v elektronické nebo listinné podobě. Písemný zápis musí obsahovat datum jednání, soupis přítomných členů formou prezenční listiny, dále obsah jednání, včetně dohodnutých závěrů a v případě hlasování o jednotlivých bodech i poměrné výsledky hlasování. Vypracováním zápisu z jednání je pověřen manažer SPSZ po konzultaci lokálního konzultanta Agentury. Z jednání může být pořizován i zvukový případně obrazový záznam, který bude využíván pouze pro potřeby zpřesnění a zprostředkování informací v rámci LP Břeclav.
3. Jmenování členové mohou v případě závažných důvodů místo své osoby na jednání vyslat určeného zástupce. Ve výjimečných případech, neumožňujících přítomnost člena ani jeho zástupce, mohou členové zaslat manažerovi písemné vyjádření k předloženým bodům programu, nejpozději den před zasedáním.
4. Na jednání mohou být přizváni hosté ad hoc podle řešené problematiky. Návrh na zařazení hostů do programu jednání musí být předložen manažerovi nejpozději 2 dny před zasedáním.
5. Další okolnosti jednání vyplývají z práv a povinností jejich členů – viz. Oddíl D. Člen lokálního partnerství.

V. Hlasování v rámci jednání Pléna LP Břeclav a PSPI

1. Hlasování probíhá veřejně. To se týká i hlasování per rollam (viz další bod)
2. Skupina je usnášeníschopná, pokud je přítomna nadpoloviční většina všech členů. Je možné používat i hlasování per rollam (formou e-mailu) v případě, že:
  - a) skupina není usnášeníschopná a rozhodnutí nesnese odkladu do dalšího řádného setkání Pléna nebo PSPI
  - b) skupina je usnášeníschopná a návrh vyžaduje širší konsenzus
  - c) manažer navrhne hlasování per rollam v případech, kdy není možné aktuálně a bez odkladu svolat Plénum Lokálního partnerství k řešení dané záležitosti. O využití hlasování per rollam rozhodují přítomní členové Pléna LP nebo PSPI.
3. V případě hlasování per rollam je nutná účast na hlasování nadpoloviční většinou všech členů Pléna LP nebo PSPI aby bylo hlasování platné.
4. Každý člen Pléna Lokálního partnerství nebo PSPI má jeden hlas. V případě nepřítomnosti řádného člena přechází jeho hlasovací právo na jmenovaného zástupce, zúčastněného na zasedání.
5. Návrh je přijat nadpoloviční většinou hlasů přítomných členů. V případě hlasování per rollam nadpoloviční většinou všech členů. Jestliže se některý z členů hlasování per rollam nezúčastní ve stanoveném termínu, je vyhodnocen jako „zdržuje se hlasování“.
6. Každý z členů Pléna LP a PSPI s hlasovacím právem může při hlasování per rollam zvolit tyto možnosti:
  - Souhlasím
  - Nesouhlasím
  - Zdržuji se hlasování
7. V případě fyzického hlasování je závěrečné rozhodnutí uvedeno taktéž jednou z výše zmíněných možností (schvaluji, neschvaluji, zdržuji se hlasování).
8. V případě rovnosti hlasování se opakuje hlasování o návrhu po diskusi k tématu nebo je použito hlasování per rollam.
9. Přizvaní hosté zasedání nemají hlasovací právo.
10. Manažer SPSZ nemá hlasovací právo.

Příloha P5 – Situační analýza Břeclav 2017

Situační analýza tvoří nedílnou přílohu tohoto SPSZ, z důvodů velikosti a zachování formátování je přiložena jako samostatný dokument.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Vstupní analýza Břeclav

Zpracoval: Mgr. Martin Šmoldas, DiS.

Květen 2017

Agentura
pro sociální začleňování

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Obsah

Seznam zkratk.....	6
Úvod	7
Metodologie	8
Sociální vyloučení	12
Základní charakteristika města.....	13
Působení ASZ v Břeclavi v letech 2008 – 2012	15
Identifikované populace a lokality ohrožené sociálním vyloučením.....	16
Historický původ sociálního vyloučení	16
Problematické aspekty soužití Romů s majoritou.....	19
Populace ohrožené ztrátou bydlení	23
Populace ohrožené chudobou.....	23
Příjemci dávek hmotné nouze.....	24
Lidé ohrožení dluhy a exekucemi	25
Identifikované sociálně vyloučené lokality.....	28
Lokalita Na Zahradách, Riegrova, Krátká.....	29
Sídliště Na Valtické	40
Další vyloučené lokality	44
Bytová problematika na místní úrovni	46
Domovní a bytový fond ve městě.....	46
Realitní trh.....	46
Prodejní ceny bytů a nájemné.....	47
Městský bytový fond	47
Privatizace městského bytového fondu	47
Stávající bytový fond města	50
Bytová politika a správa bytového fondu.....	53
Dluhy na nájemném	56
Zaměstnanost	58
Možnosti zaměstnávání pro osoby ohrožené sociálním vyloučením	59
Struktura nezaměstnaných	61

Bezpečnost	67
Bezpečnostní problematika obecně	68
Trestná a přestupková činnost mládeže.....	71
Drogová problematika.....	73
Problematika lidí s duševním onemocněním	74
Další použité zdroje a prameny:.....	76
Internet.....	76
Odborné studie:.....	77
Obrázek 1 –Budova bývalých bytů čtvrté kategorie, tzv. holobytů v Charvátské Nové Vsi.....	19
Obrázek 2 - Demontrace v Břeclavi	20
Obrázek 3 – Dnes již neexistující budova bývalé nádražní polikliniky, která byla stržena v roce 2012.....	23
Obrázek 4 - Lokalita Na Zahradách, Riegrova, Krátká	29
Obrázek 5 - Umístění lokality v okolní zástavbě.....	40
Obrázek 6 - Sídliště Na Valtické.....	40
Obrázek 7 - Vránů mlýn.....	45
Obrázek 8 - Srovnání Indexu kriminality: Česká republika a Břeclav (leden - prosinec 2016). 68	
Mapa 1 – Prostorové rozmístění a koncentrace osob (a míst) kontaktovaných v terénu	9
Mapa 2 – Břeclav	13
Mapa 3 - Koncentrace dlouhodobě nezaměstnaných osob v Břeclavi.....	25
Mapa 4 - Koncentrace a prostorové rozmístění standardních městských bytů dle tabulky 7 ..	53
Mapa 5 - Kriminalita dětí podle okresů	72
Graf 1 – Vývoj počtu obyvatel Břeclavi	14
Graf 2 - Věková a genderová struktura lokality Na Zahradách, Riegrova a Krátká	31
Graf 3 - Vývoj počtu romských domácností v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká	32
Graf 4 - Vývoj přestupkové činnosti v ulicích Na Zahradách, Riegrova a Krátká a ve	

sledované lokality v letech 2013 - 2016	35
Graf 5 - Procentuální zastoupení přestupků (ve sledované lokalitě a na ulicích Na Zahradách, Riegrova a Krátká) z celkového počtu přestupků spáchaných v Břeclavi v letech 2014 - 2016	36
Graf 6- Vývoj přestupkové činnosti sídliště Na Valtické v letech 2013 - 2016.....	43
Graf 7 - Relativní počet přestupků Na Valtické v letech 2014 - 2016	43
Graf 8 - Příjmy města Břeclav z prodeje dlouhodobého majetku v letech 2000 - 2013	48
Graf 9 - Poměr počtu prodaných a vystavených městských bytů	49
Graf 10 - Postup privatizace obecního bytového fondu ve sledovaných městech	50
Graf 11 - Podíl městských bytů z celkového počtu bytů v Břeclavi	51
Graf 12 - Podíly věkových skupin na celkové nezaměstnanosti v Břeclavi	62
Graf 13 - Počty všech nezaměstnaných v Břeclavi dle nejvyššího dosaženého vzdělání	62
Graf 14 -Počty dlouhodobě nezaměstnaných dle nejvyššího dosaženého vzdělání.....	63
Graf 15 - Počty nezaměstnaných v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká dle nejvyššího dosaženého vzdělání.....	63
Graf 16 – Struktura volných pracovních s ohledem na požadované vzdělání	64
Graf 17 - Počty dlouhodobě nezaměstnaných v Břeclavi	64
Graf 18 – Poměr krátkodobě a dlouhodobě nezaměstnaných v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká.....	65
Graf 19 - Poměr počtu nezaměstnaných v Břeclavi dle pohlaví	65
Graf 20 - Poměr počtu nezaměstnaných v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká dle pohlaví.....	65
Graf 21 – Meziroční srovnání indexu kriminality v Břeclavi za leden 2013, 2014, 2015 a 2016	69
Graf 22 - Vývoj počtu přestupků v Břeclavi v letech 2014, 2015 a 2016.....	69
Tabulka 1 - Seznam použitých dokumentů	9
Tabulka 2 - Pracovníci institucí, se kterými proběhl strukturovaný rozhovor.....	10
Tabulka 3 - Počet dlužníků a výše dluhu za komunální odpad u jednotlivých domů v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká	30
Tabulka 4 - Přehled standardních, bezbariérových a služebních bytů ve vlastnictví města	

Břeclav	51
Tabulka 5 - Byty se smlouvou o smlouvě budoucí (o odprodeji stávajícím nájemníkům).....	52
Tabulka 6 – Byty, které si město plánuje ponechat (Zdroj: Odbor majetkový MěÚ/Vlastní zpracování)	54
Tabulka 7 - Podpořená místa VPP uchazečů z Břeclavi	60
Tabulka 8 - Počty podpořených osob v rámci působnosti	60
Tabulka 9 - Trestná a přestupková činnost mládeže řešená kurátorem pro děti a mládež MěÚ Břeclav za rok 2016.....	71
Tabulka 10 – Výpočet regionální potřebnosti pro okres Břeclav.....	74
Chytré okénko - Počet Romů v Břeclavi.....	22

Seznam zkratk

Agentura, ASZ – Odbor (Agentura) pro sociální začleňování, Úřad vlády ČR

APK – Asistent prevence kriminality (zaměstnanec městské policie)

APZ – Aktivní politika zaměstnanosti Úřadu práce

HN – Dávky hmotné nouze

IPRM – Integrovaný plán rozvoje města

IROP – Integrovaný regionální operační program

KoP ÚP – Kontaktní pracoviště Úřadu práce ČR

KPSVL – Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám

LK – lokální konzultant Agentury pro všechny oblasti sociálního začleňování (mimo oblast vzdělávání)

MAS – Místní akční skupina

MěÚ – Městský úřad

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj

MP – Městská policie

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

MV – Ministerstvo vnitra

NNO – Nestátní nezisková organizace

NZDM – Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

OPP – Obecně prospěšné práce (alternativní výkon trestu odnětí svobody)

OP Z – Operační program zaměstnanost

ORP – Obce s rozšířenou působností

OSPOD – Orgán sociálně právní ochrany dětí

PMS – Probační a mediační služba

PS – Pracovní skupina

SFRB – Státní fond rozvoje bydlení

SPSZ – Strategický plán sociálního začleňování

SÚPM – Společensky účelné pracovní místo (nástroj APZ)

SVBJ – Společenství vlastníků bytových jednotek

SVL – Sociálně vyloučená lokalita

ÚOHS – Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

ÚZSVM - Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových

VPP – Veřejně prospěšné práce (nástroj APZ)

Úvod

Následující zpráva předkládá výsledky výzkumu realizovaného pracovníky Odboru pro sociální začleňování (Agentury) Úřadu vlády ČR v období září až prosince 2016¹. Hlavním cílem výzkumu bylo zmapování situace sociálně vyloučených obyvatel Břeclavi, přičemž dílčí pozornost se upřela na identifikaci a popis skupin obyvatelstva ohrožených sociálním vyloučením, deskripci vyloučených lokalit, na původ a historii sociálního vyloučení a na mechanismy, které v současné době přispívají k jeho prohlubování. Na obecné úrovni se analýza věnuje vymezení všech cílových skupin intervence ASZ a identifikaci jejich problémů a potřeb v podoblastech zaměstnanosti, dluhů, zdraví, mládeže či bezpečnosti, podle kterých je text rozčleněn do jednotlivých kapitol. Specifickým rysem studie je její zacílení na bydlení a mechanismy sociálního vylučování v této oblasti. Problematika bezdomovectví a populací ohrožených ztrátou bydlení je podrobně rozpracována v samostatné specifické studii, která je přílohou této zprávy.

Vstupní analýza má posloužit jako základní informační materiál pro efektivní spolupráci Agentury, města Břeclav a jejich partnerů sdružených v pracovních skupinách Lokálního partnerství (dále jen LP). Členům LP bude zpráva k dispozici jako podklad pro projektové aktivity a systémová opatření vedoucí ke zmírňování nebo odstraňování následků sociálního vyloučení² a zároveň poslouží jako materiál pro další analytickou práci Agentury a pro interní evaluaci výsledků vlastní činnosti.

---

¹ Některé doplňující údaje byly potom získány ještě v období leden – březen 2017.

² Jednotlivá opatření sociálního začleňování budou stanovena ve *Strategickém plánu sociálního začleňování*, jehož analytická část bude vycházet z této zprávy.

Metodologie

Předkládaná práce kombinuje kvalitativní a kvantitativní výzkumné metody a pracuje tedy jak s „tvrdými“ faktografickými, historickými a statistickými daty, tak i s osobními a profesními postřehy, zkušenostmi a hodnocením oslovených místních aktérů či respondentů v sociálně vyloučených lokalitách nebo v jednotlivých rodinách. V rámci výzkumu byly použity následující metody:

- „**Desk research**“, neboli sekundární analýza dat, která slouží k vyhodnocování informací z datových matic vytvořených pro potřeby výzkumu, z odborných studií a textů, úředních a městských dokumentů či archivních pramenů. Většina potřebných materiálů byla poskytnuta zaměstnanci Městského úřadu Břeclav (dále jen MěÚ), příspěvkových organizací města a Úřadu práce, kteří po dobu šetření poskytovali výzkumníkům nezbytnou součinnost. Další údaje či dokumenty jsme získali od pracovníků neziskových organizací, ze statistik Českého statistického úřadu (dále jen ČSÚ), od zaměstnanců Agentury nebo z veřejně dostupných internetových zdrojů. Kromě specifických datových matic, vytvořených dle našeho zadání, jsme pracovali s následujícími dokumenty³:

Název dokumentu	Vydavatel (autor)	Rok vydání
Akční plán rozvoje území správního obvodu obce s rozšířenou působností Břeclav	DSO Lednicko-Valtický areál	2015
Bytová politika jako nástroj rozvoje města Břeclavi	Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (Veronika Paulíková)	2013
Dlouhodobý monitoring situace romských komunit v České republice. Moravské lokality	Masarykova Univerzita v Brně (Irena Kašparová, Štěpán Ripka, Kateřina Janků)	2008
Evaluace v lokálních partnerstvích v letech 2008 – 2010.	Sociofaktor s.r.o.	2010
Integrovaný plán rozvoje města Břeclavi – zóna Valtická	DHV, MěÚ Břeclav	2008
Koncepce prevence kriminality města Břeclav na léta 2015 - 2018	MěÚ Břeclav	2014
Měsíční statistická zpráva	KrP ÚP ČR Brno	Září 2016
Město Břeclav. Program prevence kriminality. Dílčí projekt č. 1. Zabezpečení sociálně vyloučené lokality Břeclav. Investiční projekt	MěÚ Břeclav	2012
Plány (prevence kriminality) na roky 2016 – 2018 + vyhodnocení plánu na rok 2015	MěÚ Břeclav	2016
Příhláška ke spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování	MěÚ Břeclav	2016
Pravidla nájmu, výpůjčky a zřizování věcných břemen u nemovitých věcí ve vlastnictví města Břeclav	Směrnice rady města Břeclavi č. 2/2016	24. 4. 2016
Regionální rešerše (oblasti	KrÚ JMK	2013

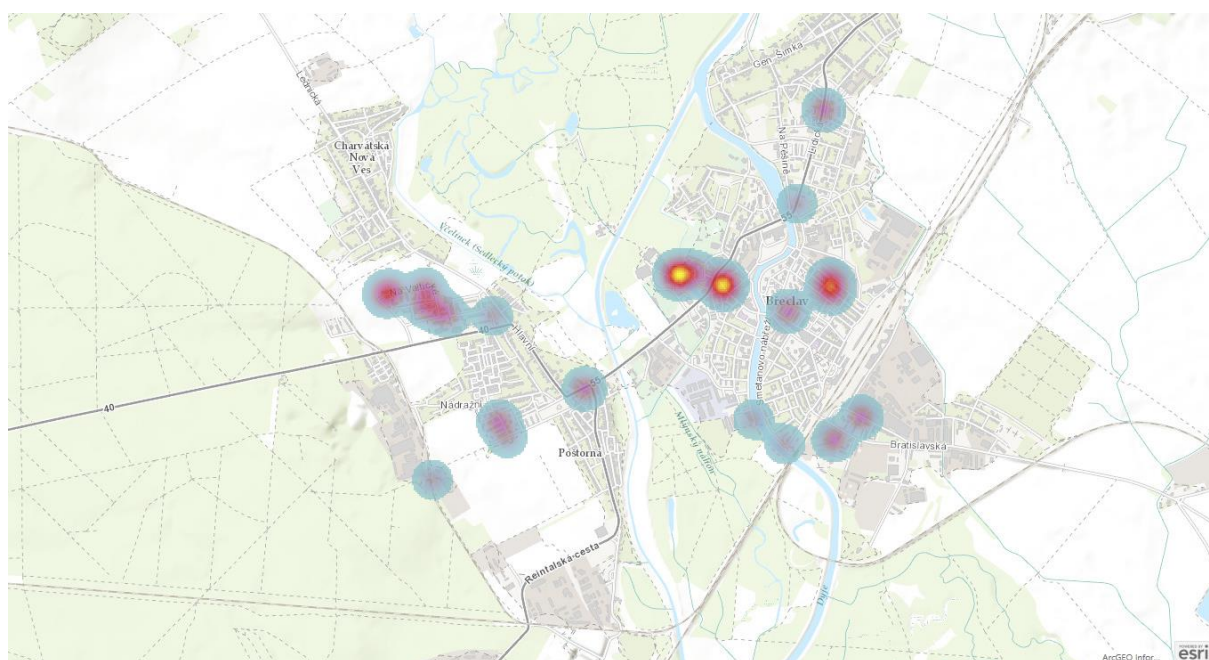
³ Na řadě míst se v těchto dokumentech objevuje shoda s identifikací problémů nebo navrhovanými opatřeními intervence ASZ. V patřičných částech textu na to dále průběžně upozorňujeme.

zaměstnanosti). Jihomoravský Kraj		
Rozbor udržitelného rozvoje území pro správní obvod obce s rozšířenou působností Břeclav. Část 1 – Podklady RÚRU	PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů s.r.o.	2012
Sociodemografická analýza. Mapy rozložení ohrožení dětí a rodin v ČR	Sociofaktor s.r.o.	2013
Sociodemografická analýza SO Břeclav ORP	Komunitní plánování o.p.s.	2008
Strategie integrace romské populace v Břeclavi 2008	GAC s.r.o.	2008
Strategický plán sociálního začleňování Břeclav 2013-2014	ASZ, MěÚ Břeclav	2012
Strategický plán rozvoje města Břeclavi	DHV, MěÚ Břeclav	2014
Strategický plán rozvoje města Břeclav. Příloha č. 1 Rozpracovaná návrhová část	DHV, MěÚ Břeclav	2014
Strategický plán rozvoje města Břeclav. Příloha č. 4. Akční plán rozvoje města	DHV, MěÚ Břeclav	2014

Tabulka 1 - Seznam použitých dokumentů

- **Polo-strukturované rozhovory**, které probíhaly s osobami ohroženými sociálním vyloučením nebo s osobami, kterých se tato problematika bezprostředně dotýká. Celkem bylo realizováno minimálně 40 rozhovorů v délce 20 – 180 minut. Prostorové rozmístění osob kontaktovaných (nebo navštívených míst) v terénu přibližuje mapa č. 1.

Mapa 1 – Prostorové rozmístění a koncentrace osob (a míst) kontaktovaných v terénu

- **Hlubkové strukturované rozhovory** probíhaly s tzv. institucionálními aktéry⁴, tedy se zástupci institucí a organizací, jež se problematikou sociálně vyloučených osob přímo zabývají, nebo se

⁴ Institucionální aktéři jsou dále v textu označováni rovněž jako *systemoví aktéři* nebo jen *aktéři*.

jich alespoň nějakým způsobem dotýká. Celkem proběhlo několik desítek rozhovorů v délce 30 – 160 minut asi se 40 systémovými aktéry. Oslovení aktéři jsou shrnuti v tabulce 1.

Oslovená instituce	Počet oslovených pracovníků
Městský úřad Břeclav	9
Úřad práce – Kontaktní pracoviště Břeclav	5
Městská policie Břeclav	5
IQ Roma servis, z. s., pobočka Břeclav	2
Oblastní charita Břeclav	5
Apoštolská církev, sbor Břeclav	3
Probační a mediační služba Břeclav	2
Práh jižní Morava, z. ú.	2
MAS Lednicko - Valtický areál, z. s.	2
Majetková komise města Břeclav	1
Nemocnice Břeclav	1
Agentura pro sociální začleňování	5

Tabulka 2 - Pracovníci institucí, se kterými proběhl strukturovaný rozhovor

- **Doplňkové rozhovory realizované (elektronickou poštou nebo telefonicky)** s představiteli vybraných obcí ORP Břeclav, pracovníky některých realitních kanceláří v Břeclavi nebo s již dříve oslovenými institucionálními aktéry.
- **Pozorování a mapování v terénu**, v identifikovaných lokalitách či domácnostech samostatně, v doprovodu sociálního kurátora MěÚ nebo městské policie.
- **Zpracování a interpretace dat** pomocí programů MS Excel a ARCGIS..

Veškeré informace použité v této studii byly získány se souhlasem respondentů a s vědomím účelu, k němuž budou využity. Data jsou zpracovávána anonymně a osobní sdělení jsou v textu označena písemnou zkratkou. Rovněž statistická data jsou uváděna v agregované podobě tak, aby byla zachována ochrana osobních údajů dotčených osob. **Účastníci kvalitativního šetření jsou ve zprávě označeni jako respondenti, u jednotlivých výpovědí zůstává vyjádřeno pohlaví (respondentka/respondent).** Respondenti jsou očíslováni a rozděleni do kategorií – pracovníci města, příspěvkových organizací města či zástupci vedení města (MĚ), zaměstnanci nevládních neziskových organizací (NO), pracovníci státní správy (ST), obyvatelé jednotlivých bytů či lokalit (OL) a náhodně vybraní obyvatelé města či obcí ORP (OM). Sociálně vyloučená lokalita je dále v textu

uváděna zkratkou SVL a její obyvatelé jako nájemníci, sociálně vyloučení, obyvatelé či zmíněnou zkratkou OL (obyvatelé lokality).

Jednotlivá tvrzení a výzkumné závěry v této zprávě vznikala převážně komparací kvalitativních dat získaných přímo v terénu, se statistickými údaji od institucí. Pokud se k danému tvrzení nepodařilo získat potřebné statistické údaje, ověřování pravdivosti probíhalo metodu tzv. *triangulace*, tedy potvrzením informace minimálně ze tří na sobě nezávislých zdrojů, Některé číselné údaje se kterými v textu pracujeme, se nepodařilo stoprocentně ověřit, a proto je uvádíme jako kvalifikované odhady v určitém rozmezí nebo s předpokládanou odchylkou.

Vzhledem k časovému rozpětí výzkumu (září až prosinec 2016), je nutné vzít v úvahu, že se některé uváděné údaje mohou mírně lišit od aktuálního stavu v době finalizace analýzy.

Sociální vyloučení

Pod pojmem sociální vyloučení chápeme proces vylučování lidí nebo skupin lidí na okraj společnosti, do chudoby a izolace. Vyloučení se projevuje na mnoha úrovních, např. sociální, prostorové, kulturní či symbolické a přesahuje tak pouhou ekonomickou či materiální stránku problému. Sociálně vyloučení mají ztížený přístup ke zdrojům či statkům běžně dostupným většině obyvatel, zároveň s tím se snižuje jejich schopnost udržovat sociální kontakty s obyvateli mimo situaci sociálního vyloučení a možnosti participace na organizaci sociálního života a účasti v rozhodování. Se sociálním vyloučením je často spojena určitá míra stigmatizace ze strany většinové společnosti, která může izolaci ještě prohlubovat.

Sociální vyloučení se vyznačuje četnými indikátory či charakteristikami, které se v různých lokalitách vyskytují s různou intenzitou. Mezi obvyklé ukazatele řadíme dlouhodobou nezaměstnanost, závislost na sociálním systému, nízkou kvalitu a nejistotu v bydlení, ztížený nebo nemotivovaný přístup ke společnému vzdělávání, vysokou míru zadlužení, výskyt rizikového chování a kriminality a zvýšenou míru migrace. Jednotlivé ukazatele samy o sobě sociální vyloučení nezakládají. Je to teprve jejich kombinace, která zasaženým jedincům či rodinám brání v integraci či plnohodnotném životě a na různých úrovních je vylučuje ze společnosti. Sociálně vyloučení se potýkají s několika zásadními existenčními problémy zároveň, a jejich řešení je v dané situaci natolik obtížné, že je pro sociálně vyloučeného takřka nedosažitelné bez vnější pomoci. Každý z uvedených aspektů sociálního vyloučení může být v různých lokalitách a u různých jejich obyvatel zastoupen v jiné míře.

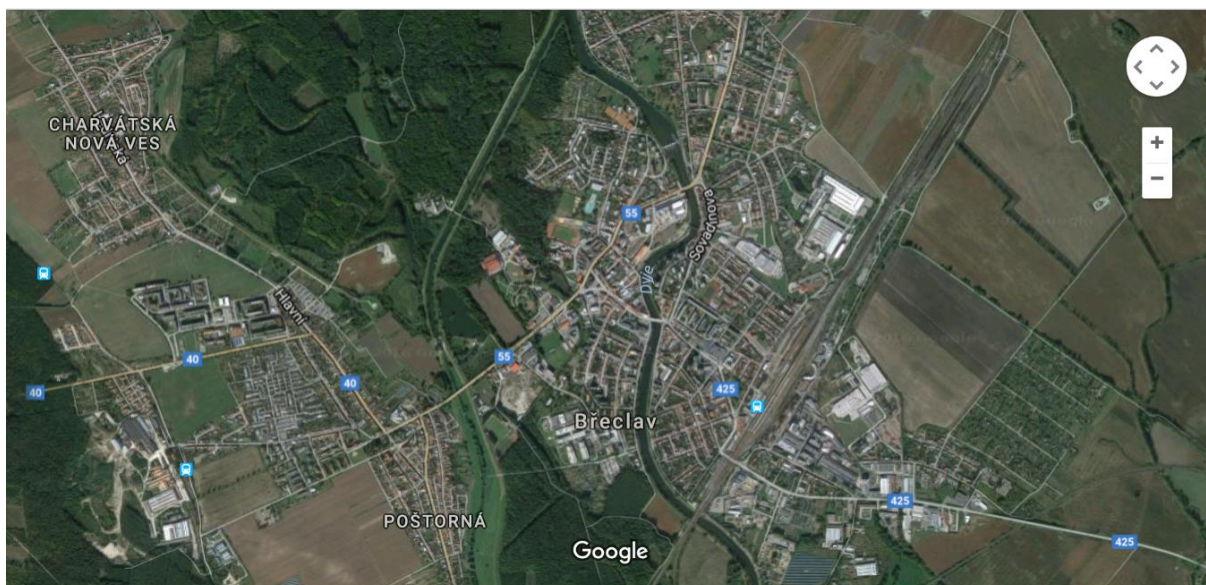
Pokud dochází k vyšší koncentraci osob s kombinací několika nebo všech výše zmíněných ukazatelů, hovoříme o sociálně vyloučené lokalitě (SVL). Sociálně vyloučené lokality obvykle vznikají působením systémových aktérů či tržních mechanismů. Při jejich vzniku lze sledovat vnější příčiny tohoto procesu, jako jsou schvalované zákony a směrnice, postupy institucí, tržní mechanismy a stanoviska společnosti, i faktory vnitřní, mezi které se řadí životní styl samotných sociálně vyloučených, který se často mezigeneračně reprodukuje.

Specifickou roli v sociálním vyloučení hraje etnicita. V českém kontextu se pak jedná převážně o etnicitu romskou. Je však potřeba podotknout, že pojem sociální vyloučení neslouží jako synonymum pro Romy, ani pro později nadužívané eufemismy typu „nepřízřusobivý“. Výše uvedená definice sociálního vyloučení jasně ukazuje, že stav vyloučení může postihnout kohokoliv, nehlédě na etnickou příslušnost a tomu v současné době také odpovídá zacílení intervencí Agentury pro sociální začleňování.

Základní charakteristika města

Mapa 2 – Břeclav (Zdroj: www.googlemaps.com)

Město Břeclav se nachází v Jihomoravském kraji, přibližně 50 km jihovýchodně od krajského města Brna v bezprostřední blízkosti slovenské i rakouské státní hranice. Leží na mezinárodně významném železničním uzlu, který spojuje Brno, Bratislavu, Olomouc a Vídeň a necelé 3 km od dálnice D2 z Brna do Bratislavy. Břeclav je správním centrem ORP, které zahrnuje 18 obcí s celkem 59 854 obyvateli⁵, přičemž k 1. lednu 2016 činil počet obyvatel samotného města 24 941 osob⁶. Současná podoba města vznikla spojením čtyř historických částí Břeclav, Stará Břeclav, Poštorná a Charvatská Nová Ves v letech 1920, 1974 a 1976.

Moderní rozvoj města se datuje od roku 1839, kdy bylo započato s výstavbou železniční tzv. *Severní dráha císaře Františka* z Vídně do Krakova s přípojkou v Břeclavi. Následný průmyslový rozkvět dal vzniknout řadě významných hospodářských podniků, které se podepsaly na budoucím industriálním charakteru města a z nichž některé fungují dodnes. Mezi jinými například cukrovar zbudovaný roku 1862 židovským rodem Kuffnerů, místní pivovar, pila nebo cihelna.

Za druhé světové války výrazně klesl počet obyvatel kvůli vysídlení části českého obyvatelstva a všech téměř šesti set místních židů, z nichž valná většina skončila v koncentračních táborech. Břeclav se v letech 1939 – 1945 stala součástí německé říše a konec války a osvobození se tak na městě podepsal rozsáhlými materiálními škodami a následným odsunem německého obyvatelstva. Po válce však průmyslový rozvoj pokračoval a chybějící lidské kapacity doplňovali osadníci přicházející z různých koutů Československa, mezi nimi i slovenští Romové. Jak ukazuje graf 1, již začátkem 70.

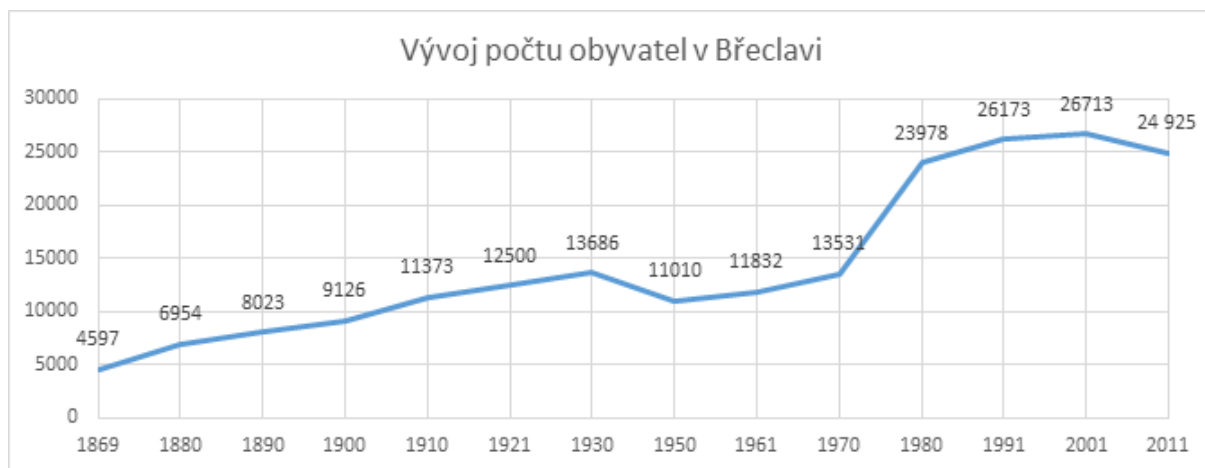
⁵ [Český statistický úřad](#): Počet obyvatel v ORP k 1. 1. 2016. Břeclav 29. dubna 2016. [Dostupné online](#). [cit. 2016-11-25]

⁶ [Český statistický úřad](#): Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2016. Břeclav 29. dubna 2016. [Dostupné online](#). [cit. 2016-11-25]

let 20. století dosáhl počet obyvatel předválečné úrovně a díky masivní bytové výstavbě a další industrializaci se v následujících dvou desetiletích téměř zdvojnásobil. Svého vrcholu dosáhl v roce 2001, nicméně od té doby pozvolna klesá. Přitom příčiny současného odlivu obyvatel jsou stejné jako v jiných obdobně velkých městech. Jedná se o nedostatek atraktivních pracovních příležitostí (pro kvalifikované) a kulturního vyžití, možností studia a v případě Břeclavi rovněž nedostatek volných bytů adekvátních parametrů či pozemků k výstavbě, především pak pro mladé rodiny. Specifickým problémem Břeclavi je také obtížná a dlouhodobě nedořešená dopravní situace, kdy je jediná silniční spojnice mezi Poštornou a zbytkem města dlouhodobě přehlcena nadměrným množstvím automobilové i mezinárodní kamionové dopravy a provoz ve městě blokuje i několikakilometrové kolony. Pro veřejnost je tak v tuto chvíli neutěšená dopravní situace tématem prvořadě důležitosti. Problematika sociálního vyloučení naopak v poslední době veřejným diskurzem příliš nerezonuje, a pokud ano, tak pouze některé její aspekty.

I v současné době je Břeclav důležitým průmyslovým střediskem s řadou pracovních příležitostí pro místní i lidi z širokého okolí. Nejvýznamnějším místním podnikem je závod Gumotex, který zaměstnává přibližně 1400 lidí. Pozadu ale významem nezůstávají ani další, například Fosfa a.s., OTIS a.s., BORS Břeclav a.s., Poštorenské keramické závody, ALCA plast, Moraviapress a.s., Zámecký pivovar Břeclav, Racio a.s. a mnoho jiných. Město je rovněž charakteristické rozvíjejícím se cestovním ruchem, především v souvislosti s nedalekým Lednicko-Valtickým areálem zapsaným od roku 1996 na Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO, s tzv. vinařskými stezkami a s dalšími atrakcemi jižní Moravy.

Graf 1 – Vývoj počtu obyvatel Břeclavi

Působení ASZ v Břeclavi v letech 2008 – 2012

Město Břeclav nevstupuje do spolupráce s Agenturou pro sociální začleňování poprvé. ASZ zde začala působit již v roce 2008 a Břeclav byla jednou z vůbec prvních, pilotních obcí na které mohla Agentura otestovat metody své práce. Původně tříleté působení se nakonec protáhlo až do roku 2012, ale výsledek spolupráce lze jen těžko označit za úspěch. Její počátek provázely „porodní bolesti“, chaotická koordinace pracovních skupin, problematické vytýčení zásadních témat i proměnlivá podpora ze strany vedení města. Později se situace díky lepšímu metodickému vedení ASZ zlepšila a rozběhly se práce na prvních projektech, nicméně časté personální změny na pozicích lokálních konzultantů a opadající zájem místních aktérů celý proces neúměrně prodlužovaly a klíčový dokument LP, **Strategický plán sociálního začleňování** (dále jen SPSZ) vznikl až na druhý pokus, v polovině roku 2012. V té době již (s novým politickým vedením) měla navrhovaná opatření větší podporu a SPSZ se tak podařilo prosadit ke schválení na jednání zastupitelstva.

Klíčovým výstupem spolupráce města s ASZ měl být hlavně projekt *Přestavby azylového domu U sýpek*, ke kterému byl již zastupitelstvem schválený projektový záměr, nicméně kvůli odmítavému stanovisku jednoho z majitelů sousedních pozemků z projektu nakonec sešlo. Z navrhovaných opatření SPSZ se tak do praxe podařilo uvést pouze *Aplikování modelu Druhá šance* realizované IQ Roma servisem a odborem majetkovým MěÚ a *Koordinaci obecně prospěšných prací prostřednictvím městské policie*, ale jinak bylo naplňování projektové části SPSZ v podstatě neúspěšné. Po ukončení spolupráce se některá témata pracovních skupin LP přesunula do skupiny „O“ (osoby ohrožené sociálním vyloučením) *Komunitního plánování sociálních služeb*, kde se však za poslední čtyři roky příliš nerozvíjela.

Na sklonku svého působení v roce 2012 se Agentura ještě stihla zapojit do událostí kolem smyšleného napadení nezletilého mladíka místními Romy, pomáhala městu s mediální strategií, organizovala jednání a uspořádala v Břeclavi seminář na téma bezpečnosti. Část představitelů města Agenturu za pomoc a podporu v této kauze později oceňovala, i když se objevily i kritické hlasy. Celkový výsledek a hodnocení první vlny spolupráce to však už příliš neovlivnilo, což se v polovině minulého roku projevilo ostražitými a skeptickými reakcemi některých lokálních partnerů na opětovné navázání spolupráce.

V průběhu prvních pracovních skupin LP na přelomu rok 2016/2017 se díky efektivnější metodě práce podařilo některé pochybnosti rozptýlit a část aktérů zaujala ke spolupráci města s Agenturou vstřícnější postoj. Podařilo najít shodu v identifikování problémů i v budoucích možnostech spolupráce a obnovené partnerství má tak zatím nakročeno k většímu úspěchu než první vlna spolupráce. Navíc řada opatření navrhovaných v původním strategickém plánu zůstává nadále aktuálních, což může ušetřit čas a přispět k větší efektivitě projektových výstupů.

Identifikované populace a lokality ohrožené sociálním vyloučením

Problematika sociálního vyloučení v Břeclavi nemá jednoznačné prostorové ohraničení a netýká se ani žádné konkrétní etnické skupiny. Jinými slovy, s největšími sociálními problémy v Břeclavi v tuto chvíli nepotýkají obyvatelé nějaké specifické vyloučené lokality, ale vyloučené populace žijící napříč celým městem, přičemž přiznaná romská etnicita⁷ je v tomto ohledu jen jednou z mnoha dalších okolností. Jak si ukážeme v krátkém historickém souhrnu, doposud tomu při identifikaci problému bývalo jinak, a v minulosti zpracované studie věnující se této problematice, se zabývaly převážně romskou minoritou a lokalitami její koncentrace. V posledních letech se však proměnila jak situace v Břeclavi, tak i priority práce se sociálně vyloučenými skupinami a s tím spojené hledisko hodnocení. Do pasti sociálního vyloučení v posledních letech upadá stále více příslušníků majority. Výsledky našeho výzkumu navíc ukazují, že **nejzávažnější sociální problémy se napříč etnickými skupinami týkají lidí ohrožených ztrátou bydlení**, kteří žijí v neustálém provizoriu, jsou nuceni střídat místa pobytu a jejich situace se tak vymyká jasnému prostorovému vymezení. Kromě sociálně vyloučených lokalit nebo lokalit vyloučením ohrožených jsme se proto ve výzkumu primárně zaměřili také na sociálně vyloučené jedince a rodiny žijící i mimo tyto lokality, na mechanismy, které je do tohoto stavu přivedly a bariéry, které brání jejich zpětné integraci.

Pro potřeby této práce jsme proto vytvořili pracovní model, ve kterém jsou populace ohrožené sociálním vyloučením rozdělené do tří základních skupin, které jsou v textu řazeny dle míry závažnosti problému na *populace ohrožené ztrátou bydlení*, *populace ohrožené chudobou a dalšími aspekty sociálního vyloučení* a *identifikované sociálně vyloučené lokality*. **Je přitom logické, že osoby zařazené do různých skupin se mohou částečně prolínat**, na což se budeme snažit v jednotlivých podkapitolách textu upozorňovat, aby při výsledném součtu či odhadu nedošlo k příliš velkým odchylkám od skutečnosti. Populace ohrožené ztrátou bydlení jsou identifikovány a popsány v samostatné specifické studii *Problematika bezdomovectví a osob v Břeclavi ohrožených ztrátou bydlení*, která je přílohou této zprávy.

Historický původ sociálního vyloučení

Charakter sociálního vyloučení je v Břeclavi do značné míry spojen s průmyslovou i vojenskou historií města. Překotný industriální rozvoj, napojení na významné dopravní uzly i strategická (vojenská) poloha města na hranicích se podepsaly na sociální i vzdělanostní struktuře města, identitě místních obyvatel i na množství opuštěných objektů, pro které se v nové době nenašlo využití. Všechny vyjmenované skutečnosti se do dnešních dnů výrazně odrážejí v konkrétních podobách vyloučení.

Sociální vyloučení bylo dlouhodobě spojováno převážně s přítomností romské minority. První romské rodiny⁸, sice žily v Břeclavi ještě před 2. světovou válkou, ale masivnější příchod Romů se datuje až

⁷ Přiznaná etnicita je taková, kterou člověku připisuje okolí na základě fyziologických znaků, ať už se s ní daný jedinec aktivně ztotožňuje, či nikoliv.

⁸ Z větve tzv. Moravských Romů, která byla na Moravě usazena již dlouhodobě.

těsně po ní, kdy přicházely v souvislosti s potřebou dosídlování města a nasazení pracovních sil do rozvíjejících se průmyslových podniků. Příchozí rodiny získávaly byty a domy uvolněné po odsunutém obyvatelstvu v různých částech města. „*Domy po Němcích byly v Břeclavi nabídnuty obyvatelům přilehlých vesnic a měst na západním Slovensku. Tak se sem dostaly i čtyři rozsáhlé romské rodiny a tento počet se více než dvacet let neměnil.*“⁹ Dalších sedm romských rodin přichází až v 70. letech z východního Slovenska a dotváří tak základ doposud poměrně stabilní romské populace. Část místních má v sobě zažitě dělení rodů podle místa původu a mezi Romy tak vede pomyslná dělicí čára mezi staro a novousedlíky. Z perspektivy stále poměrně krátké historie osídlení českých zemí slovenskými Romy (po druhé světové válce), však lze za starousedlíky považovat prakticky všechny breclavské Romy.

Romské rodiny původně žily rozprostřeny po celém městě. V první vlně osídlení se usazovaly hlavně v Husově a Slovácké ulici, v ulici Na Řádku a na dalších místech v centru. Nověji příchozí pak od 70. let dostávali přiděleny i byty v novější zástavbě na Bratislavské ulici nebo později Na Valtické, část rodin se kvůli masivní bytové výstavbě i několikrát stěhovala. Romské osídlení některých bytových domů, které později vlastnilo město, například v ulicích Riegrova nebo Sady 28. Října, je až pozdějšího data.

Významnější sociální a ekonomické problémy romské menšiny se naplno projevily v souvislosti s ekonomickou transformací a propouštěním velkých breclavských podniků, které zasáhlo především méně kvalifikované zaměstnance, mezi nimiž byli Romové hojně zastoupeni. K vysoké nezaměstnanosti se od roku 2003 postupně přidávají problémy spojené s privatizací městských bytů, kde například ještě v roce 2008 pobývalo téměř 85 % všech breclavských Romů (nyní je to asi 35 %). Většina z nich však ke koupi bytu do osobního vlastnictví neměla buď dostatek financí anebo městu dlužili na nájemném (a dalších položkách) a na koupi bytu tak neměli nárok. Část domů obývaných Romy byla rovněž prodána do rukou třetích osob i s nájemníky, kteří se následně museli odstěhovat. **Mezi lety 2003 – 2016 se proto Romové museli z různých důvodů vystěhovat celkem z 11 rodinných a bytových domů a několika dalších bytů ve vlastnictví města. Ti, kteří městu nedlužili žádné peníze, dostali náhradu, většinou v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká nebo po domluvě s novými majiteli objektů i jinde. Ostatní rodiny byly přestěhovány buď do objektu městských bytů čtvrté kategorie v Charvátské Nové Vsi, kterému se přezdívalo „holobyty“ či „kravín“¹⁰ nebo si našli bydlení jinde. „V letech 2001–2007 sem (do holobytů) bylo postupně přestěhováno asi 20 romských rodin/domácností, které buď neplatily nájemné, nebo byly jiným způsobem „nepřizpůsobivé“¹¹.**

⁹ KAŠPAROVÁ, Irena, Štěpán RIPKA a Kateřina SIDIROPULU JANKŮ. *Dlouhodobý monitoring situace romských komunit v České republice - moravské lokality. Lokalita Břeclav* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, Kancelář Rady vlády České republiky pro záležitosti romské komunity, 2008 [cit. 2017-03-04]. S. 104

¹⁰ Objektu se přezdívalo kravín, protože skutečně šlo o přestavěný kravín. Viz obrázek 1.

¹¹ KAŠPAROVÁ, Irena, Štěpán RIPKA a Kateřina SIDIROPULU JANKŮ. *Dlouhodobý monitoring situace romských komunit v České republice - moravské lokality. Lokalita Břeclav* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, 2008 [cit. 2017-02-04]. S. 79.

Nad okolnostmi privatizace městských bytů a především pak několika domů, které byly prodány společníkům firmy *Renodomus* i s romskými nájemníky, se stále vznáší řada otázníků, nicméně jejich průběh do roku 2009 je detailně zmapován ve studii *Dlouhodobý monitoring situace romských komunit v České republice - Moravské lokality* (na str. 103 – 122), a proto se mu dále nebudeme věnovat. K dalšímu vývoji událostí je potřeba doplnit informace z pozdějších let, kdy kvůli neuspokojivé situaci v tzv. holobytech odcházely některé rodiny do nedalekého penzionu Pohoda, který se proměnil v ubytovnu pro sociálně slabé, profitující z jejich nepříznivé situace. „*Ty byty v Charvátské nové vsi to byl jenom takový chlívček, kde bylo několik plesnivých maštálí...tam se nedalo normálně žít. Navíc tam všechno jelo na elektřiku a bylo to šíleně drahé.*“¹² Když se později nedařilo kapacitu holobytů ani z poloviny naplnit, město nakonec rozhodlo o jejich odprodeji, a do zmíněného penzionu Pohoda se přesunuly zbývající rodiny, které si nemohly zajistit vlastní bydlení. I zde však panovaly minimálně stejně špatné podmínky jako holobytech. „*Ta ubytovna se paradoxně jmenovala Pohoda, i když to žádná pohoda vůbec nebyla...a podmínky tam byly opravdu hrozné.*“¹³ Penzion Pohoda tak byl rozhodnutím kontrolních orgánů v závěru roku 2012 uzavřen, protože neplnil stavebně – technické a hygienické normy a tamní rodiny se si našly bydlení jinde, nebo se z města odstěhovaly.

V souvislosti s uzavřením obou zmíněných objektů zaznamenali místní azylové domy poptávku asi 4 rodin či jednotlivců po krizovém bydlení (převážně Domov svaté Agáty). Jejich situace se později vyvíjela různě, nicméně některé z dotčených domácností se s problémy potýkají dodnes. Na počtu lidí ohrožených ztrátou bydlení se odrazilo i vystěhování nájemníků z tzv. *Radiovily* na Mánesově ulici, kdy krátkodobé zvýšení počtu zájemců o služby zaznamenalo naopak nízkoprahové denní centrum (dále jen NZDC). **Celkový počet lidí, kteří se v souvislosti s privatizací městských bytů dostali do tíživé životní situace, se zřejmě nikdy nepodaří dohledat, nicméně je jisté, že se jedná o nezanedbatelné číslo a důsledky těchto procesů se projevují do dnešních dní.** Podle některých aktérů však vystěhování a odprodej městských objektů přinesly i nečekaný pozitivní efekt, kdy izolované romské rodiny, rozprostřené různě po městě, více usilují o vlastní pokojnou integraci mezi místní majoritní obyvatelstvo, než v době, kdy žily koncentrovaně ve vybraných bytových domech. To se týká hlavně některých rodin Na Valtické.

¹² Osobní sdělení respondenta OL 1. Vlastní terénní záznamy.

¹³ Osobní sdělení respondenta NO 1. Vlastní terénní záznamy.

Obrázek 1 – Budova bývalých bytů čtvrté kategorie, tzv. holobytů v Charvátské Nové Vsi (Zdroj: www.schmidt-reality.cz¹⁴)

Privatizace se nezastavila s prodejem holobytů a pokračuje dodnes. Mezi lety 2012 – 2016 se stěhovaly další romské rodiny z bytových či rodinných domů na ulicích Chodské, Svatoplukově, Mánesově, Smetanově Nábřeží či Hřbitovní. Z nich sice 9 domácností dostalo přidělenou bytovou náhradu (převážně v lokalitě Na Zahradách, Riegrova, Krátká), ale dalších minimálně 5 domácností se muselo vystěhovat bez náhrady a skončilo například na sídlišti Na Valtické, v centru města nebo v rodinných domech mimo Břeclav

V současné době žijí Romové rozprostřeni po celém městě, nejvíce v městské lokalitě Na Zahradách, Riegrova, Krátká anebo v jednotlivých bytech na sídlišti Na Valtické. Část rodin se přesunula do okolních obcí ORP, převážně do Lanžhotu, v menší míře potom do Hrušek, Tvrdonic, Moravské Nové Vsi, Kostic a Moravského Žižkova¹⁵. Několik rodin se rovněž přestěhovalo do vzdálenějších měst, převážně do Hodonína, Rohatce či Brna¹⁶ nebo dokonce do zahraničí (Slovensko či Anglie). Minimálně dvě desítky Romů v Břeclavi jsou nyní buď úplně bez přístřeší, nebo pobývají v ubytovnách či azylových domech¹⁷. Část rodin se také po vystěhování z městských bytů musela přesunout k příbuzným nebo do nějakého nestandardního bydlení. Některé rodiny tak žijí v přeplněných bytech nebo jsou nuceny se stěhovat z místa na místo.

Problematické aspekty soužití Romů s majoritou

Existenci romské menšiny v Břeclavi v minulosti bohužel poznamenaly i konflikty s příslušníky majority. Všeobecně známý je kupříkladu případ Roma zastřeleného (v 90. letech) při policejním

¹⁴ Tato realitní kancelář nyní zprostředkovává prodej objektu s holobyty za 5 000 000 Kč.

¹⁵ Situace se však rychle mění a romské rodiny v tuto chvíli již prokazatelně nepobývají v Kosticích, Moravské Nové Vsi a Moravském Žižkově.

¹⁶ Někteří aktéři hovořili i o případu rodiny, která se stěhovala až do severočeského Mostu.

¹⁷ Přibližně stejný je i počet romských uživatelů služby Nízkoprahového denního centra Břeclav (pro osoby bez přístřeší).

zákroku, nebo naopak jiný, kdy bylo na koupališti napadeno několik plavčků skupinou romských výtržníků. Do nedávné doby docházelo také k častým potyčkám v parku v Sadech 28. Října. Veřejným míněním však doposud rezonuje smyšlené napadení nezletilého mladíka místními Romy, po kterém následovaly nepokoje a protestní pochod městem pod taktovkou pravicových extremistů.

Téměř všichni aktéři se shodují, že v posledních několika letech došlo k výraznému zklidnění situace a úbytku mezietských konfliktů. Ve veřejném prostoru zřejmě výrazně zafungovala preventivní opatření realizovaná městem a městskou policií, především pak zřízení postu *asistentů prevence kriminality* z řad místních Romů i jejich spolupráce s dalšími, například s pracovníky IQ Roma servis (např. v posilovně na ZŠ Slovácká). Situace se však zřejmě mění i v souvislosti s úbytkem Romů, kteří žijí v centru města (viz níže). Je však otázkou nakolik uklidnění situace reflektuje široká veřejnost, především ta její část, která přijímá informace o veřejném prostoru výhradně skrze sdělovací prostředky a další média. **Stejně jako jinde, i v Břeclavi se totiž projevy nespokojenosti přesunuly hlavně na sociální sítě, kde nemají vždy jasnou souvislost s reálným děním ve městě a tyto procesy jsou tak jen těžko kontrolovatelné a usměrňovatelné pomocí reálných faktů.**

Z jinak politováníhodné události protestního pochodu v roce 2012 vzešel jeden pozitivní fakt, a to krátkodobé semknutí větší části místní romské populace a následný vznik *Rady Romů v Břeclavi*. Ten byl zpočátku velmi aktivní, inicioval vznik tanečního kroužku, pořádal fotbalový turnaj nebo tzv. Rom – Fest a přitom všem se těšil i podpoře města. V průběhu dalších let však jeho činnost pomalu skomírala a nyní se jedná v podstatě o spící organizaci.

Obrázek 2 - Demonstrace v Břeclavi (Zdroj: www.tyden.cz)

Počet Romů v Břeclavi¹⁸

Ve *Strategii integrace romské komunity v Břeclavi* (dále jen *Strategie*) z roku 2008 se dočteme, že v daném roce se **odhadovaný počet Romů v Břeclavi pohyboval okolo 406 – 426 lidí, kteří žili celkem v 72 domácnostech**¹⁹. *Strategie* byla přitom v období 2008 – 2012 základním analytickým dokumentem pro spolupráci města Břeclav a Agentury pro sociální začleňování. Po devítiletém odstupu odhadujeme, že nyní, **v roce 2017, žije v Břeclavi přibližně (nejnižší odhad) 300 Romů ve zhruba 50 domácnostech**, případně na ubytovnách, azylových domech či „na ulici“. Z nich je přibližně 70 dětí školou povinných a dalších asi 20, kteří docházejí do školek. **Ve zbývajících obcích ORP žije dalších cca 50 Romů, z toho asi nejvíce, 35, v Lanžhotě**. Tyto údaje uvádíme navzdory tomu, že spolupráce ASZ a města je v současné době zaměřena na všechny skupiny osob ohrožených sociálním vyloučením a nikoliv pouze na Romy. Zmíněný údaj může totiž posloužit jako jeden z důležitých ukazatelů proměny situace mezi jednotlivými vlnami partnerství v letech 2008 - 2016.

Z uvedených čísel je patrné, že počet Romů v Břeclavi setrvale klesá, a to nikoliv jen od roku 2008, ale průběžně už několik desetiletí.²⁰ V posledních letech souvisely příčiny odchodu obvykle se ztrátou obecního bydlení a zároveň s obtížemi při získávání bytů v komerčním sektoru. Romové však také odcházeli za pracovními příležitostmi nebo kvůli polarizované a napjaté atmosféře ve městě.

Navzdory tvrzení některých aktérů o průběžném přílivu slovenských Romů, se v průběhu výzkumu ukázalo, že přeshraniční migrace není příliš významná a týká se hlavně smíšených

¹⁸ V chápání termínu Rom či Romové vycházíme z definice vypracované pro potřeby Mapy sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených romských lokalit společností GAC s.r.o.: „*Za Roma považujeme takového jedince, který se za Roma sám považuje, aniž by se nutně k této příslušnosti za všech okolností (např. při sčítání lidu) hlásil, a/nebo je za Roma považován významnou částí svého okolí na základě skutečných či domnělých (antropologických, kulturních nebo sociálních) indikátorů. Toto vymezení pojmu „Rom“ může být vnímáno jako politicky nekorektní, zdůrazňuje však skutečnost, že právě připsané romství je jednou z hlavních příčin sociálního vylučování řady obyvatel zkoumaných lokalit.*“ Viz <https://www.esfcr.cz/mapa/pojmy.html>

¹⁹ *Strategie integrace romské populace v Břeclavi* [online]. Praha: GAC, 2008 [cit. 2017-02-04]. S. 11.

²⁰ Například v roce 1978 mělo v Břeclavi žít údajně až 800 Romů. Viz *Strategie integrace romské komunity v Břeclavi*. S. 11. Začátkem roku 2008 odhadovali někteří úředníci MěÚ Břeclav počet Romů až na těžko uvěřitelných 1700.

rodin, z nichž některé žijí střídavě v Česku a na Slovensku. Sezónně také do města přicházejí pracovní party slovenských Romů, které však s místními nemají mnoho společného. Většina břeclavských Romů se považuje za místní a jsou ve městě dlouhodobě usazeni.

Podobná je situace u Romů, kteří do Břeclavi přicházejí s trvalým bydlištěm evidovaným v jiné obci. Často jde totiž o rodiny, které v minulosti přišly o bydlení a byly nuceny se odstěhovat jinam. Později se ale do Břeclavi vracejí, protože zde mají kořeny a příbuzné.

Chytré okénko - Počet Romů v Břeclavi

V posledních letech se o sociálním vyloučení stále více hovoří i v souvislosti s majoritním obyvatelstvem. Jak jsme již naznačili, v Břeclavi se jedná především o bezdomovce a lidi ohrožené ztrátou bydlení, mezi nimiž mají Romové menší procentuální zastoupení než majorita. Důležití jsou však také lidé potýkající se s příjmovou chudobou či exekucemi (viz kapitola *Populace ohrožené chudobou*).

Problematika bezdomovectví je v Břeclavi již delší dobu skloňována v souvislosti s množstvím opuštěných objektů, které lidem bez přístřeší slouží jako dočasné obydlí, tedy v souvislosti s tzv. squaty. Nejznámějším z nich je nepochybně tzv. *Vránův*, neboli *Zámecký mlýn* (dále jen *Mlýn*). Ruina, která chátrala již za minulého režimu, je od devadesátých let majetkem soukromého podnikatele, který se však o objekt nestará, a ten je tak již více jak 20 let útočištěm lidí bez domova. V současné době jich tam bydlí přibližně 8, ale například v roce 2011 to bylo až cca 20 lidí²¹. Kromě Mlýna se ve městě (a okolí) nachází řada dalších prázdných objektů, které slouží jako přístřešky. Mezi jinými můžeme zmínit například bývalou restauraci *Miami*, tzv. *Starou školku*, objekt bývalých kasáren tzv. *Rotu* (poblíž hraničního přechodu *Poštorná/Reinthal*), dále opuštěné bunkry, vagóny, nádražní budovy a další. Někdy jsou pro bezdomovecká obydlí využívány také opuštěné zahrady. Nejkriklavějším případem bezdomoveckého squatu byla až do roku 2012 budova bývalé nádražní polikliniky vedle vlakového nádraží, kde až do jejího exemplárního vyklizení a zbourání pobývalo dle některých odhadů až 40 lidí.

²¹ Viz např. <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/jihomoravsky-kraj/1258355-ve-vyhorelem-mlyne-v-centru-breclavi-bydli-desitky-bezdomovcu>

Obrázek 3 – Dnes již neexistující budova bývalé nádražní polikliniky, která byla stržena v roce 2012 (Zdroj: www.ceskatelevize.cz/zpravodajstvi - Brno)

Populace ohrožené ztrátou bydlení

S nejzávažnějšími sociálními problémy se v Břeclavi potýkají jednotlivci ohrožení bezdomovectvím či ztrátou bydlení. Pro ty z nich, kteří jsou nuceni část roku trávit venku nebo v neadekvátních podmínkách, to představuje **bezprostřední ohrožení zdraví nebo dokonce života**²². Pro zbytek občanů města zase **snížování pocitu bezpečí** kvůli nekontrolovatelnému pohybu a přebývání určitého počtu osob venku nebo v opuštěných objektech. Mezi těmito dvěma póly potom existuje skupina lidí, kteří žijí v dlouhodobé nejistotě ohledně budoucnosti jejich bydlení.

Z uvedených důvodů jsme danou problematiku v této analýze, a potažmo i v partnerství ASZ s městem Břeclav stanovili jako prioritní²³. Problematika je rozpracována v samostatné specifické studii *Problematika bezdomovectví a osob v Břeclavi ohrožených ztrátou bydlení*, která je přílohou této zprávy.

Populace ohrožené chudobou

Ke stanovení počtu lidí ohrožených chudobou přistupujeme z různých úhlů pohledu. Za obvyklý indikátor chudoby považujeme příjem dávek v hmotné nouzi (dále jen HN), respektive příspěvku na živobytí, od které jsou ostatní dávky HN odvozeny (mezi příjemce HN řadíme i většinu lidí zařazených v kategorii *Ethos*). Chudí však mohou být i lidé pracující za nízké mzdy, a pokud jedná o domácnosti samoživitelů, pravděpodobnost chudoby se výrazně zvyšuje. Posledním hlediskem indikujícím riziko chudoby je vystavení dané skupiny lidí zadlužení a exekucím.

²² Za rok 2016 a začátek roku 2017 zemřelo (v rámci ORP Břeclav) přímo na ulici nebo jinde v důsledku kombinace dlouhodobého pobytu v nevyhovujících podmínkách a destruktivního životního stylu přibližně 15 bezdomovců.

²³ Se stejným záměrem do spolupráce vstupovalo i město Břeclav.

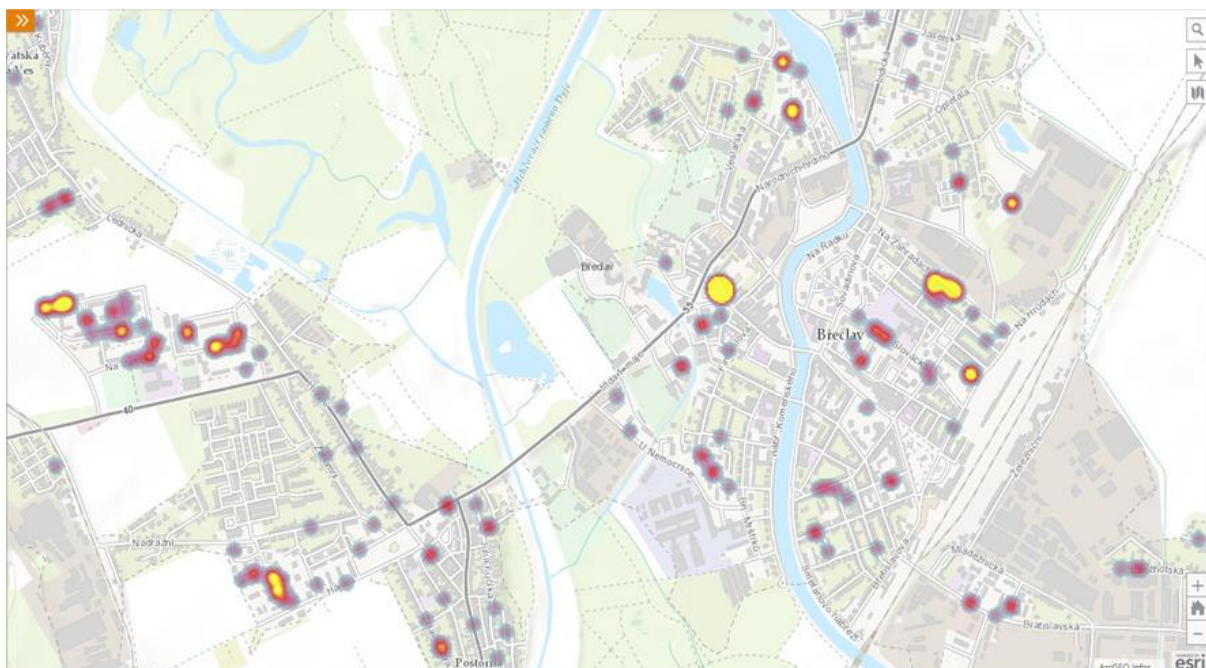
Příjemci dávek hmotné nouze

V březnu 2017 bylo v Břeclavi celkem **243 příjemců HN**. Jeden příjemce přitom představuje přibližně jednu domácnost (protože dávku využívají tzv. společně posuzované osoby) kromě jednotlivců na ubytovnách a azylových domech a dalších specifických případů. Celkový počet lidí, kteří jsou nyní závislí na příjmech dávek v hmotné nouzi tak odhadujeme přibližně na **560 - 580**, z toho **asi 210 nezaopatřených dětí a dospívajících**. Z 243 domácností v HN, bylo podle našich odhadů **přibližně 45 – 50 domácnosti samoživitelů**. V nich mohlo žít asi **110 nezaopatřených dětí a dospívajících**. K uvedeným číslům jsme došli kombinací kumulativní metody²⁴ a vynásobením zbylého počtu domácností v HN průměrným počtem členů břeclavské domácnosti, který v současné době činí asi 2,4 člověka. Odhad počtu domácností samoživitelů jsme potom odvodili z výsledků *Analýzy databáze příjemců dávek hmotné nouze* vypracované Výzkumným ústavem práce a sociálních věcí.²⁵ **Podle našich kvalifikovaných odhadů do skupiny obyvatel ohrožených chudou dle příjmu HN, tak může spadat 2,4 až 2,5 % obyvatel Břeclavi**. Jejich přibližné rozmístění po městě (které se z velké části kryje s rozmístěním dlouhodobě nezaměstnaných osob - viz mapa 4) přitom do budoucna může indikovat lokality ohrožené problémy sociálního vyloučení. S výjimkou městských bytů na ulici Na Zahradách, Riegrova a Krátká a městského úřadu jsou místa zvýšené koncentrace (na mapě červenou a žlutou barvou) obvykle ve starší panelové zástavbě.

²⁴ Tedy součtem všech nám známých členů rodin v hmotné nouzi a interpretací jejich situace.

²⁵ ŠIMÍKOVÁ, Ivana. *Analýza databáze příjemců dávek hmotné nouze: zhodnocení role nákladů na bydlení a dávek spojených s bydlením ve vztahu k příjemcům dávek hmotné nouze* [online]. Praha: VÚPSV, 2012 [cit. 2017-02-04]. S. 21.

Mapa 3 - Koncentrace dlouhodobě nezaměstnaných osob v Břeclavi

Lidé ohrožení dluhy a exekucemi

Dle údajů *Exekutorské komory České republiky* se prosinci nacházelo v Břeclavi **1906 fyzických osob**²⁶ postižených soudní exekucí, to jest přibližně **7,6 % všech obyvatel** města, ale až **9 % obyvatel v produktivním a vyšším věku**.

Zhruba polovina z tohoto počtu mělo 3 a více exekucí a byla tedy předlužených. Zhruba 250 lidí potom dokonce 10 a více exekucí. **Celkový počet aktivních exekucí činil 9826**, z čehož vyplývá průměrně **5,2 exekucí na osobu**. Součet jistiny vymáhané ve všech exekucích překročil **684 miliónů korun** (průměrný dluh **358 867 Kč** na osobu). **264 lidí** bylo ve stejné době v procesu oddlužení (14 % z celkového počtu osob v exekuci).

Uvedené počty se však týkají pouze tzv. soudních exekucí. Různé státní nebo samosprávné instituce však přistupují rovněž k tzv. správním neboli daňovým exekucím. Jedná se například o obce, úřady, zdravotní pojišťovny a další. Na rozdíl od soudních exekucí nejsou exekuce správní jednotně evidovány a jejich počet se nám tak nepodařilo shromáždit. Získali jsme pouze některé vybrané údaje od MěÚ Břeclav.

Město spravuje a vymáhá pohledávky od dlužných občanů různými způsoby, které se liší podle jednotlivých odborů. Ke správním exekucím přistupuje v odůvodněných případech odbor ekonomický u vymáhání dlužných částek za odpady²⁷. V lednu 2017 činila aktuální dlužná částka za komunální odpad **8 217 000 korun**, kterou tvořily pohledávky celkem **2 170 dlužníků** tj. asi **9 %** z celkového počtu více než 24 tisíc poplatníků. Většina z nich měla evidován dluh i za více období. Dlužné částky byly

²⁶ Každá fyzická osoba přitom představuje jednoho dospělého člověka, ale důsledky exekuce se samozřejmě dotýkají všech členů zasažených rodin,

²⁷ Kromě *Místního poplatku za komunální odpady* vybírá odbor ekonomický ještě *Místní poplatek ze psů* a *Místní poplatek za užívání veřejného prostranství*.

vymáhány ve vyměřovacím, upomínkovém či exekučním řízení nebo přihláškami do dědického či insolvenčního řízení. Počet exekucí za rok 2016 se sice nepodařilo přesně zjistit, nicméně podle tvrzení pracovnice majetkového odboru, se jejich počet ročně pohybuje okolo 300. Většina exekucí je správních, ale v odůvodněných případech přistupuje odbor majetkový i k exekucím soudním.

Většina dluhů na odpadech vzniká z finančních důvodů, z neznalosti nebo z nezodpovědnosti poplatníků. Časté jsou případy lidí, kteří se odstěhují, ale trvalé bydliště mají stále na dané adrese v Břeclavi a povinnost platit za odpady se na ně stále vztahuje.

Odbor ekonomický nabízí dlužníkům různé možnosti splácení pohledávek. Kromě splátkových kalendářů mají možnost se s úředníky domluvit na individuálním postupu dle vlastních finančních možností. Ve výjimečných případech může dojít až k odpuštění poplatku z prodlení (nikoliv vlastní dlužné částky), nicméně dlužník by musel přesvědčivě doložit důvody, proč nemohl platit. K příjmovým poměrům dlužníka (ani z HN) se v těchto případech nepřihlíží.

ekonomický. K správním exekucím přistupuje rovněž právní oddělení *Odboru kanceláře tajemníka* které aktuálně eviduje 6128 dlužníků s celkovým dluhem 23 441 223 Kč. To vymáhá pohledávky z neuhrazených pokut uložených správním orgánem v přestupkovém řízení. Dluhy jsou řešeny nejprve výzvou k úhradě a následně využíváním daňové exekuce, případně jiných možností dle daňového řádu. Oddělení využívá také služeb soudního exekutora, ale dle tvrzení pověřené pracovnice vždy jen v případech, kdy je jinak ve vymáhání neúspěšné. Odbor majetkový daňových exekucí nevyužívá.

Jednotná správa a evidence všech pohledávek občanů vůči městu neexistuje. Vybraní úředníci odboru ekonomického mají například možnost nahlížet do propojené evidence pohledávek s odborem kanceláře tajemníka, ale evidence pohledávek odboru majetkového funguje zcela samostatně.

Dluhové poradenství

Lidé, kteří se potýkají s dluhy a exekucemi mají v Břeclavi jen omezené možnosti, na koho se obrátit o radu či konzultaci. Kromě celé řady komerčních subjektů nabízejících oddlužení a další spojené procedury se totiž dluhovému poradenství formou odborného sociálního poradenství věnují pouze *Občanská poradna – poradenské centrum Břeclav* (dále jen občanská poradna) a *IQ Roma servis*, jejichž poradenství zároveň využívají v komplikovanějších případech i klienti dalších vybraných služeb²⁸. Ostatní neziskové organizace nabízejí pouze základní poradenství, nebo své klienty odkazují na jiné organizace, například na poradnu Asociace neziskových organizací v Brně, poradnu SPES v Olomouci nebo již zmíněné poradenství IQ Roma servis. Klienty do IQ Roma servis posílají rovněž pracovníci odboru sociálních věcí a školství MěÚ Břeclav, případně je odkazují i na služby *Občanské poradny*, se kterou naopak neziskové organizace příliš nespolupracují.

S dluhovou problematikou klientů se potýkají všichni pracovníci ve službách sociální prevence i sociální pracovníci MěÚ a shodně potvrzují, že jde o jeden z největších problémů. Zároveň je však

²⁸ Do pobočky IQ Roma servis v Břeclavi přijíždí 1 krát za měsíc právník z Brna, který se podrobně věnuje jednotlivým případům. Přibližný počet případů, kterým se během své návštěvy věnuje, je asi 6.

vidět mírný posun situace, kdy v posledních letech nepřibývá tolik nových dlužníků, metody finančních služeb se začínají kultivovat a podmínky pro poskytnutí půjček mají vyšší práh než v minulosti, což je dáno i změnou legislativy. Místo nových dlužníků tak další exekuce přibývají hlavně těm, kteří už nějaké mají z minulosti. To ostatně potvrzují i údaje o počtu exekucí na straně 33., kde je vidět, že vícenásobné exekuce se týkají minimálně poloviny lidí z celkového počtu.

Pozitivním rysem dluhové problematiky v Břeclavi je, že se zde dle tvrzení místních aktérů téměř nevyskytuje lichva ve své „klasické“ podobě. Časté jsou ovšem případy, kdy různí podnikavci využívají neznalosti, převážně starších lidí a půjčují si přes ně peníze a tím pádem je i zadlužují a dostávají je do neřešitelných problémů, což lze považovat za novodobou variantu lichvářství.

²⁹Specificky ohroženou skupinou ve vztahu k dluhové problematice jsou lidé se závažným duševním onemocněním. Část z nich má totiž snížené sociální kompetence orientovat se v náročnějších sociálních, mezi něž patří i posouzení finanční výhodnosti nabídek, půjček (např. „výhodné“ změny dodavatele energie nebo využívání kontokorentu), což má často závažné důsledky. Pro tyto lidi problematické takové nabídky odmítnout, často stávají obětí podvodů nebo mohou mít k půjčce velmi iracionální důvody plynoucí z duševního onemocnění. Stejně tak jsou dalšími příčinami vyšší náchylnosti k půjčkám a zadlužení pochopitelně i nízký příjem (invalidní důchod), omezení příjmu (při omezení svéprávnosti), nezaměstnanost apod.

---

²⁹ Tato podkapitola částečně vychází z připravované práce „Analýza situace lidí se závažným duševním onemocněním na Břeclavsku“ Mgr. Jirí Šupa, Ph.D (část z aktuální verze ze dne 17. 4. 2017)

Identifikované sociálně vyloučené lokality

V kontextu Břeclavi neexistuje typická sociálně vyloučená lokalita, jejíž představu si veřejnost obvykle spojuje s vybydlenými objekty bez infrastruktury, kde se koncentrují výhradně nezaměstnaní lidé závislí na sociálních dávkách. Sledované lokality v Břeclavi lépe vystihuje termín *lokality s vyšším podílem sociálně vyloučených osob* nebo také *lokality s vyšším podílem osob ohrožených chudobou*³⁰. Část obyvatel těchto lokalit totiž znaky sociálního vyloučení nenese, podíl sociálně vyloučených osob je zde ovšem vyšší než v jiných částech města. Zároveň se v rámci výzkumu ukázalo jako účelné pracovat s těmito lokalitami jako s celky, tedy nevydělovat z nich pouze skupinu osob sociálně vyloučených. Důvodů je celá řada:

- 1) Hranice mezi sociálně vyloučenými a sociálně začleněnými obyvateli domů je neostrá. Jedná se spíše o škálu, kde na jedné straně stojí pracující, vzdělanější a nezadlužení nájemníci bytů a na straně druhé pak nezaměstnaní, nekvalifikovaní a zadlužení nájemníci, přičemž značná část obyvatel se nachází někde uprostřed.
- 2) Problémy spojené se sociálním vyloučením se dotýkají všech obyvatel sledovaných lokalit. Dochází ke stigmatizaci všech lidí, kteří tam žijí.
- 3) Popsaná situace generuje četné problémy v oblasti sousedského soužití, přičemž tyto spory jsou srozumitelné pouze v kontextu celého domu jako „organismu“.

³⁰ Pro zjednodušení však v textu dále používáme pojmu sociálně vyloučená lokalita – SVL.

Lokalita Na Zahradách, Riegrova, Krátká

Obrázek 4 - Lokalita Na Zahradách, Riegrova, Krátká (Zdroj: MěÚ Břeclav)

V Břeclavi se nejčastěji jako o sociálně vyloučené lokalitě hovoří o bloku pěti městských a dvou soukromých bytových domů v ulicích Na Zahradách, Riegrova a Krátká (dále jen Na Zahradách), kde žije **přibližně 260 lidí**. Jak už jsme naznačili, **jedná se však spíše o lokalitu s vyšším podílem osob ohrožených sociálním vyloučením**, kterých je zde maximálně 1/3. Indikátorem pro to je především počet lidí, kteří jsou existenčně závislí na příjmech z dávek v hmotné nouzi. **Ten v listopadu 2016 činil celkem 81 lidí (21 příjemců)**. V lokalitě je také zvýšené množství lidí sice pracujících (včetně samoživitelek), nicméně za nízké mzdy a proto žijících na hranici chudoby.

Hlavním důvodem proč se však zabýváme vývojem v této lokalitě je samotný zájem města a množství preventivních opatření, které sem v posledních letech směřovalo. Lokalita se také objevila jako jeden z hlavních bodů přihlášky města ke spolupráci s ASZ. V této části zprávy se proto pokusíme popsat reálný stav v místě a jeho vazbu na realizovaná opatření.

Pro posouzení toho, jestli je lokalita vyloučená nebo není, neexistují žádná přesně měřitelná kritéria a rozhoduje především lokální kontext a srovnání. A při něm se ukazuje, že v rámci Břeclavi se opravdu jedná o místo zvýšené koncentrace některých sociálně problémových jevů. Zatímco zde totiž žije pouhé zhruba **1 % obyvatel města, počet příjemců dávek HN činí asi 8 % z celkového počtu příjemců ve městě**. Podobně zvýšené hodnoty se projevují u nezaměstnanosti. Ta ve sledovaném období činila **za celé město 4,6 %, ale ve zmiňované lokalitě to bylo až 23 %, tedy skoro 5 krát tolik**. Výrazné je také zadlužení zdejších obyvatel vůči městu. Zatímco se dluhy na nájemném podařilo v posledních letech díky sérii opatření stabilizovat, dluhy na odpadech nadále rostou a jsou nyní zdaleka největší položkou. Z tabulky 6 je patrné, že **dluh na odpadech má necelá polovina**

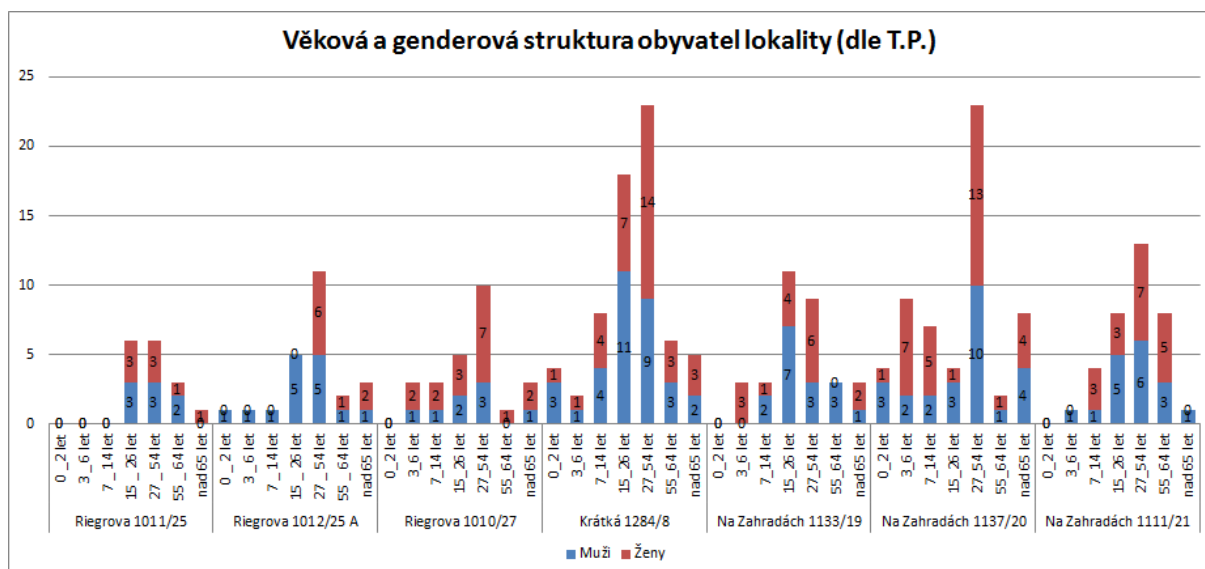
obyvatel lokality - 44 %. Za celé město je přitom počet dlužníků jen 9 %.

Ulice a číslo domu	Z toho počet dlužníků	Výše dluhu
Na Zahradách 1137/20	36	156 134
Na Zahradách 1111/21	17	89 938
Na Zahradách 1133/19	14	23 795
Krátká 1284/8	30	202 270
Riegrova 1010/27	13	55 035
Riegrova 1011/25	0	0
Riegrova 1012/25a	3	30 695

Tabulka 3 - Počet dlužníků a výše dluhu za komunální odpad u jednotlivých domů v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká (Zdroj: Odbor ekonomický MěÚ Břeclav)

Výše dlužné částky za odpady je tedy vysoká - výsledných **555 000 tisíc znamená totiž skoro 7 % z celkových 8 217 000 Kč** za celé město. Oproti tomu je výše dluhu na nájemném podstatně menší. V prosinci 2016 činila u bydlících nájemníků přibližně **190 000 Kč**, tj. 2/3 z celkových 287 000 Kč (což byla celková dlužná částka na nájemném v městských bytech). Nutno však podotknout, že **v lokalitě Na Zahradách se nachází přibližně 2/3 standardních městských bytů, takže dlužná částka tomuto poměru zhruba odpovídá.**

Ze sledovaných indikátorů jsme tedy zjistili, že počet příjemců HN, nezaměstnanost a dluhy na odpadech jsou v lokalitě zhruba 5 – 7 x vyšší než by mělo odpovídat její velikosti a počtu obyvatel, ale tamní dluhy na nájemném jsou přiměřené poměru počtu bytů vzhledem k celému bytovému fondu města.

Graf 2 - Věková a genderová struktura lokality Na Zahradách, Riegrova a Krátká (Zdroj: Odbor správních věcí a dopravy MĚÚ Břeclav, vlastní zpracování)

Z grafu 2 je patrné, že nejvíce obyvatel lokality je v produktivním věku. V kategorii ekonomicky aktivních obyvatel ve věku 15 – 64 bylo k uvedenému datu téměř 70 % obyvatel, v seniorském věku asi 10 % a zbytek (asi 20 %) připadal na děti a mládež do 15. let³¹. **Pokud bychom se však zaměřili na specificky rizikovou skupinu teenagerů ve věku 15 – 26, ti tvoří v lokalitě až 23 %.**

V porovnání se stárnoucí populací Břeclavi je zde nepatrně nižší věkový průměr. Ten vytváří hlavně některé více - početné romské rodiny s větším množstvím malých dětí. Celkově v lokalitě bydlí asi 17 – 19 romských domácností, ve kterých žije přibližně 90 lidí a z toho je asi 40 dětí. To je výrazně méně, než je odhadováno řadou oslovených aktérů i méně, než se objevuje v některých oficiálních dokumentech města: (viz např. „*V dotčené lokalitě Romové tvoří převládající většinu obyvatel.*“³²). „Optický“ dojem o převládající většině zřejmě vytváří častější návštěvy dalších romských rodin z okolí, které se spolu s místními, hlavně v letních měsících, sdružují na volně přístupném dvoře. Obyvatelé z majority také tráví výrazně méně času ve společných prostorech.

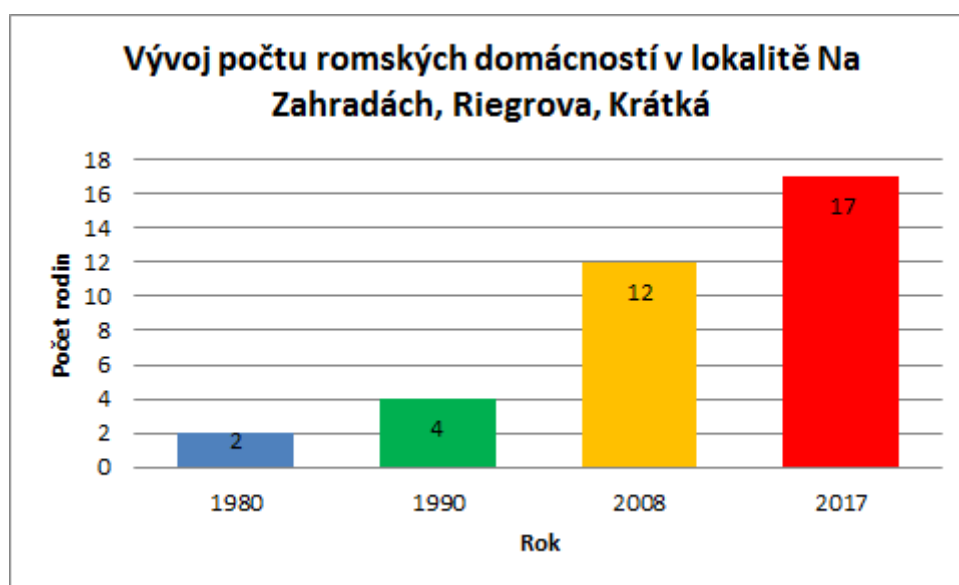
Počet romských domácností v lokalitě však dlouhodobě narůstá a to hlavně kvůli nastavení bytové politiky města. Bytové domy Na Zahradách totiž tvoří poslední souvislý blok městských bytových domů, které navíc obec do budoucna neplánuje odprodat. Již od počátku privatizace tak romští nájemníci, kteří si nemohli dovolit odkoupit byty v privatizovaných domech a zároveň nebyli dlužníky, končili právě zde, což zcela změnilo charakter místa. Za minulého vedení města se sice dodržovalo neformální ustanovení přezdívané „*rodinu za rodinu*“, tedy že se za každou romskou rodinu se do lokality nastěhuje také jedna rodina z majority, nicméně později se od opatření upustilo a přistěhované romské rodiny opět převládly. **V letech 2013 – 2016 se tak kupříkladu do lokality přistěhovalo**

³¹ V listopadu 2016 bylo v lokalitě 32 dětí do 15 let, které žili v rodinách příjemců HN. Ve věkové skupině do 15 - 26 let to bylo 5 osob.

³² *Koncepce prevence kriminality města Břeclav za léta 2015 – 2018* [online]. Město Břeclav, 2014 [cit. 2017-02-05]. S. 17

dalších 8 romských rodin (domácností) z privatizovaných městských bytů (a asi 4 rodiny „majoritní“ populace), přičemž pouze jedna další rodina získala přidělenou náhradu v městském bytě mimo lokalitu. Další masivnější příliv romských rodin do lokality ale už nelze očekávat, protože ve zbývajícím bytovém fondu města bydlí jen další 3. Vývoj počtu romských rodin v lokalitě Na Zahradách přibližuje graf 3.

Graf 3 - Vývoj počtu romských domácností v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká (Různé zdroje/vlastní zpracování)³³

Přestože jsme doposud sledovali vybrané indikátory vyloučení v lokalitě jako celku, je potřeba podotknout, že do bloku pěti městských bytových domů jsou vkliněny dva domy soukromé, kde je situace odlišná. **Především na adrese Riegrova 25 není evidovaný žádný příjemce HN ani žádný dlužník na odpadech.** Obyvatelé domu jsou především vlastníci bytových jednotek v rámci SVBJ, které zde vzniklo v rámci privatizace. Ve vchodu Riegrova 25 A, je situace již o něco horší, protože se zde nájemníci častěji střídají a v minulosti zde už bydlely i rodiny vystěhované ze sousedních městských bytů (ale za podstatně větší nájem). Příjemců HN je zde sice o něco méně, ale dluh na odpadech je přibližně stejný, ne-li větší jak v městských domech. I ve zmíněných soukromých domech je nainstalován rozsáhlý kamerový systém.

Konflikty v lokalitě

Za hlavní problém vzájemného soužití v lokalitě je místními nájemníky i oslovenými aktéry považován hluk a nepořádek na společném dvorku nebo ve společných prostorách některých domů. Díky souboru preventivních opatření (viz níže) se sice podařilo problémy zmírnit, ale nikoliv úplně eliminovat. Na problémové jevy si stěžují hlavně vybraní obyvatelé dvou soukromých domů, ale vadí i

³³ Zdroje pro tyto údaje byly rozhovory s obyvateli lokality, pracovníky MěÚ a informace ze *Strategie integrace romské populace v Břeclavi* z roku 2008. Jedná se však pouze o kvalifikované odhady, nikoliv o absolutně přesná zjištění.

některým obyvatelům domů městských, především těm, jejichž okna jsou situována do dvora. Dlouhodobě nepříznivá situace se také projevuje v širším okolí lokality, kupříkladu snižováním prodejní ceny nemovitostí³⁴.

Pro daný stav přitom existují snadno rozpoznatelné příčiny, které preventivní opatření neodstranila, ale pouze umírnila či vytlačila ze společných prostor. Jedná se hlavně o velký počet nájemníků, žijících v malých bytech. Větší rodiny se tísní na malém prostoru a děti raději tráví čas venku nebo na chodbách, kde však dochází ke konfliktním situacím kvůli rušení klidu ostatních nájemníků. Problém je hlavně s dospívající mládeží, která z nedostatku možností aktivního vyžití vybijí svojí energií i hlučnými aktivitami nebo provokuje okolí³⁵. Stejně tak se ale nabízí jen málo možností pro mladší děti: „Pro ty malé děcka tady taky nic není, ani třeba pískoviště nebo tak něco.“³⁶ Situace se vyhrcoje hlavně v letních měsících, kdy se ještě přidávají časté a početné návštěvy příbuzných z Břeclavi, ale například i ze Slovenska nebo z Velké Británie a lokalita žije výraznějším společenským životem. „To máte vidět, když si tam v létě vytáhnou gauče na chodník. Pak se tam dějí věci!“³⁷ Ve společných prostorách (např. na dvoře) lokality chybí, kromě několika sušáků na prádlo, veškeré základní vybavení, jako například lavičky nebo koše na odpadky, což některým nájemníkům vadí.

Potenciálním zdrojem konfliktů je rovněž životní styl rodin, které se věnují sběru a demontáži kovových předmětů na dvoře nebo ve společných prostorách. Tento problém se však týká hlavně bytového domu na Krátké 8.

Aktivní vyžití mládeže zajišťuje v lokalitě pouze v letních měsících IQ Roma servis jedenkrát týdně (prostřednictvím tzv. *Plácků*). Jiné možnosti bezplatných volnočasových aktivit bohužel děti (ani dospělí³⁸) v okolí lokality nemají³⁹. Klubovna *Přístav* IQ Roma servisu v i klub Kotelna apoštolské církve v Poštorné, jsou pro většinu z nich příliš daleko⁴⁰. V posledních měsících se ve spolupráci s pracovníky IQ Roma servis rozjíždějí také komunitní aktivity, které se týkají hlavně společného úklidu sdílených prostor.

Preventivní projekty v lokalitě

Nejvíce diskutovaným i problematizovaným aspektem sociálního vyloučení lokality Na Zahradách je bezpečnostní situace a kroky, které v tomto směru město přijalo. Potřebnost opatření byla zdůvodněna následujícím způsobem: „Obyvatelstvo žijící v lokalitách, určenými Riegrovou ulicí, Krátkou ulicí a ulicí Na Zahradách v Břeclavi si opakovaně stěžovalo na neúnosné poměry. Jejich

³⁴ Začátkem roku 2017 město uvažovalo o zamřížování výklenků do dvora, které jsou doposud volně dostupné z chodeb jednotlivých domů. Toto rozhodnutí vyvolává mezi obyvateli lokality rozporuplné reakce

³⁵ Lidé se koncentrují buď přímo v lokalitě, nebo na veřejném prostranství před nedalekým nákupním centrem *BřecLove*.

³⁶ Osobní sdělení respondentky OL 2. Vlastní terénní záznamy.

³⁷ Osobní sdělení respondentky OM 2. Vlastní terénní záznamy.

³⁸ Specifické aktivity v lokalitě provozuje tzv. *Domácí skupina* Apoštolské církve, která má asi 5 členů.

³⁹ V minulosti IQ Roma servis rovněž ve spolupráci s APK a odborem sociálních věcí MěÚ společně zajišťovali pro místní mládež možnost využívání posilovny na ZŠ Slovácká.

⁴⁰ Začátkem roku 2017 probíhala jednání představitelů IQ Roma servis a Československé církve bratrské k možnostem využívání prostorů farnosti pro volnočasové aktivity mládeže z lokality. Výsledek jednání však nebyl v době výzkumu uzavřený.

bydlení v této čtvrti znepříjemňovali nepřizpůsobiví obyvatelé svým hlukem, častými krádežemi, nepořádkem, vandalismem a podobně. (...) V domech i v jejich bezprostředním okolí dochází ke zvýšenému výskytu kriminality, narušování veřejného pořádku a občanského soužití. Ve společných prostorách domu dochází ke zneužívání nelegálních návykových látek, napadání osob, poškozování zařízení domu, pohybu neznámých agresivních a podnapilých osob. V konečném důsledku i k vážnému ohrožení bezpečnosti obyvatel domu a blízkého okolí⁴¹ V souvislosti se snahou o stabilizaci poměrů proto město přistoupilo k zavedení několika preventivních opatření, konkrétně k realizaci projektů *Bezpečná lokalita*, *Domovník preventista*, a již dříve (a pouze nepřímo k situaci v lokalitě) rovněž ke zřízení funkce *Asistentů prevence kriminality*⁴². Kvůli možnosti čerpání finančních prostředků *Programu prevence kriminality a extrémismu „Úsvit“*, Ministerstva vnitra (dále jen MV) tak na podzim roku 2011 zadalo soukromé firmě ANGUS provedení výzkumu pocitu bezpečí, jehož realizace byla jednou z podmínek pro získání dotace. Výsledky šetření se spolu se základní sociodemografickou charakteristikou a meziročním srovnáním počtu trestných a přestupkových činů staly součástí zadávací dokumentace, kterou město zdůvodňovalo potřebnost opatření právě v této lokalitě.

Výsledky výzkumu ukázaly, že dle názoru samotných obyvatel je největším problémem v lokalitě nekontrolovatelný pohyb cizích osob uvnitř traktu i v jednotlivých domech, a že obyvatelé lokality z větší části souhlasí se zavedením preventivních opatření. Doplnujícím údajům o přestupkové a trestné činnosti však chybělo uvedení do místního kontextu a porovnání s dalšími údaji, a proto lze z nich jen těžko vyvozovat nějaké závěry. Navíc byly koncipovány jako data o trestných činech a přestupcích za celé ulice, přestože dotčená lokalita zde tvoří v daných ulicích vždy jen několik čísel popisných. Údaje jsou sice v různých dokumentech města aktualizovány, ale pro vyhodnocení úspěchu preventivních projektů v tomto ohledu chybí jasná výchozí data. **Kromě zmíněného šetření o pocitu bezpečí, se tak proto zavedením projektů sledovala hlavně poptávka veřejného mínění, jež se projevovala nejrůznějšími stížnostmi a peticemi, převážně lidí od lidí z okolí lokality.**

Vzhledem k nedostatku dalších údajů, je nejvíce relevantním materiálem zdůvodňujícím potřebnost projektů výzkum pocitu bezpečí (v lokalitě) a pro případnou evaluaci dopadů bude zřejmě nutné jej zopakovat ve stejném znění, jako při první realizaci a na základě toho změřit subjektivní změnu pocitu přímo v lokalitě. S tím ostatně počítá i plán města: *„Zhodnocení projektu: bude provedeno formou dotazníkového šetření v lokalitě a to po realizaci projektu následovně: půl roku po realizaci a následně vždy rok od posledního dotazníkového šetření po dobu 3 let, z dotazníkového šetření se vytvoří krátké zhodnocení. Dalším hodnocení bude provedeno jako meziroční porovnání statistik trestných činů a přestupků v lokalitě a blízkém okolí po dobu 3 let od realizace projektu.“*⁴³ Z uvedených kroků však

⁴¹ Koncepce prevence kriminality města Břeclav za léta 2015 – 2018. Str. 11.

⁴² Asistenti prevence kriminality však začali v Břeclavi působit již dříve a jejich působnost není omezena pouze lokalitou Na Zahradách, Riegrova a Krátká.

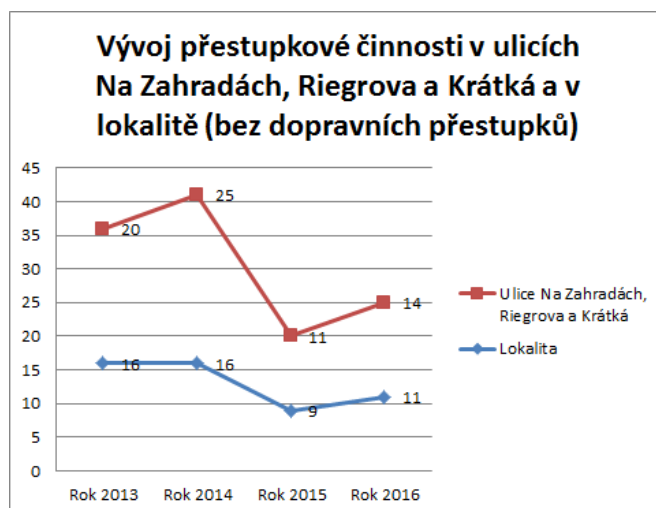
⁴³ *Dílčí projekt č. 1. Zabezpečení sociálně vyloučené lokality*. Investiční projekt. MěÚ Břeclav. 2012. S. 6.

bylo doposud realizováno jen porovnání statistik přestupků a trestných činů, navíc s uvedenými limity pro validitu. Za použití dat od městské policie Břeclav, jsme proto vytvořili meziroční srovnání přestupkové činnosti (vyjma přestupků týkajících se dopravy) v ulicích Na Zahradách, Riegrova a Krátká, s přestupkovou činností na vybraných adresách sledované lokality, aby se tak lépe osvětlila pro-vazba problematiky na dané bytové domy

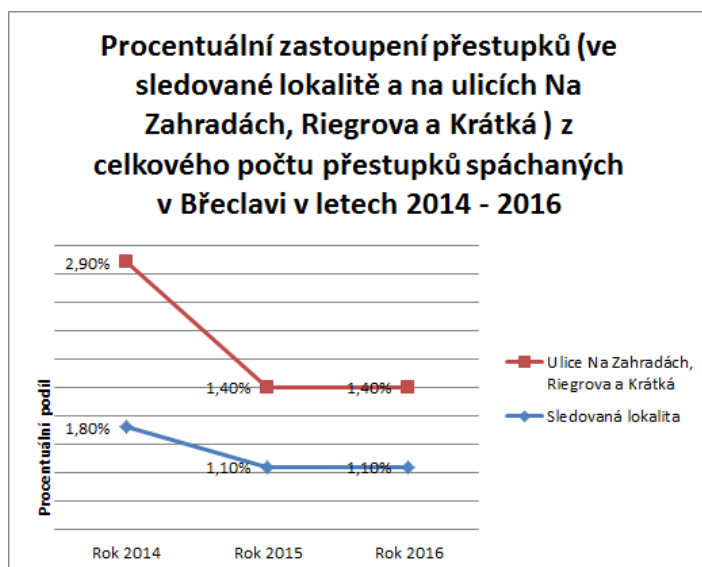

Graf 4 - Vývoj přestupkové činnosti v ulicích Na Zahradách, Riegrova a Krátká a ve sledované lokalitě v letech 2013 - 2016 (Zdroj: Městská policie Břeclav/vlastní zpracování)

Z grafu 4 je patrné, že celkový počet přestupků ve sledovaných ulicích není dramatický a od roku 2014 poklesl. Přestupky spáchané lidmi v lokalitě však tvoří asi 2/3 z celkového počtu v daných ulicích (přestože zde bydlí necelá polovina obyvatel těchto ulic)⁴⁴.

Ve srovnání s celkovým počtem přestupků ve městě však vykazuje počet přestupků v lokalitě i sledovaných ulicích spíše příznivý trend. Zatímco absolutní počet přestupků (vyjma dopravy) v Břeclavi v roce 2016 výrazně vzrostl, počet přestupků ve sledovaných ulicích vzrostl jen minimálně a co do procentuálního podílu dokonce zůstal na stejné úrovni. Vývoj situace shrnuje graf 5. Jen doplníme, že ve sledované lokalitě bydlí přibližně 1 % obyvatel města a v ulicích Na Zahradách, Riegrova a Krátká celkem asi 2,3 %. Absolutnímu počtu přestupků v Břeclavi a jejich vývoji se věnujeme na straně 74 v kapitole bezpečnost.

⁴⁴ Statistika trestné činnosti nebyla v době výzkumu k dispozici.

Graf 5 - Procentuální zastoupení přestupků (ve sledované lokalitě a na ulicích Na Zahradách, Riegrova a Krátká) z celkového počtu přestupků spáchaných v Břeclavi v letech 2014 - 2016 (Zdroj: Městská policie Břeclav/vlastní zpracování)

Navzdory mírnému poklesu počtu a celkově nepříliš vysokému počtu přestupků ve sledované lokalitě a celkově v ulicích Na Zahradách, Riegrova a Krátká, nám zkušenosti z jiných (obcí) lokalit ohrožených sociálním vyloučením říkají, že část přestupkové a trestné činnosti se může odehrávat hlavně mezi obyvateli lokality (nebo mohou být obyvatelé lokality spíše oběťmi a nikoliv pachateli) nebo nemusí být vůbec nahlášena a prošetřena, například kvůli obecně nižší důvěře⁴⁵ obyvatel těchto lokalit v bezpečnostní složky, případně i z dalších důvodů.

Opatření v rámci preventivních projektů

V rámci projektu *Bezpečná lokalita* (běží od listopadu 2012) byly do všech městských domů pořízeny nové vchodové dveře zabezpečené čipovými zámky, novými zvonky a vchodovými telefony. Hlavním opatřením bylo potom instalování místního kamerového systému s 31 kamerami, které monitorují situace u vchodů, na patrech a na dvoře⁴⁶. O něco později (v červenci 2013) byl spuštěn také projekt *Domovník preventista*, v rámci něhož byly v lokalitě vytvořeny funkce celkem tří domovníků a na zkoušku také neoficiální pozice tzv. *asistenta domovníka* z řad místních Romů⁴⁷.

Hlavním úkolem domovníků je dohlížet na pořádek společných prostor a okolí domu, shromažďovat podněty od nájemníků a komunikovat s majetkovým odborem města, konkrétně s tzv. mentorem, kterým je pověřená osoba (technik) *Oddělení správy nemovitostí z odboru majetkového* MěÚ. Kromě

⁴⁵ V lokalitách ohrožených sociálním vyloučením bývá obvykle celkově nižší důvěra v instituce a společenské uspořádání. Kromě zmíněné ostražitosti k bezpečnostním složkám se projevuje rovněž například nižší volební účastí, což je dle některých informací patrné i ve sledované lokalitě.

⁴⁶ Video z tohoto kamerového systému monitorují operátoři městské policie. Záznamy se archivují po dobu 48 hodin.

⁴⁷ Díky vhodnému personálnímu obsazení se asistent domovníka svojí autoritou vyrovnával oficiálním domovníkům a od výkonu funkce oficiální byl pro nájemníky někdy k nerozeznání. V současné době však spolupráce města a asistenta domovníka už dále nepokračuje.

toho domovníci také spolupracují s městskou policií, která pro ně zajišťuje školení, týkající se například komunikačních dovedností, asertivity a dvakrát ročně také supervizi. Výkon funkce je tak v gesci dvou institucí, což někdy způsobuje zdlouhavou výměnu informací, komunikační „šum“ a horší kontrolu výsledků. Mentor městského úřadu s domovníky řeší převážně technické záležitosti, kdežto komunikační a „psychologické“ aspekty pro výkon funkce zajišťuje spíše MP pomocí školení a supervizí. Vzhledem k odpracovanému počtu hodin (50 hod. měsíčně), se však pro domovníky jedná pouze o přivýdělek a domovnícké práci se nemohou věnovat plnohodnotně. Ne vždy se proto všichni z nich účastní zmíněných školení, protože kromě toho docházejí ještě do svých standardních zaměstnání.

Fungování dohodnutých úkolů domovníků se hodně liší v závislosti na jednotlivých případech a velmi také záleží na schopnostech daného domovníka vhodně komunikovat s nájemníky v domě, kde působí, a také paradoxně na jeho „technických“ dovednostech. Zatímco někteří s oslovených domovníků hovoří o bezproblémové práci s nájemníky, jiní mohou mít přesně opačné zkušenosti, a to samé platí i o komunikaci s městem. Co se týče samotných nájemníků (v rámci výzkumu oslovena pouze menší část), tak jsou v hodnocení práce domovníků spíše zdrženliví. Nechybějí kritické hlasy, poukazující na „neviditelnost“ domovníků v okolí domů, ale stejně tak se vyskytují i hlasy hodnotící jejich práci pozitivně a poukazující spíše problematickou práci s vybranými rodinami anebo celkový nezájem města i tamní situaci (určitý podíl nájemníků potom otevřeně přiznává, že se o situaci v domě příliš nezajímá a v hodnocení změny neřeší). Je proto zřejmé že pro úspěch domovníků jsou důležité osobní vztahy s nájemníky a respekt, který k nim nájemníci chovají, ale stejně tak i schopnosti a motivace jednotlivých domovníků. Ve většině domů probíhá komunikace a spolupráce bezproblémově anebo alespoň nekonfliktně. Poněkud horší je situace na Krátké 8, kde žije celkově největší počet obyvatel a rovněž některé rodiny označované ostatními za problémové. V tomto vchodě, jsou vztahy vybraných rodin a domovnice vyhocené do té míry, že se nájemníci některých bytů domnívají, že na ně domovnice posílá hlídky nebo předává citlivé informace zaměstnancům města. Tato tvrzení mohou být sice značně nadsazená, ale je fakt, že i město vnímá domovníky jako cenný zdroj informací o dění v lokalitě a ti jsou tak spíše „důvěrníky“ samosprávy, než samotných obyvatel.

Pro vyhodnocení úspěšnosti preventivních projektů v tuto chvíli neexistují relevantní data ani jednoznačně definované cíle, nicméně většina opatření je napříč různými skupinami aktérů kvitována veskrze pozitivně. Důležitá je úloha *Asistentů prevence*, kteří provádějí v lokalitě pravidelný monitoring, pracují s mládeží a ostatním mohou také jít osobním příkladem, protože jejich sociální situace se s výkonem tohoto povolání (a vlivem dalších okolností) významně zlepšila. Hlavně systémovými aktéry je pozitivně rovněž hodnoceno působení domovníků, nebo alespoň většiny z nich. U nájemníků se hodnocení různí (viz výše).

Kamerový systém byl ještě před spuštěním projektu odsouhlasen všemi přítomnými nájemníky na společné schůzi s představiteli města a zatím si na něj nikdo oficiálně nestěžoval. Nájemníci si od jeho zavedení zpočátku dokonce slibovali označení konkrétních pachatelů trestné nebo přestupkové činnosti, tak, aby bylo zřejmé, že se na ní většina bezproblémových obyvatel lokality nepodílí. „*Nebyl*

*nikdo, kdo by byl proti kamerám. Lidi chtěli, ať se ukáže kdo je konkrétní viník nebo kdo jsou ty problémové osoby.*⁴⁸ Podle některých představitelů města, se později určité konkrétní případy poškozování soukromého či společného majetku doopravdy podařilo vyřešit a změnil se také celkový postoj řady nájemníků ke společnému prostoru – více si všímají okolí a neváhají kontaktovat domovníky či přímo z někoho města, pokud zaznamenají nějaký problém. Od započetí projektu se však jednak proměnila skladba nájemníků a i u části z těch, kteří zůstali stejní, je patrné rozčarování z toho, že kamery uvnitř domů jim zasahují do soukromí. *„Ty kamery na dvoře mi nevadí...předtím to tady bývalo kolikrát hrozné, ...ale uvnitř domů? To musí být vidět až k nám do bytu?”*⁴⁹

Kromě kamer a domovníků, je součástí preventivních projektů rovněž zabezpečení vchodů a společných prostor, které je hodnoceno veskrze pozitivně: *„Předtím byl ve sklepích bordel nebo i lidské výkaly...mohl se tam dostat skoro každý, kdo chtěl. To už se teď neděje.”*⁵⁰ Ne všichni nájemníci se však nové zabezpečení vchodů naučili správně využívat a někteří jej dokonce naschvál ignorují: *„Čipy jsou v podstatě zbytečné. Lidi si tam dávají zarážky a pak se dovnitř dostane stejně kdokoliv.”*⁵¹ Nebo: *„Děcka někdy na ty zvonky naschvál zvoní a pak lidem nadávají.”*⁵²

I když celkově jsou dopady preventivních projektů hodnoceny spíše kladně, objevují se i kritické hlasy. Zpochybňována je hlavně smysluplnost komplexních opatření v lokalitě, která podle se některých aktérů, ve srovnání s jinými částmi města nevyznačuje žádnou enormní koncentrací sociálně patologických a rizikových jevů a kde je po většinu roku relativní klid. Dle těchto názorů neslouží opatření v lokalitě ani tak ke zvyšování bezpečnosti samotných obyvatel lokality, jako spíše k jejich dozorování a tím pádem i k další stigmatizaci. *„Oni tomu říkají ghetto, ale přitom je to jedna z nejslušnějších lokalit.”*⁵³ Opatření v lokalitě navíc nemohou vyřešit některé dílčí problémy, **například volně přístupný společný dvůr (nad vstupem do dvora kamera není), kde se občas hromadí odpadky z celé ulice** nebo už zmiňovaný nedostatek volnočasových aktivit pro mládež⁵⁴. Ojedinele byl kritizován také údajně málo transparentní výběr lidí do pro pozice domovníků⁵⁵.

Z hlediska řízení preventivních projektů se ukázalo, že jednotlivá opatření nejsou vždy efektivně propojena či koordinována (například vzájemná součinnost APK a domovníků, sjednocené řízení domovníků a obecně komunikace a síťování s dalšími preventivními aktivitami). Na druhou stranu je potřeba podotknout, že město Břeclav a městská policie se aktivně pustili do preventivních projektů,

⁴⁸ Osobní sdělení respondenta OL 3. Vlastní terénní záznamy.

⁴⁹ Osobní sdělení respondentky OL 4. Vlastní terénní záznamy.

⁵⁰ Osobní sdělení respondenta MĚ 2. Vlastní terénní záznamy.

⁵¹ Osobní sdělení respondenta MĚ 3. Vlastní terénní záznamy.

⁵² Osobní sdělení respondentky OL 4. Vlastní terénní záznamy.

⁵³ Osobní sdělení respondenta OL 5. Vlastní terénní záznamy.

⁵⁴ V rámci návazných opatření na projekty však město se zlepšováním podmínek pro mládež do budoucna počítá: *„Navazující kroky k dosažení cíle, jsou: - vybudování klubovny pro děti obyvatel domů (možnost využití sklepních prostor v objektech). Viz: Bezpečnostní a sociálně demografická charakteristika sociálně vyloučené lokality – ul. Riegrova, Krátká a Na Zahradách.*

⁵⁵ Počet uchazečů a vhodných kandidátů je však v lokalitě omezený. Navíc se musí jednat přímo o lidi s pobytem v těchto bytových domech, což dále omezuje výběr.

z nichž některé se realizovaly pilotně a nemohly proto být předvídaný veškeré komplikace a eventuality. Z tohoto pohledu lze preventivní projekty, jako celek považovat spíše za úspěch, a některé z nich lze dokonce jako velmi efektivní. Například místní APK jsou hodnoceny jako jedny z nejlepších v České republice. Bezpečnostní problémy v lokalitě se potom týkají hlavně několika vybraných jednotlivců či rodin, ať už kvůli tomu, že problematické jevy způsobují, nebo si na ně notoricky stěžují. Většiny tamních obyvatel se to však netýká.

Stavebně technický stav domů

Lokalita Na Zahradách není prostorově vyloučena. Bytové domy se nachází v bezprostřední blízkosti centra města a jsou přirozeně začleněny do okolní zástavby. Místním lidem je dostupná veškerá infrastruktura i služby. Ve srovnání s okolními domy není problematičnost lokality znát ani na stavebně technickém stavu budov, ačkoliv domy neprošly celkovou rekonstrukcí a proběhly na nich pouze dílčí úpravy, například výměna oken nebo zateplení některých obvodových zdí. Vyloučení je spíše symbolického charakteru a projevuje se například již zmíněným snížením ceny nemovitostí v okolí nebo nezájmem střední třídy o bydlení.

Technický stav budov a vybavení bytů je nájemníky kritizováno jako zastaralé a málo udržované. Poukazuje se hlavně na vytápění bytů starými kamny WAV a energetické ztráty způsobené špatnou tepelnou izolací, které výrazně zvyšuje náklady na bydlení v bytech obývaných z velké části sociálně slabšími nájemníky.

Obrázek 5 - Umístění lokality v okolní zástavbě (Zdroj: MěÚ Břeclav)

Sídliště Na Valtické

Obrázek 6 - Sídliště Na Valtické (Zdroj: www.breclavsky-denik.cz)

Za vyloučenou lokalitu je někdy označován také komplex bytových domů sídliště Na Valtické. Toto původně hlavně metaforické označení, odkazující kromě socioekonomických ukazatelů spíše na částečnou prostorovou izolaci, dostalo konkrétnější podobu nejpozději v roce 2008, kdy byl zpracován rozsáhlý materiál *Integrovaného plánu rozvoje města Břeclavi – Zóna Valtická* (dále jen IPRM), kde se o sídlišti hovoří v souvislosti se zvýšeným výskytem problematických jevů. Výběr sídliště jako vhodné lokality pro aplikování řady komplexních regeneračních prvků IPRM byl zdůvodněn následovně: „Zóna Valtická byla vybrána na základě analýzy socioekonomické situace města s přihlédnutím, ve kterých částech se negativní problémové okruhy...nejvíce kumulují. Ačkoli je sídliště Valtická nejmladším sídlištěm v Břeclavi, vyskytují se zde spolu s nevyhovujícím stavem domů a veřejných prostranství i některé sociálně patologické jevy, spojené s koncentrací sociálně slabých obyvatel... Co se týče kritéria vysoké míry chudoby a vyloučení, hodnota za zónu Valtická je více než dvojnásobná ve srovnání s hodnotou tohoto ukazatele za město Břeclav. Největší podíl na tomto ukazateli má příspěvek na živobytí, který je v zóně vyplácen poměrně vysokému počtu obyvatel. Dalším pro zónu nepříznivým ukazatelem je vysoká míra dlouhodobé nezaměstnanosti, která se pohybuje těsně nad úrovní této hodnoty pro město Břeclav i pro Českou republiku.“⁵⁶

Výše popsané problematické aspekty v roce 2008 v podstatě odpovídají i dnešnímu stavu, ačkoliv jejich přesnému změření a porovnání zabraňuje nedostatek dat od KoP ÚP Břeclav a odlišná

⁵⁶ *Integrovaný plán rozvoje města Břeclavi – zóna Valtická* [online]. Břeclav: DHV; MěÚ Břeclav [cit. 2017-02-14]. S. 22 – 23.

metodika pro výpočet nezaměstnanosti do roku 2012 a nyní⁵⁷. Na sídlišti Na Valtické žije nyní **3423 osob (tedy asi 14 % obyvatel města) ve zhruba 1440 domácnostech**. Dle našich odhadů je zde **asi 40 – 50 domácností příjemců dávek hmotné nouze**, z nich přibližně **30 % je domácností romských** (příjemců HN). Míra nezaměstnanosti je **zhruba 5,5 %**⁵⁸, tedy asi maximálně o procento vyšší než ve zbytku Břeclavi. Procentuální podíl sociálně znevýhodněných osob na celkové populaci sídliště tedy sice není příliš vysoký, ale celkový počet těchto lidí je zde patrně asi nejvyšší ve městě. Kromě jiných příčin to souvisí hlavně s vývojem cen místních bytů na trhu s nemovitostmi, které byly vždy levnější a dostupnější než ve zbytku Břeclavi, což reflektuje i zmíněný IPRM: „*Posledním kritériem, které zóna naplňuje, je nízká úroveň hodnoty nemovitostí, tzn. nízká technická a stavební kvalita bytových domů, hodnoceno dle data výstavby sídliště. Tento fakt se promítá do nižších cen nemovitostí, což následně ovlivňuje ekonomickou a sociální skladbu obyvatel sídliště.*“⁵⁹ Podle řady místních aktérů však tento stav přetrvává již několik desetiletí, protože sídliště má již od svého vzniku řadu problematických predispozic. Kromě zmíněné izolace a špatné dopravní dostupnosti, která značně prodlužuje cestu do centra Břeclavi, se jedná také nevyhovující stavebně technický stav bytových domů a špatné prostorové dispozice samotných bytů. Přestože v rámci IPRM proběhla regenerace veřejných prostor a technického zázemí sídliště, opravy a kultivace jednotlivých domů a bytů jsou v režii jejich vlastníků a město na ně nemá nejmenší vliv. Stejně je to i s dostupností komerčních služeb, jejichž nabídka je *Na Valtické* omezená.

S těmito i s dalšími socioekonomickými faktory souvisí postupná přeměna struktury obyvatel sídliště. Část střední třídy, se totiž postupně přesouvá do nových domů v centru nebo na předměstí Břeclavi a byty na sídlišti dále pronajímá. Podobný je vývoj u družstevních bytů, jejichž podílníci, kteří tu nebydlí, mají někdy podnájemníky⁶⁰. Postupná přeměna struktury obyvatel není nijak masivní a děje se velmi pozvolna, zřejmě i kvůli nedostatečnému počtu nových bytů a domů v rámci celé Břeclavi. Přesto se však projevuje příchodem sociálně slabšího obyvatelstva, které si pronajímá uvolněné byty (často jediné, které se jim v Břeclavi podaří sehnat⁶¹), což v kombinaci s výše uvedenými faktory ještě snižuje tržní atraktivitu lokality a vede k dalšímu úbytku střední třídy, která zde jinak dosud většinou převládá. Prodejní ceny bytů (převážně 2 + 1) jsou tak *Na Valtické* o 25 – 45 % nižší než ve zbytku města⁶² (viz strana 47), což je však paradoxně rozdíl oproti cenám nájemného, které jsou na sídlišti srovnatelné se

⁵⁷ „*Na základě dohody s Českým statistickým úřadem Ministerstvo práce a sociálních věcí počínaje lednem 2013 přechází na nový ukazatel registrované nezaměstnanosti v ČR s názvem Podíl nezaměstnaných osob, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. Tento ukazatel nahrazuje doposud zveřejňovanou míru registrované nezaměstnanosti, která poměřuje všechny dosažitelné uchazeče o zaměstnání pouze k ekonomicky aktivním osobám.*“ Zdroj: Portál MPSV (https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/zmena_metodiky)

⁵⁸ Údaje za listopad 2016

⁵⁹ *Integrovaný plán rozvoje města Břeclavi – zóna Valtická* [online]. Břeclav: DHV; MěÚ Břeclav [cit. 2017-02-14]. S. 23.

⁶⁰ Družstevní byty lze nabízet jen k podnájmu, což nové obyvatele vystavuje větší nejistotě ztráty bydlení.

⁶¹ Oslovené (hlavně romské) rodiny na Valtické obvykle spojoval fakt, že se k pronájmu či podnájmu dostali skrze osobní známost, kde někdy hrálo roli i nevyžadování vstupní kauce ze strany majitele.

⁶² Dle našich zjištění se kromě technického stavu konkrétního objektu, nebo patra, ve kterém se byt nachází, na ceně odráží i „historie nájemníků“ v konkrétním domě. Pokud se v domě v minulosti vykytovaly „problémové“ rodiny, ochota lidí se sem přestěhovat je nižší. K častějším obměnám nájemníků přitom logicky dochází více v bytových domech, kde je nižší podíl doposud bydlících starousedlíků.

zbytkem města⁶³. Příchod sociálně slabších obyvatel je spojený také s průběhem privatizace městských bytů a prodejem objektu s byty čtvrté kategorie (holobyty) v Charvátské Nové Vsi. Několik vystěhovaných domácností, včetně více – početných domácností, totiž skončilo právě v bytech na sídlišti⁶⁴. Oslovené (hlavně romské) rodiny na Valtické obvykle spojoval fakt, že se k pronájmu či podnájmu dostaly skrze osobní známost, kde důležité bylo i nevyžadování vstupní kauce ze strany majitele. Z toho je patrné, že Na Valtické nedochází ke kupčení s byty ani k obchodu s chudobou a proměna skladby nájemníků je dána shodou okolností a strukturálními příčinami. Některé sociálně slabší rodiny zde sice platí vyšší nájem, než je v místě obvyklé, nicméně se někdy jedná o mnohočetné rodiny, takže výši nájmu lze pochopit i jako „pojištění rizika“. Vzhledem k výše nastíněným proměnám však nelze v budoucnu naznačené rizikové jevy do budoucna úplně vyloučit.

S proměnou struktury obyvatel na sídlišti byl donedávna spojený také klesající pocit bezpečí tamních obyvatel. Dle dostupných informací bylo místní veřejností poukazováno hlavně na konzumaci alkoholu a jiných návykových látek na veřejných prostranstvích nebo uvnitř jednotlivých vchodů (neznámými lidmi), a vandalismus. V souvislosti s tím město a městská policie, přistoupili v roce 2015 také v této lokalitě k realizaci preventivních opatření, jmenovitě k rozšíření kamerového systému a k navýšení počtu APK o další dva muže, kteří nyní hlídají v městských částech Poštorná a Charvátská Nová Ves (především pak právě Na Valtické). Zhruba ve stejnou dobu rozšířila mládežnická organizace Apoštolské církve - *Royal Rangers* své aktivity o provozování neformálního volnočasového centra v opuštěné kotelně, kterou organizaci za snížené nájemné nabídlo k užívání město. Prostory kotelny slouží také jako zázemí pro hlídku APK (APK jsou zároveň členy sboru Apoštolské církve).

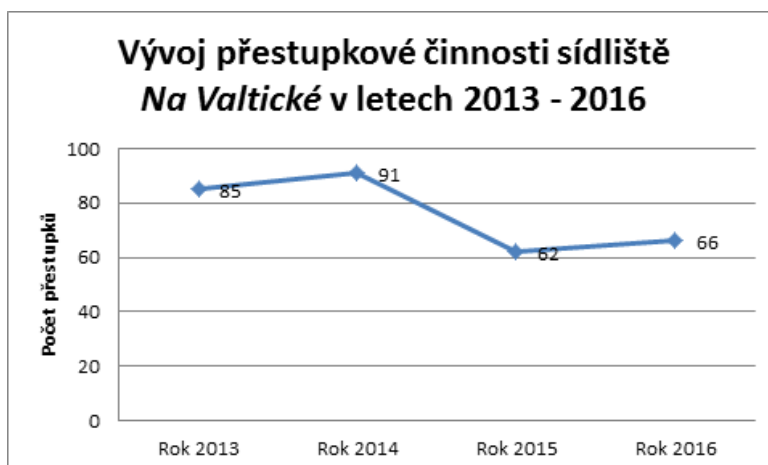
Kromě uvedených aktivit na sídlišti působí s preventivně – volnočasovými a komunitními aktivitami ještě IQ Roma servis. K – centrum Oblastní Charity Břeclav zase v lokalitě provozuje streetwork a monitoring míst s výskytem aplikačních pomůcek.

---

⁶³ S tímto faktem zřejmě souvisí výhodnost pronájmu bytů před jejich odprodejem a tedy i fakt, že většina bytů na sídlišti dosud zůstává v rukou původních majitelů. Jinou příčinou může být také převedení či pronájem bytů blízkým příbuzným.

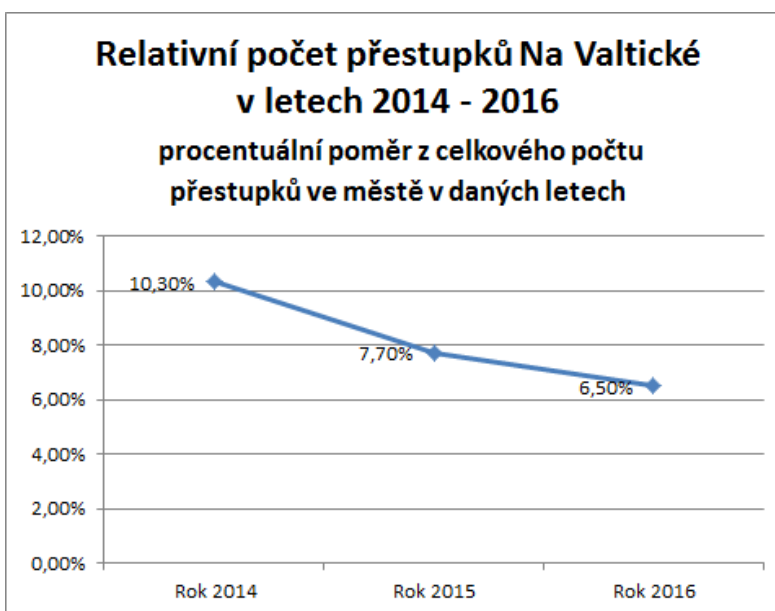
⁶⁴ V jednom z bytů 3 + 1 Na Valtické, se tísní více než 20 lidí.

Graf 6- Vývoj přestupkové činnosti sídliště Na Valtické v letech 2013 - 2016 (Zdroj: Městská policie Břeclav/vlastní zpracování)

Se zavedením či posílením všech preventivních a dalších opatření (včetně IPRM) se situace na sídlišti stabilizuje a zlepšení kvituje i část obyvatel a převážná většina systémových aktérů. Mírně se snížil i celkový počet přestupků (vyjma dopravních přestupků) zde spáchaných a jejich relativní četnost dokonce setrvale klesá, i když to nelze s jistotou dát do souvislosti s preventivními opatřeními, která fungují teprve krátce.

Graf 7 - Relativní počet přestupků Na Valtické v letech 2014 - 2016 (Zdroj: Městská policie/vlastní zpracování)

Ani všechny tyto intervence však doposud nezabránili nízkým cenám nemovitostí a snížení atraktivity sídliště pro standardní bydlení. Někteří obyvatelé také doposud poukazují na přetrvávání rizikových

jevů, kterých jsou v lokalitě svědky. „Vždyť to tady kolikrát slyším, jak na sebe pískají pod oknem...Máš, nemáš něco?“⁶⁵

Další vyloučené lokality

Výskyt další míst, potenciálně ohrožených chudobou a sociálním vyloučením je naznačen na mapě 4 na straně 33. Nejedná se však v pravém smyslu o lokality, jako spíše o jednotlivé bytové domy či ubytovny, kde je zvýšená koncentrace osob dlouhodobě nezaměstnaných, pobírajících dávky HN, nebo lidí v nejistém bydlení. Kromě vybraných ubytoven, především pak ubytovny na Mládežnické ulici, lze do výčtu zařadit rovněž dva břeclavské azylové domy, bývalou ubytovnu firmy OTIS na ul. J. Opletala, vybrané domy na Zámeckém náměstí a část bytovek v ulici U Splavu, Okružní, Budovatelská či Hájová. Nejedná se však o žádné masivní koncentrace sociálně vyloučených osob, jako spíše o strukturální obměnu nájemníků obdobnou jako Na Valtické. Specifické kapacity využívané osobami ohroženými chudobou v nepříznivé bytové situaci vznikly i v objektech na ulici 17. listopadu a dle zatím neověřených informací i nábřeží Komenského.

Za specifickou skupinu sociálně vyloučených lokalit můžeme v Břeclavi považovat i bezdomovecké squaty, ve kterých podle našich zjištění přebývá v Břeclavi asi **22 – 25 lidí**. Kromě všeobecně známého *Mlýna*, kde tradičně bydlí nejvíce osob, se jedná rovněž o *Starou školku*, *Miami*, tzv. *Bunkr u Vídeňáku*, vojenský objekt *Rota* a další opuštěné budovy. Tyto objekty přitom naplňují definici SVL bezezbytku, protože jejich obyvatelé jsou téměř vždy nezaměstnaní, pobírající dávky v HN, často zadlužení atd.

Dle našich zjištění squaty „pohlcují“ řadu lidí v bytové nouzi a fungují tak jako svého druhu alternativa nedostatečných kapacit krizového bydlení. Bydlení na squatech je však krajně nejisté a nebezpečné a spoléhat se na něj jako na řešení situace by bylo iluzorní. Například obyvatelům *Mlýna* dlouhodobě hrozí, že se budou muset vystěhovat, naposledy od 19. srpna 2016, kdy se zde zřítla část stropu a město již stanovilo několik předběžných termínů pro úplné uzavření objektu. Podobná situace hrozí také obyvatelům *Miami* a není v tuto chvíli vůbec jisté, kam se všichni tyto lidé přesunou.

⁶⁵ Osobní sdělení respondentky OL 6. Vlastní terénní záznamy.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Obrázek 7 - Vránů mlýn (Zdroj: <http://tatan.rajce.idnes.cz/Breclav/>)

Agentura
pro sociální začleňování

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Bytová problematika na místní úrovni

Domovní a bytový fond ve městě

Podle SLDB 2011⁶⁶ se Břeclavi nacházelo **9721 trvale obydlených bytů** z toho 3639 v rodinných domech a 5979 v domech bytových. Přesto, že se jedná o údaj starý už šest let, aktuální stav se od něj příliš neliší, protože například **v letech 2011 - 2015 se v Břeclavi dostavělo jen 122 nových bytů**. Výstavba je tak ve srovnání s poptávkou poměrně nízká a bytový fond se příliš nezvětšuje. Pokud se staví, tak hlavně rodinné domy.

Ze zmíněného sčítání také vyplývá, že se ve městě **v roce 2011 nacházelo celkem 949 trvale neobydlených bytů v 416 trvale neobydlených domech** (z toho však část sloužila k rekreaci).

V Břeclavi byla vždy početně významná individuální výstavba rodinných domů. Z hlediska vlastnictví fyzických osob později také privatizace městských bytů. Prodané obecní byty přešly většinou do soukromých rukou, většina z nich do spoluvlastnictví vlastníků (dále SVBJ) bytů nebo nových bytových družstev. Převládajícími typy bydlení jsou nyní v Břeclavi vlastnictví rodinného domu (**3082 bytů**) nebo vlastnictví bytu v rámci SVBJ či nově vzniklého družstva v bytovém domě (**2547 bytů**). Město ani stát však nikdy nebyli v Břeclavi držitelem většiny bytů. Majoritním vlastníkem je již od 80. let *Stavební bytové družstvo Dyje*, které v současné době vykonává správu u přibližně 5000 bytů, které jsou buď přímo ve vlastnictví družstva, nebo lidí, kteří si byty od družstva odkoupili (2496 bytů), nebo u SVBJ a družstev, které vznikli odprodejem městských bytů a nyní platí družstvu Dyje za komerční správu. Vlastnictví celých bytových domů firmami či fyzickými osobami není v Břeclavi příliš rozšířené. V centru Břeclavi je sice řada domů v soukromém vlastnictví, ale často v nich sídlí kanceláře a provozovny. Pokud jsou větší bytové domy v majetku soukromých firem, jedná se většinou o novější developerské projekty, nicméně i tam jsou byty určené k prodeji do soukromého vlastnictví fyzických osob.

Družstvo Dyje vlastní převážně panelové domy v lokalitách, na jejichž výstavbě se v 70. a 80. letech podílelo, například *U Splavu*, *Dukelských hrdinů*, nebo *sídlíště Slovácká*. Zdaleka největší družstevní lokalitou je však sídlíště Na Valtické, vybudované v 80 letech na okraji Břeclav. Družstvo zde vlastní více než tisícovku (z celkového počtu 1441) bytů a pro ostatní vlastníky zajišťuje zmiňovanou správu.

Realitní trh

V Břeclavi se nové byty průběžně staví, nicméně poptávka mnohonásobně převyšuje nabídku. Vznikají tak hlavně rodinné domy nebo sporadicky menší bytovky. Největšími developerskými projekty v nedávné době byla výstavba *Bytového komplexu EURO s 87 byty, multifunkčního bytového domu*

⁶⁶Český statistický úřad. *Vše o území: Břeclav - obec/město (okres Břeclav)* [online]. In: [cit. 2017-02-10]. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/sldbvo/>

Slovan I na ulici U Nemocnice, *bytového domu za kasárnami* na ulici Kpt. Jaroše (30 bytů), bytové domy postavené městem na ulici Kpt. Jaroše (76 bytů) nebo Karla Hynka Máchy (62 bytů). V posledních dvou letech se budovaly hlavně menší bytovky, například bytový dům na Lidické s 16 byty a bytový dům v ulici Národních Hrdinů s 8 byty. V současné době probíhá výstavba *druhé etapy polyfunkčního domu Slovan II* na ulici U Nemocnice, kde vznikne asi 70 nových bytů a výstavba kolonie rodinných domků v ulici *Březinova* s plánovaným počtem 20 rodinných domků (nyní pozastaveno).

Poslední skutečně masivní výstavba bytů však v Břeclavi probíhala od konce 70. do poloviny 80 let, kdy se vybudovalo sídliště na Valtické s 1441 byty.

Prodejní ceny bytů a nájemné

Namátkovým průzkumem stránek realitních kanceláří a rozhovory s několika lidmi, kteří se věnují trhu s nemovitostmi, jsme dospěli k poznatku, že v Břeclavi se nyní nabízejí k prodeji hlavně byty s dispozicí 2 + 1 a 3 + 1. Jejich průměrná prodejní cena se pohybuje okolo 1 600 000 Kč, nicméně u novostaveb se mohou ceny vyšplhat až ke 2 000 000 Kč a více. Podstatně levnější jsou byty na sídlišti Na Valtické. Zde se průměrná cena za byt 2 + 1 pohybuje okolo 850 000 Kč (cca 45 m²) a za byt 3 + 1 okolo 1 225 000 Kč (cca 70 m²). V rámci Břeclavi jsou rovněž velmi levné byty 1 + 1 ve starší panelové zástavbě. Nejlevnější byty lze pořídit v dražbách domů zatížených exekucí. Celkový počet bytů nabízených v Břeclavi k prodeji však není příliš velký.

Nájemné se pohybuje v rozmezí 8 000 – 9 000 za pronájem bytu 2 + 1. I s cenou služeb lze tak v Břeclavi bydlet od 10 000 – 12 000 v závislosti na lokalitě a standardu bytu. V cenách nájemného se přitom sídliště Na Valtické jako celek od zbytku města příliš neodlišuje. Některé byty jsou zde však přeci jen levnější (např. 2 + 1 za 8500 včetně služeb, 4 + 1 za 11 000 včetně služeb) zřejmě záleží na struktuře nájemníků v jednotlivých vchodech, celkové rekonstrukci domu i stavu jednotlivých bytů, které se promítají do ceny nájmu. Obecně však lze říci, že celkový počet bytů, které jsou v Břeclavi nabízeny k pronájmu je omezený, a pohybuje se pouze v řádu jednotek. Průměrná výše nájmu je v Břeclavi vysoká a srovnatelná s většími městy.

Městský bytový fond

Privatizace městského bytového fondu

Stejně jako v případě jiných obcí v tehdejší Československu byly i v Břeclavi po roce 1991, dle zákona č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí, postupně převedeny státní byty do vlastnictví města. V roce 1992 se jednalo přibližně o 1600 bytových jednotek. Celkový počet bytů v Břeclavi byl přitom ve stejném roce 9184, takže město bylo zpočátku významným, téměř pětinovým vlastníkem všech bytových jednotek v obci. Předchozími vlastníky bytů,

kteří se následně převedly na město, bylo OPBH, různé státní instituce

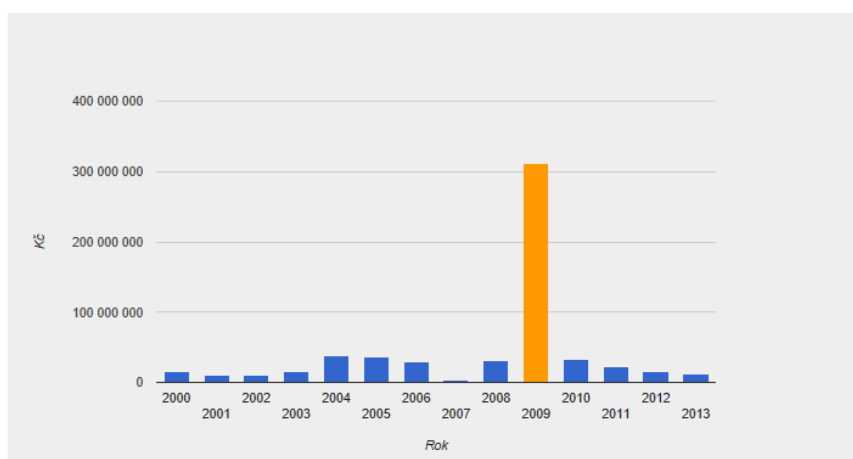

nebo státní podniky (například FOSFA, Poštorenské keramické závody a. j.).

Ve srovnání s ostatními regiony, započalo vedení města s masivní privatizací a převáděním bytů do osobního vlastnictví poměrně pozdě, až v roce 2007 (do té doby byly privatizovány jen některé vybrané objekty a byty), kdy vlastnilo ještě 1254 bytů.

V rámci privatizace se nájemníkům se převáděly převážně celé bytové domy, a to hlavně do vlastnictví *společenstev vlastníků bytových jednotek* (dále SVBJ) nebo *bytových družstev*, které za tímto účelem nájemníci vytvořili. Prodej domů se řídil *Metodikou prodeje bytových domů města Břeclav*⁶⁷, kde byla vytvořena tzv. *prodejní bonita bytových domů*, stanovující priority při prodeji bytového fondu. Celkem proběhly 2 vlny privatizace bytového fondu a následně vlna třetí, která pokračuje i v současnosti. Většina bytů, cca 900 se prodalo během vlny v letech 2007 – 2010, z toho zdaleka nejvíce bytů na přelomu let 2008 – 2009. (viz graf 8). V dalších vlnách probíhal hlavně doplňkový prodej méně lukrativních bytových domů nebo bytů, které se z nějakého jiného důvodu neprodaly ve vlně první.

Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku (kromě drobného) 2000 - 2013

Graf 8 - Příjmy města Břeclav z prodeje dlouhodobého majetku v letech 2000 - 2013⁶⁸ (zdroj: www.klikacirozpocet.cz)

Skutečnost masivního převádění bytů či prodeje domů obvykle pod odhadní cenou se v minulosti samozřejmě neobešla bez problematizování a byla opakovaně kritizována částí opozice i hlasy zvenčí⁶⁹. Největší kritiky se dostalo faktu, že byl prodej a převod zprostředkován vybranými realitními kancelářemi, které neprošly výběrovým řízením. Objevovaly se však i hlasy poukazující například na nedostatečnou komunikaci města, nebo zprostředkujících kanceláří s nájemníky, kterých se odprodej týkal a další okolnosti privatizace. Průběh privatizace nakonec posuzoval i Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen ÚOHS), který „... potvrdil, že při výběru prodejců městských částí bytů

⁶⁷ Zdroj: <http://breclav.eu/file/20101/>

⁶⁸ Zdroj: <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/584291-breclav/prijmy/kapitalove/2009>

⁶⁹ Poznámka: Při celkovém zisku 368 391 670 Kč z prodeje zhruba 900 bytů v první vlně privatizace byla průměrná prodejní cena bytu 409 324 Kč.

obešla břeclavská radnice zákon. Za toto jí byla uložena pokuta ve výši třiceti tisíc korun.⁷⁰ V rozhodnutí ÚOHS se konkrétně píše: „Výběru dodavatele nepředcházelo žádné transparentně provedené zadávací řízení, které by objektivně dokládalo, že právě vybrané realitní kanceláře nabízejí nejlepší smluvní podmínky... Cena veřejné zakázky, při jejímž zadání se zadavatel dopustil správního deliktu, a za kterou může být zadavateli uložena pokuta, činí prokazatelně nejméně 14 735 666,8 Kč.“⁷¹

Kromě odprodeje město v menší míře realizovalo bytovou výstavbu. Za přispění dotačních prostředků Státního fondu rozvoje bydlení a Ministerstva pro místní rozvoj, se rekonstruovaly jak celé bytové domy, tak i nástavby na již existující domy. Celkem tak od roku 1997 vzniklo nejméně 240 bytových jednotek, v lokalitách uvedených v tabulce 8. Část z nich však byla postavena s výrazným finančním podílem nájemníků a město bylo v tomto případě pouze spolupodílníkem a nikoliv úplným vlastníkem bytů (proto je v tabulce 8 neuvádíme, jednalo se asi o 62 bytů). Přes uvedenou výstavbu město v minulosti výrazně více prodávalo, než stavělo. Poměr prodeje a výstavby mezi lety od začátku privatizace názorně ukazuje graf 9.

Graf 9 - Poměr počtu prodaných a vystavěných městských bytů (Zdroj: Odbor majetkový MěÚ/Vlastní zpracování)

Celkem vzato od začátku privatizace obec převedla či rozprodala do rukou soukromých vlastníků téměř 90 % svého původního bytového fondu (do tohoto čísla nejsou zahrnuty byty vystavěné po roce 1991 ani zbourané bytové domy). Nahlédneme-li do výsledků dotazníkového šetření Ústavu územního rozvoje z roku 2012⁷², zjistíme, že v celorepublikovém kontextu Břeclav

⁷⁰ Bytová politika jako nástroj rozvoje města Břeclavi. Bc. Veronika Paulíková. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta Managementu a ekonomiky. 2013. S. 56

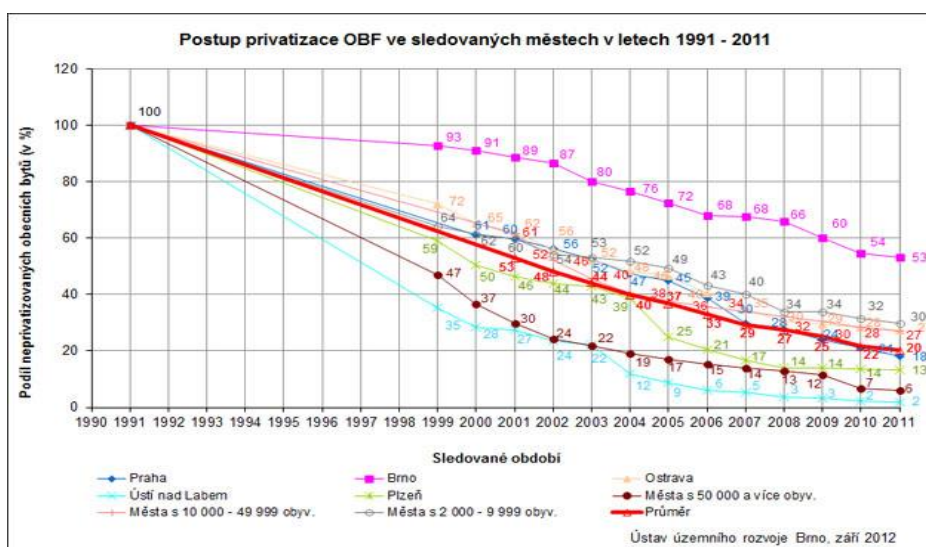
⁷¹ <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-7645.html>

⁷² Ústav územního rozvoje. *Výsledky dotazníkové akce o změnách v obecním bytovém fondu ve vybraných městech (2010, 2011)* [online]. In: . [cit. 2016-05-24]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4591>

mírně odlišuje vyšším procentuálním zastoupením převedených či odprodáných bytů. Podíl bytových jednotek, které obcím zůstaly, činí průměrně kolem 20 %, u obcí v rozmezí 10 000 – 49 999 obyvatel, kam Břeclav spadá, je to 27 % (viz. Graf 10), takže Břeclav privatizovala mírně nadprůměrně⁷³. Současných 322 bytů v obecním vlastnictví znamená zhruba 20 % z původně asi 1600 bytů vlastněných městem Břeclav, ale pouze asi 3 % ze všech bytů ve městě. Pro srovnání: před privatizací vlastnilo město asi 18 % ze všech bytů na území obce. Celorepublikový průměr v té době činil 40,1 %.

Graf 10 - Postup privatizace obecního bytového fondu ve sledovaných městech (Zdroj: ÚÚR)

Stávající bytový fond města

Město Břeclav je současně době vlastníkem 322 bytů, což představuje jen zhruba 3 % všech bytových jednotek na území města (viz graf 11).

⁷³ Do zmíněného dotazníkového šetření však byly zahrnuty pouze vybrané obce a navíc bylo realizováno před zhruba pěti lety, takže srovnání kontextu Břeclavi s výsledky dotazníků nemusí být zcela přesné.

Graf 11 - Podíl městských bytů z celkového počtu bytů v Břeclavi (Zdroj: Odbor majetkový MěÚ/Vlastní zpracování)

Byty ve vlastnictví města, lze rozčlenit do následujících kategorií:

1. **Standardní byty** pro běžný nájem, neboli tzv. **trvale nájemní byty** (133).
2. **Služební byty** (2)
3. **Byty zvláštního určení**, kam spadají byty v režimu DPS a bezbariérové byty (81 + 3)
4. **Byty se smlouvou o smlouvě budoucí** (vybudované s pomocí dotace od státu), které budou převedeny na nájemníky po skončení lhůty vymezené podmínkami dotace (102)

Strukturu a počet městských bytů přibližuje tabulka 5 a tabulka 6. V tabulkách není zahrnuto 81 bytů v DPS na ulici *Seniorů*.

Adresa	Počet bytů	Poznámka
Bratislavská 2238/4	4	
Dělnická 802/4	1	Byt v rámci SVBJ
Fučíkova 305/86	1	Rodinný dům
Hřbitovní 3347/1	1	Služební byt (Hasiči). Rodinný dům
Chodská 1371/2	4	Správa UZSVM. Město pronajímá
J. Černého 505/14	1	Rodinný dům
Kpt. Jaroše 1424	3	Bezbariérové byty
Krátká 1284/8	24	
Lanžhotská 449/11	4	
Riegrova 1012/27	13	
Na Pěšině 3168/18	7	
Národních odboje 1217/17	2	Správa UZSVM. Město pronajímá
Národních hrdinů 2010/18	6	Dům je prázdný
Národních hrdinů 311/20	6	
Národních hrdinů 300/47	13	
Na Zahradách 1133/19	13	
Na Zahradách 1137/20	16	
Na Zahradách 1111/21	15	
Pohansko 206	1	Služební byt (Správa zámečku)
Sady 28. Října 588/2	4	
Veslařská 2851/3	1	Rodinný dům

Tabulka 4 - Přehled standardních, bezbariérových a služebních bytů ve vlastnictví města Břeclav (Zdroj: Odbor majetkový)

MěÚ/Vlastní zpracování)

Adresa	Počet Bytů
Kpt. Jaroše 1424	66
Kpt. Jaroše 1425	10
Nádražní 967/85	6
Nádražní 971/93	6
Okružní 1114/4	6
Okružní 999/5	6
Sady 28. Října 588/2	2

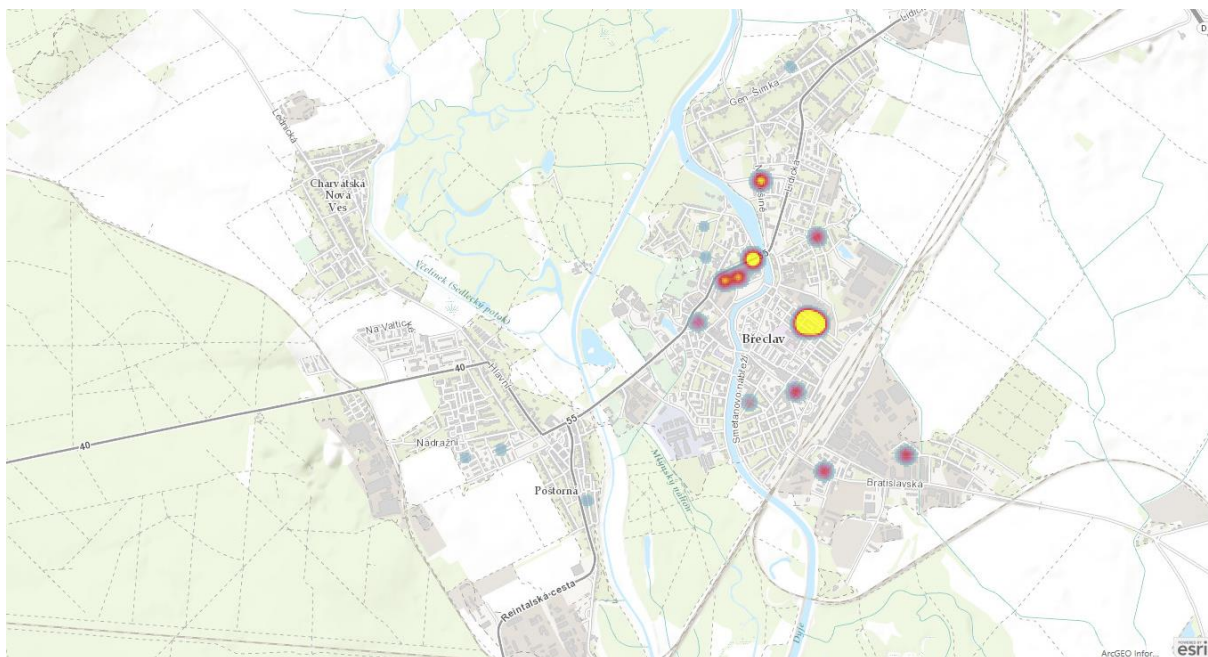
Tabulka 5 - Byty se smlouvou o smlouvě budoucí (o odprodeji stávajícím nájemníkům)(Zdroj: Odbor majetkový MěÚ/Vlastní zpracování)

Většina bytů se smlouvou o smlouvě budoucí, postavených v letech 1997 – 2004, bude po vypršení dvacetileté lhůty, vymezené podmínkami dotace *Ministerstva pro místní rozvoj* (dále jen MMR) nebo *Státního fondu rozvoje bydlení* (dále jen SFRB), nájemníkům převedena (odprodána) do osobního vlastnictví. Nájemníci již mají za tímto účelem na jednotlivých adresách založená bytová družstva, protože se s tímto převodem počítalo už v době výstavby bytů. Na adresách Nádražní 85 a 93 a Okružní 4 a 5 je město podílníkem SVBJ v rámci celého bytového domu. Celkem bude převedeno 20 bytů (půdních vestaveb) v roce 2017 a 76 bytů v roce 2024⁷⁴.

Kromě 81 bytů DPS tak městu zůstává 133 standardních bytů, 2 byty služební a 3 bezbariérové. Jejich prostorové rozmístění zachycuje mapa 4.

⁷⁴ Město je rovněž 40 % spolupodílníkem v Družství Byt 2000, které disponuje 58 byty na ulici Karla Hynka Máchy. Městský podíl bude na družstvo převeden v roce 2021.

Mapa 4 - Koncentrace a prostorové rozmístění standardních městských bytů dle tabulky 7 (Zdroj: Odbor majetkový MěÚ/Vlastní zpracování)

Ze standardních bytů je většina (81) koncentrována v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká. Tyto byty také jako jedny z mála neplánuje město v blízké budoucnosti odprodat. Specifickou podkategorií standardních bytů, kterými město právně nedisponuje a nemůže je tedy prodat, jsou 2 nemovitosti (s 6. byty), které jsou v držení *Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových* (dále jen UZSVM) a město Břeclav v nich vykonává tzv. *národní správu*, dokud nebude nalezen právoplatný restituent nebo jeho příbuzní. Zbylých 40 bytů se město chystá odprodat. V roce 2017 se to přitom dotkne asi 13 – 20 (standardních) bytů.

Jeden bytový dům se šesti byty je v tuto chvíli prázdný a jeho budoucí využití je nejasné. Nachází se v areálu cukrovaru, kde město plánuje za přispění investorů vybudovat podnikatelskou zónu, nicméně konkrétní podrobnosti nejsou v tuto chvíli známé a není tak zřejmé, jestli dům zůstane stát anebo ustoupí potřebě stavby nových objektů.

Bytová politika a správa bytového fondu

V současné době neexistuje žádná koncepční bytová politika města a není ani vypracovaný žádný závazný dokument či plán pro bytovou politiku budoucí. Nakládání s bytovým fondem tak bylo doposud určováno vybranými rozhodnutími rady či zastupitelstva města, které stanovily, které byty budou odprodány, a které si město ve vlastnictví ponechá. Směřování bytové politiky je také částečně naznačeno v dokumentu *Metodika prodeje bytových domů z bytového fondu města Břeclav*, kde se dočteme „*Město preferuje poskytování regulovaného nájemního bydlení sociálně potřebným. Naopak vyšší standard bydlení by neměl být předmětem individuální podpory z veřejných prostředků. Nedílnou*

součástí bytové politiky města je také požadavek na efektivní správu a údržbu bytového fondu.⁷⁵ Z uvedených řádků vyplývá, že si město ponechá pouze nejnútnejší množství bytů pro sociální účely (případně služební) anebo byty jinak neprodejné. Seznam bytů, které si město plánuje ponechat, shrnujeme v tabulce 7.

Adresa	Počet bytů	Poznámka
Hřbitovní 3347/1	1	Rodinný dům. Služební byt (Hasiči)
Chodská 1371/2	4	Správa UZSVM. Město pronajímá
Kpt. Jaroše 1424	3	Bezbariérové byty
Krátká 1284/8	24	
Riegrova 1012/27	13	
Národních odboje 1217/17	2	Správa UZSVM. Město pronajímá
Na Zahradách 1133/19	13	
Na Zahradách 1137/20	16	
Na Zahradách 1111/21	15	
Pohansko 206	1	Služební byt
Seniorů 3169/1	81	Byty v penzionu s pečovatelskou službou - DPS

Tabulka 6 – Byty, které si město plánuje ponechat (Zdroj: Odbor majetkový MěÚ/Vlastní zpracování)

Přidělování městských bytů a výše nájemného

Ročně se uvolňuje asi 6 – 10 městských bytů, které však musí obvykle projít dílčí rekonstrukcí, než se přidělí dalšímu nájemníkovi. Zájemci o městské bydlení jsou evidováni v seznamu uchazečů, který je každým rokem aktualizován a v době výzkumu se v něm nacházelo asi **125 lidí**. Nejedná se však o pořadník (zrušený v roce 2012), nýbrž pouze o seznam evidovaných uchazečů, kteří následně mohou reagovat na jednotlivé nabídky bytů. Do seznamu může být zařazen uchazeč, který: „není nájemcem či vlastníkem jiného bytu, ani domu...jehož manžel/ka nevlastní a není nájemcem bytu nebo domu ...nemá dluh vůči městu Břeclav ani jím zřízeným organizacím...nemá právo věcného břemene užívání bytu či nemovitosti určené k bydlení.“⁷⁶ Při žádosti se posuzuje několik kritérií, která jsou u jednotlivých uchazečů bodově ohodnocena. Mezi hodnocená kritéria patří dosavadní rodinné a bytové poměry, počet dětí, zdravotní stav, místo trvalého pobytu a finanční příjem. Upřednostňována jsou hlavně sociální a zdravotní kritéria a místo předchozího bydliště. Jednotlivé skutečnosti hodné posouzení jsou žadatelem uváděny v *Žádosti o nájem bytu*, která je případně doplněna potřebnými dokumenty z odboru majetkového nebo odboru sociálních věcí a školství.

Žádosti jsou posuzovány majetkovou komisí města Břeclav, kterou tvoří 6 nominantů politických stran. Komise se schází přibližně 1 x za dva měsíce, nebo dle potřeby a posuzuje žádosti a dokumentaci připravenou majetkovým odborem, který zároveň komisi navrhuje své stanovisko. Komise následně předává své stanovisko radě města, která má konečné slovo při přidělování bytů.

Postup a pravidla pro přidělování bytů, včetně bodového hodnocení uchazečů v *Příloze 6*, jsou z větší části sepsány v dokumentu *Pravidla nájmu, výpůjčky a zřizování věcných břemen u nemovitých věcí*

⁷⁵ Metodika prodeje bytových domů z bytového fondu města Břeclav. Článek 1.

⁷⁶ *Pravidla nájmu, výpůjčky a zřizování věcných břemen u nemovitých věcí ve vlastnictví města*, ve druhé části, článku 2 *Nájem bytů*. S. 6.

ve *vlastnictví města*, ve druhé části, článku 2 *Nájem bytů*⁷⁷. Vyhledání zmíněného dokumentu je přitom zbytečně složité. Na webových stránkách města musí občan kliknout nejprve na sekci *Občan a správa*, následně na sekci *Manuál občana*, následně na sekci *Majetek města* (celá sekce), zde na sekci *Pravidla pro nakládání s majetkem města* (paradoxně nikoliv na sekci *Přidělení obecního bytu*) a v té na odkaz *Pravidla nájmu, výpůjčky a zřizování věcných břemen u nemovitostí v majetku města Břeclav*. Naposledy potom na odkaz *Úprava Přílohy č. 3. Pravidel nájmu, výpůjčky a zřizování věcných břemen u nemovitých věcí ve vlastnictví města Břeclav*⁷⁸.

Městské byty jsou pronajímány na dobu určitou jednoho roku s možností prodloužení až na dobu neurčitou. „Po uplynutí roční lhůty se nájemní smlouva prodlužuje na dobu neurčitou, s výjimkou případů, kdy nájemce: (...) neplatí řádně a včas nájemné. V případě méně závažného porušení uvedené povinností, může být nájemní smlouva prodlužována, či uzavírána nová smlouva opakovaně na dobu určitou, vždy nejdéle na jeden rok. Působnost k uzavírání těchto nájemních smluv na dobu určitou, či jejich prodlužování na dobu určitou je svěřena OM...“⁷⁹ U většiny městských bytů jsou v současnosti uzavřeny smlouvy na dobu neurčitou.

V ojedinělých případech, hlavně u dlužníků, jsou byty pronajímány také na dobu kratší. Obvykle se tak děje poté, kdy nájemník dluží na nájmu, vyprší mu nájemní smlouva, ale město ho i tak nechá v bytě bydlet dále. (např. bez nájemní smlouvy, dle tzv. odvozeného užívacího práva, které platilo v předchozím občanském zákoníku). Nová smlouva s ním je uzavřena až poté, kdy zaplatí jistinu dluhu. V takových případech jsou nové smlouvy obvykle uzavírány na 2 – 3 měsíce a teprve později na standardní 1 rok.

Výše nájemného je v městských bytech rozdělena do dvou kategorií. V bytech zvláštního určení, mezi které patří byty v DPS a bezbariérové byty, je nájemné 16,42 Kč za m². Stejně nájemné platí také v tzv. *bytech vybudovaných za specifických podmínek* na ul. Kpt. Jaroše a Karla Hynka Máchy. V ostatních, standardních a služebních bytech je potom jeho smluvní výše stanovena na 56 Kč za m² (v souladu se zákonem č. 107/2006) a tuto částku město nezvyšovalo od roku 2010. Podle vyjádření pracovníků odboru majetkového výnosy z takto stanoveného nájemného postačují na pokrytí nákladů elementární údržby a dílčích oprav bytového fondu a nepoužívají se pro financování jiných aktivit města. Nicméně dle názoru některých nájemníků, například v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká je technický stav těchto bytů neuspokojivý a znatelně zvyšuje celkové náklady na bydlení a bytový fond je dle nich pod investovaný (viz strana 39).

Kromě částky nájemného, lze do nákladů na bydlení rovněž zahrnout vlastní výdaje nájemníků na opravy a zařízení bytu. V rámci realizovaného terénního šetření si část nájemníků stěžovala na to, že si musí dílčí opravy hradit ze svého. V souvislosti s tím je však nutné upřesnit, že rozdělení oprav

⁷⁷ <http://breclav.eu/obcan-a-sprava/pravidla-najmu-vypujcky-a-zrizovani-vecnych-bremen-u>

⁷⁸ S vyhledáním dokumentu mají komplikace i někteří zaměstnanci města, pro řadového občana to tedy musí být poněkud matoucí.

⁷⁹ *Pravidla nájmu, výpůjčky a zřizování věcných břemen u nemovitých věcí ve vlastnictví města*, ve druhé části, článku 2 *Nájem bytů*. S. 4.

hrazených ještě nájemníkem a těch už hrazených nájemcem bylo vymezeno *Nařízením vlády 308/2015, kterým se provádí paragraf 2287 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku*. Z nařízení vyplývá, že nájemníci by ze svého měli hradit opravy do výše 100 Kč za m² bytové jednotky ročně, jednorázově potom maximálně do výše 1000 Kč.

Dluhy na nájemném

Vybírání nájemného se neobejde bez problémů s placením a vznikem dlužných částek. V případě prodlevy s úhradou nájmu město posílá v prvních dvou měsících upomínky a již po třetím může podat výzvu k vyklizení bytu a usilovat o vystěhování nájemníka, včetně žaloby o soudním vystěhování. Teoreticky tedy může dojít k vystěhování dlužníka už zhruba 3 měsíce od prodlevy. V praxi je však postup města benevolentnější a fakticky se tak neděje. Navíc v některých případech nájemník po podání výzvy k vyklizení majetkovým odborem začne dlužnou částku (více nebo méně pravidelně) splácet a proces vystěhování následně pozastaven a nájemník dostane další šanci, byť s ním do doby splacení dluhu není uzavřena (či prodloužena) nájemní smlouva. Zhruba ve třech případech mohou dokonce nájemníci byt užívat, přestože jsou ještě dlužníci a formálně s nimi není možné uzavřít nájemní smlouvu⁸⁰. V praxi je tedy počet ukončených nájmu u dlužníků nízký (v roce 2015 to bylo například ve třech případech). Dlužné částky se ovšem vymáhají důsledně a to včetně úroku z prodlení, který je 1 promile denně, neboli 36 % ročně a může tak postupně převýšit vlastní dlužnou částku. To činí největší problémy vystěhovaným dlužníkům, kteří by si rádi opět zažádali o městský byt, ale jsou kvůli dluhu z tohoto procesu vyřazeni. Odpuštění penále je přitom nepravděpodobné a město k němu přistupuje zřídka.

V prosinci 2016, evidovalo město zhruba 80 dlužníků na nájemném, z toho však více jak polovina už v městských bytech nebydlela. Celkový počet bydlících dlužníků byl ve stejném období 36, z toho 22 v lokalitě Na Zahradách, Riegrova, Krátká. Jejich dluh činil 287 800 Kč.

Na problematiku dlužníků město zareagovalo zavedením preventivních opatření, díky kterým se počet dlužníků i celkovou výši dluhu podařilo stabilizovat a od té doby už se příliš nezvyšují. Mezi tato opatření patří cca 10 splátkových kalendářů nebo zhruba 5 domácností, které dobrovolně posílají vyměřené sociální dávky určené na bydlení na účet města. Město rovněž spolupracuje s organizací IQ Roma servis na projektu *Druhá šance*, v rámci kterého jejich sociální pracovníci informují svoje klienty o výši dluhu, možných rizicích i možnostech nápravy. Město doposud u běžných nájemníků nevyužilo institutu zvláštního příjemce.

Plánovaná opatření v oblasti sociálního bydlení

Město dlouhodobě uvažuje o využití bývalé policejní ubytovny na ulici *U Splavu* pro účely sociálního bydlení. Ve hře je přestavba domu na sociální ubytovnu nebo několik malometrážních bytů.

⁸⁰ V předchozím občanském zákoníku (dále jen OZ) byla tato praxe nazvána *Odvozené užívací právo*. V novém OZ se již nenachází.

V současné době je však budova stále ve vlastnictví Ministerstva vnitra a jednání o převedení na obec probíhají už třetím rokem.

Na úrovni města se o zřízení krizového či sociálního bydlení uvažuje minimálně již 10 let. Různé podoby návrhů se objevují v některých strategických dokumentech a jednotlivé neziskové organizace se snaží myšlenku podporovat a občas do diskuze vstupovat s pozitivními impulzy, nicméně zatím bezúspěšně. Kromě SPSZ za minulého působení Agentury se více či méně konkrétní modely sociálního bydlení naposledy objevují v návrhové části *Strategického plánu rozvoje města Břeclavi*. Kromě **dlouhodobě plánované rekonstrukce či nového vybudování Azylového domu**, která se objevuje na straně 17, je zde jako prioritní opatření zmiňována také **rekonstrukce bývalé policejní ubytovny**, obojí s dokončením v roce 2017. Na dalších stranách SPRM nalezneme sekci nazvanou *zásobník projektů*⁸¹, kde je na straně 20 jako ideový záměr pro léta 2016 – 2020 uváděno například také (bez větších podrobností) **sociální bydlení**.

Přestože zmíněná plánovaná či navrhovaná opatření zjevně předběhla dobu a momentálně není v možnostech města naplnit ani předběžně stanovené přípravné práce, je možné se ptát nakolik prosociální návrhy ze *Strategického plánu*, ale například z přihlášky města ke spolupráci s ASZ korespondují **s dlouhodobou tendencí města se zbylého bytového fondu zbavovat a prodávat byty buď stávajícím nájemníkům, nebo dalším zájemcům**. Těžko si totiž lze představit, nakolik bude pro veřejnost i spolupracující organizace srozumitelné, pokud bude město na jedné straně byty prodávat a na druhé rekonstruovat, stavět či vykupovat. Rozporuplnost opatření přitom vnímají i někteří obyvatelé lokalit: „*Pokud je tady sociální problém, a jakože je, tak není možné, aby město dál prodávalo byty*“⁸²

⁸¹ V zásobníku projektů nalezneme i další zajímavé návrhy, jako například **Sociální podnik města Břeclavi** (schválený projektový záměr) na straně 20, nebo **Komunitní kompostování** (ideový záměr) na straně 21.

⁸² Osobní sdělení respondenta OL 7. Vlastní terénní záznamy.

Zaměstnanost

K 30. listopadu 2016 činila nezaměstnanost v Břeclavi 4,6 %, což představovalo zhruba 770 nezaměstnaných v evidenci KoP ÚP Břeclav. Poměrně příznivý výsledek svědčí o slušné hospodářské kondici Břeclavských podniků, ale zároveň kopíruje i trend oživení, patrný v celé ČR. Firmy v současné době nabírají zaměstnance rad málo kvalifikovaných uchazečů, ale i těch je často nedostatek a některá místa zůstávají dlouhodobě neobsazená, přestože za práci přijíždí více cizinců zaměstnaných přes Agentury práce⁸³.

Šance pro získání zaměstnání je tedy nyní bezprecedentně vysoká a mnoho lidí pracuje i ve vytipovaných lokalitách. Není se tak čemu divit, když řada místních aktérů často opakuje mantru „*Kdo chce pracovat, ten si práci najde*.“ Tak jednoduché to ovšem není ani v době současné rekordní zaměstnanosti. Mnoho lidí totiž zůstává vyřazeno z trhu práce i navzdory jinak mimořádně příznivým okolnostem, protože jejich problémy přetrvávají z minula a nesouvisejí s aktuální situací. Jde hlavně o dlouhodobě nezaměstnané (nad 12 měsíců), lidi s bariérami pro pracovní uplatnění nebo s jejich kumulací či o lidi nemotivované (či rezignované). Zásadní překážkou při hledání zaměstnání jsou hlavně dluhy a exekuce, které kvůli srážkám ze mzdy zabraňují dosáhnout plnohodnotného příjmu, nízké výdělků v porovnání s celkovými příjmy ze sociálních dávek, zdravotní omezení, věk atd. Problematické je v tomto ohledu rovněž tzv. nekolidující zaměstnání, kdy si lidé v evidenci ÚP, mohou legálně přivydělat částku do výše poloviny minimální mzdy (aktuálně 11 000 Kč), tedy 5500 Kč. Této možnosti se často využívá při nelegálním zaměstnávání, kdy je zaměstnanci oficiálně vyplacena tato částka a zbytek výplaty jde „na ruku“. Řada lidí tak díky využívání této možnosti zůstává v evidenci ÚP, přestože nelegálně vydělávají částku na hranici standardního příjmu a firmy tímto způsobem zase obcházejí své daňové povinnosti. Z těchto a řady dalších důvodů je rozšířená nelegální práce „na černo“⁸⁴, ať už formou příležitostných přivýdělků, nebo zmíněné nezdaněné části mzdy, vyplácené zaměstnancům „na ruku“. Tento segment trhu práce je tolerovaný zaměstnanci i zaměstnavateli, a do budoucna představuje výraznou překážku pro všechny aktivity zaměřené na integraci nezaměstnaných⁸⁵. Na Břeclavsku jsou nejrozšířenější sezónní práce v zemědělství (vinohrady), stavebnictví a pohostinství.

Specifiky ohroženou skupinou jsou na trhu práce matky samoživitelky, které nemohou skloubit péči o děti s požadavky zaměstnavatelů, hlavně v podmínkách směnného provozu a příjmy z částečných úvazků jsou pro jejich potřeby příliš nízké.

⁸³ Nejvíce zahraničních pracovníků pochází ze Slovenska (téměř 2000 v rámci okresu), dále z Rumunska, Ukrajiny, Bulharska a dalších zemí.

⁸⁴ Nelegální práce je hojně rozšířená také na svobodárnách. Počet lidí, kteří pracují na černo, je však prakticky nezjistitelný.

Další ohroženou skupinou jsou kupříkladu lidé propuštění z výkonu trestu, kteří se potýkají se ztrátou pracovních návyků, dluhy a předsudky zaměstnavatelů i spolupracovníků a s dalšími problémy (např. ztrátou bydlení). U těchto a i dalších skupin, o kterých v této práci, hovoříme, je přitom zásadní překážkou pro vstup do zaměstnání (kromě již zmíněných exekucí) nízká nástupní mzda. Ta se sice v poslední době výrazně zvýšila, ale jen v některých odvětvích nebo u některých podniků. Vstup do zaměstnání je nákladný - drahé jsou vstupní prohlídky i náklady na dojíždění a první výplata přichází obvykle až měsíc i více od nástupu do práce. Pokud navíc zaměstnanec úspěšně nepřeklene přes zkušební období, riskuje, že se ocitne úplně bez příjmů, protože vypadne ze systému dávek. Nízká mzda je demotivující i pro lidi potýkající se s exekucemi, protože po stržení částek do tzv. nezabavitelného minima, se jejich situace příliš neliší od doby, kdy byli příjemci dávek HN.

Možnosti zaměstnávání pro osoby ohrožené sociálním vyloučením

V souvislosti s hospodářským oživením se i přes zmíněná úskalí zvyšuje zaměstnanost i mezi skupinami lidí ohrožených sociálním vyloučením (dále jen cílové skupiny). Z výsledků terénního šetření vyplývá, že nacházejí uplatnění například ve firmách Gumotex a.s., BORS a.s., Racio a.s., VHS Břeclav s.r.o., Povodí Moravy s. p., v supermarketech a obchodních domech, jako pracovníci v úklidu, jako pomocné kuchyňské síly, v zemědělství, atp. Složení zaměstnavatelů je celkově pestré, jedná se hlavně o průmysl a služby. Velká část pracujících však vykonává tzv. *prekarizovanou* práci ve formě dohod o provedení práce či pracovní činnosti. Často se jedná pouze o několikaměsíční pracovní poměry, někdy vykazované zaměstnavateli na hranici minimální mzdy, aby se tak vyhnuli vysokému zdanění. Svou roli na tomto trendu mají i pracovní agentury, jejichž počet v Břeclavi narůstá (i když jejich působení je momentálně zaměřeno na najímání cizinců). Problematické jsou také nízké pracovní návyky části zaměstnanců a neochota se podřídit režimu ve firmě, kvůli čemu v práci příliš dlouho nevydrží a často střídají zaměstnavatele. I proto je v Břeclavi některými aktéry vnímána potřeba zaměstnávání pro uvedené problematické skupiny, které by v sobě mělo propustnost, výchovný či motivační aspekt.

V Břeclavi a okolí se v současné době nachází několik firem, které nabízejí práci i lidem s různými bariérami. Jedná se hlavně o subdávatele pro větší podniky, zřizující chráněné dílny či chráněná pracovní místa pro osoby zdravotně znevýhodněné, například ZPSHelp Břeclav s.r.o. (cca 80 pracovních míst), Vexpa, s.r.o. (cca 20 míst v chráněné dílně), Ponap s.r.o. (cca 60 míst) nebo Chemtas a.s. a jiné. V nejbližší době se rovněž v rámci projektu bude na pracovní rehabilitaci pro osoby s duševním onemocněním zaměřovat občanské sdružení Práh Jižní Morava, z. s..

Ostatní skupiny znevýhodněné na trhu práce se uplatňují spíše ve firmách a institucích, které využívají možností nástrojů (VPP a SÚPM) *Aktivní politiky zaměstnanosti* UP. Jejich strukturu a počet přibližují tabulky 9 a 10. V srpnu 2016 vznikly v Břeclavi hned dvě sociální firmy: *Budoucí prosperita, sociální podnik Břeclav s.r.o.* a *Břeclavský sociální podnik s.r.o.* Podrobnosti o jejich činnosti a cílových skupinách, na které se zaměřují, však nebyly v době výzkumu známy a nebyly k dispozici ani z žádných otevřených zdrojů.

Zaměstnavatel	2012	2013	2014	2015	2016
AVE CZ odpadové hospodářství, s.r.o.	0	0	2	4	3
Město Břeclav	9	30	1	1	0
Tereza Břeclav p. o. m.	0	0	12	21	22
Lesy České republiky, s. p.	0	0	1	8	10
IQ Roma servis, z. s.	0	3	0	2	2
Celkem	9	33	16	36	37

Tabulka 7 - Podpořená místa VPP uchazečů z Břeclavi (Zdroj: KoP ÚP Břeclav)

Rok	VPP	SÚPM
2012	391	110
2013	279	172
2014	289	242
2015	586	436
2016	280	140

Tabulka 8 - Počty podpořených osob v rámci působnosti

KoP ÚP Břeclav (Zdroj: KoP ÚP Břeclav)

Z údajů v tabulce 7 je patrné, že významným zaměstnavatelem pro lidi znevýhodněné na trhu práce je samotné město Břeclav. To dlouhodobě zajišťuje výkon Obecně prospěšných prací (OPP⁸⁶) i Veřejně prospěšných prací (VPP). Pracovníci OPP jsou vybíráni a přidělováni podle vhodného typu práce ve spolupráci s Probační a mediační službou ČR a jednotlivé úkony pracovním četám zadávají zaměstnanci *Odboru rozvoje a správy* nebo městské policie. Jedná se většinou o dílčí práce na údržbě městské zeleně či o úklid veřejných prostranství. Paralelně s pracovníky OPP funguje rovněž pracovní četa VPP, vykonávající podobné práce jako OPP, ovšem v rámci městské příspěvkové

⁸⁶ Kromě města Břeclav, využívají OPP i některé okolní obce a neziskové organizace. V listopadu 2016 v Břeclavi působilo na OPP asi 40 lidí. Dle oslovených pracovníků Probační a mediační služby Břeclav (dále jen PMS) je při výkonu OPP problémem slabá vymahatelnost docházky a nízká návaznost na další možnosti zaměstnání (například VPP) po ukončení OPP.

organizace TEREZA⁸⁷. Pracovníci VPP jsou vybráni na základě výběrového řízení ve spolupráci s ÚP. Délka výkonu VPP je obvykle stanovena na 12 měsíců, ovšem reálně závisí na množství finančních prostředků, které má ÚP k dispozici a počtu institucí, které mají o výkon VPP v daném období zájem. Často tedy pracovníci působí pod městem jen v sezóně od dubna do října⁸⁸.

Struktura nezaměstnaných

Z hlediska struktury dělíme nezaměstnané podle věku, délky evidence, nejvyššího dosaženého vzdělání a pohlaví. Navzájem porovnáme například počty dlouhodobě nezaměstnaných s nezaměstnanými na vytipovaných adresách, nebo se strukturou volných míst v nabídce ÚP. Za vytipované adresy jsme zvolili lokalitu Na Zahradách, Riegrova a Krátká. V souladu s metodikou MPSV, používáme při stanovení nezaměstnanosti tzv. podíl nezaměstnaných osob (ze všech ekonomicky aktivních v rozmezí 15 – 64 let)⁸⁹

Jak ukazuje graf 12, struktura nezaměstnaných dle věku nepřináší žádný překvapivý výsledek. Nejvíce lidí bez práce je v široké skupině v rozmezí 27 – 55 let. Zajímavé je pouze zastoupení mladistvých nezaměstnaných ve věku 15 – 17, kteří tvoří zhruba 1 % z celkového počtu. Reálně se tak jedná přibližně pouze asi o 12 osob (z nichž je však polovina nezaměstnaných dlouhodobě). Přitom podle informací pracovníků Odboru sociálních věcí a školství se jedná o rizikovou skupinu, ohroženou sociálně patologickými jevy (pokud bychom skupinu rozšířili na věkové rozmezí od 15 – 18 let, tak se jedná zhruba o 24 osob).

⁸⁷ **Tereza Břeclav je příspěvková organizace města.** Zajišťuje správu a údržbu sportovišť, lesních a parkových areálů a plakátovacích ploch. Kromě vlastních kmenových pracovníků, zaměstnává v sezóně obvykle nízko kvalifikované zaměstnance a lidi na VPP či OPP.

⁸⁸ Dočasnost a nejistota je obecně problémem všech míst zřizovaných v rámci projektů, např. APK, ale i všech míst v rámci APZ (VPP, SÚPM)

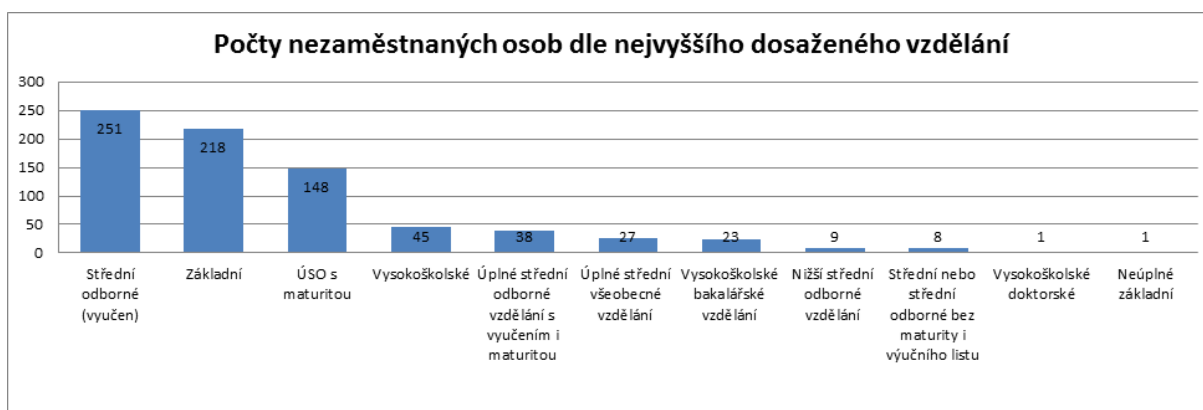
⁸⁹ Viz. Změna metodiku ukazatele registrované nezaměstnanosti: https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/zmena_metodiky

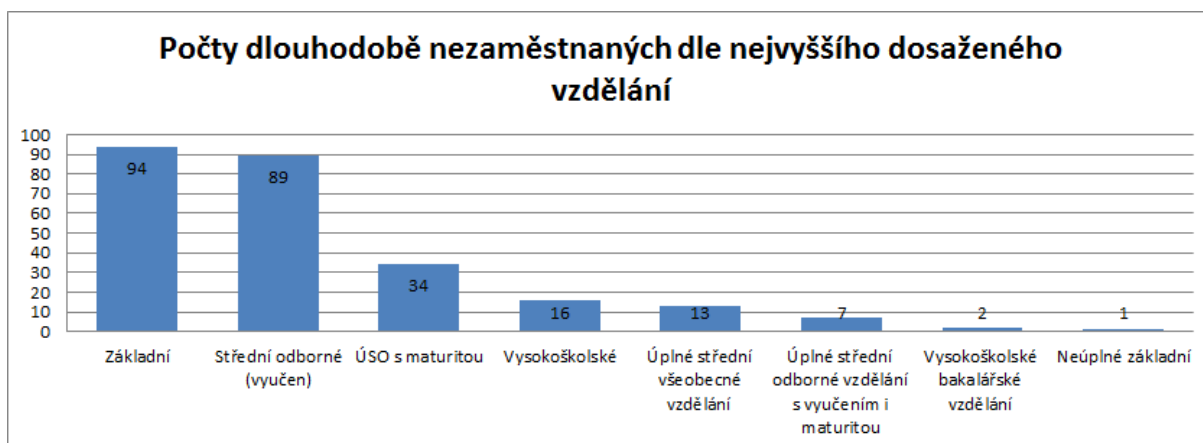

Graf 12 - Podíly věkových skupin na celkové nezaměstnanosti v Břeclavi (Zdroj: KoP ÚP Břeclav/vlastní zpracování)

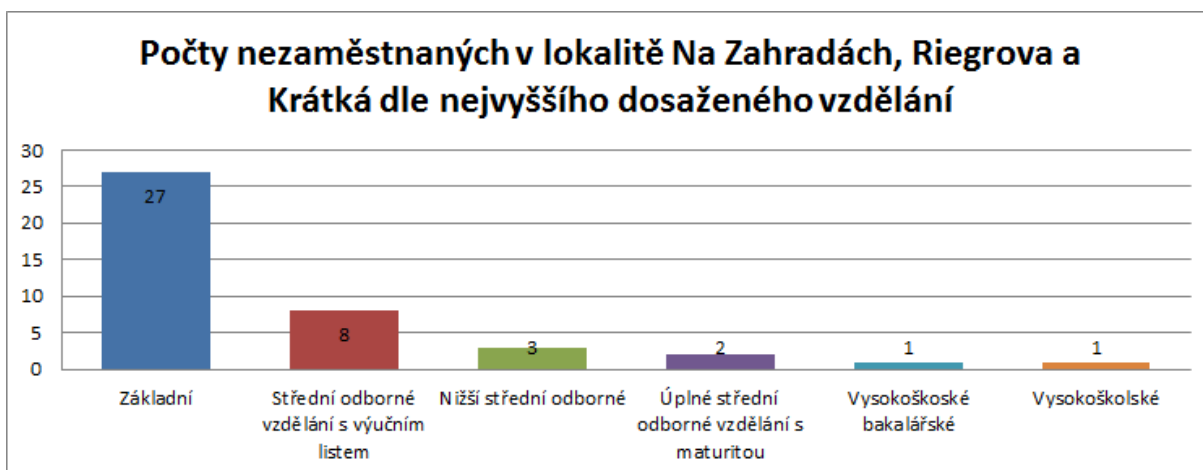
Zajímavější je srovnání skupin nezaměstnaných dle nejvyššího dosaženého vzdělání. Zatímco průměrný nezaměstnaný je v Břeclavi obvykle absolventem učiliště (graf 13), mezi dlouhodobě nezaměstnanými mírně převažují absolventi základních či praktických škol (graf 14). V lokalitě Na Zahradách je přítom základní vzdělání mezi nezaměstnanými zastoupeno dokonce téměř ve 2/3 případů, což představuje dlouhodobý problém s rizikem zhoršování situace pro případ opětovného růstu nezaměstnanosti. Lidé s nízkým vzděláním jsou v takových případech totiž obvykle nejvíce zranitelní a mohou snadnou o zaměstnání zase přijít.

Graf 13 - Počty všech nezaměstnaných v Břeclavi dle nejvyššího dosaženého vzdělání (Zdroj: KoP ÚP Břeclav/vlastní zpracování)

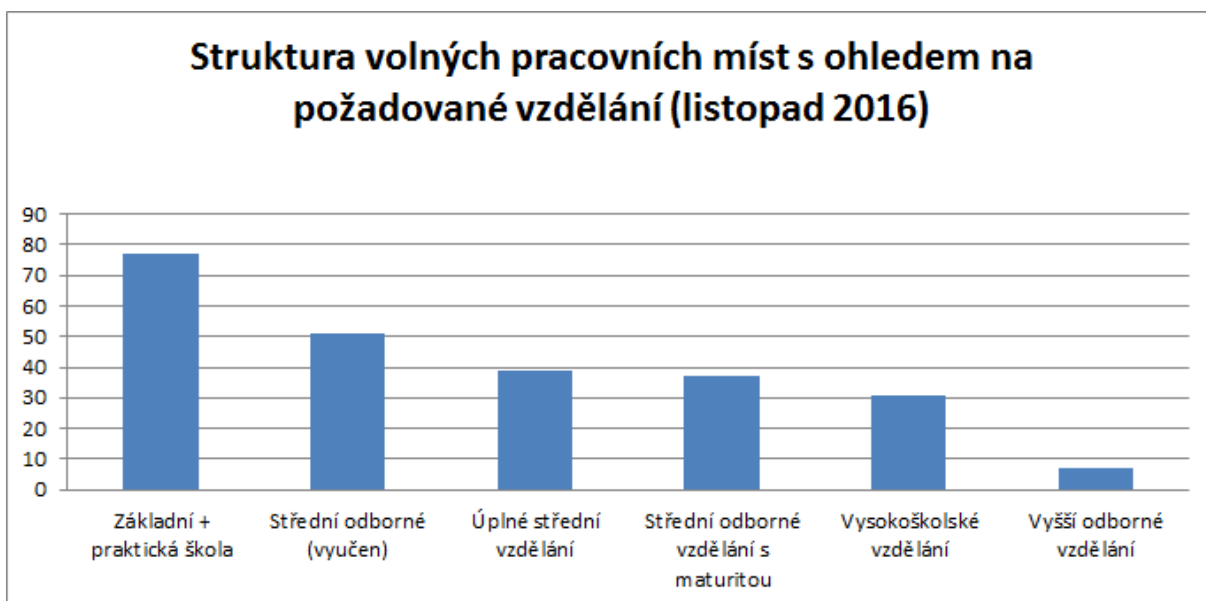
Graf 14 - Počty dlouhodobě nezaměstnaných dle nejvyššího dosaženého vzdělání (Zdroj: KoP ÚP Břeclav/vlastní zpracování)

Graf 15 - Počty nezaměstnaných v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká dle nejvyššího dosaženého vzdělání (Zdroj: KoP ÚP Břeclav/vlastní zpracování)

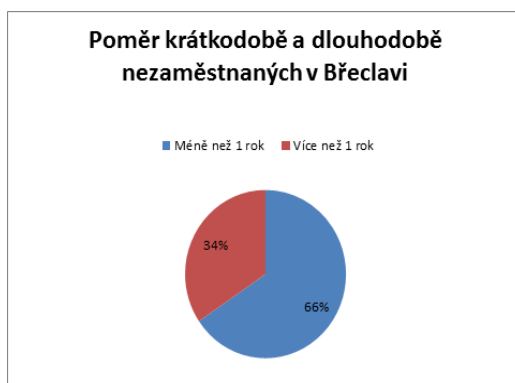
V minulých letech platilo, že nízká úroveň vzdělání výrazně snižuje šance na uplatnění nebo dostatečné mzdové ohodnocení. V současné době to však není tak docela pravda. Jak ukazuje graf, v nabídce volných pracovních míst KoP ÚP nyní totiž převažují právě úvazky s minimálními požadavky na vzdělání (ačkoliv realita při přijímacím pohovoru může být jiná⁹⁰). Jak už jsme však uvedli, z hlediska stability zaměstnání a jistoty a výše příjmu jsou uchazeči o zaměstnání se s nízkou kvalifikací jednoznačně v nevýhodě.

⁹⁰ Dle poznatku z terénu není neobvyklé, že se informace a požadavky uváděné v inzerátech míjí se skutečností. To se týká jak požadovaného vzdělání a zkušeností, i reálně nabízené délky kontraktu, tak i skutečného mzdového ohodnocení.

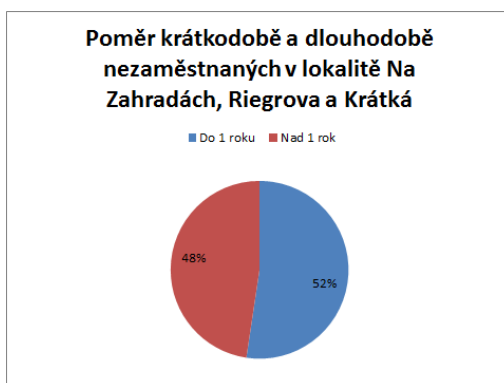

Graf 16 – Struktura volných pracovních s ohledem na požadované vzdělání (Zdroj: KoP ÚP Břeclav/vlastní zpracování)

Z hlediska délky evidence na ÚP je skupina dlouhodobě nezaměstnaných zastoupena v Břeclavi více jak třetinově. V lokalitě Na Zahradách je přitom poměr dlouhodobě nezaměstnaných téměř poloviční (viz srovnání grafu 17 a 18)

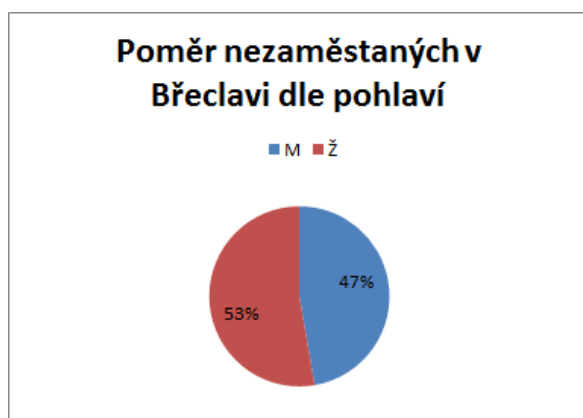

Graf 17 - Počty dlouhodobě nezaměstnaných v Břeclavi (Zdroj: KoP ÚP Břeclav/vlastní zpracování)

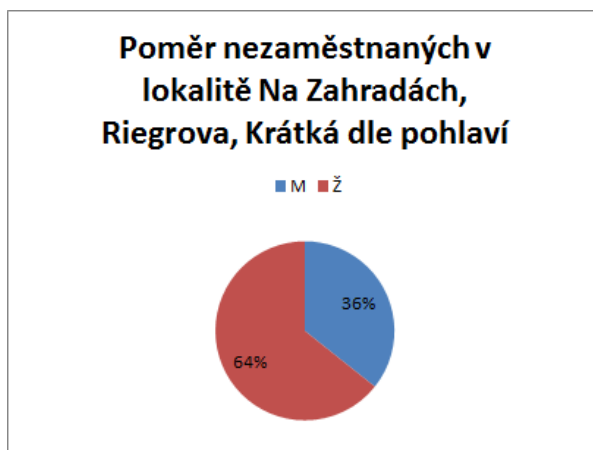

Graf 18 – Poměr krátkodobě a dlouhodobě nezaměstnaných v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká (Zdroj: KoP ÚP Břeclav/vlastní zpracování)

Ještě nepříznivější srovnání přináší statistika nezaměstnanosti dle pohlaví. Zatímco za celé město vychází poměr mezi pohlavími pouze mírně v neprospěch žen – 53 % (graf 19), ve vyloučené lokalitě je to až 64 % (graf 20)

Graf 19 - Poměr počtu nezaměstnaných v Břeclavi dle pohlaví (Zdroj: KoP ÚP Břeclav/vlastní zpracování)

Graf 20 - Poměr počtu nezaměstnaných v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká dle pohlaví (Zdroj: KoP ÚP

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Břeclav/vlastní zpracování)

Agentura
pro sociální začleňování

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Bezpečnost

Následující kapitola se věnuje vybraným aspektům problematiky bezpečnosti v Břeclavi, v souvislosti s vybranými skupinami sociálně vyloučených osob a jejich vlivem na bezpečnostní situaci ve městě i jeho bezprostředním okolí. Vycházíme přitom jak z vlastních poznatků, tak z již existujících dokumentů, například z *Koncepce prevence kriminality města Břeclav na léta 2015 – 2018*, z *Plánu prevence kriminality 2016 - 2018*, ze zadávací dokumentace k projektům *Bezpečná lokalita a Domovník preventista* a z dalších otevřených či interních zdrojů. Zvláštní pozornost je v kapitole věnována problematice mládeže a osobám s duševním onemocněním. Vybraným aspektům bezpečnostní problematiky, které jsou spojeny s jinými tématy, se také věnujeme v ostatních (předchozích) kapitolách textu.

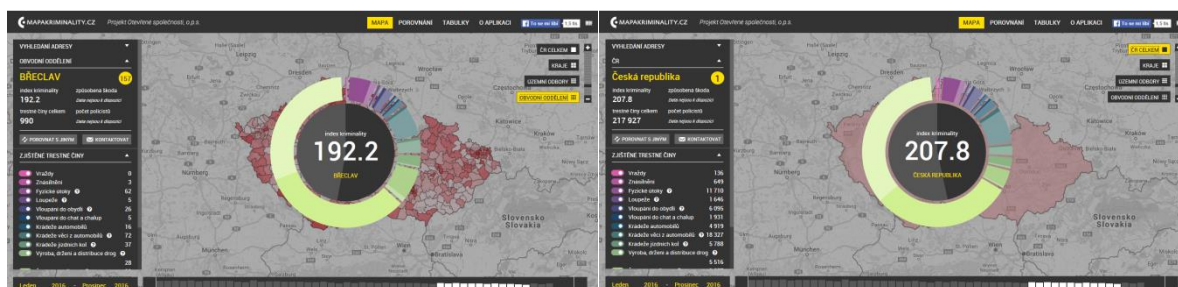

Bezpečnostní problematika obecně

Ve srovnání s republikovým ukazatelem za rok 2016 je místní index kriminality⁹¹ mírně pod průměrem a Břeclav se tak v tomto ohledu řadí spíše mezi průměrně bezpečná města. V meziročním srovnání indexu za leden roků 2013, 2014, 2015 a 2016 se dokonce ukazuje pozvolný pokles jeho hodnoty, což odpovídá obdobnému trendu na většině území ČR. Sledované hodnoty však kolísají v závislosti na vybraných měsících. Uvedené údaje proto spíše ilustrují dlouhodobý trend, ale nemusejí přitom odpovídat momentálnímu stavu a tedy i momentální hodnotě indexu v daném měsíci⁹².

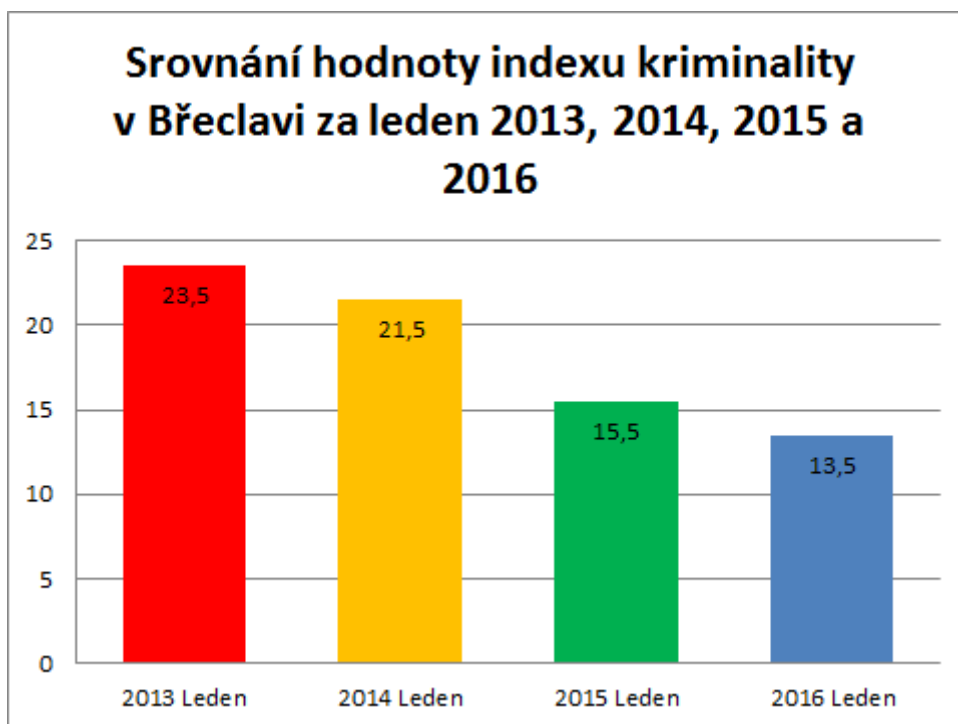
Porovnání ukazatelů v ČR a Břeclavi za poslední za rok 2016 nabízí obrázek 8. Meziroční srovnání za leden potom graf 21. Sledované hodnoty se týkají *Obvodního oddělení PČR Břeclav* (dále jen OO PČR Břeclav).

Obrázek 8 - Srovnání Indexu kriminality: Česká republika a Břeclav (leden - prosinec 2016). (Zdroj: www.mapakriminality.cz / vlastní zpracování)

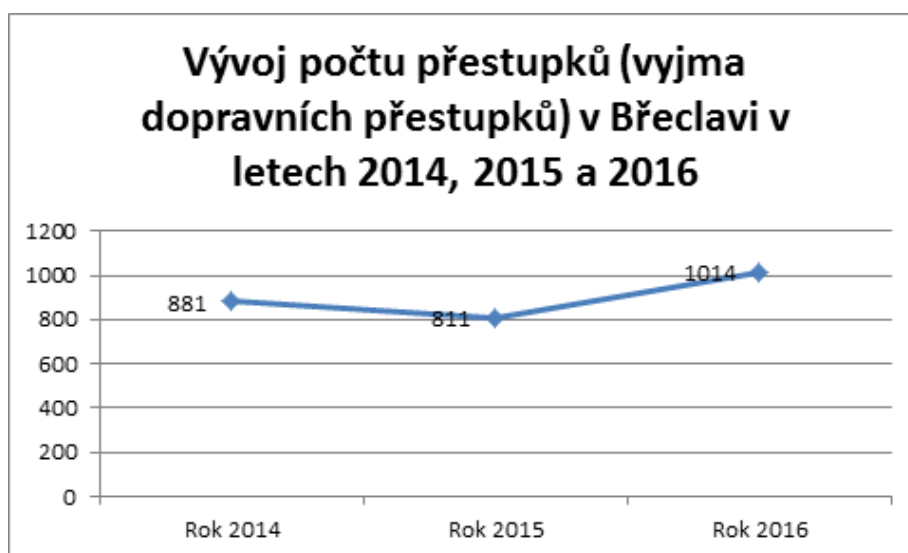
⁹¹ Index kriminality představuje počet spáchaných trestných činů za určený časový úsek na daném území, přepočtený na 10 tisíc obyvatel.

⁹² Například v Březnu 2017 vzrostla hodnota indexu OO Břeclav na 24,8 a byla tak vyšší než republikový průměr.

Graf 21 – Meziroční srovnání indexu kriminality v Břeclavi za leden 2013, 2014, 2015 a 2016 (Zdroj: www.mapakriminality.cz / vlastní zpracování)

Podobný vývoj lze sledovat také u přestupkové činnosti (vyjma dopravy) sledované městskou policií. Počet přestupků v posledních letech průběžně klesá, ačkoli za rok 2016 byl zaznamenán jeho opětovný nárůst.

Graf 22 - Vývoj počtu přestupků v Břeclavi v letech 2014, 2015 a 2016

Podle respondentů z řad systémových aktérů patří mezi nejakcentovanější bezpečnostní témata v současné době výroba a přeshraniční distribuce drog, kriminalita spojená s jejich konzumací nebo s konzumací alkoholu, krádeže (především kol) a vloupání a obecně trestná a přestupková činnost mládeže. Samostatnou kapitolou je potom dopravní situace, které se v souvislosti s diskutovanou problematikou okrajově věnujeme na stranách 14 a 41. Pozitivním faktem je, že provozování hazardu je v Břeclavi od ledna 2012 plošně regulováno *Obecně závaznou vyhláškou č. 6/2011*.

Porovnáním uvedených tvrzení se statistikami trestné činnosti OO PČR Břeclav docházíme k podobným závěrům. Například za rok 2016 bylo spácháno **127 krádeží vloupáním** (z toho **26 vloupání do obydlí**), **80** činů **ohrožení pod vlivem návykové látky**, **28** trestných činů v kategorii **výroba, distribuce a držení drog a 37 krádeží kol**. Celkově převažovaly majetkové trestné činy (**428**) nebo hospodářské trestné činy (**135**) nad například činy násilnými (**61**) nebo nad fyzickými útoky (**62**). Zajímavé je zjištění, že ve sledovaném roce nebyl spáchán jediný trestný čin z tzv. kategorie *hate crimes*, neboli *zločinů z nenávisti*, do kterých spadají činy *hanobení národa rasy, etnické nebo jiné skupiny, podněcování k národnostní a rasové nenávisti* nebo *podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod občanů*. Lze se však důvodně domnívat, že řada t. č. není hlášena a vyšetřena, například kvůli předpokládané nízké způsobené škodě (například u krádeží kol, které jsou v Břeclavi na denním pořádku), kvůli skepsi (viz například strana 36) dotčených osob k možnostem prošetření, nebo z jiných důvodů.

Jak jsme již uvedli, počty trestných činů i přestupků vykazují dlouhodobě spíše klesající tendenci, a to včetně sledovaných lokalit (ohrožených sociálním vyloučením). S tím však do jisté míry kontrastuje přetrvávající nízký pocit bezpečí Břeclavských obyvatel, především pak v souvislosti s exponovanými místy v centru města. Možné důvody pro pocit ohrožení popisujeme na čtených místech v textu. Jedná se například o nedostatek volnočasových aktivit pro některé skupiny mládeže, chybějícími kapacity krizového bydlení pro lidi bez přístřeší, nebo (u některých lidí) také dlouhodobě neřešené problémy lidí s duševním onemocněním. **To všechno vede ke zvýšené koncentraci a pohybu osob spojených s vyšší mírou společenské stigmatizace na exponovaných místech (a občas i ke konfliktním situacím⁹³) a tedy ke snižování pocitu bezpečí většinové populace, ať už pohyb zmiňovaných skupin představuje skutečnou hrozbu či nikoliv. Velkou roli v tomto mohou hrát pochopitelně předsudky a omezená osobní zkušenost s danými skupinami.**

Stejně tak však může při pocitu ohrožení hrát svoji roli přesouvání pozornosti občanů na internet a sociální sítě, kde jsou často šířeny a sdíleny nepodložené informace, které se buď vůbec nezakládají na skutečnosti, nebo zdůrazňují pouze některé její, hlavně negativní aspekty.

Skutečně kvalifikované podklady pro posouzení příčin pocitu ohrožení obyvatel v prostoru v tuto chvíli neexistují a i z toho důvodu město Břeclav a Agentura pro sociální začleňování společně připravují průzkum zaměřený právě na pocit bezpečí obyvatel města.

⁹³ Ještě do nedávné doby veřejným míněním v Břeclavi rezonovala i mezinárodní migrace, nicméně vlna zájmu o tuto problematiku již částečně opadla, protože příliv uprchlíků se prakticky zastavil.

Vzhledem k velmi širokému rozpětí témat, které mohou spadat do bezpečnostní problematiky, jsme se v této kapitole zaměřili pouze na některé dílčí oblasti, kde vidíme možnost ovlivnit situaci prostřednictvím intervencí ASZ a jejích partnerů. Jedná se především o témata spojená s mládeží (drogová problematika a trestná a přestupková činnost mládeže) a specificky potom s problematikou duševních onemocnění. Některé vybrané aspekty bezpečnostní problematiky, především pak v souvislosti s realizovanými preventivními projekty jsou dopodrobna rozpracovány v jiných kapitolách, nebo například ve specifické studii *Problematika bezdomovectví a osob v Břeclavi ohrožených ztrátou bydlení* a na stranách 32 - 39 a 40 – 44 v kapitole *Identifikované sociálně vyloučené lokality*.

Trestná a přestupková činnost mládeže

Jak jsme již uvedli, patří trestná a přestupková činnost mládeže k místním nejožehavějším tématům, výrazně akcentovaným v Břeclavi většinou aktérů. Počet trestných činů a přestupků spáchaných mládeží do 18 let (v řešení kurátorů pro děti a mládež) za rok přibližuje tabulka 9.

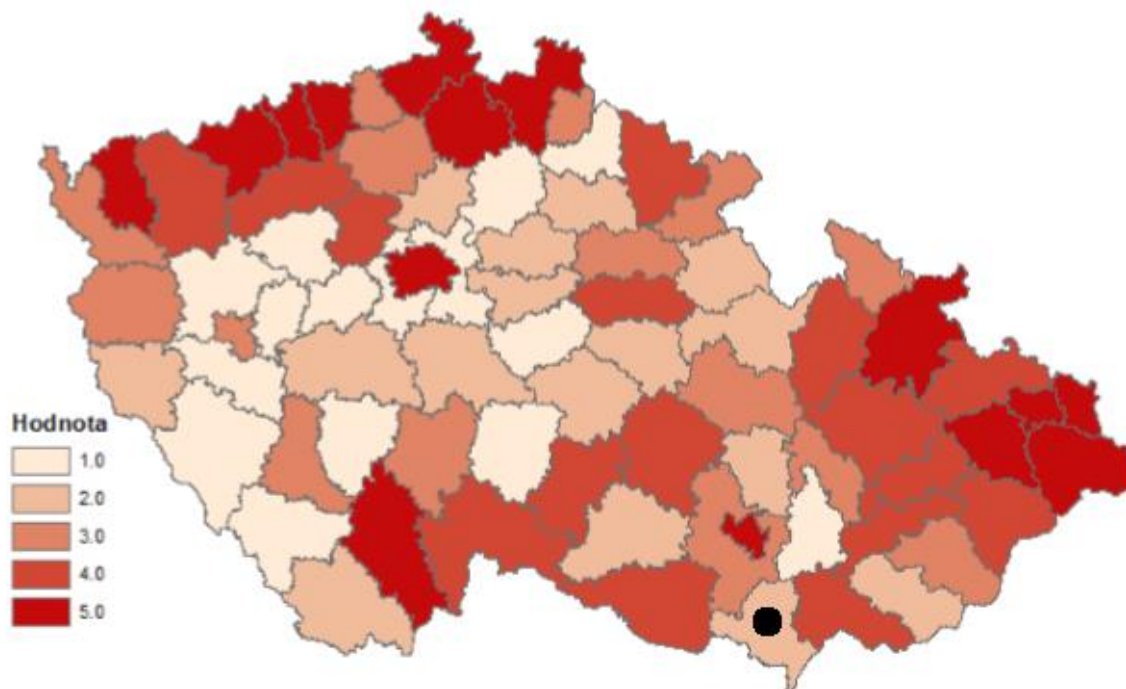
Klienti řešení kurátorem pro děti a mládež	Celkem
Trestná činnost	33
Přestupky	25
Uložená trestní opatření	14
Mladiství ve výkonu vazby nebo ve výkonu odnětí svobody	2
Opatření uložená dětem mladším 15 let	5

Tabulka 9 - Trestná a přestupková činnost mládeže řešená kurátorem pro děti a mládež MěÚ Břeclav za rok 2016 (Zdroj: OSPOD Břeclav)⁹⁴

⁹⁴ Trestná činnost – celkem 33 případů. Z toho do 15 let: 10 případů, 15 – 18: 23 případů.

Ve srovnání s jinými regiony nejsou však v tomto ohledu ORP, respektive okres Břeclav nijak výjimečně problematické a dosahují spíše průměrných hodnot (viz. Mapa 5, okres Břeclav v pravém dolním cípu označený černým bodem)

Mapa 5 - Kriminalita dětí podle okresů (Zdroj: Mapy rozložení ohrožení dětí a rodin v ČR)⁹⁵

Důvodů pro trestnou a přestupkovou činnost mládeže může být celá řada. Jako jedny z možných příčin jsou obvykle zmiňovány následující:

1). **Nedostatek možností pro kvalitní trávení volného času.** Ve městě funguje řada středisek volného času, kroužků i sportovních oddílů. Nicméně se jedná většinou o placené aktivity, kterým nemá mládež ohrožená sociálním vyloučením nebo mládež ze sociálně slabých rodin z finančních (a jiných) důvodů přístup. Bezplatné volnočasové aktivity pro tyto cílové skupiny poskytují v Břeclavi z větší části pouze IQ Roma servis (Klub Přístav a tzv. Plácky) a Royal Rangers Apoštolské církve (Klub Kotelna). Tyto aktivity jsou však koncentrovány především v městské části Poštorná. V centru města nebo v okolí lokality Na Zahradách, Riegrova a Krátká zatím chybějí.

2). **Nezaměstnanost mládeže.** Zastoupení nezaměstnané mládeže ve věku 15 - 18 let není příliš vysoké, jedná se asi o 2 % z celkového počtu nezaměstnaných. Nicméně jedná se o oficiální počty

⁹⁵ Sociodemografická analýza: Mapy rozložení ohrožení dětí a rodin v ČR. Sociofaktor, 2013. S. 320.

z evidence ÚP a je možné, že část z nezaměstnaných byla například z evidence vyřazena a nemáme tak o ní statistický přehled.

3). Alkohol a drogy.

Drogová problematika

Z hlediska distribuce drog, nebo surovin k jejich výrobě je Břeclav částečně tranzitním územím, a to například kvůli benevolentnějším omezením pro nákup léčiv (vhodných k výrobě drog) na sousedním Slovensku, nebo kvůli příhraniční poloze města. Nicméně i v Břeclavi dochází „tradičně“ k výrobě drog, především pak pervitinu, z něhož část je určena koncovým uživatelům v zahraničí (Rakousko, Německo, Slovensko atd.) a část pro „domácí“ poptávku.

V posledních letech i díky zásahům PČR proti producentům narkotik, se jejich výroba přesunula (dle tvrzení řady aktérů) z varen v centru města do odlehlejších částí, do zahradních chat, domků a opuštěných garáží, nebo dokonce za město. „*Tam, v těch lesích okolo můžete narazit na provizorní varny perníků, které vypadají jako stany, nebo se jedná prostě jenom o místo zakryté plachtami a za nimi se třeba vaří. Oni jsou pak schopní se hned přesunout jinam, nebo třeba i utéct a všechno tam nechat.*“⁹⁶

Odhadovaný počet rizikových uživatelů drog (vesměs na Pervitinu, Heroin se téměř nevyskytuje), kteří se dlouhodobě zdržují na území města, je přibližně 100 osob. Například dle *statistiky K – Centra Oblastní Charity Břeclav*, měla jejich služba za rok 2015 celkem 252 klientů (162 ambulantně a 92 terénně) v ORP, z toho 102 v samotné Břeclavi.

Zajímavější než samotný počet uživatelů jsou spíše některé nastupující trendy ve spotřebě drog. Hovoří hlavně o jisté generační obměně lidí závislých na drogách (a nárůstu počtu prvouživatelů) a s tím souvisejícím odlišným přístupem ke konzumaci. Zatímco příslušníci starších generací uživatelů často z města již odešli, skončili ve vězení nebo dokonce zemřeli: „*Tady ti naši bezdomovci, co byli závislí (na drogách) už většinou vymřeli. Hodně jich spáchalo sebevraždu...skočili třeba pod vlak*“⁹⁷, a část z nich stabilizovala svůj životní styl, mladší generace uživatelů je méně zkušená a to jak v konzumaci, tak i případně ve výrobě drog, což sebou nese množství rizik jako pro ně samotné, tak i pro ostatní uživatele (jejich produktů). Kvůli poměrně přísné kontrole prodeje léčiv v ČR a tím pádem i jejich horší dostupnosti se také mnohdy snížila kvalita tuzemské produkce drog, protože se snižuje množství účinné látky na stejné nebo i větší množství drogy.

Z hlediska lokalit konzumace jsou za riziková místa považovány zmíněné lesy obklopující část města, několik opuštěných objektů přímo ve městě nebo prostranství v okolí řeky. V rámci výzkumného

⁹⁶ Osobní sdělení respondenta ME 4. Vlastní terénní záznamy.

⁹⁷ Osobní sdělení respondenta ME 5. Vlastní terénní záznamy.

šetření v některých břeclavských squatech se však vesměs neprokázalo, že by zde ke konzumaci drog skutečně docházelo.

Ve sledované lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká pravděpodobně také dochází ke konzumaci drog, avšak je téměř jisté, že nikoliv k jejich výrobě. Část respondentů zmiňovala, že v minulosti v lokalitě docházelo v některých bytech i k výrobě či distribuci drog (marihuany i pervitinu), nicméně nejpozději s nástupem asistentů prevence kriminality a dalších opatření se situace zklidnila a někteří problémoví jedinci se navíc odstěhovali, nebo skončili ve vězení. Část místních uživatelů drog jsou zřejmě i Romové, ovšem konzumace drog mezi romskou populací nijak nevybočuje z průměru a v rámci města Romové pravděpodobně netvoří ani statisticky významnou skupinu uživatelů. Odlišný je ovšem jejich přístup ke spolupráci s terénními pracovníky, protože se málokdy nechají kontaktovat přímo v terénu či místě bydliště. Spíše raději sami docházejí do K-centra, případně někomu zprostředkují výměnu aplikačních pomůcek. Konzumace tvrdých drog (na rozdíl například od marihuany) je totiž stále ve velké části romské komunity považována za nepřijatelnou.

Problematika lidí s duševním onemocněním

Lidé se závažným duševním onemocněním patří k jedné z velkých stigmatizovaných skupin, které jsou ohroženi sociálním vyloučením. Dle českého výzkumu, který srovnával data z ČR, a Velké Británie se ukázalo, že 40,8 % české populace by vadilo žít společně s někým, kdo má psychické onemocnění, 35,8 % by vadilo s ním pracovat, 30,8 % by vadilo bydlet v sousedství takové osoby a 26,4 % by se nechtělo přátelit s člověkem s takovýmto postižením (Janoušková, Winkler et al., 2014). Silné stigma ovlivňuje jak sociální začleňování v oblastech bydlení a práce, tak i v soužití s běžnou společností (chybí běžné sociální vztahy, partnerství). Zároveň bývá velkou překážkou pro vyhledání pomoci.

Okres Břeclav (114 784 obyvatel) 2013	Počet hospital. ročně	Počet léčených onemocnění	Počet léčených nemocí na 10 000 obyvatel	Počet lidí potřebujících komplexní péči	Počet lidí opakovaně hospital.
Schizofrenie	129	347	60	203	90
Afektivní poruchy	49	375	65	93	40
Celkem	178	722	125	301	130

Tabulka 10 – Výpočet regionální potřeby pro okres Břeclav (Zdroj: Návrh koncepce systému péče o lidi se závažným duševním onemocněním, 2014)

Lidé se závažným a dlouhodobým duševním onemocněním patří mezi nízkopříjmové cílové skupiny významně ohrožené ztrátou bydlení, zaměstnání nebo s vyšším rizikem zadlužení či propadu do patologického způsobu života. Špatná situace pramení z několika různých příčin, které v případě

nesystémového řešení vedou k větší ekonomické zátěži pro společnost a významně snížené kvality života na straně jedince. Pokud není situace včas řešena, tak u části lidí s duševním onemocněním dochází k opakované přestupkové činnosti, kterou řeší městská policie, záchranná služba nebo další složky. Slovní napadání, někdy i fyzické, případně zvláštnosti v chování, které není možné řešit domluvou, mohou přerůst do konfliktu se sousedy, s blízkými osobami nebo s širší veřejností. Dlouhodobě neřešené projevy onemocnění potom mohou vést až k většímu riziku izolace, ztráty kompetencí péče o sebe a samostatný život, riziku ztráty sociálních kontaktů, riziku sebevraždy i k většímu riziku ohrožení blízkých i neznámých lidí.

U části lidí se závažným duševním onemocněním se vyskytuje také kombinace duševního onemocnění a alkoholismu či jiných závislostí, která vede k rizikovějšímu chování k sobě, i k ostatním. Existuje u nich také větší riziko bezdomovectví spojené se zadlužeností. Zvyšuje riziko agresivního chování a vyžaduje intenzivnější spolupráci více složek systému péče, klade důraz na koordinaci. V zahraniční literatuře se uvádí různá rozmezí nejčastěji mezi 20-40 % lidí, kteří mají potíže jak s duševní nemocí a závislostí (Fox et al., 2011). Na Břeclavsku lze tedy odhadnout při nižším počtu, že u cca 60 lidí lze předpokládat tyto obtíže. Kombinaci je nutné řešit ve spolupráci s adiktologickou službou a je nutné se orientovat v obou problematikách – jak duševní onemocnění, tak závislost.

Velmi je ohrožená skupina lidí mezi 15-19 lety. V tomto věku se objevuje diagnóza schizofrenie u 1,5 % lidí, diagnóza afektivních poruch u 2,1 % lidí ročně (ÚZIS, 2013). Tj. v rámci břeclavského okresu minimálně cca **13 rodin ročně**, které mohou potřebovat podporu při zvládnání jedné ze závažných diagnóz.

Dle aktuálního v rámci projektu Práh jižní Morava se na Břeclavsku vyskytují případy lidí, kteří jsou v důsledku horšeného zdravotního stavu nároční pro svoje okolí a které je nutné řešit ve spolupráci s dalšími zapojenými aktéry např. s pracovníky úřadu, městskou policií, záchrannou službou nebo jiných sociálních služeb Počet těchto případů ročně poskytne až výstup analytické práce metodického centra během příštího roku, nicméně dle aktuálních dat je to v Břeclavi cca 10 zjištěných případů a další v jiných obcích okresu.

Při výpočtu potřebnosti akutních intervencí lidí můžeme dojít k těmto číslům. Dle výzkumů cca 20 % lidí z celkového počtu lidí se závažným duševním onemocněním potřebuje intenzivní týmovou podporu, jinak se začne jejich stav horšit, což je v okrese Břeclav minimálně 60 lidí (odvozeno z čísel v tabulce 10). V případě samotné Břeclavi je tento počet v poměru k počtu obyvatel minimálně zhruba čtvrtinový, tedy 15 a více lidí, z nichž většina je zároveň ohrožena ztrátou bydlení⁹⁸. Zároveň dalších minimálně 70 lidí bývá v rámci okresu vícekrát dlouhodobě hospitalizováno (celkem 130 lidí, viz tabulka 12). Po jejich propouštění hrozí riziko, že nezvládnou přechod do běžného prostředí nebo jsou ohroženi ztrátou bydlení a je potřeba s nimi intenzivně pracovat.

Aktuálně lze dané údaje brát s rezervou a počítat s tím, že jsou spíše podhodnocená. Do konce roku by měla být k dispozici přesnější data. Potřebnost péče na Břeclavsku je aktuálně analyzována

⁹⁸ Celkový počet lidí s předpokládaným duševním onemocněním, kteří jsou ohroženi bezdomovectvím, uvádíme na straně 34.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

v rámci projektu Práh jižní Morava - „Zavádění nových metod práce ve službách pro lidi se závažným duševním onemocněním“. Na základě těchto dat a mapování procesů mezi sociálními službami a společné práce meziresortní a mezioborové skupiny by měl na podzim vzniknout návrh optimálního regionálního modelu řešení systému péče pro lidi se závažným duševním onemocněním.

Další použité zdroje a prameny:

Internet

Český statistický úřad:

<http://vdb.czso.cz/sldbvo/>

Evropský sociální fond. Mapa sociálně vyloučených lokalit:

<https://www.esfcr.cz/mapa/pojmy.html>

Mapa kriminality (statistiky trestné činnosti a index kriminality)

<http://www.mapakriminality.cz>

Portál MPSV:

https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/zmena_metodiky

Tiscali CZ:

<https://m.zpravy.tiscali.cz/cesky-vezen-sen-zamestnavatelu-a-nocni-mura-pro-statni-pokladnu-274249>

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže:

<http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-7645.html>

Ústav územního rozvoje:

<http://www.uur.cz/default.asp?ID=4591>

Agentura
pro sociální začleňování

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Odborné studie:

KAŠPAROVÁ, Irena, Štěpán RIPKA a Kateřina SIDIROPULU JANKŮ. *Dlouhodobý monitoring situace romských komunit v České republice - moravské lokality. Lokalita Břeclav*. Praha: Úřad vlády České republiky, Kancelář Rady vlády České republiky pro záležitosti romské komunity, 2008

PAULÍKOVÁ, Veronika. *Bytová politika jako nástroj rozvoje města Břeclavi*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta Managementu a ekonomiky. 2013.

Sociodemografická analýza: Mapy rozložení ohrožení dětí a rodin v ČR. Sociofaktor, 2013

Strategie integrace romské populace v Břeclavi. Praha: GAC, 2008.

ŠIMÍKOVÁ, Ivana. *Analýza databáze příjemců dávek hmotné nouze: zhodnocení role nákladů na bydlení a dávek spojených s bydlením ve vztahu k příjemcům dávek hmotné nouze* Praha: VÚPSV, 2012

ŠUPA, Jiří. *Analýza situace lidí se závažným duševním onemocněním na Břeclavsku* (část z aktuální verze ze dne 17. 4. 2017). Připravovaná práce. Brno. Práh JM z. s.,2017.

Příloha P6 – Vstupní indikátory a checklisty úrovně sociálního vyloučení

Oblast Bydlení

Indikátor	Hodnota	Zdroj	Poznámka
Počet příjemců/společně posuzovaných osob dávek na bydlení v azylových domech, ubytovnách, rekreačních objektech, jiných než obytných prostorech	62/81 (dalších 8 příjemců žije na ubytovnách v dalších obcích ORP Břeclav)	Úřad práce	
počet obyvatel žijících v nevhodných bytech	X	vstupní analýza	místní vytipování bytových domů/lokalit, které považujeme za nevhodné z důvodu extrémní segregace, špatného stavu (viz checklist nezávadného bydlení, vlastní posouzení v místním kontextu- odhady)
Celkový počet obecních bytů/z toho dlouhodobě neobsazených/z toho využitelných pro CS	322/6/Teoreticky 127, ale v praxi jen 81 (byty v SVL Na Zahradách)	obec (majetkový odbor, správce bytů)	dlouhodobě neobsazený = déle než rok; využitelné pro CS - vyloučit segregované lokality, DPS, služební byty ve školách apod.
Počet nově obsazovaných bytů celkem/z toho pro CS	Asi 10/maximálně 5	obec (majetkový odbor, správce bytů)	počet nově uzavřených smluv s novým nájemníkem za poslední rok, kvalifikovaný odhad nebo podíl sociálního bydlení podle check-listu
Existence pravidel pro přidělování obecních bytů	ANO	vstupní analýzy	vše obsaženo v check-listu sociálního bydlení
Vyhodnocení pravidel (podmínky pro uchazeče, pravidla pro výběr/prioritizaci) dle check-listu sociálního bydlení	3 - 4/7 dimenzí; 13/20 indikátorů	vstupní analýza	použít skóre z check listu

Počet sociální bytů pro CS ve vlastnictví obce/NNO/soukromých vlastníků	0	vstupní analýza	využití check-listu pro některé klíčové velké pronajímatele
Analýzy potenciální nabídky sociálního bydlení od jiných vlastníků	Momentálně ne	vstupní analýza	existence analýzy/předchozí diskuze o problému, existence spolupráce se soukromým vlastníkem
Nabídka podpůrných služeb bydlení v SVL a v celé komunitě	0	vstupní analýza	kapacity poskytovatelů dle registrace na základě check-listu pro podpůrný program (počet služeb/kapacita klientů + příloha vyplněné checklisty podpory v bydlení)
Míra využití podpory CS	0	vstupní analýza	počet obyvatel využívajících služby/celkový počet obyvatel SVL
Počet přihlášek z CS do programů bydlení	0	vstupní analýza	různé programy sociálního bydlení, obecní byty, srovnání s počtem domácností CS v substandardním bydlení
Srovnání nákladů na substandardní bydlení s normativními náklady a s místně obvyklými náklady	Ubytovny: Mládežnická 150 - 160 za den. Městské byty 56 Kč/m ² ; komerční nájem: Centrum města 80 - 100 Kč za m ² , periférie 55 - 80 Kč za. Lukrativní příměstí až 106 Kč za m ² .	vstupní analýza	ubytovny/pronajímatelé/obvyklá tržní cena

Checklist – sociální byty pro domácnosti ohrožené sociálním vyloučením

Lokalita: Břeclav

Poskytovatel bydlení: Město Břeclav

Počet bytů v hodnoceném systému:

Dimenze Dílčí kritérium	Splnění dílčího kritéria	Splnění dimenze
Jasná pravidla pro obsazování bytů		Ne
1. Obec má schválená a veřejná pravidla pro obsazování bytů	Ano	
2. Pravidla jsou dodržována - postup mimo popsaná pravidla je výjimečný a odůvodněný (živelná pohroma apod.)	Ne (ale děje se tak obvykle ve prospěch nájemníků)	
3. Na rozhodování se podílí sociální pracovníci nebo jiní reprezentanti cílové skupiny	Ne	
Obsazování na základě závažnosti sociální a bytové situace žadatele		? (2 x Ano a 2 x Ne)
4. Žadatelé, kteří nejsou v bytové nouzi nebo sociálně potřební, nemohou o tyto byty žádat/jejich žádosti jsou vyřazovány	Ne	
5. Zvlášť zranitelné skupiny obyvatel jsou vybírány přednostně (např. jsou bodově zvýhodněny). Mezi takto preferované skupiny patří např.: <ul style="list-style-type: none"> ○ domácnosti s nezletilými dětmi (zejména samoživitelé/samoživitelky) ○ zdravotně postižení ○ senioři ○ oběti trestných činů (zejména domácí násilí) ○ oběti diskriminačního jednání ○ jiné srovnatelné skupiny 	Ano	
6. Domácnosti v závažnější bytové nouzi jsou vybírány přednostně před domácnostmi s relativně lepší bytovou situací. Mezi prioritní situace v bydlení patří např.: <ul style="list-style-type: none"> ○ osoby žijící bez střechy (na ulici, noclehárny, azylové domy) ○ osoby žijící bez bytu (ubytovny, jiné než obytné prostory) ○ osoby opouštějící instituce (dětské domovy, pěstounskou péči, vězení) ○ osoby s akutním ohrožením bydlení (návrh na vyklizení bytu, výpověď) ○ osoby ve významně nevyhovujícím bydlení (stav bytu/domu, přelidnění apod.) ○ jiné srovnatelné situace 	Ano (ale nedůsledně, nikoliv dle níže uvedených bodů)	
7. Nejsou vyžadovány podmínky jako čistý trestní rejstřík, příjem ze zaměstnání apod. ani nejsou vylučováni žadatelé, kterým byl v minulosti nájem bytu ukončen	Ne	
Bydlení je přístupné také domácnostem s dluhy		Ne
8. Dluhy žadatele vůči obci/NNO nejsou při hodnocení na újmu žadateli NEBO Řešené dluhy žadatele vůči obci/NNO (uzavřené splátkové kalendáře apod.) nejsou při hodnocení na újmu žadateli NEBO Bagatelní dluhy nejsou při hodnocení žádosti vůbec zohledňovány (poplatky za psy, popelnice apod.)	Ne	

Vstup do bydlení je umožněn i bez trvalého pobytu v obci		Ne
9. Místo trvalého pobytu není pro hodnocení žádostí relevantní NEBO Domácnosti, které v obci skutečně bydlí a mají k ní jasnou vazbu (např. školní docházka dětí, evidence uchazečů o zaměstnání apod.) jsou hodnoceny stejně, jako domácnosti s trvalým pobytem v obci. Doba, po kterou mají domácnosti mít vazbu, není delší, než jeden rok.	Ne	
Vstup do bydlení je bez finanční nebo obdobnou bariéry		Ano
10. Podání žádosti ani uzavření smlouvy není podmíněno zaplacením poplatku nebo dluhu po předchozím nájemníkovi	Ano	
11. Smlouva nepožaduje po nájemníkovi provedení rekonstrukce, uvedení bytu do obyvatelného stavu apod.	Ano (pouze u nájmu bytu vyžadujícího značné opravy, ale v praxi se tento institut zřejmě příliš nepoužívá)	
12. Jistota (kauce) není při uzavření nájemní smlouvy požadována NEBO Jistota (kauce) je vybírána, ale je pokryta z dávky mimořádné okamžité pomoci NEBO Jistota (kauce) je vybírána, ale je rozložena do nízkých měsíčních splátek, které zvládají domácnosti platit NEBO Jistota (kauce) je odpuštěna domácnostem, které ji nemohou zaplatit	Ano	
Nabízené bydlení je dostatečně stabilní a přiměřené		Ano
13. Domácnosti standardně získávají nájemní smlouvu s délkou trvání alespoň jeden rok	Ano	
14. Pokud domácnost neporušuje podmínky nájemní smlouvy, je s ní nájem prodlužován. Tento postup je ukotven ve schválených pravidlech	Ano	
15. Pokud uzavření nájemní smlouvy brání problém na straně klienta (např. dluhy vůči dodavatelům energií), je problém vyřešen v jeho prospěch (např. uzavřena podnájemní smlouva)	Ano (ale nestandardně)	
16. Nájem a další náklady na bydlení jsou přiměřené a mohou jej hradit i domácnosti odkázané na dávky (příspěvek na bydlení)	Ano	
17. Byty jsou poskytovány ve standardním udržovaném stavu bez závad, mají koupelnu, WC, kuchyňskou linku	Ano	
18. Byty jsou lokalizovány mimo segregovanou lokalitu	Ne	
Problémy jsou řešeny pomocí sociální práce		Ano
19. Při zjištění případných problémů v bydlení (zejména neplacení, narušování soužití, poškození bytu) je k dispozici pomoc sociálního pracovníka.	Ano (částečně)	
20. Informace o předchozích problémech v bydlení jsou využity pro nastavení režimu platby za bydlení (zvláštní příjemce nebo přímá úhrada dávky), intenzity podpory pomocí sociální práce apod.	Ano	

Dílčí kritérium je hodnoceno ANO/NE na základě existence příslušných dokumentů, vyhodnocení jejich obsahu, odpovědí příslušných správců bytů apod.

Pokud není postup upraven nebo z pravidel nelze jednoznačně vyložit, vyplní se do tabulky NE

Dimenze je hodnocena ANO, pokud jsou všechny dílčí kritéria hodnocena ANO

Celkové skóre:

Dimenze 3 – 4 (jedna dimenze je nerozhodně)/7

Kritéria: 13/20

Břeclav-Lokality Na Zahradách, Riegrova a Krátká. Check-list nezávadného bydlení

	Bytový dům:	ANO	NE	Poznámka:
1.	je zkolaudovaný stavebním úřadem	Ano		datum kolaudace: nezjištěno
2.	má funkční střechu (do domu nezatýká, nefouká střešními otvory, atd.)	Ano		
3.	má dobrý technický stav (neopadává střešní krytina, omítka, nelámou se okapy, má tepelnou izolaci, stav zdí a stropů neohrožuje zdraví, apod.)	Ano		Zateplení je pouze částečné
4.	má všechny venkovní a vnitřní dveře	Ano		
5.	má všechna zasklená (nebo uzavíratelná) okna	Ano		
6.	má zdraví neohrožující sdílené prostory (vchodech a chodby mají základní čistotu, nejsou tu injekční stříkačky a varné sklo po uživatelích drog, psí exkrementy, atd.)	Ano		
7.	sdílené prostory jsou dostatečně osvětlené	Ano		
8.	má zajištěný/fungující pravidelný úklid sdílených prostor	Ano		
9.	ve sdílených prostorech se dlouhodobě nevyskytují paraziti (štěnice domácí, šváb obecný, rus domácí, ad.) a hlodavci (myš domácí, krysa obecná, potkan obecný, ad.)	Ano		
10.	z pohledu osob žijících v domě je stav bytového domu vyhovující	Nelze odpovědět ano či ne		Stížnosti na způsob vytápění WAV a energetické ztráty způsobující vysokou finanční náročnost bydlení.

	Jednotlivé byty:	ANO	NE	Poznámka:
11.	byt je zkolaudovaný stavebním úřadem	Ano		datum kolaudace: nezjištěno
12.	v bytě se nevyskytují dlouhodobě paraziti (štěnice domácí, šváb obecný, rus domácí, ad.)	Ano		
13.	V bytě se nevyskytují dlouhodobě hlodavci (myš domácí, krysa obecná, potkan obecný, ad.)	Ano		
14.	V bytě se nevyskytuje plíseň			
15.	každá rodina má neomezení přístup k funkční kuchyni	Ano		
16.	v bytě teče pitná voda	Ano		
17.	v kuchyni teče teplá a studená voda	Ano		
18.	v kuchyni teče teplá a studená voda 24h denně	Ano		
19.	každá rodina má neomezený přístup k funkčnímu WC s tekoucí vodou	Ano		
20.	každá rodina má neomezený přístup ke koupelně	Ano		
21.	v koupelně teče teplá a studená voda	Ano		
22.	v koupelně teče teplá a studená voda 24h denně	Ano		
23.	z pohledu osob žijících v bytě jsou podmínky k osobní hygieně vyhovující	Ano		
24.	v bytě je (po celý rok) vyhovující pokojeová teplota	Ano		
25.	byt je jako celek větratelný (i když ne všechny místnosti jsou větratelné zvlášť)	Ano		
26.	okna mají funkční tepelnou izolaci	nezjištěno		
27.	z pohledu osob žijících v bytě je teplota a kvalita ovzduší v bytě vyhovující	Ano		Ale je tam drahý, starý a špatný typ vytápění

Dluhy

Indikátor	Stav k lednu 2017	Zdroj
Podíl osob s exekucí k celkovému počtu obyvatel starších 15 let	1906	www.mapaexekuci.cz
Průměrný počet exekucí na jednu exekučovanou osobu	5,2	www.mapaexekuci.cz
Průměrná výše jistiny jedné exekuce	358 867 Kč	www.mapaexekuci.cz
Podíl osob v procesu oddlužení k celkovému počtu obyvatel starších 15 let	364	Insolvenční rejstřík výzkumníci
Celkový dluh vůči městu	Nejméně 34158223	Město/Obec/ vstupní analýza (dotazník Hábl-Halířová)
5. a) na nájemném	Cca 2 500 000	Město/Obec/ vstupní analýza (dotazník Hábl-Halířová)
5. b) v souvislosti s poplatky za odpad	8 217 000	Město/Obec/ vstupní analýza (dotazník Hábl-Halířová)
5. c) za ostatní položky	23 441 223	Město/Obec/ vstupní analýza (dotazník Hábl-Halířová)
Počet bezplatných dluhových poraden s možností podání návrhu na povolení oddlužení v obci	2	dluhové poradny / vstupní analýza (dotazník Hábl-Halířová)
Podíl osob v exekuci k přepočtenému úvazku dluhových poradců	nezjištěno	dluhové poradny / vstupní analýza (dotazník Hábl-Halířová)
Počet podaných/schválených návrhů na oddlužení bezplatnými dluhovými poradnami	nezjištěno	dluhové poradny / vstupní analýza (dotazník Hábl-Halířová)
Způsob a rozsah zajištění výuky finanční gramotnosti na různých stupních ZŠ a SŠ	Finanční gramotnost je vyučována všech břeclavských školách a jako průřezové téma. To znamená, že je součástí matematiky, výchovy k občanství a pracovní výuky v několika ročnících. ZŠ Komenského měla finanční gramotnost jako samostatný předmět, ale pak navyšovali hodiny cizích jazyků a rozhodli se jí integrovat do jiných předmětů. Jedině na ZŠ Kpt. Nálepky je finanční gramotnost povinným předmětem v deváté třídě, v nižších ročnících je také integrovaná v rámci jiných předmětů.	škola / vstupní analýza /checklist výzkumníci

Břeclav-indikátory zaměstnanosti: Stav v listopadu – prosinci 2016 (pokud není uvedeno jinak)

Indikátor	Stav k 12/2016	Zdroj
1. Počet nezaměstnaných osob v obci	772	ÚP ČR
2. Počet/podíl nezaměstnaných osob v SVL	42/23 %	ÚP ČR
3. Počet osob v hmotné nouzi (obec)	243 příjemců (asi 580 osob)	ÚP ČR
4. Počet osob v nekolidujícím zaměstnání (obec)	60 (květen 2017)	ÚP ČR
5. Počet nezaměstnaných absolventů (obec)	20 (květen 2017)	ÚP ČR
6. Počet nezaměstnaných mladistvých (obec)	12	ÚP ČR
7. Počet nezaměstnaných osob s exekucí (obec)	nezjištěno	ÚP ČR
8. Počet dlouhodobě nezaměstnaných (obec)	264	ÚP ČR
9. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob zařazených do systému prostupného zaměstnávání (viz check list prostupné zaměstnávání)	0	ÚP ČR
10. Počet volných míst pro osoby s nízkými požadavky na kvalifikaci (dle kategorie 7, 8, 9 ISCO)	78	ÚP ČR
11. Počet uchazečů o 1 volné pracovní místo pro nízkokvalifikované osoby	2,8 (vlastní výpočet)	ÚP ČR
12. Počet osob vykonávajících veřejnou službu (aktuálně ke dni sběru dat)	0	ÚP ČR
13. Počet osob vykonávajících veřejnou službu (k určitému datu před 1 rokem)	0	ÚP ČR
14. Počet osob vykonávajících veřejnou službu (k určitému datu před 2 lety)	0	ÚP ČR
15. Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce (aktuálně ke dni sběru dat)	37	ÚP ČR
16. Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné (k určitému datu před 1 rokem)	36	ÚP ČR
17. Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné (k určitému datu před 2 lety)	16	ÚP ČR
18. Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce u obce (aktuálně ke dni sběru dat)	22	ÚP ČR
19. Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce u obce (k určitému datu před 1 rokem)	22	ÚP ČR
20. Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce u obce (k určitému datu před 2 lety)	13	ÚP ČR
21. Počet osob vykonávajících společensky účelná pracovní místa (aktuálně ke dni sběru dat)	140 (celé KoP ÚP Břeclav)	ÚP ČR
22. Počet osob vykonávajících společensky účelná pracovní místa (k určitému datu před 1 rokem)	436 (celé KoP ÚP Břeclav)	ÚP ČR
23. Počet osob vykonávajících společensky účelná pracovní místa (k určitému datu před 2 lety)	242 (celé KoP ÚP Břeclav)	ÚP ČR
24. Funkční lokální síť zaměstnanosti (viz check list)	NE	vstupní analýza
25. Počet obcí vytvořených pracovních míst k podpoře zaměstnanosti prostřednictvím asistentů prevence kriminality, domovníka atp.	4 APK/4 domovníci	obec
26. Nastavení systému společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek	NE	obec
27. Počet realizovaných společensky odpovědných veřejných zakázek	0	obec
28. Výčet zaměstnavatelů, kteří přijímají (jsou ochotni přijímat) zaměstnance s potřebou vyšší míry podpory (např. delší čas na zaučení, ochota přijímat osoby s exekucí, úprava prac. doby, flexibilní výplata mzdy, asistenční služby apod.)	Tereza Břeclav m.p.o.	vstupní analýza

Břeclav: Prevence kriminality a rizikové chování – check list. Stav při realizaci situační analýzy

Dimenze Dílčí kritérium	Splnění kritéria	Poznámka
Obec se pravidelně a efektivně zabývá prevencí kriminality		
Obec má identifikována riziková místa ve městě (na základě pocitů obyvatel, resp. jiné validní analýzy)	Ano	Pouze na úrovni Městské policie, PČR a vybraných sociálních služeb
Obec na svém území sleduje migraci ⁵⁹ obyvatel	Ne	
Na území obce funguje služba ⁶⁰ na pomoc obětem trestných činů a domácího násilí	Ano	NNO <i>In Justicia</i>
Na území obce funguje služba ⁶¹ na pomoc obětem sexbyznysu a nucené prostituce	Ne	
Obec na svém území strategicky plánuje programy prevence kriminality	Ano	
Obec má zřízenou pracovní skupinu, složenou z klíčových partnerů, která na základě zjištěných potřeb a jejich vyhodnocení průběžně navrhuje opatření k prevenci kriminality	Ano	
Obec ze svého rozpočtu přispívá na preventivní aktivity, které využívají její obyvatelé.	Ano	
Obec vyhodnocuje efektivitu ⁶² vynaložených prostředků na preventivní aktivity.	Ano	Vyhodnocuje, ale nepřesně
Obec využívá nástroje snižující pravděpodobnosti výskyt rizikového chování		
Obec na svém území reguluje hazard.	Ano	
Obec na svém území využívá monitorovací kamerový systém.	Ano	
Obec využívá monitorovací kamerový systém k plánování preventivních aktivit	Ano	Obec využívá tzv. predikční informační systém k plánování preventivních aktivit
Obec na svém území využívá služby sociální prevence určené pro mládež.(NZDM, SAS pro rodiny s dětmi,	Ano	
Obec podporuje volnočasové aktivity pro děti a mládež (zřizuje, přispívá finančně, přispívá materiálně, sleduje potřeby obyvatel v této oblasti)	Ano	
Obec na svém území využívá služby sociální prevence určené osobám závislým na návykových látkách a osobám bez přístřeší. (NZDC, azylový dům, noclehárna, TP pro osoby bez přístřeší, adiktologická ambulance, K-centrum)	Ano	
Obec na svém území realizuje programy:		

⁵⁹ sledováním migrace se rozumí skutečnost, že obec jakýmkoliv způsobem (tradičně skrze matriku) zjišťuje migrační saldo obyvatelstva, vyhodnocuje ho a pracuje s ním při strategickém plánování

⁶⁰ služba pokrývající území obce může být poskytována jakýmkoliv subjektem (obec, NNO...)

⁶¹ služba pokrývající území obce může být poskytována jakýmkoliv subjektem (obec, NNO...)

⁶² efektivitou se rozumí zhodnocení z hlediska vynaložených prostředků i kvality

Domovník	Ano	
Mentoring	Ne	
Obecně prospěšné práce	Ano	
Asistent prevence kriminality	Ano	
Jiné:	Bezpečná lokalita	
Obec aktivně řeší sociální klima v obci		
Obec průběžně monitoruje ⁶³ případné napětí mezi různými skupinami obyvatel obce	Ne	
Obec umí v případě potřeby vzniklé napětí řešit (má stanovený postup, nástroje, kapacity)	Ne	
Obec zná nástroje ⁶⁴ na minimalizaci konfliktů při protestních akcích či pochodech a umí je využívat	Ano	
Obec na svém území sleduje projevy diskriminace ⁶⁵ .	Ne	
Obec disponuje komunikačním plánem na téma bezpečnosti v obci	Ne	

Celkové skóre: **Dimenze**   **2/3**   **Kritéria:**   **17/24**

⁶³ např. analýzou policejních statistik, mediální analýzou, výměnou informací s TP NNO apod.

⁶⁴ např. disponuje plánem postupu při potenciálně konfliktním shromáždění; ví, na koho se obrátit, apod.

⁶⁵ např. sleduje rozmístění dětí do ZŠ a SŠ, segregovaná veřejná prostranství apod., a na základě sledování pak řeší

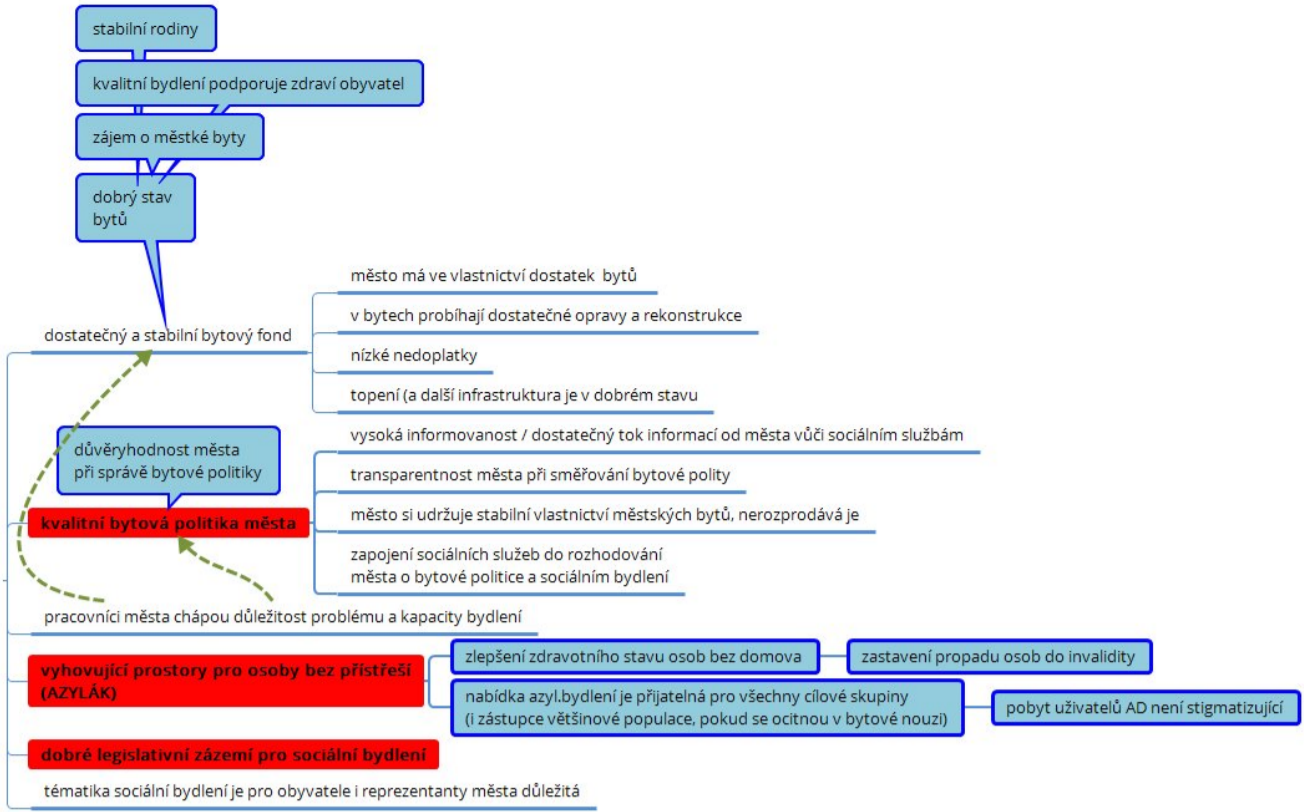
Příloha P7 – Klíčové výstupy z pracovních skupin – stromy problémů, příčin a dopadů

Výstupy z pracovních skupin – stromy problémů, příčin a dopadů tvoří nedílnou přílohu tohoto SPSZ, z důvodů rozdílného formátu a velikosti jsou přiloženy jako samostatný dokument.

Bydlení Břeclav
Nízký počet osob bez adekvátního bydlení

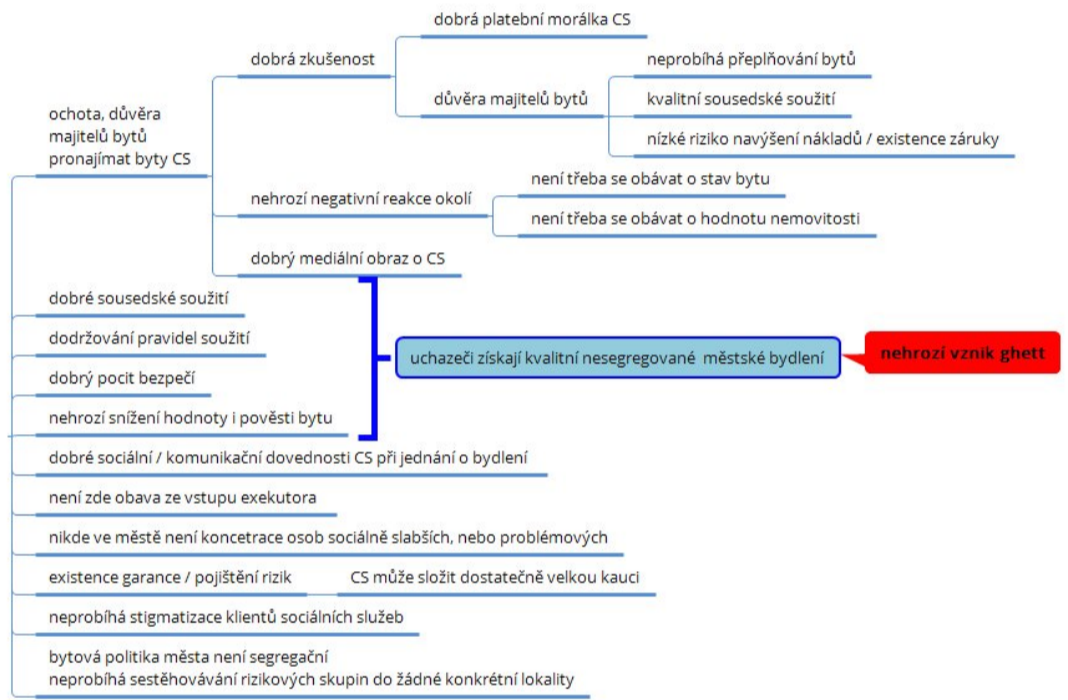
hledisko města

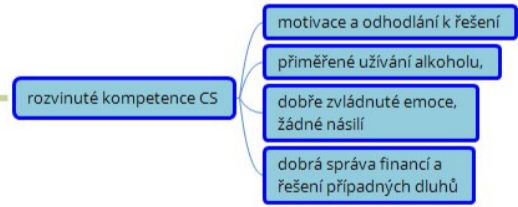
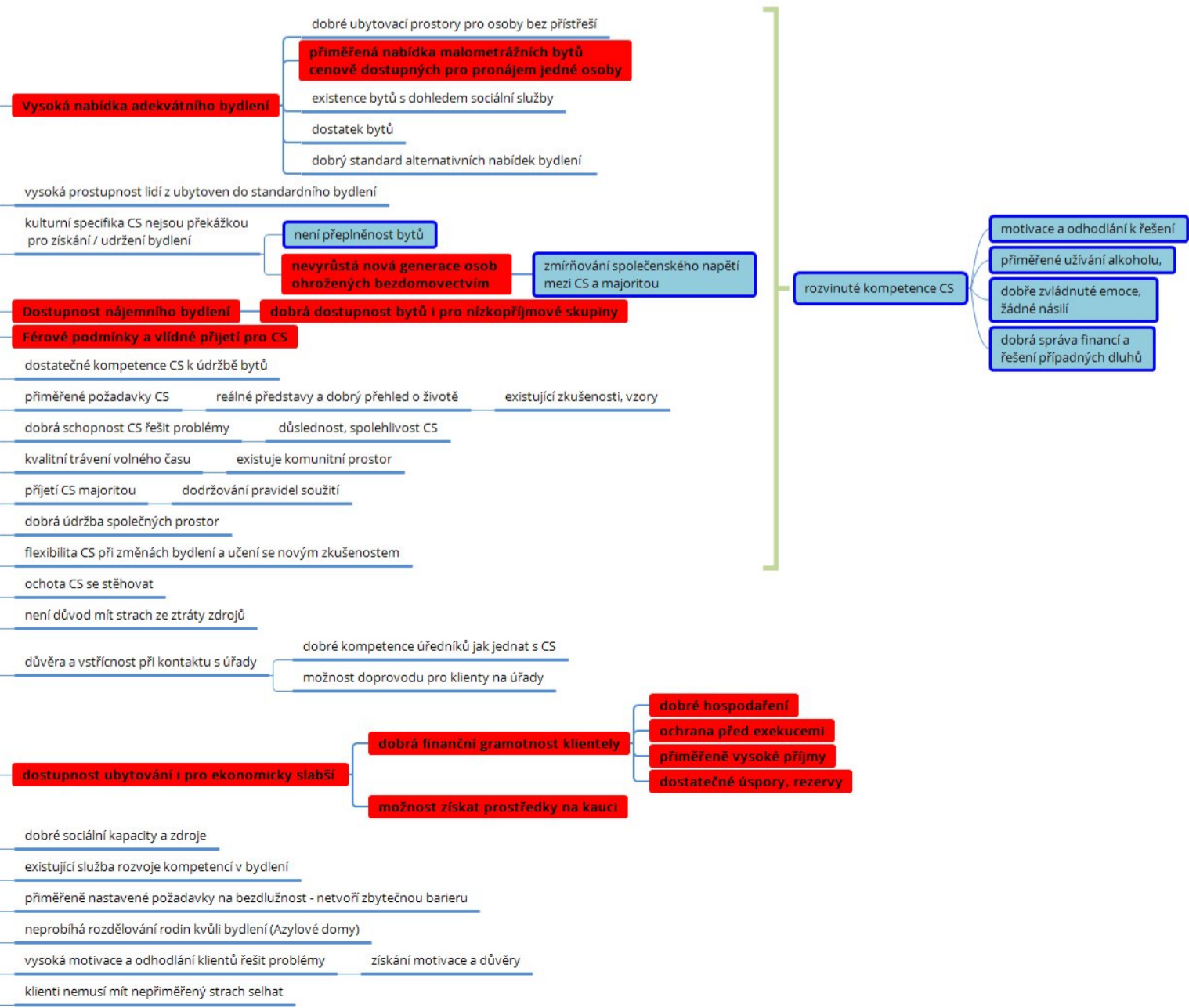
hledisko lokálních institucí

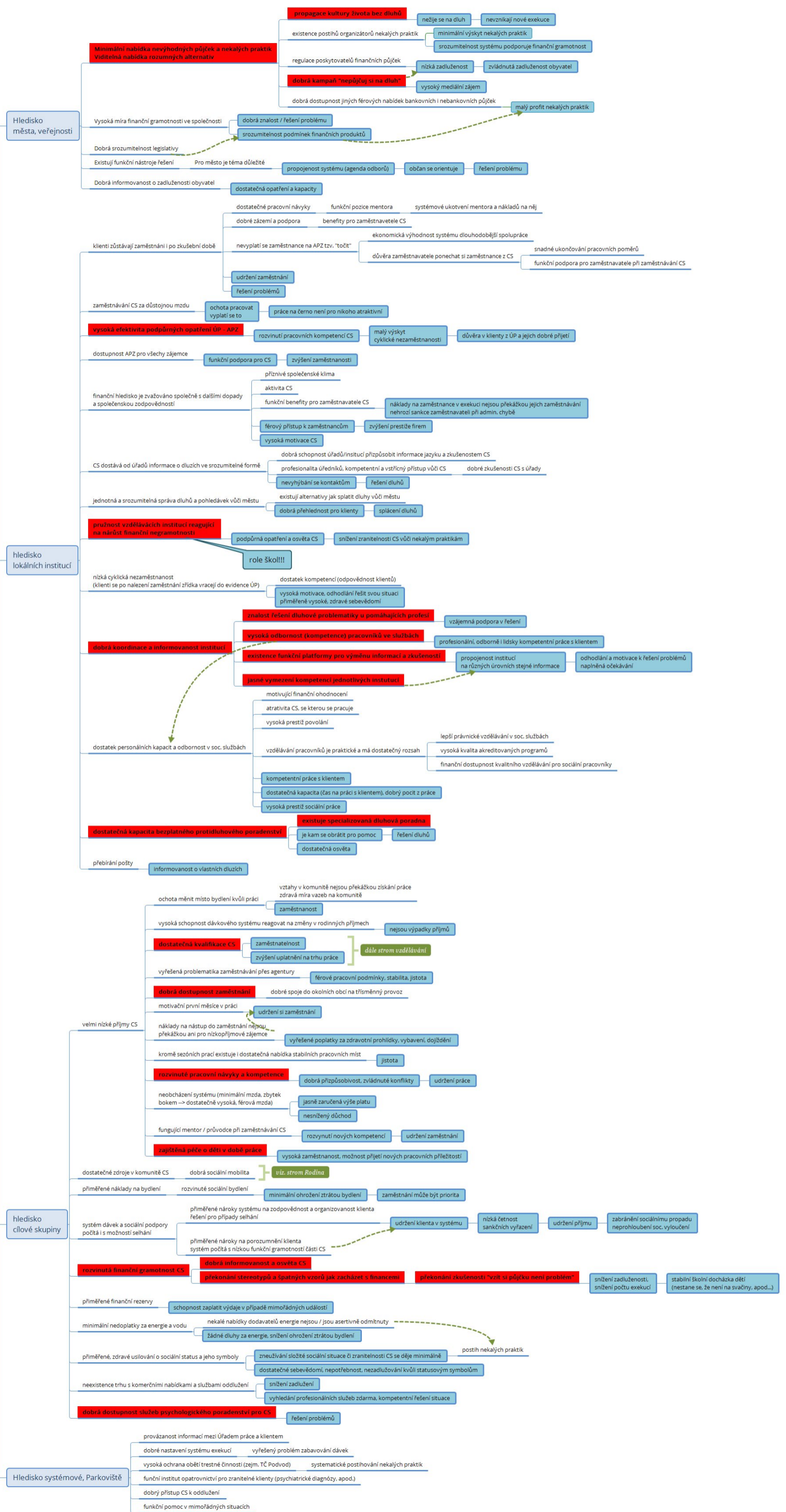
hledisko majitelů/správců bytového fondu

Hledisko cílové skupiny

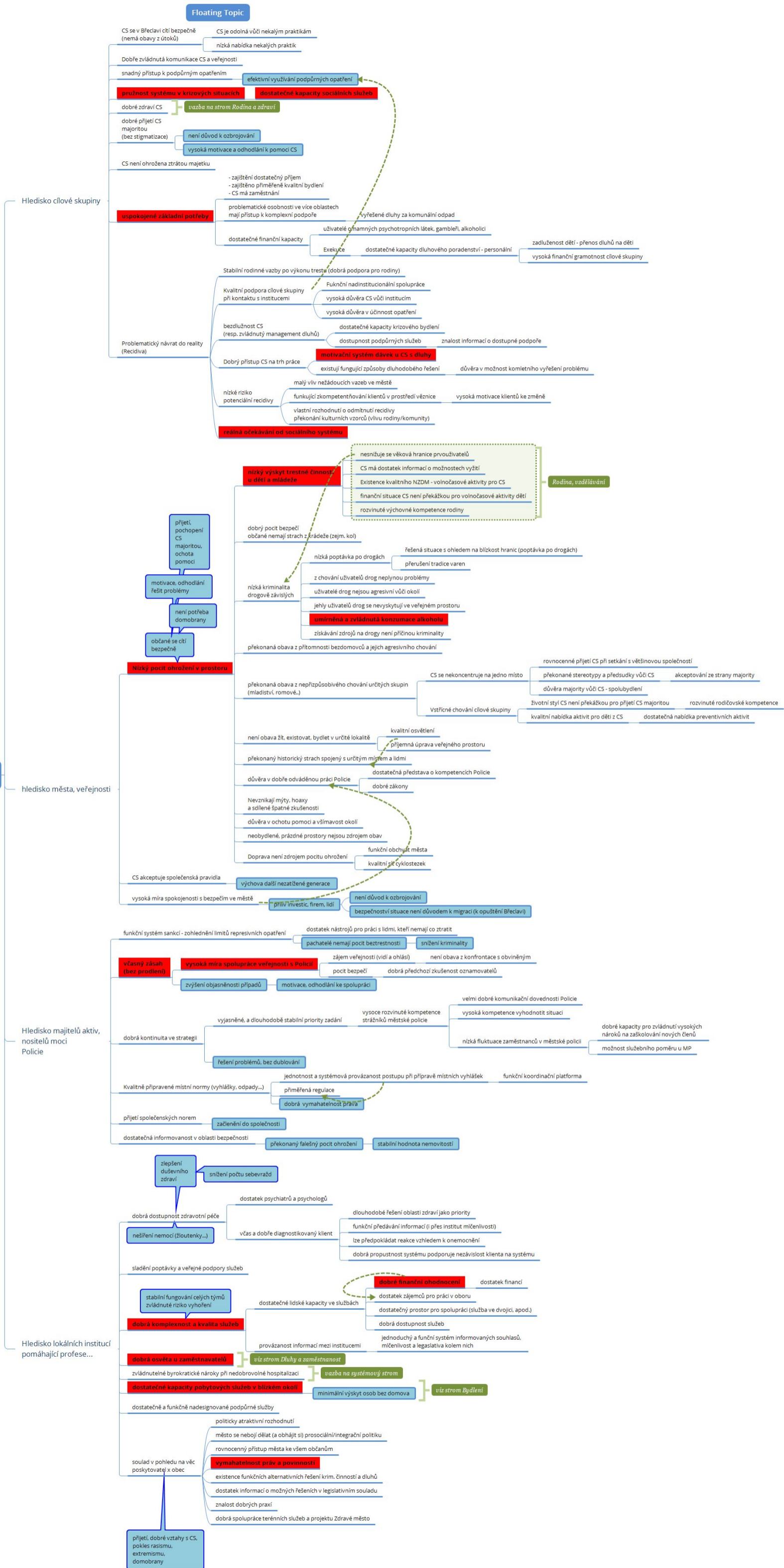

Vysoký počet předlužených osob ve městě Břeclav

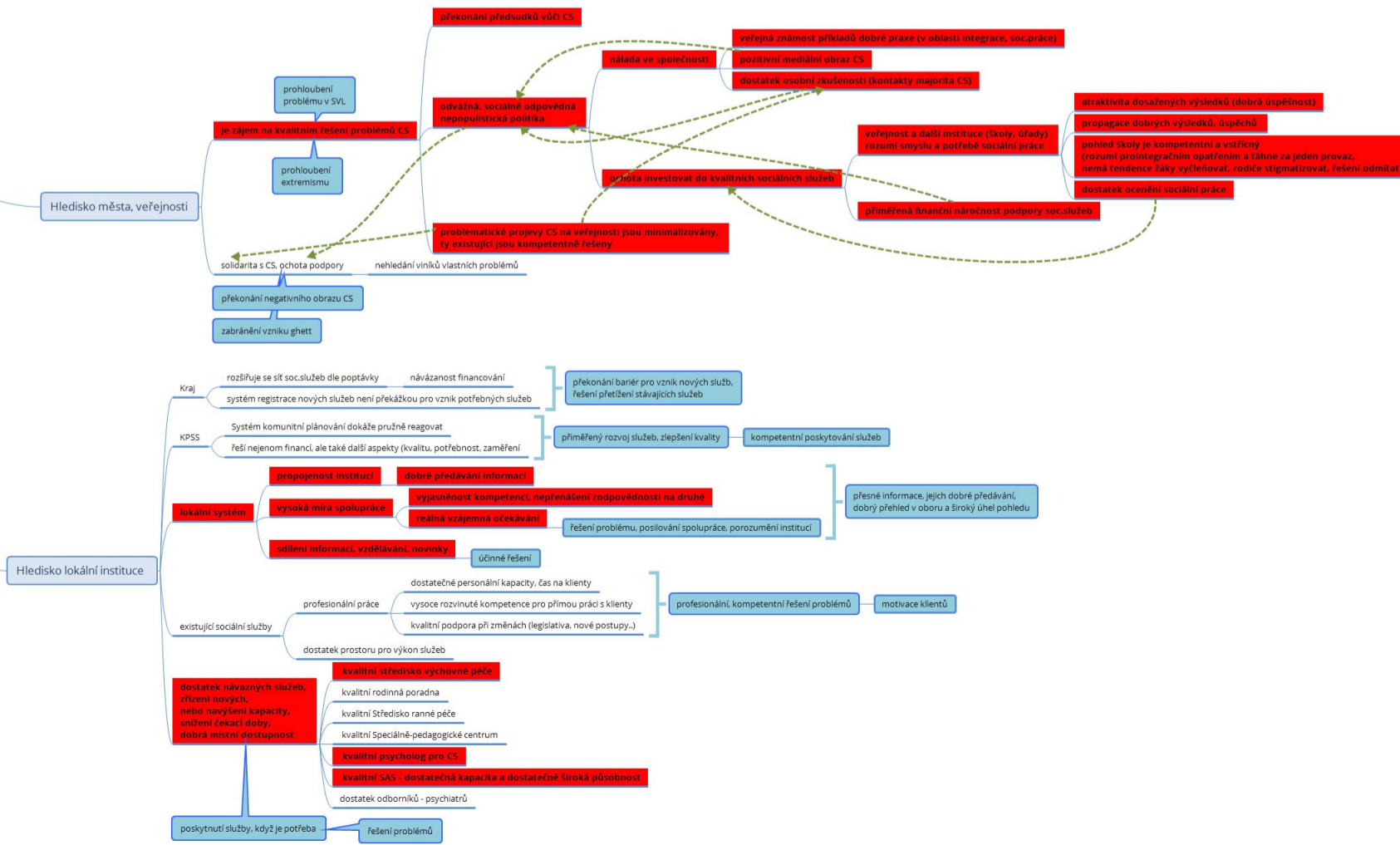
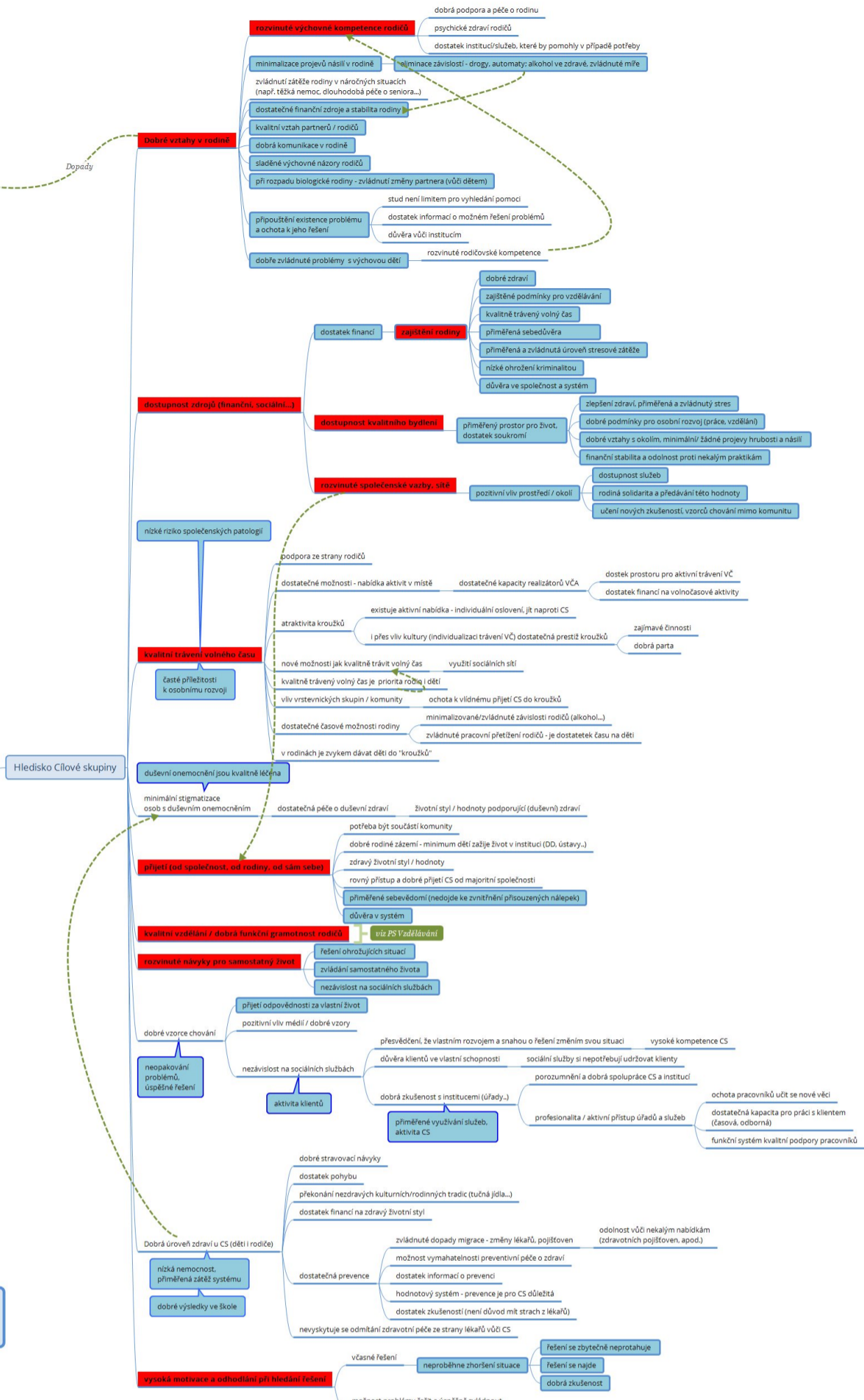
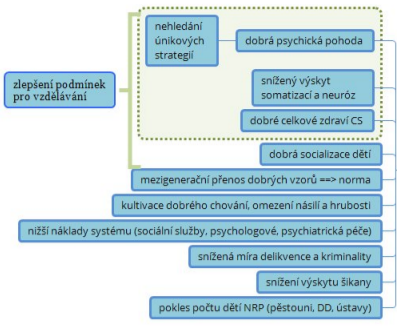

Bezpečnost

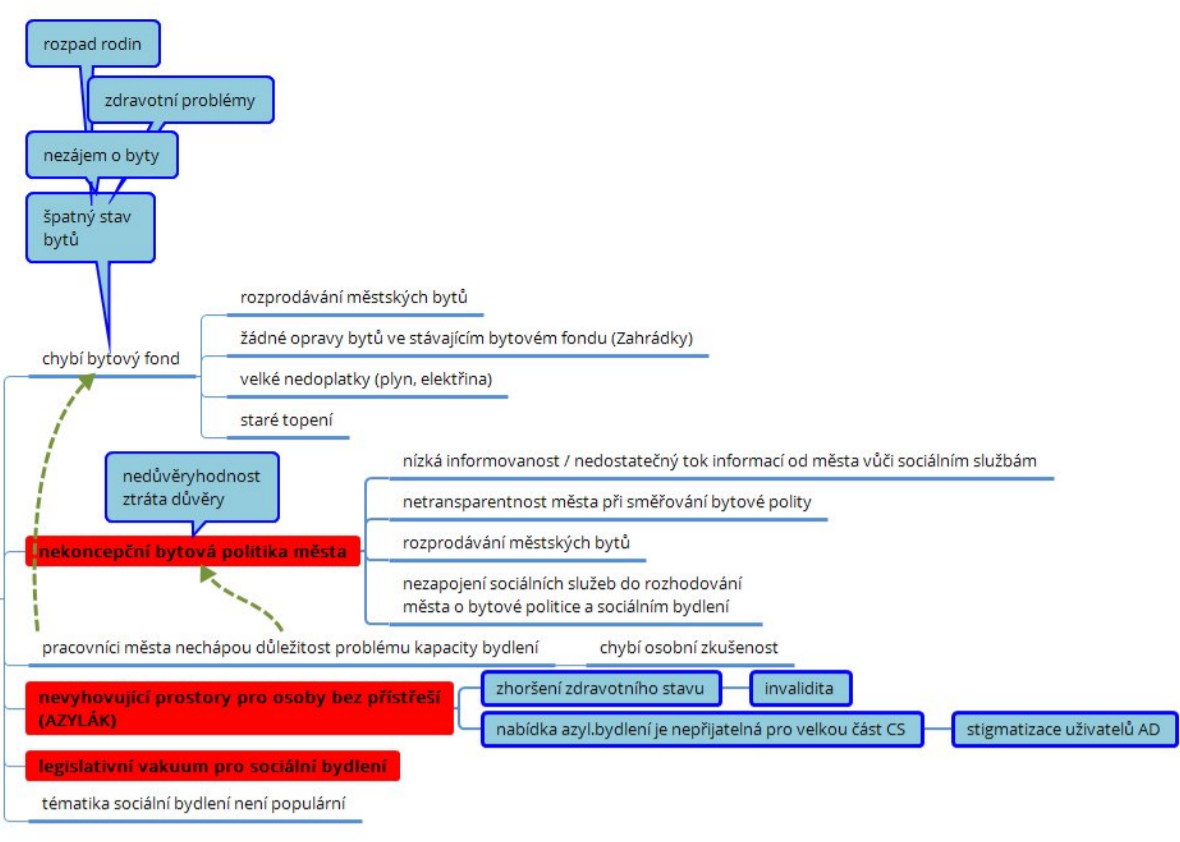

Rodinná politika a zdraví

Bydlení I Břeclav

 Vysoký počet osob bez adekvátního bydlení

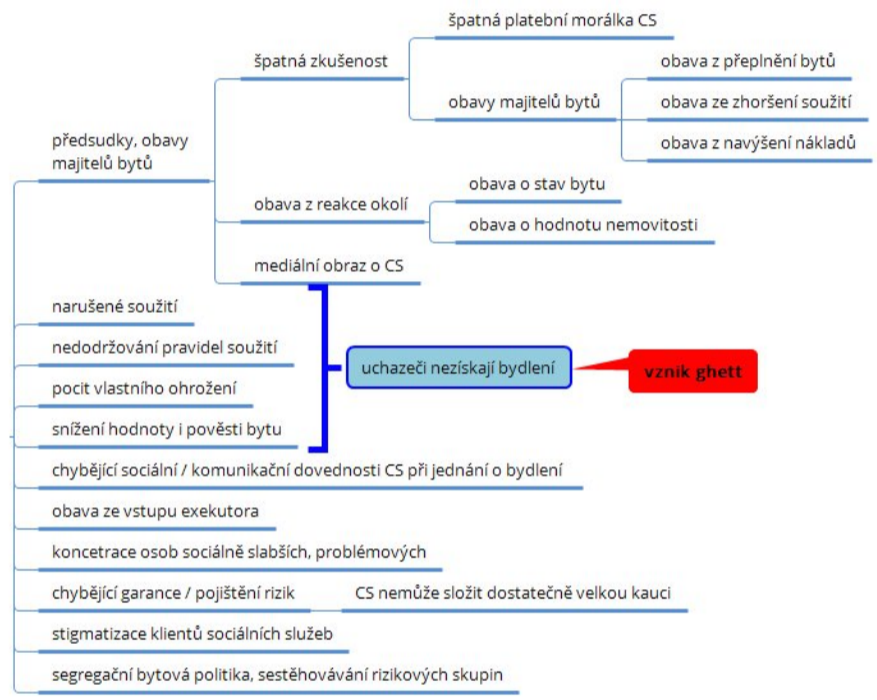
hledisko města

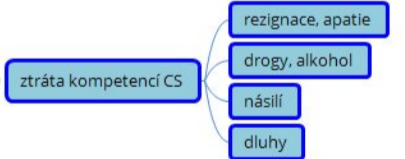
hledisko lokálních institucí

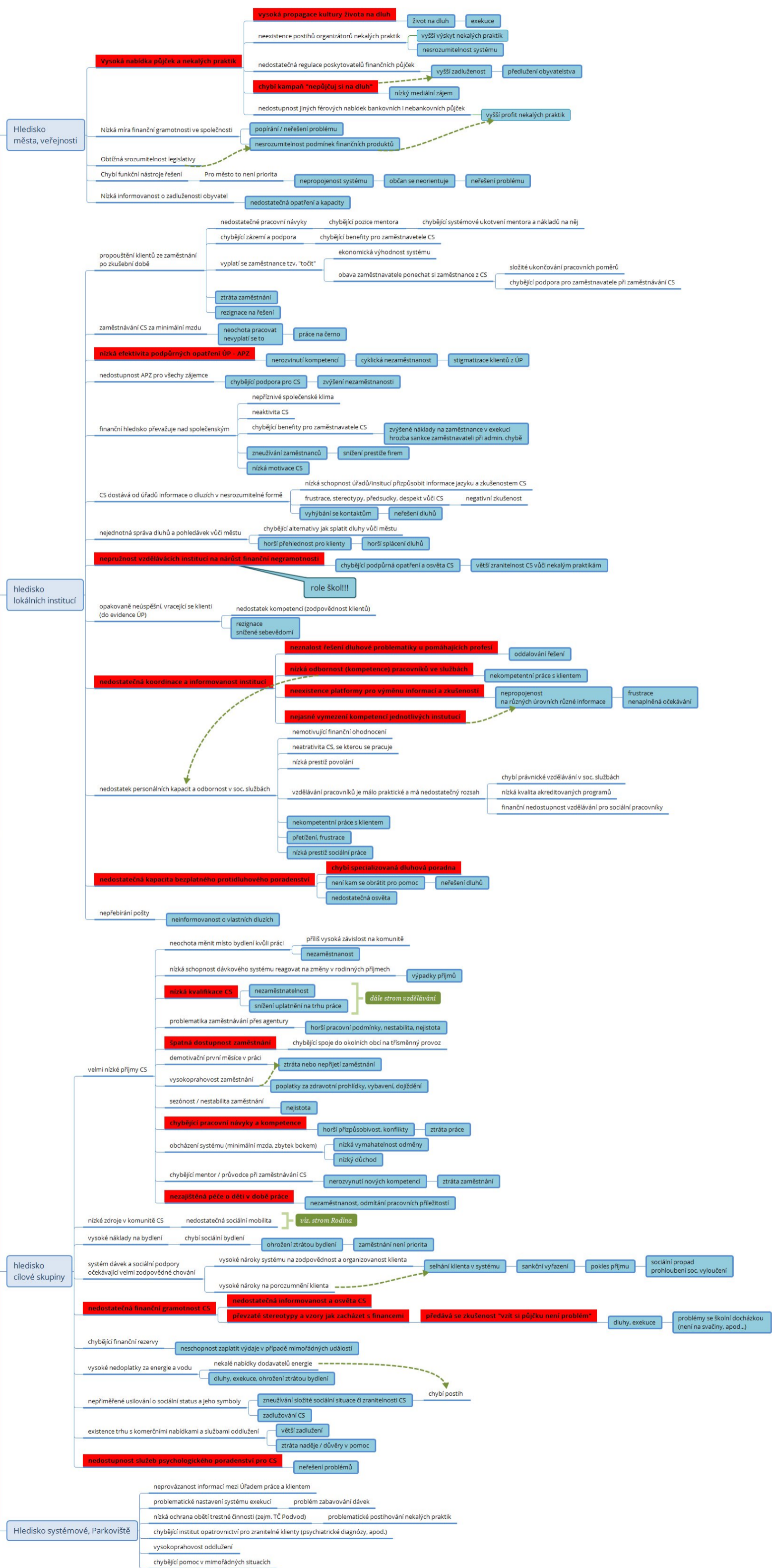
hledisko majitelů/správců bytového fondu

Hledisko cílové skupiny

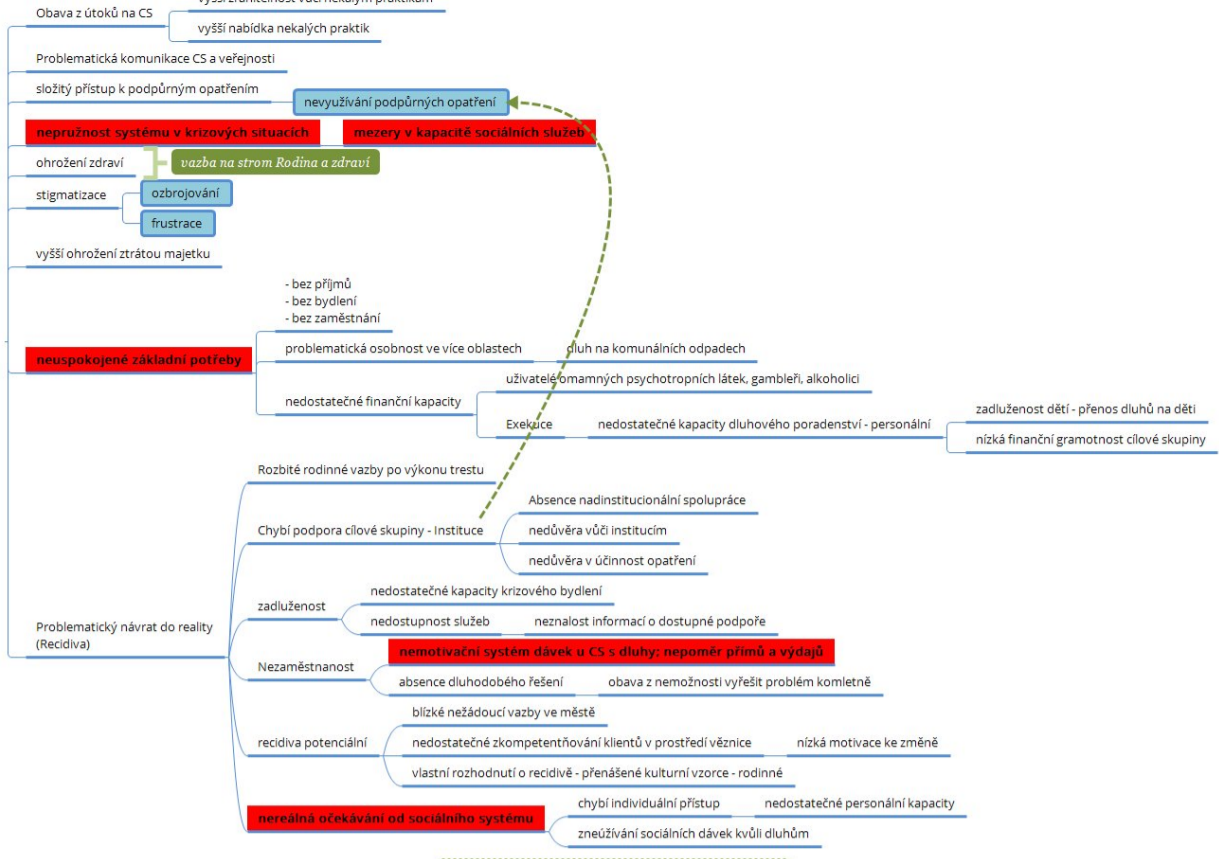

Vysoký počet předlužených osob ve městě Břeclav

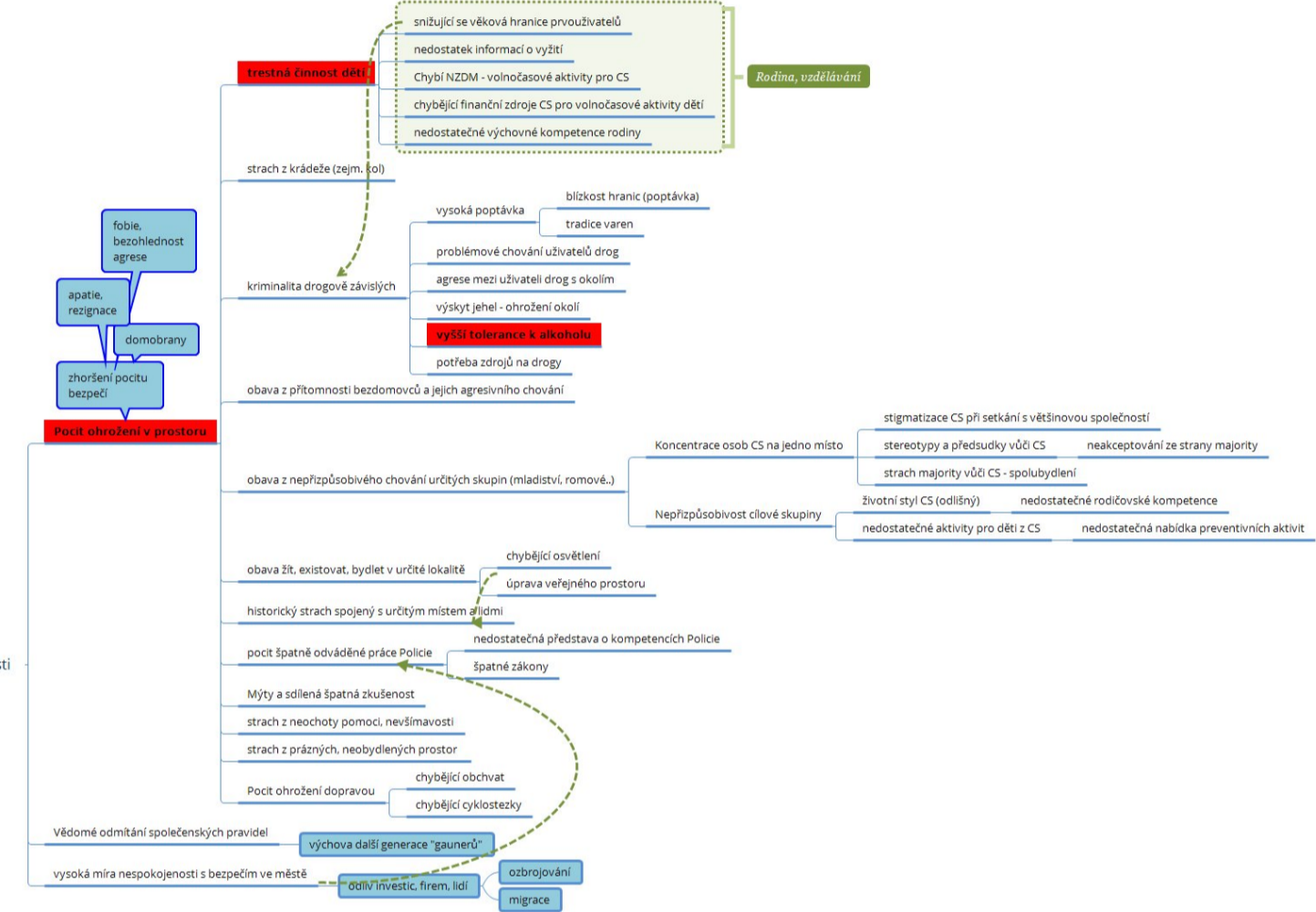

Bezpečnost

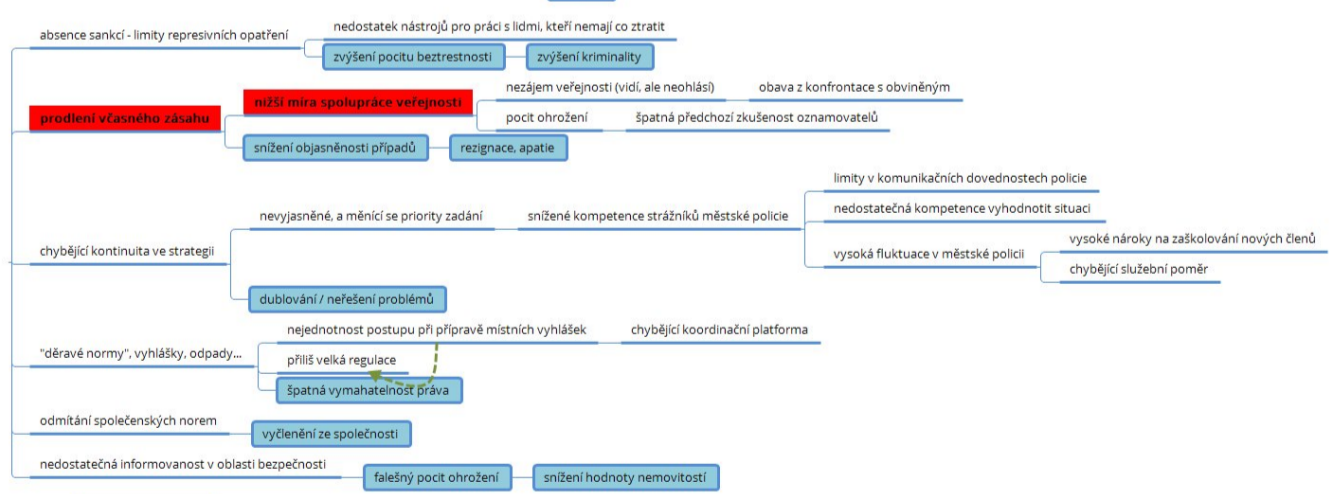
Hledisko cílové skupiny

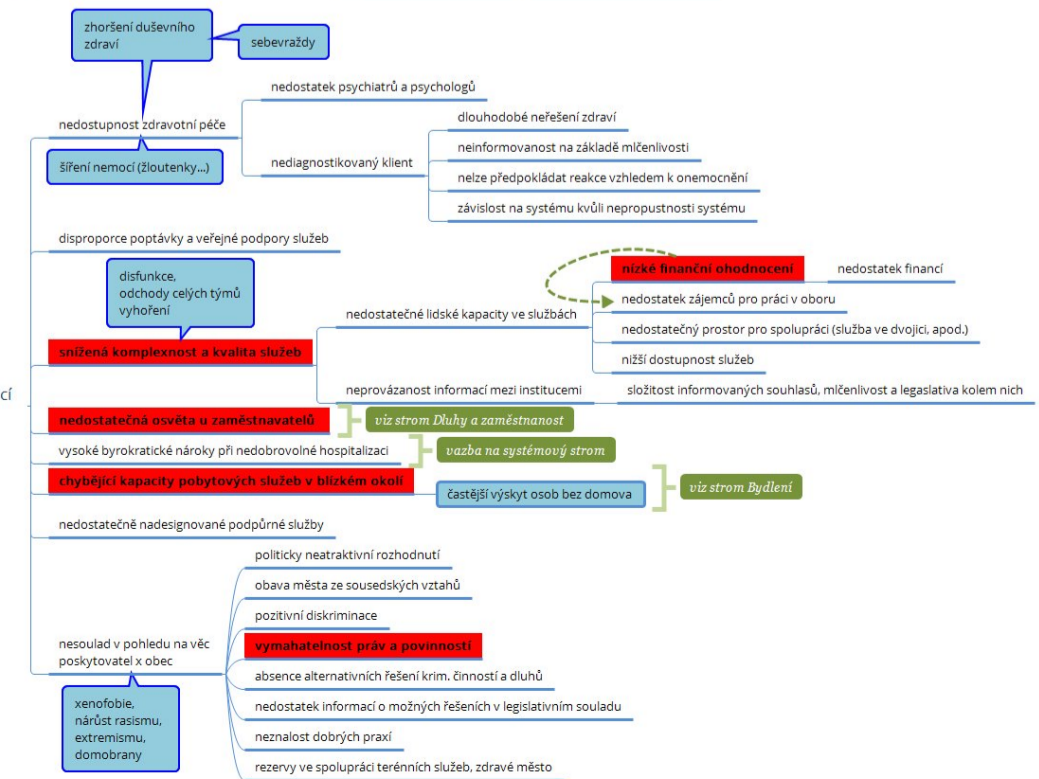
Hledisko města, veřejnosti

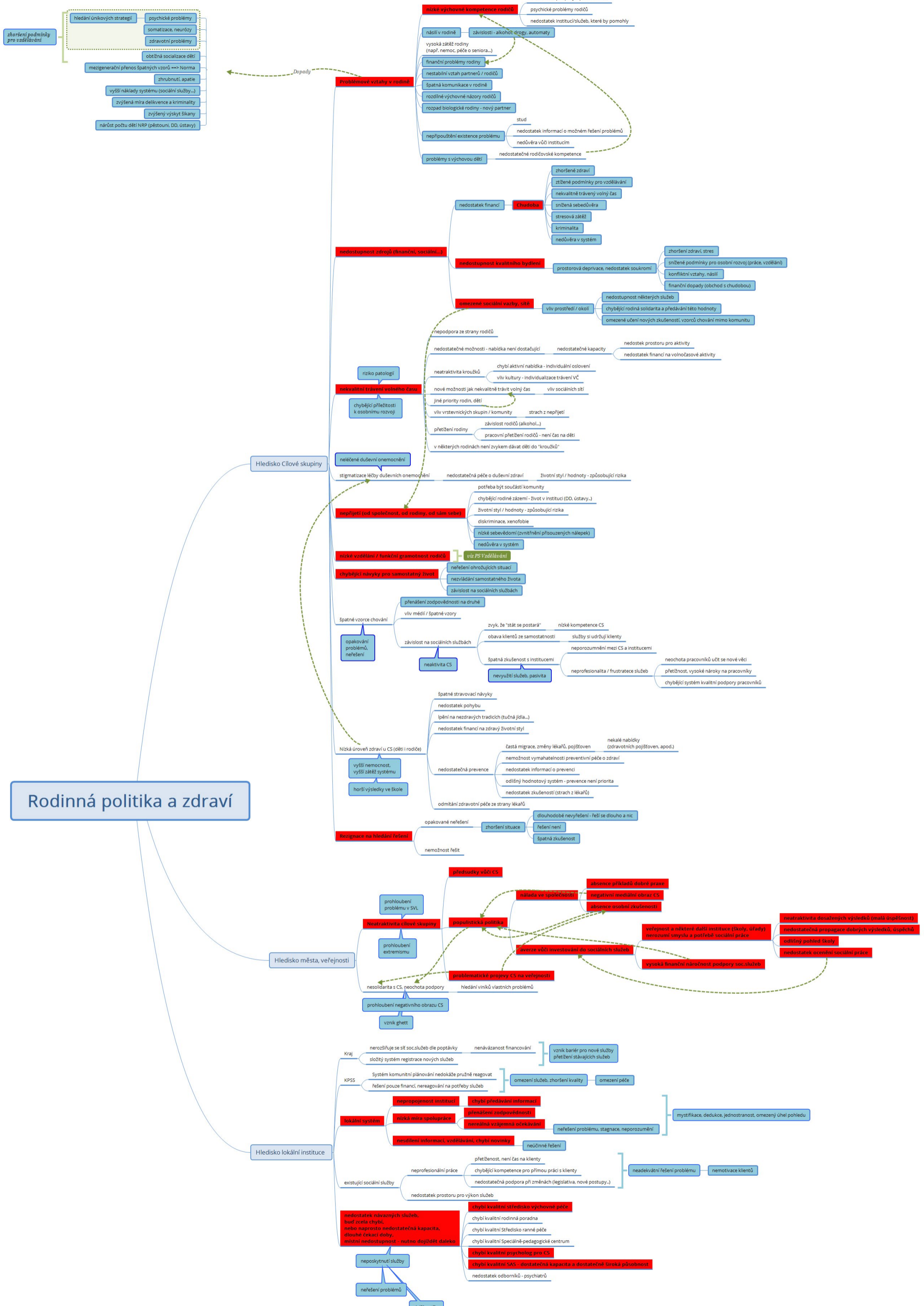
Hledisko majitelů aktiv, nositelů moci Policie

Hledisko lokálních institucí pomáhající profese...

Rodinná politika a zdraví

Příloha P8 – Komunikační plán SPSZ Břeclav pro roky 2017–2018

Komunikační plán města Břeclav má za cíl nastavit způsoby informování široké veřejnosti o probíhajících aktivitách obce s rozšířenou působností Břeclav. Slouží k efektivní komunikaci nejen směrem k osobám žijícím v sociálně vyloučené lokalitě, ale také k nastavení komunikační kampaně směrem k představitelům obcí a odpovědným osobám, a především široké veřejnosti. Všechny tyto cílové skupiny budou informovány o podobě nově vznikajících služeb a způsobech, jakým bude zajištěna potřebná podpora. Informovanost veřejnosti je v tomto případě velmi důležitá v rámci celkového porozumění významu sociálního začleňování.

Anotace

Komunikační plán vychází z předpokladu důležitosti informování obyvatel města Břeclav o realizovaných, připravovaných i zamýšlených projektech v oblasti sociálního začleňování. Informování o aktivitách a opatřeních sociálního začleňování je vhodné zacílit nejen pro občany, kteří jsou aktuálně v nepříznivé životní situaci, ale také pro ty, kteří nejsou přímo ohroženi sociálním vyloučením. Ti se mohou v průběhu života dostat do složitých životních situací a za předpokladu dobré orientace v nabídce služeb je reálné, že pokud taková situace nastane, budou vědět kam se obrátit, resp. jak mají danou situaci řešit. Další výhodou dobře komunikovaných aktivit směrem k veřejnosti je smývání stigma sociálního vyloučení a také prezentace aktivního přístupu radnice k problémům obce. To v součtu znamená, že aktivní přístup k sociálnímu začleňování má pozitivní dopad na všechny obyvatele obce a je jimi pozitivně vnímán. Klesající míra osob žijících jako sociálně vyloučených pak znamená menší finanční náklady pro obec.

Cíle místního komunikačního plánu

Cílem je dosáhnout pravidelné komunikace o zaváděných opatřeních, jejich průběhu a dosažených výsledcích směrem k veřejnosti, politikům, obyvatelům sociálně vyloučených lokalit i médiím tak, aby byla adekvátně přijímána.

Komunikační cíle

Základem úspěchu místních politik sociálního začleňování je porozumění široké veřejnosti i dalších cílových skupin realizovaným opatřením a jejich přínosu pro další rozvoj obce jako celku. Cílem takové komunikace je vysvětlovat jednotlivé kroky, role a zodpovědnosti různých aktérů, včetně sociálně vyloučených obyvatel, ale také důvody a cíle celého prointegračního procesu, a tím předcházet případným obavám nebo mylným očekáváním. To vyžaduje otevřenost ke komunikaci jak na straně obce a majoritní společnosti, tak sociálně vyloučených komunit/obyvatel.

- zajištění informovanosti o výstupech realizovaných opatření v oblasti sociálního začleňování nebo o případných změnách v jejich realizaci v následujícím období;
- zajištění informovanosti o přínosech udržitelnosti nastavených procesů sociálního začleňování pro jednotlivé skupiny a města jako celek.

Komunikační teze

Komunikace o těchto tématech, respektive plánované komunikační aktivity se budou opírat o následující teze:

- ze sociálního začleňování profituje celá obec, tzn. všichni obyvatelé města, ne pouze osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách,
- strategický plán města přináší dlouhodobá řešení a nastavení sociální politiky města,
- strategický plán města vychází ze spolupráce s odborníky,
- strategický plán města staví na propojování všech relevantních místních aktérů, včetně veřejnosti,
- strategický plán města využívá k financování sociálně prointegračních opatření různé zdroje: evropské, národní, regionální, místní.

Cílové skupiny

Město Břeclav bude komunikovat směrem k následujícím skupinám:

- instituce a organizace relevantní pro řešení problematiky (školy, policie, odbor sociálních věcí Břeclav, poskytovatelé sociálních a souvisejících služeb).
- média
- široká veřejnost,
- místní zaměstnavatelé,
- obyvatelé města žijící v okolí sociálně vyloučené lokality,
- obyvatelé města, kteří jsou sociálním vyloučením ohroženi.

Nástroje komunikačního mixu a současný stav:

Za stěžejní komunikační prostředek mimo úřední desky je považován měsíčník Radnice. Radnice je distribuována do 11.000 domácností v Břeclavi a je také v elektronické verzi na stránkách města.

Dalším hlavním prostředkem jsou pak webové stránky města. Velmi důležitým komunikačním kanálem jsou pro nás sociální sítě jak města Břeclav, tak Zdravého města Břeclav.

Odbor sociálních věcí a školství vyhlásil, letos výtvarnou soutěž Senioři mezi námi. Velké poděkování patří základním školám Kpt. Nálepky Břeclav, Slovácká Břeclav a Komenského Břeclav, které se do soutěže přihlásily. Na odbor bylo doručeno velké množství výtvarných prací, u kterých bylo opravdu těžké vyhodnotit ty nejlepší. V každém díle bylo zajímavým způsobem ztvárněno soužití seniorů, jejich volnočasové aktivity či odpočinek. Vyhlášení a ocenění proběhlo v rámci Dne sociálních služeb v Břeclavi na pěší zóně, který se každoročně pořádá.

Tištěná média: Břeclavský měsíčník Radnice - <https://breclav.eu/urad/mesicnik-radnice>

Elektronická média: webové stránky města - www.breclav.eu,

Facebook: www.facebook.com/mestobreclav

www.facebook.com/Zdravé-město-Břeclav-1469942499937825

Přímá komunikace: veřejná setkání s občany

Off-line nástroje: místní deník - http://breclavsky.denik.cz/zpravy_region/vedeni-breclavi-planuje-vybudovani-centra-za-miliony-pro-neziskovky-20170726.html

Veřejné mínění a zpětná vazba

Je důležité širokou veřejnost nejen informovat o novinkách v oblasti sociálního začleňování, ale také naslouchat veřejnému mínění. K nastavení průběžné a obousměrné komunikace se nabízejí následující nástroje:

- e-mailová adresa pro dotazy a náměty občanů,
- průzkumy veřejného mínění,
- schránka na radnici pro dotazy a náměty občanů,
- veřejná jednání zastupitelstva,
- veřejná setkání a diskuze s veřejností – např. Veřejné fórum v rámci Zdravého města,
- webové ankety na stránkách města.

Výše uvedenými nástroji se aktivně usiluje o zjišťování zpětné vazby, která může být vyhodnocována. Výsledky veřejného mínění je vhodné zveřejňovat na webových stránkách obcí a zároveň veřejnost informovat v pravidelných článcích v místním zpravodaji. Tato aktivita je však z důvodu nízkých kapacit obcí spíše doporučením, než závazkem obcí.

Komunikační aktivity a harmonogram

Pravidelný harmonogram a není stanoven. V zářijovém zastupitelstvu má být schválen Strategický plán sociálního začleňování města Břeclavi na období 2018 – 2020.

Role Agentury pro sociální začleňování

Agentura pro sociální začleňování je jedním z odborů Sekce pro lidská práva při Úřadu vlády ČR a spadá do gesce ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu. Agentura funguje od roku 2008 a je vládním nástrojem na podporu obcím, které řeší problematiku sociálního vyloučení.

V rámci komunikačního plánu bude Agentura zodpovědná za sdílení příkladů dobré praxe z Břeclavi a případnou další medializaci témat sociální inkluze na národní úrovni, metodické vedení a školení jednotlivých aktérů MKP. Dále může Agentura zajistit externí konzultace v jiných lokalitách.

Příloha P9 – Analýza rizik

Název rizika	Pravděpodobnost	Závažnost	Vyhodnocení	Prevence
Nízká personální a odborná kapacita partnerů realizovat naplánovaná opatření	Reálná	Velká	Průběžně, každoročně	Příprava partnerů formou projektových seminářů; poskytování konzultace prostřednictvím lokálních expertů na projektové poradenství; vzájemná podpora prostřednictvím pracovní skupiny projekty a implementace
Nedostatečná kapacita poskytovatelů služeb	Reálná	Velká	Průběžně, každoročně	Zachování pracovních skupin jako podporujícího faktoru, průběžné komunikace s potenciálními poskytovateli jak ze strany Manažera SPSZ, tak lokálního konzultanta
Nezájem ze strany cílové skupiny	Spíše ne	Velká	Průběžně, každoročně	Zapojení cílové skupiny do realizace aktivit, pravidelné informování veřejnosti
Nevole majority	Spíše ne	Velká	Průběžně, každoročně	Pravidelné informování veřejnosti
Výměna politického zastoupení v obci	Spíše ne	Velká	Průběžně, každoročně	Pravidelné informování politické reprezentace prostřednictvím účasti na jednání politických stran, nabídka účasti na lokálních partnerstvích vč. nabídky zapojení do pracovních skupin

Příloha P10 – Tabulka čerpání rozpočtu SPSZ a alokace KPSVL

Čerpání v Koordinovaném přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám z ESI fondů (celkem)

Fond	Operační program	Prioritní osa	Investiční priorita	Specifický cíl	Alokace	Operační program celkem
ESF	OP Z	2	2.1	2.1.1	40 060 000,-Kč	40 060 000,-Kč
			2.1	2.1.2	---	
	OP VVV	3	3.3	3.3.1	---	0,-Kč
EFRR	IROP	2	9A	2.1	104 236 000,-Kč	104 236 000,-Kč
			9C	2.2	---	
			10	2.4	---	
KPSVL celkem						144 296 000,-Kč

Operační program Zaměstnanost (Prioritní osa 2, Investiční priorita 2.1)

SPSZ			Operační program	Alokace
Oblast	Priorita	Cíl – Opatření	Specifický cíl	
1 - Bydlení	1.2 Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů	1.2.1 Posílení kapacit města k sociální práci	2.1.1: Zvýšit uplatnitelnost osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce - výzva pro KPSVL	14 500 000,-Kč
1 - Bydlení	1.2 Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů	1.2.3 Udržení a rozvoj systému prevence ztráty bydlení	2.1.1: Zvýšit uplatnitelnost osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce - výzva pro KPSVL	4 760 000,-Kč
2 - Dluhy a zaměstnanost	2.1 Funkční systém opatření k řešení předlužení obyvatel	2.1.1 Dostupné dluhové poradenství	2.1.1: Zvýšit uplatnitelnost osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce - výzva pro KPSVL	4 200 000,-Kč

3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě	3.1.1 Stabilizace a rozvoj systému APK a domovníků	2.1.1: Zvýšit uplatnitelnost osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce - výzva pro KPSVL	6 500 000,-Kč
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě	3.1.4 Odborné právní poradenství pro oběti trestné činnosti	2.1.1: Zvýšit uplatnitelnost osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce - výzva pro KPSVL	3 100 000,-Kč
4 - Rodina a zdraví	4.1 4 - Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj	4.1.1 Rozšíření služeb pro rodinu a casemanagement	2.1.1: Zvýšit uplatnitelnost osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce - výzva pro KPSVL	2 700 000,-Kč
4 - Rodina a zdraví	4.2 Komunitní aktivity, podpora sousedských vztahů a participace	4.2.1 Komunitní práce v Břeclavi	2.1.1: Zvýšit uplatnitelnost osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce - výzva pro KPSVL	4 300 000,-Kč
Celkem			2.1.1 v režimu KPSVL	40 060 000,- Kč

Integrovaný regionální operační program (Prioritní osa 2)

SPSZ			Operační program	Alokace
Oblast	Priorita	Cíl – Opatření	Specifický cíl	
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.1 Vybudování / rekonstrukce zázemí azylového domu pro jednotlivce	9A	31 636 000,- Kč
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.2 Vybudování zázemí Azylového domu pro rodiny s dětmi, SAS a krizového bydlení	9A	25 750 000,- Kč
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.4 Zázemí pro poskytovatele sociálních služeb a komunitní centrum	9A	25 750 000,- Kč
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.5 Vybudování sociálních bytů města Břeclav	9A	15 100 000,- Kč
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.2 Posílení prevence u dětí a mládeže	3.2.1 Rekonstrukce stávající kotelny na potřeby Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež	9A	6 000 000,-Kč
Celkem			IROP SC 2.1 v režimu KPSVL	104 236 000,-Kč

Rozpočet SPSZ po kapitolách

Rozpočet oblasti 1 - Bydlení – rekapitulace

Oblast	Priorita	Cíl – Opatření	Částka	Zdroj
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.1 Vybudování / rekonstrukce zázemí azylového domu pro jednotlivce	31 636 000,-Kč	IROP
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.2 Vybudování zázemí Azylového domu pro rodiny s dětmi, SAS a krizového bydlení	25 750 000,-Kč	IROP
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.3 Nízkoprahové denní centrum ve městě Břeclavi	5 150 000,-Kč	MAS
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.4 Zázemí pro poskytovatele sociálních služeb a komunitní centrum	25 750 000,-Kč	IROP
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.5 Vybudování sociálních bytů města Břeclav	15 100 000,-Kč	IROP
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.6 Zateplení a úpravy stávajících městských bytů	15 450 000,-Kč	OP ŽP
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.7 Kvalitní zámezí pro bydlení seniorů – Rekonstrukce Domova seniorů	55 000 000,-Kč	MPSV
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.7 Kvalitní zámezí pro bydlení seniorů – Vybudování výtahů v DPS	2 580 000,-Kč	JMK

1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.7 Kvalitní zámezí pro bydlení seniorů – Vybudování DPS Hájová	36 000 000,-Kč	MMR
1 - Bydlení	1.2 Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů	1.2.1 Posílení kapacit města k sociální práci	14 500 000,-Kč	OP Z
1 - Bydlení	1.2 Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů	1.2.2 Podpora práce domovníků v SVL	0,-Kč financováno v rámci 3.1.1	OP Z
1 - Bydlení	1.2 Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů	1.2.3 Udržení a rozvoj systému prevence ztráty bydlení	financováno v rámci 1.2.1 Terénní tým 4 760 000,-Kč	OP Z
1 - Bydlení	1.2 Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů	1.2.4 Vytvoření koncepce sociálního bydlení	0,-Kč nevyžaduje náklady	---

Rozpočet oblasti 2 - Dluhy a zaměstnanost – rekapitulace

Oblast	Priorita	Cíl – Opatření	Částka	Zdroj
2 - Dluhy a zaměstnanost	2.1 Funkční systém opatření k řešení předlužení obyvatel	2.1.1 Dostupné dluhové poradenství	4 200 000,-Kč	OP Z
2 - Dluhy a zaměstnanost	2.1 Funkční systém opatření k řešení předlužení obyvatel	2.1.2 Odpovědné vymáhání pohledávek vůči městu	0,-Kč financováno v rámci 1.2.1	OP Z
2 - Dluhy a zaměstnanost	2.1 Funkční systém opatření k řešení předlužení obyvatel	2.1.3 Platforma pro sdílení zkušeností, vzdělávání a casemanagement	0,-Kč financováno v rámci 1.2.1	OP Z
2 - Dluhy a zaměstnanost	2.2 Podpora zaměstnanosti	2.2.1 Program dostupného zaměstnávání	0,-Kč financováno	OP Z

			v rámci APZ a v rámci 1.2.1	
2 - Dluhy a zaměstnanost	2.2 Podpora zaměstnanosti	2.2.2 Aktivní využití možností veřejné služby a APZ	0,-Kč financováno v rámci APZ a v rámci 1.2.1	OP Z

Rozpočet oblasti 3 - Bezpečnost a prevence kriminality – rekapitulace

Oblast	Priorita	Cíl – Opatření	Částka	Zdroj
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě	3.1.1 Stabilizace a rozvoj systému APK a domovníků	6 500 000,-Kč	OP Z
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě	3.1.2 Proaktivní a otevřená komunikace města v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality	0,-Kč financováno v rámci 1.2.1 a v rámci 3.1.1	OP Z
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě	3.1.3 Podpora preventivních prvků a opatření ve městě - Rozšíření městského dohledového kamerového systému	3 000 000,-Kč	MV ČR
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě	3.1.3 Podpora preventivních prvků a opatření ve městě - Zavedení programu forenzního značení kol	300 000,-Kč	MV ČR
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě	3.1.3 Podpora preventivních prvků ve městě - Rozšíření veřejného osvětlení	500 000,-Kč	IROP
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě	3.1.4 Odborné právní poradenství pro oběti trestné činnosti	3 100 000,-Kč	OP Z
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě	3.1.5 Vzdělávání a rozvoj měkkých dovedností strážníků	300 000,-Kč	MP, MV ČR

3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.2 Posílení prevence u dětí a mládeže	3.2.1 Vybudování zázemí pro Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež	6 000 000,-Kč	IROP
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.2 Posílení prevence u dětí a mládeže	3.2.2 Rozvoj neformálního vzdělávání a volnočasových aktivit	0,-Kč V rámci MPI Příp. jiné zdroje	OP VVV
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.2 Posílení prevence u dětí a mládeže	3.2.3 Dopravní hřiště pro děti a mládež	500 000,-Kč	JMK

Rozpočet oblasti 4 - Rodina a zdraví – rekapitulace

Oblast	Priorita	Cíl – Opatření	Částka	Zdroj
4 - Rodina a zdraví	4.1 4 - Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj	4.1.1 Rozšíření služeb pro rodinu a casemanagement	2 700 000,-Kč	OP Z
4 - Rodina a zdraví	4.1 4 - Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj	4.1.2 Platforma pro sdílení zkušeností, dobrých praxí, vzdělávání a rozvoj sociální práce	0,-Kč Součástí opatření 1.2.1	OP Z
4 - Rodina a zdraví	4.1 4 - Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj	4.1.3 Aktivní zapojení KPSS do podpory kvality sociálních služeb	Část v rámci realizace KPSS Část v rámci 1.2.1	OP Z
4 - Rodina a zdraví	4.1 4 - Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj	4.1.4 Kvalitní propagace sociálních služeb a komunikace s veřejností	0,-Kč Část v rámci 1.2.1	OP Z
4 - Rodina a zdraví	4.2 Komunitní aktivity, podpora sousedských vztahů a participace	4.2.1 Komunitní práce v Břeclavi	4 300 000,-Kč	OP Z

Příloha P11 – Místní plán inkluze v oblasti vzdělávání města Brno 2017-2019

Místní plán inkluze (MPI) tvoří nedílnou přílohu tohoto SPSZ, z důvodů velikosti a zachování formátování je přiložen jako samostatný dokument.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MÍSTNÍ PLÁN INKLUZE v oblasti vzdělávání

BŘECLAV 2017 – 2019

PŘÍLOHA STRATEGICKÉHO PLÁNU SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ

Odbor sociálních věcí a školství Městského úřadu Břeclav

ve spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování

Tento materiál vznikl za finanční podpory Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání v rámci projektu „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“, reg. č. projektu CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Obsah

1. Úvod	3
1.1. Cíle MPI.....	3
1.2. Nositel plánu.....	3
1.3. Tvorba plánu.....	4
1.4. Vazba na ostatní strategické dokumenty	5
1.5. Charakteristika území MPI s ohledem na sociální vyloučení.....	5
1.6. Komunikační a osvětové aktivity	7
2. Analytická část.....	9
2.1. Síť škol, školských a neškolských zařízení na území města z hlediska sociálního vyloučení a problematiky inkluze	9
2.1.1. Obec a odbor sociálních věcí a školství	9
2.1.2. Předškolní vzdělávání	10
2.1.3. Základní vzdělávání.....	11
2.1.4. Střední školy	12
2.1.5. Speciální školy.....	12
2.1.6. Volnočasové aktivity a sociální služby	13
2.1.7. OSPOD, PPP, SPC	14
2.2. Problémy	15
3. Strategická část.....	17
3.1. Vize	17
3.2. Strategické cíle	17
3.3. Specifické cíle	17
3.4. Indikátory	20
4. Implementační část	21
4.1. Rizika.....	21
4.2. Popis realizace partnerské spolupráce.....	21
5. PŘÍLOHY	23
5.1. PŘÍLOHA č. 1: Příčiny problému školní neúspěšnosti sociálně znevýhodněných žáků na straně cílové skupiny	23
5.2. PŘÍLOHA č. 2: Příčiny problému školní neúspěšnosti sociálně znevýhodněných žáků na straně institucí, lokality a systému	23

1. Úvod

1.1. Cíle MPI

Tento dokument má za cíl systematizovat opatření na podporu inkluzivního vzdělávání v obci v rámci místní vzdělávací soustavy bez ohledu na zřizovatele či právní formu spolupracujících subjektů v území. Nositel plánu tak ve funkci koordinátora přístupu k pro-inkluzivním opatřením všech aktérů v oblasti vzdělávání v daném území zajišťuje podmínky pro systematický přístup k dětem všech věkových i sociálních kategorií s cílem maximalizovat počet dětí v hlavním vzdělávacím proudu a minimalizovat počet dětí vyloučených či tímto vyloučením ohrožených bez ohledu na příčinu tohoto vyloučení. Významná úloha nositele plánu jako koordinátora aktivit MPI spočívá v jeho komunikaci s odbornou i laickou veřejností a se všemi zapojenými institucemi a organizacemi.

Vzhledem k tomu, že cílovými skupinami opatření zahrnutých do MPI jsou buď přímo, nebo nepřímo děti a mládež, vnímá nositel plánu jako nutnost naplňovat pro-integrační opatření, neboť se jedná o takovou investici do budoucnosti, která zlepšuje kvalitu života nejen cílové skupině, ale celé společnosti v daném území.

Místní plán inkluze usiluje o naplnění této vize:

Vzdělávací soustava ve městě Břeclav bude poskytovat kvalitní vzdělání všem dětem a žákům bez rozdílů v míře jejich nadání, sociálním či rodinném zázemí, etnickém původu, zdravotním stavu apod. v nesegregujícím prostředí. Vzdělávací soustava bude pro tento úkol adekvátně nastavená a materiálně i personálně připravená.

K naplnění této vize by měla vést snaha o dosažení těchto strategických cílů:

1. Do konce školního roku 2017/2018 je nastavena forma a četnost setkávání všech místně relevantních subjektů podílejících se na procesu vzdělávání, kteří zde získávají pravidelný přísun informací, společně si sdělují potřeby a vzájemná očekávání a plánují osvětové aktivity pro širokou veřejnost.
2. Do konce školního roku 2019/2020 je nastaven systém podpory dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem a předčasným odchodem ze vzdělávání na úrovni přechodu z mateřské do základní školy, povinné školní docházky v základní škole a přechodu ze základní na střední školu.
3. Zástupci školy i rodiče usilují o oboustranně partnerskou a srozumitelnou formu komunikace při příležitosti předávání informací vztahujících se ke vzdělávacímu procesu (třídní schůzky, akce školy nebo osobní setkání).

1.2. Nositel plánu

Nositelem Místního plánu inkluze (MPI) je město Břeclav. Břeclav je obec s rozšířenou působností, která se nachází v nejnižším cípu Jihomoravského kraje. Je vstupní bránou Lednicko-valtického areálu, největší parkově upravené krajiny na světě s řadou romantických staveb, zařazené mezi památky UNESCO. Tento plán vznikl v rámci Lokálního partnerství (LP) Břeclavi s Agenturou pro sociální začleňování (ASZ). Spolupráci s ASZ schválilo Zastupitelstvo města Břeclavi 13. 6. 2016.

Vzhledem ke skutečnosti, že hlavní cílovou skupinou MPI jsou právě děti a žáci, nositel plánu pokládá tvorbu a realizaci prointegračních opatření plánu za investici do budoucna. Dalšími cílovými skupinami MPI jsou školy a školská zařízení (vedení škol, pedagogičtí a další pracovníci ve školství), děti, žáci a rodiče, zástupci PPP a SPC, zástupci NNO a zástupci místní samosprávy a státní správy,

odborná i široká veřejnost. Místní plán inkluze v oblasti vzdělávání je nedílnou součástí Strategického plánu sociálního začleňování a zaměřuje se především na zkvalitnění vzdělávání dětí a žáků, zejména dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří jsou z různých důvodů ohroženi sociálním vyloučením. MPI je vytvořen na dobu 3 let.

Město Břeclav nevstupuje do spolupráce s Agenturou pro sociální začleňování poprvé. ASZ zde začala působit již v roce 2008 a Břeclav byla jednou z vůbec prvních, pilotních obcí, na které mohla Agentura otestovat metody své práce. Původně tříleté působení se nakonec protáhlo až do roku 2012. Přestože spolupráci města s ASZ v tomto období provázela řada problémů, byla v roce 2016 obnovena spolupráce znovu.

1.3. Tvorba plánu

Místní plán inkluze je výsledkem spolupráce jednotlivých aktérů lokálního partnerství, podklady pro jeho vytvoření vznikaly zejména v rámci pracovní skupiny Vzdělávání, jejímiž členy jsou:

- město Břeclav (Odbor sociálních věcí a školství - oddělení sociálně-právní ochrany dětí a oddělení školství),
- Základní škola Břeclav, Komenského 2, příspěvková organizace,
- Základní škola a Mateřská škola Břeclav, Kpt. Nálepky 7, příspěvková organizace,
- Základní škola a Mateřská škola Břeclav, Kupkova 1, příspěvková organizace,
- Základní škola Břeclav Na Valtické 31A, příspěvková organizace,
- Základní škola Břeclav, Slovácká 40, příspěvková organizace,
- Základní škola Jana Noháče, Břeclav, Školní 16, příspěvková organizace,
- Pedagogicko-psychologická poradna Břeclav,
- IQ Roma servis, z.s.,
- Místní akční skupina Lednicko-valtický areál, z.s.,
- Apoštolská církev, sbor Břeclav.

Při tvorbě MPI byla využita také dostupná data Odboru sociálních věcí a školství, dále data ze vstupní analýzy realizované výzkumníci ASZ, zejména výstupy z rozhovorů s ředitelkami a ředitelem mateřských a základních škol v Břeclavi a se zástupci cílové skupiny.

Při tvorbě plánu byl kladen důraz na zajištění souladu MPI s platnými národními, krajskými a místními strategickými dokumenty. Východiskem pro plánování v oblasti vzdělávání byly stávající dokumenty lokálního partnerství, MAP a Strategický plán rozvoje města.

Podílet se na realizaci plánu bude v podobě konkrétních aktivit v rámci jednotlivých projektů nabídnuto také dalším subjektům místní vzdělávací sítě. Dále se počítá s jejich možným zapojením do tvorby / revize plánu v dalším období. Jedná se zejména o:

- Mateřská škola Břeclav, Břetislavova 6,
- Mateřská škola Břeclav, Hřbitovní 8,
- Mateřská škola Břeclav, Na Valtické 727
- Mateřská škola Břeclav, Okružní 7,
- Mateřská škola Břeclav, Osvobození 1,
- Mateřská škola Břeclav, U Splavu 2765,
- Mateřská škola a Základní škola Břeclav, Herbenova,
- Gymnázium a Jazyková škola,

- Střední průmyslová škola Edvarda Beneše a Obchodní akademie Břeclav,
- Soukromá střední odborná škola,
- Soukromá střední odborná škola manažerská a zdravotnická

1.4. Vazba na ostatní strategické dokumenty

Místní plán inkluze Břeclav 2017 – 2019 vychází z těchto národních, regionálních a místních plánů.

- **APIV: Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016-2018¹**
  - Soulad s cílem procesu „nastavení pozitivních podmínek pro vzdělávání všech žáků tak, aby při zabezpečení adekvátních podpůrných opatření, nezbytných pro zajištění vzdělávacích potřeb každého žáka, bylo možné vzdělávání uskutečňovat přednostně v hlavním vzdělávacím proudu. (str. 1)
- **KAP: Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Jihomoravském kraji²**
  - Soulad se silnými stránkami vzdělávací soustavy v podobě „ochoty většiny škol žáky s postižením přijímat a vytvářet podmínky pro úspěšnou inkluzi; v případě pozitivní inkluze posílení prestiže školy; začlenění žáků do běžných kolektivů škol“. (str. 44)
- **MAP: Místní akční plán vzdělávání v ORP Břeclav³**
  - Soulad s vizí, že „každé dítě a každý žák mají možnost maximálně rozvíjet svůj potenciál v prostředí bezpečného a otevřeného klimatu školy, jsou motivováni ke vzdělávání v klíčových kompetencích, je v nich posilována touha po vědění a jsou soustavně připravováni na úspěšnou cestu životem.“ (str. 2)
- **Strategický plán rozvoje města Břeclav⁴**
  - Soulad s tezí, že „Břeclav funguje jako středisko mikroregionálního významu pro poskytování služeb v oblasti školství“. (str. 49)

1.5. Charakteristika území MPI s ohledem na sociální vyloučení

MPI pro město Břeclav se zaměřuje především na zkvalitnění vzdělávání dětí a žáků, zejména dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří jsou z různých důvodů ohroženi sociálním vyloučením, protože však sociální vyloučení je faktor místně podmíněný, obsahuje MPI také stručný náhled na situaci v obci dle tohoto hlediska.

Počet obyvatel Břeclavi činil podle zjištění Českého statistického úřadu České republiky ke dni 1.1.2016 24 941 osob.

Ohroženost sociálním vyloučením se zdaleka netýká pouze Romů. Sociální vyloučení je možné definovat jako stav, v němž se ocitají lidé, kteří mají ztížený přístup k institucím, společenským sítím, ekonomickým a kulturním statkům, a participaci na chodu většinové společnosti, na níž jsou ovšem závislí. Tyto bariéry může představovat například zadlužení, rozvod, ztráta bydlení či zaměstnání, rozvoj duševní nemoci, alkoholismus atp., a to vzniklé jak v důsledku životní krize, která, pokud není zavčas řešena, může zahájit propad jednotlivce či rodiny na sociální dno, tak mohou být tyto bariéry dlouhodobě „pěstovány“ v rámci stabilních společenských sítí. Sociálně vyloučení se svým životním

¹ Viz http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/apiv_2016_2018.pdf

² Viz

<http://www.rskjmk.cz/api/media/621/Krajsk%c3%bd+ak%c4%8dn%c3%ad+pl%c3%a1n+rozvoje+vzd%c4%9bl%c3%a1v%c3%a1n%c3%ad+JMK.pdf>

³ Viz <http://www.map-breclavsko.cz/wp-content/uploads/2016/11/map-navrh-vize-priority-cile.pdf>

⁴ Viz http://breclav.eu/file/25018_1_1/

podmínkám přizpůsobují a osvojují si specifické vzorce chování, které jsou mnohdy v rozporu s hodnotami majority. Za faktory indukující ohrožení sociálním vyloučením můžeme považovat například dlouhodobou nezaměstnanost nebo pobírání sociálních dávek v hmotné nouzi.

Co se týče sociálního vyloučení, v případě Břeclavi není možné mluvit o sociálně vyloučených lokalitách v obvyklém smyslu slova, jedinou oblastí, kterou je s výhradami možno označit za sociálně vyloučenou lokalitu, je blok domů v ulicích Na Zahradách, Krátká a Riegrova (dále jen Na Zahradách).

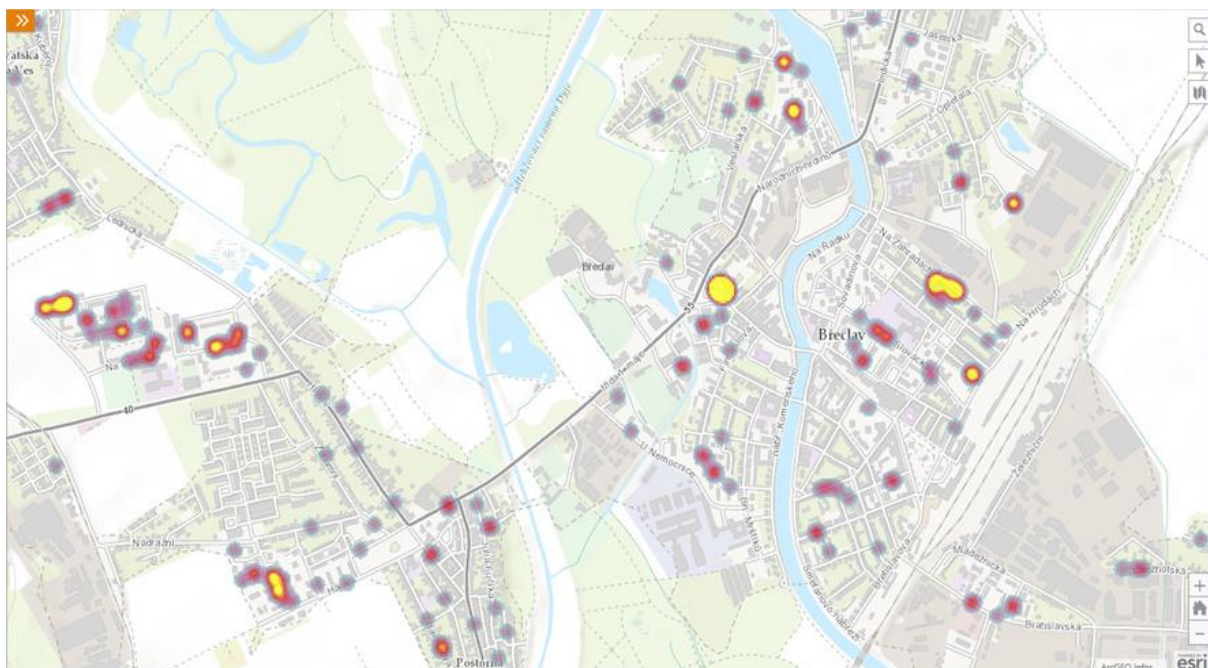
Jedná se o blok pěti městských a dvou soukromých bytových domů, kde žije přibližně 260 lidí. Jedná se spíše o lokalitu s vyšším podílem osob ohrožených sociálním vyloučením, kterých je zde maximálně třetina. Indikátorem pro to je především počet lidí, kteří jsou existenčně závislí na příjmech z dávek v hmotné nouzi. Ten v listopadu 2016 činil celkem 81 lidí (31 %). V lokalitě žije také množství lidí sice pracujících (včetně samozivitelek), nicméně za nízké mzdy a proto se nacházejících na hranici chudoby.

Město Břeclav v současnosti neřeší prostorovou segregaci vzdělávání. V minulosti docházelo k vyšší koncentraci romských žáků v jedné ze škol. Na tuto situaci reagovalo vedení města sloučením ZŠ Sovadinova se ZŠ Kupkovou a v obou budovách teď sídlí jeden stupeň, takže ke kumulaci romských žáků nedochází. Spádové oblasti jsou nastaveny tak, že každá škola má ve svém spádu nějakou oblast, kde je vyšší koncentrace sociálně znevýhodněných nebo sociálním vyloučením ohrožených žáků.

Nadále však existují oblasti vyžadující pozornost. Město Břeclav má velké množství rodin ohrožených ztrátou bydlení a vysokou zadlužeností obyvatel. V rámci analýzy byla identifikována také další místa, ve kterých žijí sociálně vyloučení nebo sociálním vyloučením ohrožení obyvatelé. Analýza OPZ upozorňuje především na bezdomovecké squaty. Na těchto místech ale zpravidla nežijí nezletilé děti, takže pro analýzu vzdělávání nejsou relevantní. Na druhé straně, jak je vidět z mapy č. 2, v Břeclavi existují další lokality se zvýšenou koncentrací dlouhodobě nezaměstnaných, které mohou do budoucna indikovat místa ohrožené problémy spojenými se sociálním vyloučením. Zatím můžeme mluvit o mikro-lokalitách, kde sociálně-vyloučení nebo sociálním vyloučením ohrožení žijí jen v některých bytech v domě. Jak ukazuje mapa č. 2, tyto lokality se nacházejí po celé Břeclavi a kromě už jmenované lokality Na Zahradách se jedná o sídliště Na Valtické a další oblasti se starší panelovou zástavbou. Co se týče složení domácností, tak je často tvoří osamělé matky s jedním nebo více nezletilými dětmi. Tyto jsou pak často osvobozeny od úplaty ve škole nebo školce (protože pobírají dávky v hmotné nouzi). Samozřejmě není úplně snadné zjistit, kolika dětí a žáků se tyto životní podmínky týkají, používáme proto kvalifikované odhady komunikačních partnerů. Podle vedoucí OSPOD je v Břeclavi přibližně 200 dětí a mladých, kteří jsou pod dohledem OSPOD z důvodu patologie v rodině.

Mapa č. 2: Bydliště dlouhodobě nezaměstnaných

1.6. Komunikační a osvětové aktivity

Pro komunikaci tématu inkluzivního vzdělávání bude využíván prezentační rámec s pracovním názvem „Moderní škola pro 21. Století“⁵. Zcela záměrně se v komunikační a osvětové oblasti nezaměřujeme jen na problematiku vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním, neboť jsme přesvědčeni, že pro-inkluzivně nastavená opatření mají pozitivní dopad na všechny žáky obecně. Cílem komunikačních a osvětových aktivit je mluvit o inkluzi v kontextu soustavného zvyšování kvality společném vzdělávání a nikoli jen jako o integraci sociálně znevýhodněných dětí do hlavního proudu.

Chceme školy, které přistupují k žákům individuálně, vychovávají **naděšené a zvědavé osobnosti s vlastním názorem a odpovědností**, do nichž se děti, učitelé i rodiče těší. Aby tomu tak bylo, **potřebujeme změnit** (1) **pojetí dítěte** od pasivního příjemce informací k aktivnímu spolutvářci vzdělávacího procesu, (2) **rolí učitele** od předkladatele absolutní pravdy k průvodci světem informací, (3) **obsah a formu vzdělávání** od memorování izolovaných informací k rozvoji klíčových kompetencí, (4) **prostředí školy** od stresujícího souboje srovnávání mezi vítězi a poraženými k bezpečnému prostoru objevování a dělání chyb.

Snažíme se proto školy vést k inkluzivnímu vzdělávání. Žáci se v něm díky rozmanitému složení třídních kolektivů přirozeně učí rozvíjet komunikační dovednosti, týmovou spolupráci i řešit konflikty. Učitelé pracují s žáky individuálním způsobem dle jejich specifického nadání a potřeb, s cílem dosáhnout maximálního rozvoje jejich potenciálu. Do procesu plánování, průběhu i hodnocení výuky jsou automaticky zapojováni také žáci, kteří s učitelem diskutují o hloubce tématu, metodách práce i navržených cílech. Školy se přizpůsobují potřebám dětí a ne naopak.

V rámci strategického cíle 1 město zapojuje relevantní aktéry a komunikuje s veřejností. Naplňování specifického cíle 1.3 bude realizováno formou seminářů, přednášek, studijních stáží a pracovních setkání.

⁵ Inspirace viz Tannenbergerová. 2016. Průvodce školní inkluzí aneb Jak vypadá kvalitní základní škola současnosti?. Wolters Kluwer

Komunikace bude vedena na několika rozličných úrovních.

<i>Komunikační a osvětové aktivity na téma vzdělávání</i>	
Tiskové články	Prezentační materiály škol Místní tisk
Veřejná setkání	Se zástupci rodičů S laickou veřejností
Odborné workshopy	Se zástupci škol S odbornou veřejností

2. Analytická část

2.1. Síť škol, školských a neškolských zařízení na území města z hlediska sociálního vyloučení a problematiky inkluze

2.1.1. Obec a odbor sociálních věcí a školství

Město Břeclav je zřizovatelem 6 samostatných mateřských škol (MŠ), 5 úplných základních škol (ZŠ), z nichž u dvou je součástí i mateřská škola, 1 neúplné základní školy a 1 základní umělecké školy. Všechny tyto instituce mají formu příspěvkových organizací a město zajišťuje finanční prostředky na jejich provoz. Řízení, metodickou pomoc i kontrolu příspěvkových organizací má v gesci odbor sociálních věcí a školství, který se dále dělí na oddělení sociálně-právní ochrany dětí, oddělení školství a sportu a úsek sociálních služeb.

Oddělení školství a sportu je součástí odboru sociálních věcí a školství města Břeclavi. Zajišťuje výkon samosprávy na úseku kultury, školství, mládeže a sportu. Zajišťuje výkon státní správy na úseku školství, mládeže a sportu. Provádí metodickou pomoc příspěvkovým organizacím, provádí kontrolu hospodaření příspěvkových organizací. Výkon samosprávy i státní správy na úseku školství zajišťují dvě pracovnice.

Oddělení školství a sportu se školami úzce spolupracuje. Operativně řeší případné problémy či požadavky škol a naopak školám zadává úkoly a požadavky ze strany zřizovatele. Zpracovává a předkládá materiály, které je nutné projednat v orgánech města, zprostředkovává komunikaci s ostatními odbory městského úřadu. Komunikace mezi příspěvkovými organizacemi a zřizovatelem (a naopak) probíhá buď osobně, nebo pomocí technologií – telefonicky, mailem, datovou schránkou a nově také pomocí portálu pro občany⁶.

Pravidelně, zpravidla 3x ročně, se uskutečňují pracovní porady, kde se setkává vedení města, vedoucí odboru a pracovnice oddělení školství s řediteli zřizovaných škol. V současnosti není zpracovaný aktuální dokument, který by řešil strategickým způsobem rozvoj vzdělávací soustavy v obci. I tato skutečnost byla jedním z impulzů ke zpracování Místního plánu inkluze dle udávané politiky ze strany MŠMT.

Město Břeclav stanovilo školské obvody základních škol v roce 2013, a to vydáním obecně závazné vyhlášky. V roce 2017 vydalo také obecně závaznou vyhlášku, která stanoví školské obvody mateřských škol.

Všechny školy mají vlastní spádovou oblast v nejbližším okolí. Spádové oblasti jsou nastaveny tak, že každá škola má ve svém spádu nějakou oblast, kde je vyšší koncentrace sociálně znevýhodněných nebo sociálním vyloučením ohrožených žáků. V praxi ale výběr školy záleží výhradně na rodičích a spádové oblasti jsou spíše pojistkou, aby se do škol umístily i děti, které obecně nejsou velmi „žádané“. V minulosti fungovala v Břeclavi tzv. romská škola s vyšší koncentrací romských žáků. Toto se změnilo po sloučení ZŠ Sovadinova se ZŠ Kupkova. V současné době sídlí první a druhý stupeň této školy ve dvou různých budovách, takže ke kumulaci romských žáků nedochází.

Problém záškoláctví řeší školy ve spolupráci s oddělením sociálně-právní ochrany dětí. Při podezření na záškoláctví se škola spojí s OSPOD, který se následně kontaktuje rodinu a situaci řeší osobním pohovorem se zákonnými zástupci žáka. Pokud nedojde k nápravě je situace řešena jako přestupek

---

⁶ <https://breclav.eu/>

na úseku školství a výchovy mládeže dle § 31 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Tuto agendu řeší také odbor sociálních věcí a školství. Při podezření na spáchání trestného činu se školy obrací také na Policii ČR nebo Státní zastupitelství.

Ve snaze vyčíslit přesný počet dětí a žáků, kterých se opatření navrhovaná MPI týkají, jsme vyšli z dat vstupní analýzy, zpracované týmem výzkumníků ASZ při zahájení její práce v lokalitě.

2.1.2. Předškolní vzdělávání

Síť obecních mateřských škol, které jsou zřizovány městem, je v Břeclavi dostatečně hustá a uspokojuje poptávku rodičů po předškolních zařízeních, většina školek také přijímá děti od tří let a integruje děti se speciálními vzdělávacími potřebami, viz přehled. MŠ Herbenova, Kpt. Nálepky a Kupkova jsou řízeny příslušnou ředitelkou/ředitelem ZŠ. Školky Břetislavova a Slovácká jsou sloučené a v tabulce proto posuzované jako jedna MŠ.

Přehled mateřských škol⁷

MŠ	Kapacita	Počet tříd	Aktuální stav	Děti ve třídách	Počet pedagogů	Děti do 3 let	Děti se SVP	Podpůrná opatření	Rodiče s HN
Břetislavova (+Slovácká)	110	2+3	108	20/24 25/24/15	10	1	3	3AP	nezjištěno
Herbenova	65	2+2	39	11/14/6/8	8,71	0	39	2AP	2
Kpt. Nálepky	67	3	67	18/27/22	5	7	3	ŠA	0
Kupkova	120	5	120	25/25/25/25/ 20	9,75	4	3	AP	4
Na Valtické	153	6	151	3x25, 3x26	11,7	32	2	2AP, ŠA, CH	6
Okružní	75	3	75	25/25/25	5,8	1	8	3AP	0
Osvobození	75	3	75	25/25/25	5,6	18	0	CH	1
Hřbitovní	50	2	50	25/25	3,85	2	1	AP/ŠA	2
U Splavu	100	4	100	4x25	8	1	1	AP	0
CELKEM⁸	750	31	746		59,4				15

Přehledová tabulka mateřských škol ukazuje, že téměř všechny breclavské školky mají na výjimku navýšenou kapacitu třídy oproti kapacitě stanovené příslušnou vyhláškou.

Co se týče reálné návštěvnosti školek, ze statistických údajů databáze demografických údajů za obce⁹ se dá odvodit, že v Břeclavi je momentálně přibližně 819 dětí ve věku 3-6 let (tj. narození od roku 2011 do prvního kvartálu 2014). Po odečtení dětí navštěvujících speciální MŠ (39 dětí) se ve věku docházky do MŠ nachází v Břeclavi přibližně 780 dětí, z nichž školky momentálně navštěvuje 746 dětí. Je zřejmé, že tyto údaje není možné brát absolutně, protože nebereme v úvahu stěhování, ani děti narozené před rokem 2011. S určitou tolerancí můžeme ale tvrdit, že je v Břeclavi asi 30 dětí (přibližně 4 %), které nenavštěvují žádné předškolní zařízení, a jejich připravenost na školní docházku

⁷ Vysvětlení použitých zkratk: SVP (speciálně-vzdělávací potřeby), AP (asistent pedagoga), ŠA (školní asistent), chůva (CH), HN (dávky v hmotné nouzi). Počet dětí mladších 3 let k 1. 9. 2016.

⁸ Bez MŠ při ZŠ Herbenova, která je určena jen pro děti se SVP.

⁹ www.czso.cz/statisticke/cz/obce_d/pohyb/cz0644.xslx.

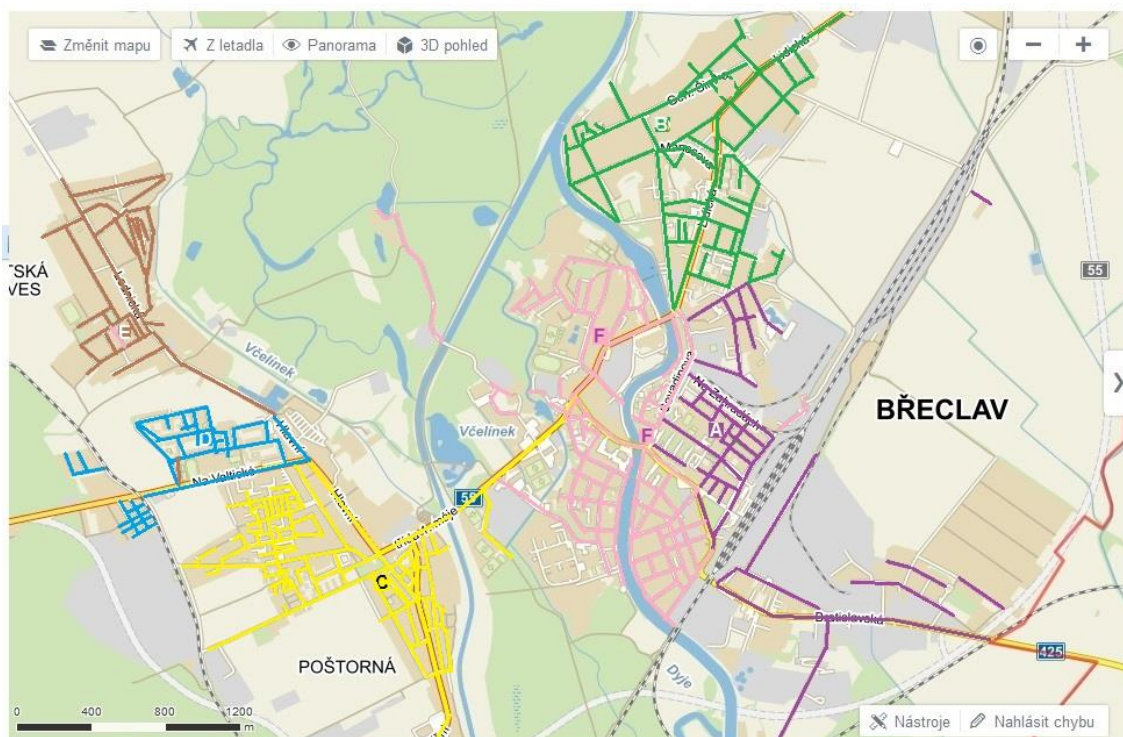
může být ohrožena¹⁰. Všechny školky mají stejná kritéria přijímání dětí ke vzdělávání, jedná se především o věk dětí a bydliště v Břeclavi. Kvůli stále rostoucímu počtu lidí, kteří v Břeclavi nemají nahlášený trvalý pobyt, uznávají mateřské školy i přechodné bydliště prokázané nájemní smlouvou. Přihlášené děti se seřadí primárně podle věku od nejstaršího po nejmladší a po naplnění kapacity jsou odmítnuté nebo mohou být náhradníky, v případě že se někdo odhlásí. Děti předškolního věku mají při přijímání přednost bez ohledu na místo bydliště. Děti, které mají ve školce staršího sourozence, mají v systému bodování bod navíc.

Zájem o jednotlivé školky je možné odhadnout na základě kapacit, které bylo potřeba doplnit dětmi mladšími tří let. V zásadě se dá říct, že obyvatelé Břeclavi upřednostňují školky umístěné v centru města, tzn. MŠ Slovácká, Kupkova a U splavu.

2.1.3. Základní vzdělávání

V Břeclavi je pět úplných základních škol hlavního proudu, jedna základní škola jen s prvním stupněm základního vzdělávání a bývalá základní škola praktická (ZŠ Herbenova) zřizována Jihomoravským krajem. ZŠ Na Valtické je jediná škola v Břeclavi, která má přípravnou třídu s maximální kapacitou 15 dětí, momentálně jí navštěvuje 11 dětí.

Spádové oblasti jednotlivých škol a jejich umístění

Legenda: A (fialová): ZŠ Slovácká, B (zelená): ZŠ Jana Noháče, C (žlutá): ZŠ Komenského, D (modrá): ZŠ Na Valtické, E (hnědá): ZŠ Kpt. Nálepky a F (růžová): ZŠ Kupkova

¹⁰ To samozřejmě platí za předpokladu, že se jedná o rodiče a děti z naší cílové skupiny, což ale není možné přesně vyčíslit.

Přehled základních škol

ZŠ	Kapacita	Počet žáků (+spec. třídy)	Počet tříd	SVP/ z toho IVP	Z toho soc.- znevýhodněných (odhad)	Počet romských žáků
Herbenova	143	39+33	4+5	72/13	2	12+1
Jana Noháče	170	139	7	29/6	3	3
Komenského	560	333	14	29/4	15	6
Kpt. Nálepky	300	175	9	37/4	1	0
Kupkova	1200	445	19	77/15	18	18
Na Valtické	642	296	1+14	12/2	5	1+9
Slovácká	720	711	28	8/9	20	20

2.1.4. Střední školy

V oblasti středoškolského vzdělávání se Břeclavi nachází následující střední školy:

Gymnázium a Jazyková škola

Součástí této školy je osmileté a čtyřleté gymnázium a jazyková škola s právem státní zkoušky. Zřizovatelem této školy je Jihomoravský kraj. Toto gymnázium je považováno za kvalitní a náročné – slabší žáci dojíždějí na gymnázium buď do Mikulova, nebo Pavlovic.

Střední průmyslová škola Edvarda Beneše a Obchodní akademie Břeclav

Tato střední škola je největší střední školou s nejbohatší nabídkou oborů. Zřizovatelem je Jihomoravský kraj. Nabízí se tu nejen různé elektrotechnické maturitní obory, ale také učební obory, například kadeřník nebo cestovní ruch a ekonomika. Při učilišti existuje nástavbové maturitní studium podnikání.

Soukromá střední odborná škola

Soukromá SOŠ na Mládežnické nabízí učební obory tiskař, kuchař-číšník a kadeřník. Cílové skupině toto studium není zpravidla přístupné, protože se zde platí vysoké školné. Škola nabízí také zkrácené studium v délce jednoho roku.

Soukromá střední odborná škola manažerská a zdravotnická

Tato střední škola nabízí dva maturitní obory – ekonomiku a podnikání a zdravotnického asistenta.

2.1.5. Speciální školy

V Břeclavi se nachází Mateřská škola a Základní škola Břeclav, Herbenova, která je příspěvkovou organizací Jihomoravského kraje (dříve základní škola praktická).

Mateřskou školu při ZŠ Herbenova navštěvují děti s mentálním postižením a vadami řeči a děti s kombinovanými vadami a autismem. Součástí je i MŠ při nemocnici určena dětem, které dlouhodobě pobývají v zdravotnickém zařízení.

V základní škole Herbenova se vzdělávají většinou děti s lehkým mentálním postižením (LMP) a těžkými řečovými vadami. Součástí základní školy je také speciální škola, určená především žákům s poruchami autistického spektra.

Přechody dětí z běžných základních škol v roce 2016 proběhly přibližně ve stejné míře na prvním a na druhém stupni – do nižší než šesté třídy nastoupilo 6 žáků a od šesté třídy vyš čtyři žáci.

Po absolvování této školy žáci odcházejí buď na učňovské obory kategorie E, ty také většinou i dokončí. Nejčastější školy, které si vybírají, jsou OU a Praktická škola Brno-Lomená a SOU v Mikulově a Kyjově.

2.1.6. Volnočasové aktivity a sociální služby

Součástí vzdělávací sítě jsou i různé formy neformálního vzdělávání. Všechny školy mají několik kapacitně maximálně využitých oddělení školní družiny (zpravidla od první do třetí třídy), dvě školy provozují i školní klub, který je určen pro starší žáky a přednostně v něm fungují různé kroužky a doučování.

Město provozuje základní uměleckou školu, která poskytuje vzdělání v oborech hudebním, výtvarném, tanečním a literárně-dramatickém.

Největším poskytovatelem zájmového vzdělávání v Břeclavi je Středisko volného času Duhovka, které vedle několika desítek kroužků nabízí letní a zimní tábory a vzdělávací programy. Působí zde i Mateřské centrum Lvíček Dyjáček.

Sociálně znevýhodněné děti a mládež společně s jejich rodinami nejvíce využívají sociálně aktivizační sociální službu pro rodiny s dětmi, kterou v Břeclavi poskytuje IQ Roma servis.

Obsahem spolupráce je individuální podpora a poradenství při uplatňování práv a oprávněných zájmů rodičů a jejich dětí, získávání a prohlubování rodičovských dovedností a kompetencí. Náplní služby také je zlepšení života dětí a jejich úspěšnosti ve vzdělání včetně prevence předčasného ukončení jejich vzdělání. V rámci služby mohou děti navštěvovat výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti (využít podporu v přípravě do školy, zájmové kroužky, klub Přístav, účastnit se výletů). Pracovníci dbají na zajištění bezpečného prostředí pro všechny děti. Veškeré aktivity jsou pracovníky koncipovány tak, aby rozvíjeli vzájemné vztahy, práci ve skupině, vzájemný respekt a utvářely bezpečné prostředí pro otvírání potřeb a problémů.

Poskytované aktivity by mohly být ze strany dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí navštěvovány hojněji, ale vzhledem k vzdálenosti pobočky od lokality, kde bydlí největší počet dětí, jejichž rodiny jsou ohroženy sociálním vyloučením, využívají nabízené aktivity spíše děti bydlící v blízkosti pobočky. IQ Roma servis na tuto skutečnost reaguje v období letních prázdnin provozem tzv. plácku přímo v lokalitě. Program plácku je zaměřen na posilování vzájemných vztahů, spolupráci a rozvoj jemné a hrubé motoriky. Všechny aktivity navštěvují děti, které jsou sociálně vyloučeny nebo jsou sociálním vyloučením ohroženy a to romské i neromské. IQ Roma servis také každoročně pořádá letní tábor.

IQ Roma Servis také nabízí možnost doučování. V současnosti organizace zajistila souhlas rodičů a škola může poskytovat informace o úspěších a neúspěších jejich dětí. Doučování probíhá po dohodě přímo ve škole, v zázemí pobočky nebo v domácnosti dětí. Pracovníci IQ Roma servisu kladou důraz na zapojení rodiče do doučování, a aktivní společné reflexe posunů a spolupráce ze strany učitelů, rodičů i dětí. Jedním z cílů aktivit IQ Roma servisu je podpora vzájemné důvěry a komunikace mezi rodinou a školou.

IQ Roma servis dětem, mládeži a jejich rodinám dále nabízí poradenství pro volbu povolání, pomoc při výběru SŠ a vyplňování přihlášek. Pracovníci spolupracují s nadačními a stipendijními fondy a nabízejí tak pomoc se získáním stipendií k zajištění finančních nákladů spojených se studiem. Studenti SŠ a posledních ročníků ZŠ se také mohou účastnit setkání, workshopů a výletů s ostatními studenty z Brna a obcí JMK v rámci vzdělávacího programu organizace s názvem Gendalos.

Na sídlišti Na Valtické působí „2. přední hlídka Royal Rangers Břeclav“, která provozuje klub Kotelna a úzce spolupracuje s Apoštolskou církví, sbor Břeclav.

Kvalitní trávení volného času je důležité z hlediska celkového rozvoje dětí a žáků. V Břeclavi jsou možnosti volnočasových aktivit rozmanité, ale cílovou skupinou jsou využívány minimálně nejen z důvodu financí, ale také z hlediska přístupnosti a dostupnosti.

Problematika kvalitního trávení volného času byla tématem pracovní skupiny vzdělávání, nicméně v opatřeních MPI se nakonec neobjevuje, neboť po dohodě s partnery byla více rozpracována a řešena v pracovních skupinách Rodina a zdraví a Bezpečnost.

2.1.7. OSPOD, PPP, SPC

OSPOD

Oddělení sociálně-právní ochrany dětí je součástí odboru sociálních věcí a školství města Břeclavi. Zajišťuje výkon státní správy na úseku sociálně-právní ochrany dětí a rodiny. Zajišťuje sociálně právní poradenství, sociální terapii v problémových rodinách a s problémovými skupinami nebo jedince, koordinuje sociální péči pro občany společensky nepřízpůsobené.

Na OSPOD pracuje 6 pracovníků, z toho 2 na úseku pěstounské péče. Všechny sociální pracovníce řeší problémy v rámci obce s rozšířenou působností (ORP). Nejsou určeny pracovníce pouze pro lokalitu Břeclav. Všechny sociální pracovníce úzce spolupracují jak se školami, tak i se zákonnými zástupci dětí a sociálními službami.

Pedagogicko-psychologická poradna

Pedagogicko-psychologická sídlí v Břeclavi na ulici Bří Mrštíků. Odloučená pracoviště se nachází v Mikulově a v Hustopečích. Poradna je určena pro děti, žáky, studenty a jejich zákonné zástupce, pro školy a školská zařízení informační, diagnostickou, poradenskou, metodickou i terapeutickou činnost, poskytuje psychologické i speciálně pedagogické služby a také preventivně výchovnou péči. Tyto služby zajišťuje nejen dětem, žákům a studentům s problémy v učení či chování, ale i těm mimořádně nadaným.

Ve školním roce 2015/2016 byla v PPP Břeclav poskytnuta péče 2407 klientům (z toho 1469 bylo péče jednorázové, ostatní klienti byli v poradně 2x, případně vícekrát – dle problematiky, s níž vyhledali služby, poradna není pouze zařízením diagnostickým). Jedná se o celkový počet klientů, poradna nesleduje údaje o bydlišti dítěte nebo místě návštěvy školy.

V roce 2016 PPP přímo v Břeclavi doporučila 3x AP, mimořádně nadání diagnostikovala ve 2 případech.

Ředitelka poradny Mgr. Houšťová, je konzultantem péče pro mimořádně nadané v rámci Jihomoravského kraje a je členkou poradní skupiny pro péči o mimořádně nadané pracující při Národním ústavu pro vzdělávání. Péče o nadané má v PPP Břeclav již víceletou tradici, a kromě vlastní diagnostiky mimořádně nadaných, nadané i aktivně vyhledávají, a to již od předškolního věku.

Speciálně pedagogické centrum

Školy, které integrují děti se smyslovým postižením, poruchami autistického spektra a tělesným postižením, spolupracují také s příslušnými speciálně pedagogickými centry (Brno-Štolcova, Hodonín, Brno-Kociánka), která pomáhají IVP i případnou spoluprací s asistentem pedagoga.

2.2. Problémy

K definování hlavních problémů byla využita metoda „Stromu problému“¹¹. Tato metoda byla zvolena z důvodu jejího zaměření na tyto klíčové aspekty:

- Analýza příčin a dopadů problému
- Cesta k účinnému řešení
- Objektivizovaný, neohrožující způsob otevřené diskuse o problému a jeho příčinách
- Zvýšení znalostí o problému a zájmu po jeho řešení
- Poznání vztahů mezi příčinami a dopady problému a tím snadnější uchopitelnost
- Prostor pro smysluplné zapojení každého aktéra a tím jeho aktivizace

Definování problému a jeho strukturace byla v rámci pracovní skupiny realizována vícefázovým procesem:

- 1) Identifikace jádrového problému: co je hlavní, zastřešující problém – v případě sociální změny formulace problému zahrnuje charakteristiky cílové skupiny (nebo komunity), resp. kvality jejího života, které jsou horší než je v daném kontextu (zemi na dané úrovni rozvoje) považováno za standardní nebo průměrnou (přijatelnou) hodnotu.
- 2) Objasněna základní strukturace analýzy: jednotlivé příčiny u každého tématu je možno vždy rozdělit do základních skupin: cílová skupina, vlastníci/provozovatelé aktiv, obce/obecní politiky, systémové nastavení.
- 3) Identifikace příčin jádrového problému a pojmenování jejich pod-příčin.

Za klíčový problém byl zástupci pracovní skupiny identifikován **školní neúspěch sociálně znevýhodněných žáků**. Tento problém byl dále rozpracováván dle hledisek cílové skupiny, institucí / lokality a systému.¹²

Pracovní skupina po vydefinování setu základních příčin klíčového problému zvolila 3 prioritní oblasti, které by bylo vhodné na území města Břeclav řešit, aby mohlo dojít k odstranění klíčového problému. Zároveň pojmenovala ke každému problému několik hlavních dopadů, které se s ním pojí. Hlavními potřebami vyžadujícími intervenci jsou:

- I. **nedostatečná spolupráce subjektů podílejících se na procesu vzdělávání**, aby došlo ke zmírnění nebo odstranění dopadu v podobě frustrace z neřešení situace zapojených subjektů do vzdělávání, omezených možností řešení aktuálních problémů,
- II. **nedostatečná příprava žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí na vyučování**, aby došlo ke zmírnění nebo odstranění hrozících dopadů v podobě nízké účasti a zapojení žáků do výuky, problematického udržování návaznosti v učivu, zvýšené nepozornosti žáků, snížení motivace, označování žáka jako „nespolehlivého“, zhoršení prospěchu a poklesu znalostí,
- III. **ztížená komunikace s rodiči ze sociálně znevýhodněného prostředí**, aby došlo ke zmírnění nebo odstranění dopadu v podobě předávání zkreslených informací, vzájemného nepochopení, chybějící aktuálnosti informací a prohlubování problému.

Tyto prioritní oblasti volili zástupci pracovní skupiny dle svého názoru a zkušeností jako nejvíce relevantní ve snaze o zmírnění školní neúspěšnosti sociálně znevýhodněných žáků na území města

¹¹ Viz například Veselý, A. 2010. *Vymezení a strukturace problému ve veřejné politice*. Karolinum.

¹² Toto rozdělení včetně všech definovaných příčin je vyobrazeno v PŘÍLOZE č. 1 a v PŘÍLOZE č. 2.

Břeclav z důvodu negativních projevů i celkového dopadu se silnou vazbou na hlavní problém školního neúspěchu sociálně znevýhodněných žáků. Potřeby byly současně vybrány se snahou o komplexní pokrytí celkového rámce ovlivňujícího proces vzdělávání. Bylo vybíráno jak z oblasti „cílové skupiny“, tak i oblasti „lokality a institucí“.¹³ Intervencí na obou stranách spektra by mohlo dojít k vzájemnému synergickému efektu a tím pádem celkovému zlepšení situace a dosažení cílů.

---

¹³ Systémové hledisko bylo v tomto případě vynecháno z důvodu nemožnosti ovlivnit dané faktory.

3. Strategická část

3.1. Vize

Vzdělávací soustava ve městě Břeclav bude poskytovat kvalitní vzdělání všem dětem a žákům bez rozdílů v míře jejich nadání, sociálním či rodinném zázemí, etnickém původu, zdravotním stavu apod. v nesegregujícím prostředí. Vzdělávací soustava bude pro tento úkol adekvátně nastavená a materiálně i personálně připravená.

3.2. Strategické cíle

Pro odstranění klíčového problému školní neúspěšnosti sociálně znevýhodněných žáků a řešení prioritně zvolených oblastí byly naformulována trojice strategických cílů:

- 1. Do konce školního roku 2017/2018 je nastavena forma a četnost setkávání všech místně relevantních subjektů podílejících se na procesu vzdělávání, kteří zde získávají pravidelný přísun informací, společně si sdělují potřeby a vzájemná očekávání a plánují osvětové aktivity pro širokou veřejnost.**

Plánovaná opatření budou rámcově spočívat v pomoci systematizovat a zpřehlednit nabídky podpůrných služeb školám, navázat nové kontakty mezi jednotlivými základními školami navzájem a vytvořit komunikační síť okolo školy, ve které jsou zapojeny instituce, jež by škole měly být nápomocné při práci s dětmi.

- 2. Do konce školního roku 2019/2020 je nastaven systém podpory dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem a předčasným odchodem ze vzdělávání na úrovni přechodu z mateřské do základní školy, povinné školní docházky v základní škole a přechodu ze základní na střední školu.**

Plánovaná opatření budou rámcově spočívat v pomoci vytvářet vhodné podmínky pro žákovu domácí přípravu a nastavení takových podmínek (ve škole i v domácím prostředí), aby každý žák dosáhl svého vzdělávacího maxima a mohl zažít pocit úspěchu nezávisle na socioekonomickém postavení rodinného zázemí.

- 3. Zástupci školy i rodiče usilují o oboustranně partnerskou a srozumitelnou formu komunikace při příležitosti předávání informací vztahujících se ke vzdělávacímu procesu (třídní schůzky, akce školy nebo osobní setkání).**

Plánovaná opatření budou rámcově spočívat v pomoci řešit nedostatečnou spolupráci, resp. selhávající komunikace mezi školou a rodinou žáka. Mohou zahrnovat i aktivity pro školy zaměřené na vhodné způsoby zvládnutí krizových a jinak vztahově náročných situací s žáky nebo s jejich zákonnými zástupci, které mají vliv na osobnostní vývoj žáka, motivaci a postoje ke vzdělání a které mohou působit na celou vztahovou síť uvnitř školní třídy a i mimo ni. V neposlední řadě budou opatření směřovat na posílení sociálních terénních služeb.

3.3. Specifické cíle

1. Do konce školního roku 2017/2018 je nastavena forma a četnost setkávání všech místně relevantních subjektů podílejících se na procesu vzdělávání, kteří zde získávají pravidelný přísun informací, společně si sdělují potřeby a vzájemná očekávání a plánují osvětové aktivity pro širokou veřejnost.

1.1. Vznik setkávací platformy, na které mají partneři pravidelný přísun informací a vzájemně aktivně reagují na aktuální vlastní potřeby a potřeby cílové skupiny.

Číslo	Aktivita	Typ	Zdroj	Odpovědnost	Termín
1.1.1	platforma setkávání relevantních subjektů zapojených do procesu vzdělávání	spolupráce	ESIF – OP VVV	zřizovatel	2018
1.1.2	koordinátor inkluze pro obec pro návrhy zlepšení v rámci vzdělávací politiky	spolupráce	ESIF – OP VVV	zřizovatel	2018
1.1.3	metodik asistentů pedagoga a školních asistentů pro oblast podpory a vedení	spolupráce	ESIF – OP VVV	zřizovatel	2018

1.2. Všichni partneři navzájem znají své kompetence, mají přehled o realizovaných aktivitách a aktuálních problémech, které monitorují.

Číslo	Aktivita	Typ	Zdroj	Odpovědnost	Termín
1.2.1	přehled kompetencí a zodpovědnosti relevantních subjektů zapojených do vzdělávání	spolupráce	ESIF – OP VVV	zřizovatel	2018
1.2.2	vytvoření a naplňování systému předávání informací, sběru dat a jejich pravidelné vyhodnocování	spolupráce	ESIF – OP VVV	zřizovatel	2018
1.2.3	podpora ŠPP ve zprostředkující a koordinující roli směrem k dalším subjektům vzdělávání v komunitě	spolupráce	ESIF – OP VVV	zřizovatel	2018

1.3. Realizace informační a osvětové kampaně směrem k širší veřejnosti ve vztahu k inkluzivnímu vzdělávání.

Číslo	Aktivita	Typ	Zdroj	Odpovědnost	Termín
1.3.1	informační a osvětová kampaň směrem k širší veřejnosti a (ne)pedagogickým pracovníkům	spolupráce	ESIF – OP VVV	zřizovatel, základní školy	2018
1.3.2	semináře, debaty, osvětové aktivity o otázce vzdělávání v území	spolupráce	ESIF – OP VVV	zřizovatel, základní školy	2018
1.3.3	aktivity zaměřené na podporu rozvoje úředníků samosprávy v oblasti inkluzivního vzdělávání	spolupráce	ESIF – OP VVV	zřizovatel	2018

2. Do konce školního roku 2019/2020 je nastaven systém podpory dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem a předčasným odchodem ze vzdělávání na úrovni přechodu z mateřské do základní školy, povinné školní docházky v základní škole a přechodu ze základní na střední školu.

2.1. Přijímání a začleňování dětí ze socioekonomicky znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí do mateřských škol, nebo neformálních předškolních center a zajištění jejich bezproblémového přechodu na ZŠ.

Číslo	Aktivita	Typ	Zdroj	Odpovědnost	Termín
2.1.1	vyhledávání, oslovování a práce s rodinami dětí, které se neúčastní pravidelné předškolní přípravy	aktivity školy	ESIF – OP VVV	mateřské školy, neziskové organizace	2020
2.1.2	semináře, studijní cesty, stáže, hospitace pro pedagogické i nepedagogické pracovníky	aktivity školy	ESIF – OP VVV	mateřské školy, neziskové organizace	2020
2.1.3	sdílení dobré praxe a spolupráce MŠ s dalšími institucemi, které se zaměřují na výchovu a péči o děti	aktivity školy	ESIF – OP VVV	mateřské školy, neziskové organizace	2020

2.2. Žáci, u kterých chybí možnost podpory rodičů v přípravě na výuku, jsou dle potřeby podporováni formou individuálního / skupinového doučování v rodinách nebo v rámci mimoškolních volnočasových aktivit.

Číslo	Aktivita	Typ	Zdroj	Odpovědnost	Termín
2.2.1	zprostředkování informací skrze sociálního pedagoga, terénního pracovníka, školního asistenta	aktivity školy	ESIF – OP VVV	základní školy, neziskové organizace	2020
2.2.2	koordinátor inkluze ve škole pro zajištění podpory vybraným žákům, rodičům i pedagogům	aktivity školy	ESIF – OP VVV	základní školy	2020
2.2.3	kluby a kroužky na školách, doučování žáků, vzdělávací aktivity o prázdninách	aktivity školy	ESIF – OP VVV	základní školy, neziskové organizace	2020

2.3. Příprava na úspěšný přechod na střední školy, kariérové poradenství, podpora udržení žáků ze socioekonomicky znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí co nejdéle ve vzdělávacím procesu.

Číslo	Aktivita	Typ	Zdroj	Odpovědnost	Termín
2.3.1	průvodce pro žáky – tzv. „starší kamarád“, mentor, vrstevnické vzdělávání	aktivity školy	ESIF – OP VVV	základní školy, neziskové organizace	2020
2.3.2	kariérové poradenství – motivační aktivity pro žáky ve výběru vhodného studia a povolání	aktivity školy	ESIF – OP VVV	základní školy, neziskové organizace	2020
2.3.3	návštěvy u zaměstnavatelů a rozvoj motivací ke vzdělávání a volbě vhodného povolání	aktivity školy	ESIF – OP VVV	základní školy, neziskové organizace	2020

3. Zástupci školy i rodiče usilují o oboustranně partnerskou a srozumitelnou formu komunikace při příležitosti předávání informací vztahujících se ke vzdělávacímu procesu (třídní schůzky, akce školy nebo osobní setkání).

3.1. Školy usilují o partnersky rovnocennou komunikaci s rodiči a informace jsou předávány srozumitelnou formou, v bezpečném prostředí a je ověřováno jejich porozumění.

Číslo	Aktivita	Typ	Zdroj	Odpovědnost	Termín
3.1.1	zprostředkování informací skrze	aktivity	ESIF – OP	základní školy,	2020

	sociálního pedagoga, terénního pracovníka, školního asistenta	školy	VVV	neziskové organizace	
3.1.2	semináře, studijní cesty, stáže, hospitace pro pedagogické i nepedagogické pracovníky	aktivity školy	ESIF – OP VVV	základní školy, neziskové organizace	2020
3.1.3	supervize, výjezdní aktivity a kolegiální podpora jako prevence syndromu vyhoření	aktivity školy	ESIF – OP VVV	základní školy, neziskové organizace	2020

3.2. Komunitní aktivity pro zapojování rodičů do aktivit školy.

Číslo	Aktivita	Typ	Zdroj	Odpovědnost	Termín
3.2.1	workshopy pro rodiče žáků ze znevýhodněného prostředí o důležitosti vzdělání	spolupráce	ESIF – OP VVV	základní školy, neziskové organizace	2020
3.2.2	podpora rodičů při jednání s úřady a pracovníky školních, sociálních a zdravotních služeb	spolupráce	ESIF – OP VVV	neziskové organizace	2020
3.2.3	zapojování rodičů do aktivit školy a komunitních aktivit, posilování kompetencí rodičů	spolupráce	ESIF – OP VVV	základní školy, neziskové organizace	2020

3.4. Indikátory

Strategický cíl	indikátor	popis	hodnota	Způsob ověření
1	počet setkání	četnost setkávání všech místně relevantních subjektů podílejících se na procesu vzdělávání	12 (za dobu 3 let - 1 x za 3 měsíce)	prezenční listina
2	prospěch žáka	pravidelný monitoring žáků ohrožených školním neúspěchem a průběžné vyhodnocování efektivity využívaných opatření--- tedy známe stav teď a minimálně nám neprospívající žáci nepřibývají, přičemž usilujeme o snižování jejich počtu	3	statistika žáků jednotlivých škol před zahájením intervencí a po jejich skončení
3	školení a supervize na téma partnerská komunikace a zvládnání krizové situace	podpora komunikace mezi školou a rodiči (při příležitosti třídních schůzek, akcí školy nebo osobních setkání) oboustranně partnerskou a srozumitelnou formou	12	dotazníkové šetření

4. Implementační část

4.1. Rizika

Identifikace rizika	Míra rizika: 1 – nízká 3 – střední 5 – vysoká	Výskyt: 1 – nízký 3 – střední 5 – vysoký	Návrh na minimalizaci rizika
Rizikem při spolupráci školy s dalšími institucemi a nevládními organizacemi může být porušení ochrany osobních údajů nebo mlčenlivosti, pokud se spolupráce týká jednotlivých konkrétních žáků.	1	1	Při předávání jakýchkoliv informací je třeba vycházet z toho, že spolupráce je založena na zakázce rodičů a na písemném souhlasu s předáváním informací. Škola s dalšími institucemi v žádném případě nemá rodiče „vytlačovat ze hry“ a přebírat za ně další a další odpovědnost pokud jde o vzdělávání žáka. Každá spolupráce tak musí zahrnovat pravidelnou komunikaci s rodiči dítěte a jejich aktivní zapojení. ¹⁴
Kroužek a další podpůrné aktivity by neměl být vnímán jako trest pro „problémové“ nebo „pomalé“ děti.	3	3	Je vhodné, pokud se kroužku účastní i několik málo dětí, které nemají s látkou problémy. Kroužek je potom víc vnímán jako otevřená platforma, kde si děti mohou udělat úkoly, procvičit si látku a poradit se s doučovateli před zkoušením nebo testem. ¹⁵
V komunikaci s rodiči je rizikem vznik konfliktu, který zejména u rodičů sociálně znevýhodněných dětí může být častou reakcí způsobenou nejistotou, podrážděností, případně frustrací a problémy ve zcela jiných oblastech než je vzdělávání dětí.	5	3	Pracovník školy by měl s touto možností počítat a příliš případný zvýšený hlas nebo expresivní výrazy nebrat osobně. Tak rychle, jak konflikt vznikl, většinou opět zmizí a pokud je upřímná snaha o navázání konstruktivního vztahu zejména ze strany pracovníka (a také někdy nezbytná trpělivost), může být konflikt rychle zapomenut a nemusí vzájemný vztah příliš ovlivňovat. ¹⁶

4.2. Popis realizace partnerské spolupráce

Nositel Místního plánu inkluze je město Břeclav. Jeho naplňování spadá do gesce Oddělení školství a sportu. Ze strany oddělení bude docházet k vedení pracovní skupiny implementace plánu formou pravidelných porad, kde se setkává vedení města, vedoucí odboru a pracovnice oddělení školství s řediteli zřizovaných škol a zástupci dalších subjektů podílejících se na procesu vzdělávání.

¹⁴ Inspirace viz: <http://www.majinato.cz/25-zasitovani-a-spoluprace-s-institucemi-a-nevladnimi-organizacemi.php>

¹⁵ Inspirace viz: <http://www.majinato.cz/6-odpoledni-skupinove-doucovani.php>

¹⁶ Inspirace viz: <http://www.majinato.cz/17-jak-zlepsit-vztahy-skoly-s-rodici-prakticky-manual-pro-rodice.php>

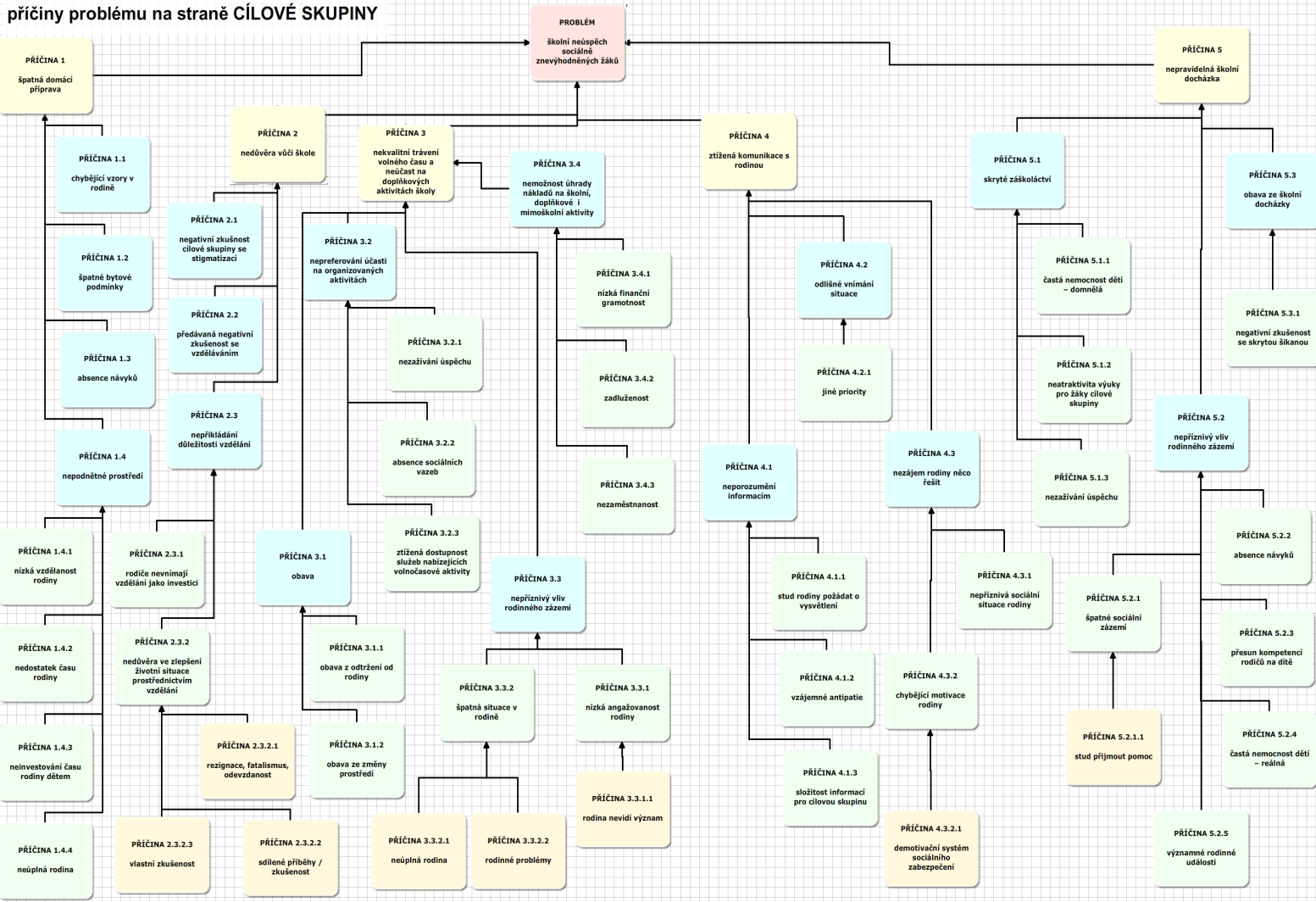
Místní plán inkluze je výsledkem spolupráce jednotlivých aktérů lokálního partnerství (viz výše) a jejich zapojení je blíže specifikováno u aktivit jednotlivých cílů.

5. PŘÍLOHY

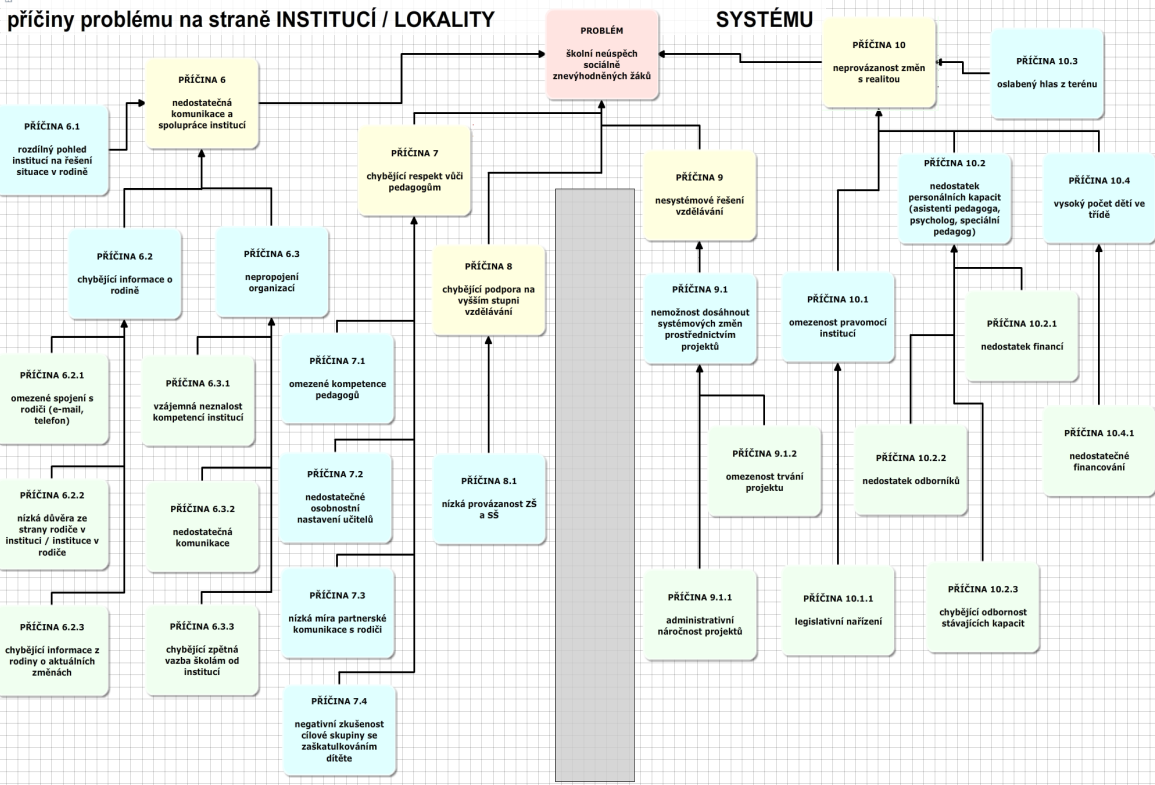
- 5.1. PŘÍLOHA č. 1: Příčiny problému školní neúspěšnosti sociálně znevýhodněných žáků na straně cílové skupiny**
- 5.2. PŘÍLOHA č. 2: Příčiny problému školní neúspěšnosti sociálně znevýhodněných žáků na straně institucí, lokality a systému**

příčiny problému na straně CÍLOVÉ SKUPINY

příčiny problému na straně INSTITUCÍ / LOKALITY

SYSTEMU

Vyjádření Odboru pro sociální začleňování (Agentury) Úřadu vlády ČR

k Místnímu plánu inkluze ve vzdělávání obce (MPI)

Žadatel o vyjádření stanoviska (obec):

BŘECLAV

Agentura pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR potvrzuje, že uvedený Místní plán inkluze ve vzdělávání, který je platnou součástí/přílohou Strategického plánu pro sociální začleňování pro lokalitu Břeclav schváleného zastupitelstvem zapojené obce Břeclav dne 11. 9. 2017, **je v souladu** s/se:

1. potřebami místního systému vzdělávání a zohledňuje potřeby zúčastněných aktérů v oblasti vzdělávání;
2. platnou legislativou a je založen na inkluzivních principech v oblasti vzdělávání;
3. strategickými dokumenty MŠMT v oblasti vzdělávání, zejména strategií vzdělávací politiky ČR do roku 2020, Dlouhodobým záměrem rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy České republiky na období 2014-2020 a Akčním plánem pro inkluzivní vzdělávání 2016-2018;
4. zaměřením operačních programů relevantních pro Koordinovaný přístup v sociálně vyloučených lokalitách (Operační program Výzkum, vývoj, vzdělávání, Integrovaný regionální Operační program a Operační program Zaměstnanost)

a současně žádný z uvedených cílů a navržených opatření není diskriminační.

V ....., dne .....

Vyjádření pro Agenturu pro sociální začleňování zpracoval: Mgr. Radek Jiránek

Ředitel Agentury pro sociální začleňování
Odbor pro sociální začleňování (Agentura)
Úřad vlády ČR

Mgr.
Radek
Jiránek

Digitálně podepsal
Mgr. Radek Jiránek
Datum: 2017.09.19
20:46:00 +02'00'

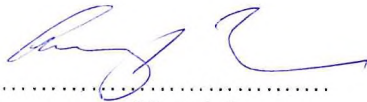
Výpis usnesení z 21. zasedání
Zastupitelstva města Břeclavi
ze dne 11.09.2017

ZM Břeclav schválilo:

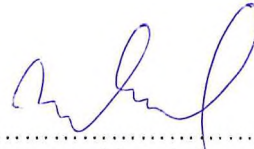
Z21/17/41

Strategický plán sociálního začleňování města Břeclav pro období 2017 - 2019, který je uveden v příloze č.16 zápisu

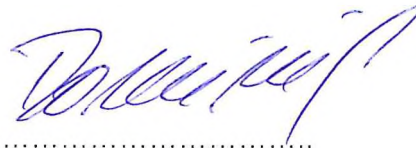
.....
ověřovatel

Mgr. Zbyněk Chlumecký

.....
ověřovatel

Mgr. Richard Zemánek

.....
starosta

Ing. Pavel Dominik

**Vyjádření Agentury pro sociální začleňování
ke Strategickému plánu sociálního začleňování Břeclav 2017-2019**

(schváleného zastupitelstvem města Břeclavi dne 11.9.2017)

<i>Kritérium</i>	<i>Komentář</i>
Účinnost/úspěšnost předchozího strategického plánu	<p>Město Břeclav navázalo spolupráci s ASZ již v roce 2008 jako jedna z pilotních lokalit. Výsledky spolupráce hodnotí evaluační zpráva z počátku jako nepřilíš úspěšné, až od roku 2010 dále se daří pracovat na zlepšení situace. V roce 2012 vzniká SPSZ pro roky 2013-2014. Přináší řadu inovací, zejména v oblasti prevence ztráty bydlení, rozvoje dluhového poradenství, podpory prevence sociálně patologických jevů, využívání veřejně prospěšných prací atd.</p> <p>Předložený SPSZ navazuje na předchozí realizované aktivity, některé se snaží dále rozvíjet (systém včasného varování a prevence ztráty bydlení, domovníci, asistenti prevence kriminality), jiná opatření naopak reagují na pojmenovaná slabá místa či nově vzniklé potřeby (investice do infrastruktury bydlení i sociálních služeb, posílení personálních i odborných kapacit města, rozvoj komunitní práce a dluhového poradenství).</p>
Soulad strategického plánu se strategickými dokumenty ČR v oblasti sociálního začleňování a se souvisejícími dílčími politikami, strategiemi a plány	<p>Cíle a opatření obsažená v SPSZ Břeclav 2017-2019 jsou v souladu se Strategií sociálního začleňování 2014–2020, a to ve stěžejních tématech: rozvoje sociální práce, udržení se na trhu práce, oblasti sociálních služeb, rodiny, rovného přístupu ve vzdělávání, přístupu k bydlení, zajištění slušných životních podmínek a dalších.</p> <p>Plán je v souladu s Komunitním plánováním sociálních služeb města Břeclav a Střednědobým plánem sociálních služeb Jihomoravského kraje.</p>

<p>Kvalita procesu strategického plánování</p>	<p>Do procesu strategického plánování byli v souladu s metodikou KPSVL zapojeni všichni významní lokální aktéři (zástupci samosprávy i státní správy, místních institucí, nestátních organizací, poskytovatelů sociálních služeb). Strategický plán byl vytvářen Lokálním partnerstvím, které je naplňováno činností pěti pracovních skupin, a to ve vazbě na vybraná témata spolupráce města Břeclavi s ASZ.</p>
<p>Kvalita zpracování strategického plánu</p>	<p>Text SPSZ je zpracován dle osnovy formuláře daného aktuální metodikou KPSVL. Je uvedena analytická část s celkovým popisem situace v lokalitě a principů sociálního začleňování, podoby lokálního partnerství a pracovních skupin. SPSZ odkazuje v analytické části na relevantní strategické dokumenty. V návrhové části jsou na základě identifikovaných priorit podrobně rozpracovány obecné a specifické cíle a opatření, včetně odpovědných subjektů, termínů realizace, výstupů a potřebných nákladů na realizaci opatření. Implementační fáze popisuje role jednotlivých partnerů v realizaci SPSZ a nástroje monitoringu plnění. Jsou uvedeny kvantitativní ukazatele popisující výchozí stav sociálního vyloučení v území a podrobný rozpis nákladů na jednotlivá opatření dle konkrétních operačních programů ESIF.</p>
<p>Respektování intervenční logiky (dodržení principu „problém-příčina-návrh řešení“)</p>	<p>SPSZ respektuje intervenční logiku strategického plánování. V analytické části je podrobně popsána míra sociálního vyloučení s využitím situační analýzy Břeclav 2017, dalším pramenem jsou definované problémy a jejich příčiny, které byly vytvořeny na pracovních skupinách LP za pomoci metody logického rámce. Z nich vychází priority, cíle a navržená opatření jsou adekvátní pro identifikované problémy. Implementační fáze popisuje způsob realizace jednotlivých opatření a jejich monitoring.</p>
<p>Dopady strategického plánu</p>	<p>Cíle SPSZ mají potenciál vést k sociální změně a mít pozitivní dopad na definované cílové skupiny a celou lokalitu. Dopad je kvantifikován měřitelnými indikátory. Na jejich základě bude určen způsob měření dopadů a evaluace.</p>

<p>Způsobilost strategického plánu pro čerpání dotací v rámci Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitách</p>	<p>Cíle a cílové skupiny obsažené v SPSZ odpovídají cílům, podporovaným aktivitám a cílovým skupinám příslušných operačních programů zařazených do KPSVL. Čerpání z operačních programů zařazených do KPSVL je ve strategickém plánu přehledně zpracováno do tabulek umožňujících stanovení alokací ve výzvách.</p>
<p>Celkový komentář</p>	<p>Předložený SPSZ je v souladu s principy KPSVL, respektuje jeho metodiku a navazuje na relevantní strategické dokumenty. Navržená opatření nejsou v rozporu s programovými dokumenty příslušných operačních programů.</p> <p>Agentura pro sociální začleňování DOPORUČUJE Strategický plán sociálního začleňování města Břeclav 2017-2019 k financování v rámci Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám.</p>

Vyjádření za Agenturu pro sociální začleňování zpracoval:

Dne 15. 9. 2017

Příjmení, jméno: Jiránek, Radek

Funkce: Ředitel Agentury pro sociální začleňování

Podpis: